

UTDRAG

§ 97

Dnr 2016/KS 0130 10

Kommunplan 2015-2018 med budget för 2017**Kommunstyrelsens beslut**

- Kommunstyrelsen ajournerar sig i två minuter.
- Kommundirektören ges i uppdrag att utreda och redovisa förslag till användning av de lokaler som frigörs när gymnasiets högskoleförberedande program avvecklas, samt hur kvarvarande verksamheter ska få ändamålsenliga lokaler. Uppdraget ska redovisas senast i samband med kommunplanearbetet för 2018.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att:

1. fastställa utdebiteringen för 2017 till 19,50 kronor per skattekrona,
2. fastställa inriktning och särskilda uppdrag som anges för verksamhetsområden och kommunala bolag,
3. fastställa budgeterade ramanslag per verksamhetsområde för budgetåret 2017 och plan för 2018- 2020,
4. anslagen till förskola, fritidshem, grundskola och gymnasieskola baseras på beräknad volym, och avräkning mot faktisk volym sker vid bokslut,
5. fastställa resultaträkning, kassaflödesanalys och balansräkning för budgetåren 2017-2020 enligt bilaga 1 till kommunplanen,
6. fastställa förslag till investeringsprogram som redovisas i bilaga 4 till kommunplanen,
7. godkänna att kommunstyrelsen får besluta om att ta i anspråk medel som har avsatts för volymökningar, totalt 15,0 miljoner kronor i 2017 års budget,
8. godkänna att kommunstyrelsen får besluta om att ta i anspråk medel som avsatts för flyktingkostnader, totalt 8,5 miljoner kronor i 2017 års budget,
9. lån får tas upp inom en ram på 1,1 miljarder kronor,
10. fastställa ramen för koncernens rörelsekrediter till 150 miljoner kronor,
11. godkänna att kommunen sammantaget tecknar borgen såsom för

Justerandes sign 		Utdragsbestyrkande
---	---	--

egen skuld för Tyresö Bostäder AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 1 800 miljoner kronor, jämte därpå löpande ränta och kostnader,

12. fastställa borgensavgiften för Tyresö Bostäder AB till 0,4 procent av vid var tidpunkt utnyttjad del, för övriga borgensåtaganden fastställs borgensavgiften i varje enskilt fall,

13. fastställa följande taxor som börjar gälla från 1 januari 2017:

- Den av regeringen föreslagna och av riksdagen beslutade höjningen av högkostnadsskyddet för avgifter inom hemtjänst och vård- och omsorgsboende samt för boendeavgift i vård- och omsorgsboende, implementeras i Tyresö. Följande avgifter fastställs och indexeras årligen:
 - a) Omvårdnad dygnet runt i eget boende: 1 991 kr/månad
 - b) Omvårdnads- och serviceinsatser i vård- och omsorgsboende: 1 991 kr/månad
 - c) Korttidsvistelse: 66 kr/dag
 - d) Boendeavgift i vård- och omsorgsboende: 2 000 kr/månad
- Reviderad taxa för Tyresö kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning
- Reviderad taxa för renhållningsavgifter
- Kultur- och fritidsnämndens taxor för lokalhyror och anläggningar samt evenemangstaxan justeras med det årliga prisindexet för kommunal verksamhet som räknas fram av Sveriges kommuner och landsting.
- Kulturskolans avgifter justeras med prisindex för kommunal verksamhet och justeras årligen med start 1 januari 2017 och därefter årligen den 1 juli med start den 1 juli 2018.
- Taxa införs för uthyrning av skollokaler för övernattnings och justeras årligen med prisindex för kommunal verksamhet.

14. fastställa revisorernas budget för 2017 till 1,6 miljoner kronor samt

15. i övrigt godkänna kommunstyrelsens förslag till revideringar av *Kommunplan för 2015-2018*.

Marie Åkesdotter (MP) och Jörgen Bengtsson (SD) deltar inte i beslut.

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------

Reservation

Kristjan Vaigur (S) reserverar sig för de tjänstgörande socialdemokraternas räkning mot beslutet att ge kommundirektören i uppdrag att utreda och redovisa förslag till användning av de lokaler som frigörs när gymnasiets högskoleförberedande program avvecklas (bilaga) och reserverar sig i övrigt med hänvisning till Socialdemokraternas budgetalternativ.

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelseförvaltningen har utifrån beslutad styrprocess upprättat förslag till budget för 2017 och plan för 2018-2020 som ska beslutas i kommunfullmäktige 16 juni 2016, se bifogad tjänsteskrivelse samt kommunplan.

Kommunfullmäktige fastställde 2014 den politiska inriktningen av verksamheten under mandatperioden i *Kommunplan 2015-2018*. Budgeten revideras årligen utifrån förändrade förutsättningar avseende skatteintäkter och demografi. Detsamma gäller även för förekommande uppdrag till nämnderna.

Ärendet omfattar även förslag till ändringar i taxor.

Inför kommunstyrelsens behandling av ärendet har avgifterna i inom hemtjänst och vård- och omsorgsboende räknats om, se bifogad promemoria från socialförvaltningen. Fackens yrkanden har också lagts till ärendet.

Ytterligare korrekturrättningar av förslaget till revideringar av *Kommunplan för 2015-2018* kan göras inför kommunfullmäktiges sammanträde.

Ordförandeförslag

Ordförande Fredrik Saweståhl (M) föreslår att kommunstyrelsen ger kommundirektören i uppdrag att utreda och redovisa förslag till användning av de lokaler som frigörs när gymnasiets högskoleförberedande program avvecklas, samt hur kvarvarande

Justerandes sign 		Utdragsbestyrkande
---	---	--------------------

verksamheter ska få ändamålsenliga lokaler. Uppdraget ska redovisas senast i samband med kommunplanarbetet för 2018.

Ordförande Fredrik Saweståhl (M) föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att:

1. fastställa utdebiteringen för 2017 till 19,50 kronor per skattekrona,
2. fastställa inriktning och särskilda uppdrag som anges för verksamhetsområden och kommunala bolag,
3. fastställa budgeterade ramanslag per verksamhetsområde för budgetåret 2017 och plan för 2018- 2020,
4. anslagen till förskola, fritidshem, grundskola och gymnasieskola baseras på beräknad volym, och avräkning mot faktisk volym sker vid bokslut,
5. fastställa resultaträkning, kassaflödesanalys och balansräkning för budgetåren 2017-2020 enligt bilaga 1 till kommunplanen,
6. fastställa förslag till investeringsprogram som redovisas i bilaga 4 till kommunplanen,
7. godkänna att kommunstyrelsen får besluta om att ta i anspråk medel som har avsatts för volymökningar, totalt 15,0 miljoner kronor i 2017 års budget,
8. godkänna att kommunstyrelsen får besluta om att ta i anspråk medel som avsatts för flyktningkostnader, totalt 8,5 miljoner kronor i 2017 års budget,
9. lån får tas upp inom en ram på 1,1 miljarder kronor,
10. fastställa ramen för koncernens rörelsekrediter till 150 miljoner kronor,
11. godkänna att kommunen sammantaget tecknar borgen såsom för egen skuld för Tyresö Bostäder AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 1 800 miljoner kronor, jämte därpå löpande ränta och kostnader,
12. fastställa borgensavgiften för Tyresö Bostäder AB till 0,4 procent av vid var tidpunkt utnyttjad del, för övriga borgensåtaganden fastställs borgensavgiften i varje enskilt fall,
13. fastställa följande taxor som börjar gälla från 1 januari 2017:
 - Den av regeringen föreslagna och av riksdagen beslutade höjningen av högkostnadsskyddet för avgifter inom hemtjänst och vård- och omsorgsboende samt för boendeavgift i vård- och omsorgsboende, implementeras i Tyresö. Följande avgifter fastställs och indexeras årligen:
 - a) Omvårdnad dygnet runt i eget boende: 1 991 kr/månad
 - b) Omvårdnads- och serviceinsatser i vård- och omsorgsboende: 1 991

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

kr/månad

c) Korttidsvistelse: 66 kr/dag

d) Boendeavgift i vård- och omsorgsboende: 2 000 kr/månad

- Reviderad taxa för Tyresö kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning

- Reviderad taxa för renhållningsavgifter

- Kultur- och fritidsnämndens taxor för lokalhyror och anläggningar samt evenemangstaxan justeras med det årliga prisindexet för kommunal verksamhet som räknas fram av Sveriges kommuner och landsting.

- Kulturskolans avgifter justeras med prisindex för kommunal verksamhet och justeras årligen med start 1 januari 2017 och därefter årligen den 1 juli med start den 1 juli 2018.

- Taxa införs för uthyrning av skollokaler för övernattning och justeras årligen med prisindex för kommunal verksamhet.

14. fastställa revisorernas budget för 2017 till 1,6 miljoner kronor samt

15. i övrigt godkänna kommunstyrelsens förslag till revideringar av *Kommunplan för 2015-2018*.

Yrkande

Anita Mattsson (S) yrkar ajournering i två minuter.

Anita Mattsson (S) yrkar att kommunstyrelsen avslår förslaget att ge kommundirektören i uppdrag att utreda och redovisa förslag till användning av de lokaler som frigörs när gymnasiets högskoleförberedande program avvecklas, samt hur kvarvarande verksamheter ska få ändamålsenliga lokaler.

Anita Mattsson (S) yrkar att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att:

- som punkt 1. fastställa utdebiteringen för 2017 till 19,65 kronor per skattekrona,
- som punkt 2. fastställa inriktning och särskilda uppdrag som anges för verksamhetsområden och kommunala bolag enligt Socialdemokraternas budgetalternativ,
- som punkt 3. fastställa budgeterade ramanslag per verksamhetsområde för budgetåret 2017 och plan för 2018- 2020 enligt Socialdemokraternas budgetalternativ,
- som punkt 5. räkna om och fastställa resultaträkning,

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------

kassaflödesanalys och balansräkning för budgetåren 2017-2020 enligt Socialdemokraternas budgetalternativ,

- som punkt 6. räkna om och fastställa förslag till investeringsprogram enligt Socialdemokraternas budgetalternativ,
- som punkt 7. godkänna att kommunstyrelsen får besluta om att ta i anspråk medel som har avsatts för volymökningar, totalt 11,0 miljoner kronor i 2017 års budget,
- som punkt 13. ge kommunstyrelsen i uppdrag att omarbete taxeförslagen enligt Socialdemokraternas budgetalternativ,
- som punkt 15. i övrigt godkänna Socialdemokraternas förslag till revideringar av *Kommunplan för 2015-2018*.

Beslutsgång

Ordföranden ställer frågan om ajournering i två minuter och finner att kommunstyrelsen har bifallit det.

Ordföranden ställer frågan om att ge kommundirektören i uppdrag att utreda och redovisa förslag till användning av de lokaler som frigörs när gymnasiets högskoleförberedande program avvecklas, samt hur kvarvarande verksamheter ska få ändamålsenliga lokaler. Ordföranden ställer frågan om att avslå förslaget. Kommunstyrelsen beslutar bifalla förslaget.

Ordföranden ställer frågan om ordförandeförslagets punkt 1. Ordföranden ställer frågan om Anita Mattsons (S) yrkande på punkt 1.

Kommunstyrelsen beslutar enligt ordförandeförslaget. Ordföranden ställer frågan om ordförandeförslagets punkt 2. Ordföranden ställer frågan om Anita Mattsons (S) yrkande på punkt 2. Kommunstyrelsen beslutar enligt ordförandeförslaget. Ordföranden ställer frågan om ordförandeförslagets punkt 3. Ordföranden ställer frågan om Anita Mattsons (S) yrkande på punkt 3. Kommunstyrelsen beslutar enligt ordförandeförslaget.

Ordföranden ställer frågan om ordförandeförslagets punkt 4 och finner att kommunstyrelsen bifaller det. Ordföranden ställer frågan om ordförandeförslagets punkt 5. Ordföranden ställer frågan om Anita Mattsons (S) yrkande på punkt 5. Kommunstyrelsen beslutar enligt ordförandeförslaget. Ordföranden ställer frågan om ordförandeförslagets punkt 6. Ordföranden ställer frågan om Anita Mattsons (S) yrkande på punkt 6. Kommunstyrelsen beslutar enligt ordförandeförslaget.

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------

Ordföranden ställer frågan om ordförandeförslagets punkt 7. Ordföranden ställer frågan om Anita Mattsons (S) yrkande på punkt 7.

Kommunstyrelsen beslutar enligt ordförandeförslaget. Ordföranden ställer frågan om ordförandeförslagets punkt 8-12 och finner att kommunstyrelsen bifaller dem. Ordföranden ställer frågan om ordförandeförslagets punkt 13. Ordföranden ställer frågan om Anita Mattsons (S) yrkande på punkt 13. Kommunstyrelsen beslutar enligt ordförandeförslaget. Ordföranden ställer frågan om ordförandeförslagets punkt 14 och finner att kommunstyrelsen bifaller det. Ordföranden ställer frågan om ordförandeförslagets punkt 15. Ordföranden ställer frågan om Anita Mattsons (S) yrkande på punkt 15. Kommunstyrelsen beslutar enligt ordförandeförslaget.

Bilagor

Tjänsteskrivelse Reviderad kommunplan 2015-2018 samt budget för 2017 och ekonomisk plan för 2018-2020.pdf

Kommunplan till KS.pdf

Investeringsprogram 2017-2020-2016-05-31.pdf

Tjänsteskrivelse Revidering av taxa för Tyresö kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning.pdf

VA-taxa 2017.pdf

Tjänsteskrivelse Revidering av taxa för renhållningsavgifter.pdf

Renhållningstaxa för Tyresö kommun 2017.pdf

Protokollsutdrag kultur- och fritidsnämnden 160524 § 42 - Justering av taxor och avgifter inom kultur- och fritidsnämndens verksamhetsområde.pdf

PM Socialförvaltningen Komplettering till justering av taxa och avgifter.pdf

Äldreomsorgstaxa Protokollsutdrag socialnämnden 2016-04-27 § 1035.pdf

Äldreomsorgstaxa Kommunledningsutskottets protokollsutdrag 2016-04-28 §56.pdf

Budget för revisorerna 2017 förslag från kommunfullmäktiges presidium.pdf

Fackens yrkanden inför budget 2017.pdf

Kommunledningsutskottets protokollsutdrag 2016-05-19 §70.pdf

Socialdemokraternas budgetalternativ 2017.pdf

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Reservation

Kommunstyrelsen 2016-05-31

Reservation till § 97 Kommunplan 2015-2018 med budget för 2017

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 26 maj 2016 om höstens programutbud på Tyresö gymnasium. Utifrån bedömningen av ett alltför lågt antal sökande till en del av de aktuella programmen, föreslogs i ordförandeutlåtandet att samhällsvetenskapsprogrammen och teknikprogrammen inte ska startas till höstterminen och fasas ut när befintliga årskurser avslutat sin utbildning, samt att ekonomiprogrammet, som inte hade något intag höstterminen 2015, inte ska starta höstterminen 2016.

Vi socialdemokrater vände oss tillsammans med Miljöpartiet och Vänsterpartiet mot detta förslag, som skulle innebära en total nedläggning av den högskoleförberedande delen av Tyresö gymnasium. Vi yrkade i dess ställe avslag på ordförandeförslaget. Yrkandet avslogs av nämndens alliansmajoritet.

Utifrån detta yrkade vi därefter i andra hand på att de högskoleförberedande programmen ska pausas höstterminen 2016, men ska återupptas till höstterminen 2017. Vi föreslog också att tiden under det kommande läsåret skulle användas för en genomgripande upprustning och utveckling av vårt gymnasium, såväl av byggnaden som av innehållet och även utnyttjas för en genomtänkt utvecklings- och fortbildningsinsats för skolans personal. Även detta yrkande valde nämndens alliansmajoritet att avslå.

Vi ser, i den paus som skulle uppstå under höstterminen 2016 och vårterminen 2017, en stor möjlighet att utveckla och lyfta gymnasiet. Vi har under ett antal år drivit frågan om att utveckla dagens gymnasium till ett sammanhållet campus med ett antal aktörer involverade. Gymnasiet ska vara en arbetsplats för unga vuxna, ett attraktivt gymnasium med både högskoleförberedande program och yrkesprogram. Olika verksamheter knyts ihop, stärker varandra och skapar en hållbar helhet.

En viktig komponent i processen är möjligheterna att utveckla dagens skolbyggnad, genom att skapa flexibla och öppna lokaler och att tillföra nya och efterfrågade komponenter och delar som tillsammans skapar en ny och spännande miljö, med nya möjligheter att utforma lärmiljöer och nya sociala ytor och träffpunkter, ny reception, ny restaurang och cafeteria, nya flexibla studierum och övriga ytor.

De nya ytorna och delarna ska även kunna utnyttjas av andra verksamheter, på ledig tid när skolan inte behöver utnyttja dem.

Vi vill också understryka att det kommande året ska utnyttjas för olika utvecklings- och fortbildningsinsatser för personalen, allt utifrån behov och önskemål.

Vi är helt övertygade om att det finns goda möjligheter att, med en målmedveten och genomtänkt satsning, skapa ett nytt och positivt rykte för vårt gymnasium och att detta gymnasium ska innefatta både högskoleförberedande program och yrkesprogram.

Vi ser också, i samband med planerna på det framtida Wättingestråket och dess olika delar i form av nya bostäder och gemensamma ytor, en stor möjlighet att på ett positivt sätt knyta samman Tyresö gymnasium med Tyresö centrum.

Vi är helt övertygade om att kostnaderna för vårt förslag ligger mycket långt ifrån den kostnadsbild som vi har sett i det hittillsvarande förslaget vad avser framtagna programskiss för ett nytt kultur- och kunskapscenter.

Vi socialdemokrater reserverade oss mot det utredningsuppdrag som kommunstyrelsen lämnade till kommundirektören, ett uppdrag som ska redovisas senast i samband med kommunplanarbetet för 2018.

Vi menar att det krävs ett helt annat tempo om vi ska lyckas nå framgång i utvecklingsarbetet. Vi är medvetna om att allt i vårt förslag inte går att genomföra under det kommande läsåret, men genom ett snabbt agerande och ett högt tempo markerar vi vår vilja att bibehålla vårt gymnasium och utveckla det som ett komplett gymnasium. Då duger det inte att lämna ett uppdrag om en utredning som ska redovisas och lämna förslag till förändringar först nästa år.

För den socialdemokratiska kommunstyrelsegruppen

Kristjan Vaigur

Tyresö kommun
Kommunstyrelseförvaltningen
Sigbrith Martinsson
Ekonomichef
08-5782 9140
sigbrith.martinsson@tyreso.se

TJÄNSTESKRIVELSE

2016-05-23

1 (3)

Diarienummer
2016/KS 0130 10

Kommunstyrelsen

Reviderad kommunplan 2015-2018 samt budget för 2017 och ekonomisk plan för 2018-2020

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att:

1. fastställa utdebiteringen för 2017 till 19,50 kronor per skattekrona,
2. fastställa inriktning och särskilda uppdrag som anges för verksamhetsområden och kommunala bolag,
3. fastställa budgeterade ramanslag per verksamhetsområde för budgetåret 2017 och plan för 2018- 2020,
4. anslagen till förskola, fritidshem, grundskola och gymnasieskola baseras på beräknad volym, och avräkning mot faktisk volym sker vid bokslut,
5. fastställa resultaträkning, kassaflödesanalys och balansräkning för budgetåren 2017-2020 enligt bilaga 1 till kommunplanen,
6. fastställa förslag till investeringsprogram som redovisas i bilaga 4 till kommunplanen,
7. godkänna att kommunstyrelsen får besluta om att ta i anspråk medel som har avsatts för volymökningar, totalt 15,0 miljoner kronor i 2017 års budget,

8. godkänna att kommunstyrelsen får besluta om att ta i anspråk medel som avsatts för flyktingkostnader, totalt 8,5 miljoner kronor i 2017 års budget,
9. lån får tas upp inom en ram på 1,1 miljarder kronor,
10. fastställa ramen för koncernens rörelsekrediter till 150 miljoner kronor,
11. godkänna att kommunen sammantaget tecknar borgen såsom för egen skuld för Tyresö Bostäder AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 1 800 miljoner kronor, jämte därpå löpande ränta och kostnader,
12. fastställa borgensavgiften för Tyresö Bostäder AB till 0,4 procent av vid var tidpunkt utnyttjad del, för övriga borgensåtaganden fastställs borgensavgiften i varje enskilt fall,
13. fastställa följande taxor som börjar gälla från 1 januari 2017:
 - Den av regeringen föreslagna och av riksdagen beslutade höjningen av högkostnadsskyddet för avgifter inom hemtjänst och vård- och omsorgsboende samt för boendeavgift i vård- och omsorgsboende, implementeras i Tyresö. Följande avgifter fastställs och indexeras årligen:
 - a) Omvårdnad dygnet runt i eget boende: 1 991 kr/månad
 - b) Omvårdnads- och serviceinsatser i vård- och omsorgsboende: 1 991 kr/månad
 - c) Korttidsvistelse: 66 kr/dag
 - d) Boendeavgift i vård- och omsorgsboende: 2 000 kr/månad
 - Reviderad taxa för Tyresö kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning
 - Reviderad taxa för renhållningsavgifter
 - Kultur- och fritidsnämndens taxor för lokalhyror och anläggningar samt evenemangstaxan justeras med det årliga prisindexet för kommunal verksamhet som räknas fram av Sveriges kommuner och landsting.
 - Kulturskolans avgifter justeras med prisindex för kommunal verksamhet och justeras årligen med start 1 januari 2017 och därefter årligen den 1 juli med start den 1 juli 2018.
 - Taxa införs för uthyrning av skollokaler för övernattnings. Taxan justeras årligen med prisindex för kommunal verksamhet.

14. fastställa revisorernas budget för 2017 till 1,6 miljoner kronor samt
15. i övrigt godkänna kommunstyrelsens förslag till revideringar av Kommunplan för 2015-2018.

Kommunstyrelsens beslut

- Kommundirektören ges i uppdrag att utreda och redovisa förslag till användning av de lokaler som frigörs när gymnasiets studieförberedande program avvecklas, samt hur kvarvarande verksamheter ska få ändamålsenliga lokaler. Uppdraget ska redovisas senast i samband med kommunplanearbetet 2018-2021.

Kommunstyrelseförvaltningen

Bo Renman
Kommundirektör

Sigbrith Martinsson
Ekonomichef

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelseförvaltningen har utifrån beslutad styrprocess upprättat förslag till budget för 2017 och plan för 2018-2020.

Kommunfullmäktige fastställde 2014 den politiska inriktningen av verksamheten under mandatperioden i Kommunplan 2015-2018. Budgeten revideras årligen utifrån förändrade förutsättningar avseende skatteintäkter och demografi. Detsamma gäller även för förekommande uppdrag till nämnderna.

Ärendet omfattar även förslag till ändringar i taxor.

Under planeringsarbetet inför 2017 har det visat sig vara mycket lågt intresse för studieförberedande gymnasieutbildningar vid Tyresö gymnasium. Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden har därför beslutat att inte starta dessa utbildningar höstterminen 2016. Avvecklingen kommer att vara genomförd inom två år, och de lokaler som används för ändamålet kommer

att frigöras. Det finns dessutom behov att skapa ändamålsenliga lokaler för kvarvarande verksamheter i Tyresö gymnasiums lokaler. Ett underlag för lokalanvändning och kostnader för anpassning bör tas fram så att det finns med i kommunplanearbetet inför 2018-2021.

Kommunplan 2015-2018 med budget för 2017

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar att:

1. fastställa utdebiteringen för 2017 till 19,50 kronor per skattekrona,
2. fastställa inriktning och särskilda uppdrag som anges för verksamhetsområden och kommunala bolag,
3. fastställa budgeterade ramanslag per verksamhetsområde för budgetåret 2017 och plan för 2018- 2020,
4. anslagen till förskola, fritidshem, grundskola och gymnasieskola baseras på beräknad volym, och avräkning mot faktisk volym sker vid bokslut,
5. fastställa resultaträkning, kassaflödesanalys och balansräkning för budgetåren 2017-2020 enligt bilaga 1 till kommunplanen,
6. fastställa förslag till investeringsprogram som redovisas i bilaga 4 till kommunplanen,
7. godkänna att kommunstyrelsen får besluta om att ta i anspråk medel som har avsatts för volymökningar, totalt 15,0 miljoner kronor i 2017 års budget,
8. godkänna att kommunstyrelsen får besluta om att ta i anspråk medel som avsatts för flyktinkostnader, totalt 8,5 mkr i 2017 års budget,
9. lån får tas upp inom en ram på 1,1 miljarder kronor,
10. fastställa ramen för koncernens rörelsekrediter till 150 miljoner kronor,
11. godkänna att kommunen sammantaget tecknar borgen såsom för egen skuld för Tyresö Bostäder AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 1 800 miljoner kronor, jämte därpå löpande ränta och kostnader,
12. fastställa borgensavgiften för Tyresö Bostäder AB till 0,4 procent av vid var tidpunkt utnyttjad del, för övriga borgensåtaganden fastställs borgensavgiften i varje enskilt fall,
13. Följande taxor fastställs och börjar gälla från 1 januari 2017: *Den av regeringen föreslagna och av riksdagen beslutade höjningen av högkostnadsskyddet för avgifter inom hemtjänst och vård- och omsorgsboende samt för boendeavgift i vård- och omsorgsboende, implementeras i Tyresö. Följande avgifter fastställs och indexeras årligen: a) Omvårdnad dygnet runt i eget boende: 1 991 kr/månad, b) Omvårdnads- och serviceinsatser i vård- och omsorgsboende: 1 991 kr/månad, c) Korttidsvistelse: 66 kr/dag d)Boendeavgift i vård- och omsorgsboende: 2 000 kr/månad. *Reviderad taxa för Tyresö kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning, *Reviderad taxa för renhållningsavgifter, *Kultur- och fritidsnämndens taxor för lokalhyror och anläggningar samt evenemangstaxan justeras med det årliga prisindexet för kommunal verksamhet som räknas fram av Sveriges kommuner och landsting, *Kulturskolans avgifter justeras med prisindex för kommunal verksamhet och justeras årligen med start 1 januari 2017 och därefter årligen den 1 juli med start den 1 juli 2018. * Taxa införs för uthyrning av skollokaler för övernattnig. Taxan justeras årligen med prisindex för kommunal verksamhet.
14. fastställa revisorernas budget för 2017 till 1,6 miljoner kronor samt
15. i övrigt godkänna kommunstyrelsens förslag till revideringar av Kommunplan för 2015-2018.

Styrprocessen

För att kommunens vision ska kunna förverkligas krävs att hela organisationen arbetar mot de angivna målen. Styrprocessen är ett stöd i arbetet för att uppfylla kommunens uppdrag och mål.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige fastställer vision och strategiska mål inom fem prioriterade strategiska målområden. Kommunfullmäktige anger även inriktning och anslagsfördelning för varje verksamhetsområde. De strategiska målen formuleras så att de är nedbrytbara på nämndnivå. Kommunfullmäktige har också möjlighet att ge särskilda uppdrag till nämnderna. Uppdragen till nämnderna kan beskrivas som åtaganden som omfattar specifika och avgränsade aktiviteter eller insatser som antingen är tidsatta eller ska genomföras under mandatperioden.

Nämndernas uppdrag

Nämnderna formulerar mål för varje verksamhetsområde utifrån relevanta strategiska mål. Dessa fastställs för ett år i taget. Nämnderna har även möjlighet att ge uppdrag till förvaltningarna. I nämndplanerna fastställs även kvalitetsgarantier för verksamhetsområdet.

Enheterna bidrar genom aktiviteter

Enheterna formulerar aktiviteter som ska bidra till att nämndens mål och kvalitetsgarantier uppfylls samt till att eventuella uppdrag genomförs. Enheterna har möjlighet att formulera egna mål inom ramen för enhetens uppdrag och övergripande mål.

Uppföljning är viktigt i målprocessen

Samtliga mål ska följas upp med hjälp av indikatorer, till exempel verksamhetsmått och nyckeltal. Indikatorerna följs med varierande frekvens beroende på de resultat som finns tillgängliga. Uppföljning med analys är en viktig del i processen och beskrivs närmare i avsnittet Uppföljning, internkontroll och kommunikation

Omvärldsanalys

Omvärldsanalyser utgör långsiktiga strategiska planeringsunderlag för Tyresö kommun i samband med budgetarbetet. Utifrån omvärldsanalysen tas strategiska överväganden för att nå uppsatta mål och skapa den önskvärda framtiden.

Sammanfattning

Teknikutvecklingen har lett till enorma förändringar de senaste årtiondena; datorer, internet, mobiltelefoner, industrirobotar och mycket mer. Datorkapaciteten ökar nu i en sådan takt att datorer och robotar i framtiden kommer att utföra allt mer komplexa uppgifter i ett samhälle som kommer att vara ständigt uppkopplat. Teknikutveckling är ett område som bedöms som ett viktigt område för kommunen att följa och skapa beredskap inför.

De förändringar som kommer till följd av teknikutvecklingen ställer stora krav på ett förändringsarbete inom alla kommunens verksamheter de kommande tio åren. År 2025 ser vi framförallt framför oss att:

- de flesta av informationstjänster, ansökningar och beslut kan utföras när som helst på dygnet och via automatiserade funktioner.
- nästan alla insatser och tjänster kommer att kunna utföras på distans
- i stort sett all elektronisk teknik kommer att vara trådlös, inbyggd eller bärbar och röststyrd
- virtual reality och augmented reality kommer att användas som verktyg inom alla verksamheter
- big data hjälper till att fatta beslut
- allting kommer att vara uppkopplat och automatiseringen kommer att ta över en stor del av det arbete som idag utförs av personal.
- våra medborgare kommer att möta en förändrad arbetsmarknad och som arbetsgivare kommer vi efterfråga en annan kompetens.

Rapporten Omvärlds- och trendanalys 2016 - Tema Teknikutveckling återfinns i ett särtryck.

Styrning av verksamheten - vision och strategiska målområden

Vision för Tyresö kommun 2030

I Tyresö bor nu drygt 60 000 invånare, och det finns en stark känsla för hemkommunen i Tyresö. Kommunens läge med närhet till naturen, skärgården, storstaden och en expansiv arbetsmarknad bidrar till den positiva utvecklingen. Den långsiktiga stadsbyggnadsplaneringen och genomtänkta markanvändningen är en del i framgången. Det har skapat ett Tyresö där livskvalitet står i främsta rummet. God ekonomisk hushållning, effektiva verksamheter och medveten uthållig prioritering av viktiga kärnverksamheter placerar Tyresö i framkant när det gäller resultat och kvalitet.

Tack vare en målmedveten satsning på skolan och kunskap har utbildningsnivån höjts markant. Förskolan och grundskolan har ett särskilt fokus på att se varje individ och låta varje barn utvecklas utifrån sin potential. Utvecklingen har gått från en skola för alla till en skola för var och en där varje elev lotsas fram till att nå utbildningsmålen. Det finns en stor mångfald av alternativ i förskolan och skolan i Tyresö. Inom gymnasieutbildningen finns ett brett utbud och en stor valfrihet i hela regionen. I regionen finns det ett brett utbud av gymnasieutbildningar och i konkurrenskraft profilerar sig Tyresö mot entreprenörskap i nära kontakt både med näringsliv och arbetsmarknad. Tyresö är nu sedan flera år en av Sveriges bästa skolkommuner.

Tyresö är en välmående kommun med små sociala problem. Detta är en konsekvens av en ökad självförsörjning, låg arbetslöshet och rätt prioriteringar inom välfärdens kärna. Äldreomsorgen har prioriterats särskilt och är väl anpassad till de äldres behov och efterfrågan. Omsorgen präglas av mångfald och ger goda möjligheter till inflytande, valfrihet och självbestämmande. Det finns en variation av boendeformer för äldre i alla delar av kommunen.

Tyresö är en öppen, tolerant och välkomnande kommun som tar sin del av ansvaret för människor som flyr från krig och förtryck. I fokus för integrationsarbetet, som tillhör det bästa i landet, står att snabbt få nyanlända i arbete och egen försörjning. Även detta har bidragit till kommunens goda ekonomiska ställning och attraktionskraft.

Tyresö är känt för sitt framgångsrika föreningsliv. Barn och ungdomar står i fokus med en stor bredd på utbudet. Tyresö har även år efter år legat i toppen när företagsklimatet rankas. Med ett rikt och differentierat näringsliv med många småföretagare är Tyresö något av ett Stockholms Gnosjö. God planering har möjliggjort nya företag och arbetsplatser i Tyresö inom en rad olika områden, vilket har stärkt serviceutbudet i kommunens olika delar. Skrubbaområdet har numera mängder av arbetsplatser.

Antalet besökande turister i kommunen har ökat bland annat genom att övernattningsmöjligheterna har blivit fler och genom att Tyresö slott och park fyllts med aktivitet.

Kommunens ekonomi är stabil och i bra balans. God hushållning med våra gemensamma resurser, effektivitet, nytänkande och goda medarbetare samt ett gott samarbete med grannkommunerna, inte minst på Södertörn, är några av skälen till den goda ekonomin.

Tyresö har uppmärksammats för sina särskilda satsningar på att öka fokus på medborgarna och sätta Tyresöborna i centrum. Öppenhet, nåbarhet och lyhördhet präglar kommunens arbete. Det har resulterat i en topposition i landet vad gäller nöjda medborgare.

Byggtakten av nya bostäder bidrar till såväl lokal som regional tillväxt. Tyresö är med och tar långsiktigt ansvar för att förbättra bostadssituationen i Stockholms län. Här finns en bra blandning av olika boendeformer i form av bostads- och hyresrätter och egna hem. Tyresö centrum är omtalat för satsningen på en genomtänkt förtätning där en del höga byggnader har byggts och en ökad stadsmässighet förverkligats. Trollbäcken är fortsatt en grön och lummig villastad. Där finns ett utvecklat serviceutbud, inte minst tack vare de mindre förtätningar som genomförts runt Trollbäckens centrum. Den lokala servicen är god i Tyresö Strand där Trädgårdsstaden har färdigställts. Ett nytt mindre centrum med småskalig service har tillkommit vid Trinntorp. Den varsamma omvandlingen av Östra Tyresö som har pågått under många år är färdig.

Infrastrukturen har byggts ut med fokus på framkomlighet och smidighet för olika trafikslag. Gång- och cykelvägnätet är väl utbyggt och sammanlänkat med våra grannkommuner, vilket lett till att cykelåkandet ökat markant. Kollektivtrafiken fungerar bra med korta restider till såväl Stockholm som Nacka och Södertörnskommunerna genom utbyggda tvärförbindelser och även spårbunden trafik. Tvärförbindelserna inom Tyresö är goda. Det medvetna miljöarbetet och förverkligandet av åtgärderna i klimatstrategin har gett goda resultat.

Strategiskt målområde

Livskvalitet - den attraktiva kommunen

Visionen om Tyresö som den mest attraktiva kommunen i Stockholmsregionen ska prägla allt arbete. Det ska vara styrande för den fysiska planeringen av kommunen. Det ska prägla den mångfald av verksamheter som bedrivs av kommunen eller finansieras via kommunen oavsett om det handlar om skola, äldreomsorg eller parkförvaltning. En genomtänkt och långsiktig stadsplanering ska möjliggöra ett Tyresö som växer och tar ansvar i Stockholmsregionen, samtidigt som Tyresös värden - närhet till naturen och stora grönområden, närhet till vatten och skärgård, närhet till storstaden och vår trygghet i vardagen - ska värnas. Det ska vara lätt att leva i Tyresö och vara Tyresöbo. Tillsammans, i dialog med alla Tyresöbor, skapar vi framtidens Tyresö, den attraktivaste kommunen där man vill leva hela livet.

Strategiskt mål

Tyresö är en av Sveriges mest attraktiva boendekommuner

Indikator

Medborgarundersökning - Hur bedömer medborgarna Tyresö kommun som en plats att bo och leva på? (Nöjd-Region-Index)

Medborgarundersökning - Tyresöborna om kommunen som en plats att rekommendera vänner och bekanta att flytta till

Andel Tyresöbor som kan rekommendera Tyresö som boendekommun - Svenskt Kvalitetsindex

Tyresös placering i tidningen Fokus ranking

Andel inköpta ekologiska livsmedel i organisationen

Tyresö är en av Sveriges bästa skolkommuner

Barn- och utbildningsnämnden har definierat tre delmål för att nå målet att bli en av Sveriges bästa skolkommuner. För att nå målet ska förskola och skola präglas av trygghet, delaktighet och höga resultat.

Särskilda uppdrag som ska genomföras under mandatperioden

Konkurrensutsättning

All kommunal verksamhet, med undantag för myndighetsutövning och verksamheter som enligt lag eller beslut av kommunfullmäktige ska undantas, kan prövas för konkurrensutsättning. Det gäller såväl befintliga som nya verksamheter. Nämnderna ska eftersträva att erbjuda olika alternativ för att ge medborgarna ökad mångfald och valfrihet. Mångfald innebär bland annat olika huvudmannaskap och driftsformer. Nämnderna ska därför i sina planer (nämndplaner) årligen redovisa dels vilka verksamheter som kommer att prövas för konkurrensutsättning eller införande av valfrihetssystem, dels resultatet av tidigare beslut om nya driftsformer eller införande av valfrihetssystem. När verksamheter konkurrensutsätts ska egenregianbud inte lämnas.

Ekologiska livsmedel

Nämnderna ska medverka till att andelen ekologiska livsmedel uppgår till minst 30 procent.

Medborgarfokus - varje Tyresöbo i centrum

Tyresö kommun arbetar utifrån ett medborgarperspektiv. Det innefattar hög servicekänsla, god nåbarhet, gott bemötande och stor lyhördhet gentemot medborgarna - både som myndighet och serviceorganisation. Kommunen har en fristående tillsynsorganisation för att trygga kvaliteten och stimulera verksamhetsutvecklingen. Vår samordnade satsning på e-tjänster förenklar medborgarens vardag och ger en snabbare ärendehantering. Vi beaktar även tillgänglighetsaspekter för att underlätta för personer med funktionsnedsättning. De gemensamma förhållningssätt som ska genomsyra våra kontakter med medborgarna är:

- Medborgarperspektiv: Tyresö kommun har ett uttalat medborgarperspektiv med stor servicekänsla och lyhördhet gentemot enskilda invånare.
- Valfrihet: Tyresö kommun erbjuder olika alternativ för att ge medborgarna ökade valmöjligheter.
- Respekt: Tyresö kommun visar tolerans och respekt för den enskilde individen och människors lika värde.
- Närhet: Tyresö kommun ska bidra till ett samhälle där beslut så långt som möjligt fattas av eller nära människor själva.
- Tillgänglighet: Tyresö kommun ska vara tillgänglig som arbetsplats och som serviceorganisation för alla.

Strategiskt mål

Tyresöborna är nöjda med den kommunala servicen

Indikator

Medborgarundersökning - Vad tycker medborgarna i Tyresö kommun om kommunens verksamheter? (Nöjd-Medborgar-Index)

Tyresöborna kan påverka kommunens verksamhet

Indikator

Medborgarundersökning - Vad tycker medborgarna i Tyresö kommun om inflytandet i kommunen? (Nöjd-Inflytande-Index)

Blomstrande näringsliv

Entreprenörsandan är stark i Tyresö. Kommunen främjar företagsklimatet och inbjuder till nyetableringar av företag. En nära samverkan med näringslivet är en framgångsfaktor. Genom god planering kan fler arbetsplatser och företag få utrymme att etablera sig och växa i Tyresö. Det ska vara enkelt att vara företagare och entreprenör i Tyresö - kommunens service ska vara god och snabb. Vi konkurrerar aldrig med näringslivet. Ett bra lokalt företagsklimat bidrar till hög sysselsättningsgrad och få arbetslösa.

Strategiskt mål

Tyresö hör till de 25 bästa kommunerna i Sverige när det gäller företagsklimat.

Indikator

Tyresös ranking i Årets företagarkommun

Företagare bedömer kommunens företagsklimat - Svenskt Näringsliv

Tyresös företagare är nöjda med den service och det bemötande de får i kommunen.

Indikator

Så uppfattar företagare kommunens den service de fått från kommunen - SBA Servicemätning

Arbetslösheten i Tyresö är bland de lägsta i regionen och sysselsättningsgraden hög.

Indikator

Arbetslösa i kommunen i åldern 16-24 år

Arbetslösa i kommunen i åldern 18-64 år- andel av invånarna

God och långsiktig hushållning med effektiva verksamheter

Tyresö kommun har en långsiktigt stabil ekonomi med fokus på kommande generationer. För en långsiktigt stabil ekonomi är det nödvändigt att ha vissa överskott för att möta behov av investeringar, underhåll, utbyggnad, tillväxt och kommunens pensionsåtaganden mot våra medarbetare. Kommunens arbete präglas av effektivitet, enkelhet och ett tydligt fokus på nöjda medborgare. En strävan är att samordna resurser och se till gemensamma behov som kommunen och medarbetarna har. Tyresö kommun visar respekt för skattebetalarna - Tyresöborna - genom att sträva efter kostnadseffektivitet och arbetsmetoder som ger bästa möjliga resultat. Den kommunala utdebiteringen ska hållas på lägsta möjliga nivå för att möjliggöra god och långsiktig hushållning i kommunen.

Strategiskt mål

Kommunens samlade resultat, i den reguljära verksamheten, uppgår till minst två procent av skatteintäkter och statsbidrag under mandatperioden.

Indikator

Ekonomi - årets resultat i förhållande till skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning

Investeringar i den skattefinansierade verksamheten finansieras via kassaflöde från den löpande verksamheten.

Indikator

Andel investeringar i skattefinansierad verksamhet som finansierats med egna medel.

Varje verksamhetsområde ska bedrivas inom ramen för tilldelade ekonomiska resurser

Indikator

Ekonomiskt resultat, Tkr

Särskilda uppdrag som ska genomföras under mandatperioden

Taxor och avgifter

Alla nämnder ska årligen se över sina taxor och avgifter i syfte att avgiftsintäkterna ska bidra till verksamheternas finansiering.

Attraktiv arbetsgivare

Tyresö kommun präglas av en god service till medborgarna. För detta krävs motiverade och kompetenta chefer och medarbetare samt ett kreativt och gott arbetsklimat. Tyresö ska stärka sin profil som attraktiv arbetsgivare för att kunna rekrytera och behålla kompetent personal. Tyresö erbjuder många vägar in till arbete i kommunen. Vi erbjuder stimulerande arbetsuppgifter i en utvecklande miljö, god arbetsmiljö, goda möjligheter till utveckling av karriären samt konkurrenskraftiga löner.

Strategiskt mål

Medarbetarna rekommenderar Tyresö kommun som arbetsgivare.

Indikator

Andel av kommunens anställda som skulle rekommendera Tyresö kommun som arbetsgivare

Medarbetarnas sjukfrånvaro är lägre än fyra procent.

Indikator

Den totala sjukfrånvaron (%) i hela kommunen

Sysselsättningsgraden är anpassad till de anställdas önskemål.

Indikator

Andel av de anställda i kommunen som anger att sysselsättningsgraden är anpassad till deras önskemål

Planeringsförutsättningar

Planeringsförutsättningar för kommunplan och budget syftar till att belysa faktorer som påverkar kommunens planeringsförutsättningar på kort och medellång sikt. Kommunens finansiella förutsättningar styrs bl.a. av hur konjunkturen och sysselsättningen i Sverige utvecklas. Statens beslut och statsbidrag samt lagstiftning som påverkar kommunens verksamheter har också betydelse.

Befolkningsutvecklingen är tillsammans med konjunkturutvecklingen viktiga parametrar för att bedöma påverkan på Tyresö kommun. Folkmängden samt dess sammansättning har betydelse för hur kommunen ska dimensionera sin verksamhet, framförallt gäller det planeringen av barn- och ungdomsverksamheten samt verksamheten för äldre.

Samhällsekonomi

SKL:s (Sveriges kommuner och landsting) bedömningar om samhällsekonomin utveckling och skatteunderlaget ligger till grund för kommunens planeringsförutsättningar.

Svensk ekonomi mot mild högkonjunktur

Den svenska ekonomin utvecklades mycket starkt 2015 med en ökning av BNP på närmare 4 procent. Framöver beräknas tillväxten bli något lägre och BNP väntas i år och nästa år öka med omkring 3 procent. Den svenska ekonomin fortsätter därmed att utvecklas betydligt starkare än ekonomin i många andra länder. Förklaringen är en mycket stark utveckling av inhemsk efterfrågan. Investeringarna och inte minst byggnadsinvesteringarna växer snabbt. I år växer också den offentliga konsumtionen rejält som en konsekvens av den omfattande flyktinginvandringen.

Konjunkturläget nästa år kan beskrivas i termer av mild högkonjunktur. En fortsatt stark utveckling av inhemsk efterfrågan gör att sysselsättningen och därmed också skattunderlaget växer snabbt. Skatteunderlaget ökar i år och nästa år med drygt 2 procent i reala termer vilket är ungefär dubbelt mot normalt. Samtidigt når arbetslösheten nästa år ner mot 6,5 procent.

Diagram 1: Nyckeltal för den svenska ekonomin

Tabell 1. Nyckeltal för den svenska ekonomin

Procentuell förändring om inte annat anges

	2015	2016	2017	2018	2019
BNP*	3,8	3,1	2,8	1,8	1,8
Sysselsättning, timmar*	1,0	1,3	1,6	0,4	0,3
Relativ arbetslöshet, nivå	7,4	6,8	6,5	6,6	6,8
Timlön, nationalräkenskaperna	3,3	3,1	3,4	3,6	3,7
Timlön, konjunkturlönestabiliteten	2,5	3,1	3,4	3,6	3,7
Konsumentpris, KPIF-KS	0,6	1,1	1,5	1,9	2,0
Konsumentpris, KPI	0,0	0,8	1,6	3,4	3,0
Realt skatteunderlag	2,2	2,2	2,1	1,1	0,7
Befolkning	1,1	1,2	1,4	1,6	1,5

*Kalenderkorrigerad utveckling.

Den svenska ekonomin bedöms nå konjunkturrell balans och därefter utvecklas i linje med potentiell tillväxt. Det innebär BNP-ökningar på 1,8 procent dessa båda år och en tillväxt i inhemsk efterfrågan som är av ungefär samma omfattning. Den kommunala konsumtionen fortsätter att växa relativt snabbt till följd av de växande krav som den snabbt ökande befolkningen ställer. Samtidigt utvecklas hushållens konsumtionsutgifter långsammare än

under 2016 och 2017 till följd av en väsentligt svagare inkomstutveckling. SKL gör bedömningen för att kommunsektorn ska kunna klara sina åtaganden beräknas skatten behöva höjas med sammantaget 1 krona och 82 öre fram till 2019 jämfört med i dag. Dessa skattehöjningar tillsammans med högre räntor innebär att hushållens disponibla inkomster under dessa år minskar i reala termer räknat per invånare.

Att skatteunderlagstillväxten avtar efter 2017 beror till stor del på att arbetsmarknadsläget leder till svagare sysselsättningstillväxt. Dessutom upphör grundavdragen att bidra till ökat skatteunderlag då SKL gör bedömningen att de på sikt stiger i samma takt som taxerad inkomst.

Befolkningsutveckling

De senaste siffrorna över befolkningsutvecklingen i kommunen visar på en kraftig tillväxt av antalet invånare i kommunen, en tillväxt som väntas fortgå under planeringsperioden. Av Tabell 1 framgår hur befolkningen bedöms utvecklas framöver, totalt samt fördelat på de åldersgrupper som den kommunala servicen främst riktar sig till.

Merparten av den sammantagna befolkningsökningen sker i yrkesverksam ålder. Den procentuella ökningen är störst i förskoleåldrarna och de äldre. Sammantaget ger den framtida befolkningsutvecklingen fortsatt ökade behov av välfärdstjänster.

Tabell 1: Befolkningsutveckling

Befolkningsutveckling för valda åldersgrupper, åren 2015-2025											
Ålder	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
0	485	531	545	573	625	632	646	653	654	653	656
1-5	3 012	3 047	3 139	3 297	3 489	3 538	3 652	3 723	3 764	3 787	3 825
6	681	664	635	639	742	759	718	765	784	804	811
7-12	4 068	4 165	4 156	4 145	4 207	4 266	4 342	4 363	4 440	4 566	4 720
13-15	1 908	1 932	2 013	2 077	2 152	2 141	2 145	2 190	2 186	2 149	2 106
16-18	1 823	1 821	1 880	1 956	2 014	2 086	2 137	2 179	2 165	2 164	2 211
19-64	26 549	27 075	27 444	28 198	29 643	30 023	30 460	30 770	31 031	31 268	31 612
65-79	5 912	5 931	5 943	5 957	5 972	5 923	5 932	5 953	5 893	5 889	5 889
80+w	1 739	1 840	1 931	2 024	2 151	2 266	2 375	2 514	2 724	2 908	3 078
Summa	46 177	47 006	47 686	48 866	50 995	51 634	52 407	53 110	53 641	54 188	54 908

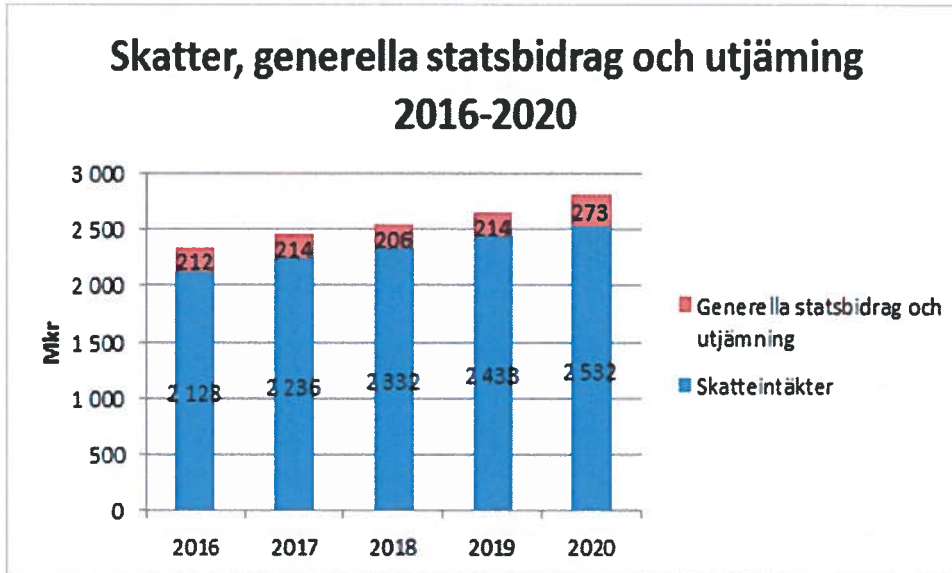
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning

Kommunens största intäkter är skatter och statsbidrag. Skatteintäkterna utgörs av de skatter som kommuninvånarna betalar. För att utjämna för inkomstskillnader mellan landets kommuner finns ett system för utjämning av intäkter, den så kallade inkomstutjämningen. I inkomstutjämningen garanteras alla kommuner ett skatteunderlag på 115 procent av medelskatekraften. Kommuner som har en skattekraft under 115 procent får ersättning via inkomstutjämningen och vice versa. För att utjämna i skillnader i kostnader mellan kommuner finns ett mellankommunalt system för utjämning av kostnader, vars syfte är att skapa förutsättningar för alla kommuner i landet att ge en likvärdig service till invånarna.

Skattekraften i Tyresö kommun uppgick beskattningsåret 2014 till 112 procent av riksgenomsnittet, den så kallade medelskatekraften. Det betyder att kommunen får intäkter via inkomstutjämningen. Tyresö kommun har en strukturkostnad (SCB 2016) som är högre än genomsnittet för Sveriges kommuner. Kommunen får därför ett bidrag via systemet för kostnadsutjämning.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning har beräknats utifrån prognos som Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) lämnade 28 april 2016. Kommunens intäkter från inkomstutjämningen, kostnadsutjämningen och statsbidrag beräknas till sammanstaget drygt 2,5 miljarder kronor 2017.

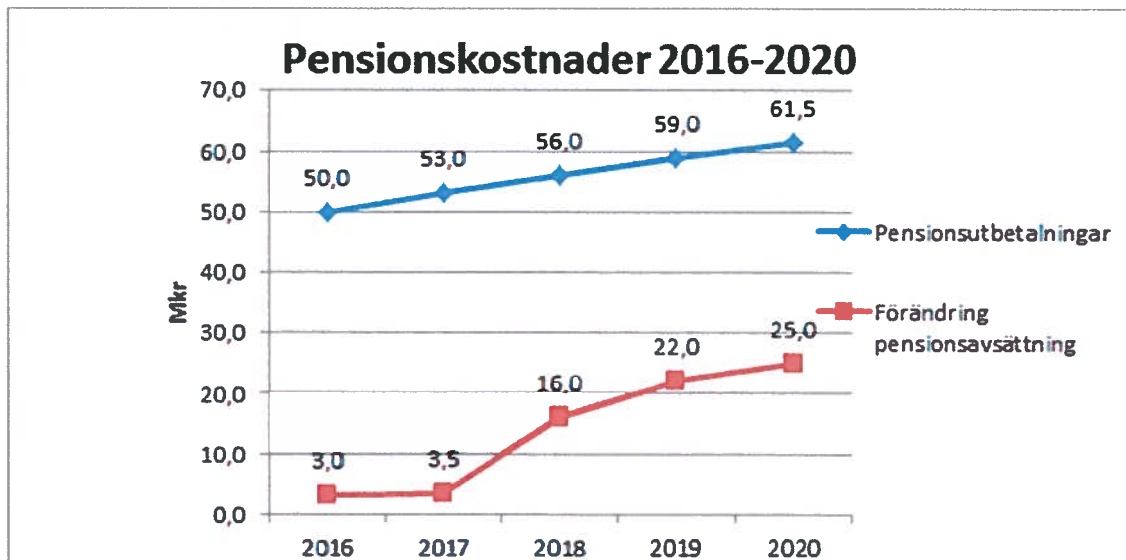
Diagram 3: Skatter, generella statsbidrag och utjämning

Övriga verksamhetskostnader

Det finns kostnader i kommunens verksamhet som inte återfinns i nämndernas verksamheter. Den största enskilda kostnaden är den för pensioner. Det är dels utbetalning av pensioner till före detta anställda, dels förändring av pensionskulden. Kommunens totala kostnad för pensioner framgår i diagram Pensionskostnader. Det framgår att kommunens kostnad för pensioner kommer att öka kraftigt från och med 2018. Det är framför allt kostnaden för tjänstepensionerna som ökar, vilket i sin tur beror på att stora personalgrupper, företrädesvis lärare, fått inkomster som berättigar till tjänstepension.

Diagram 4: Pensionskostnader

Driftbudget 2017 och plan 2018-2020

Kommunen ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Fullmäktige har i Kommunplanen för mandatperioden 2015-2018 fastställt en resultatnivå i den reguljära verksamheten som motsvarar två procent av skatter och statsbidrag som ett mål för god ekonomisk hushållning. Målet har satts för att kunna finansiera investeringar i skattefinansierad verksamhet utan ökad upplåning.

Målet är att kommunens resultat ska uppgå till 2 procent årligen av skatter, statsbidrag och utjämning. Under planeringsperioden uppnås målet för 2017 och 2020, däremot inte för åren 2018-2019. De finansiella kostnaderna beräknas öka från och med 2017 till följd av ökad upplåning för att finansiera investeringsprogrammet. I planen ingår volymökningar enligt befolkningsprognos. Det finns däremot inget utrymme för indexuppräknningar och nya satsningar 2018 och 2019. För 2020 finns ett utrymme om 2 %.

Tabell 2: Driftbudget i sammandrag 2016-2020

Driftbudget i sammandrag

	2016	2017	2018	2019	2020
Verksamhetens nettokostnader	-2 325,0	-2 409,6	-2 493,1	-2 623,6	-2 745,9
Skatter, generella statsbidrag och utjämning	2 355,1	2 467,0	2 555,1	2 663,1	2 822,4
Finansnetto	-1,5	-6,0	-18,2	-22,5	-22,9
Årets resultat	28,6	51,4	43,8	17,0	53,6

Sammantaget uppgår verksamhetsområdenas nettorammar 2017 till 2 396 miljoner kronor. Det är 67 miljoner mer än i 2016 års budget. Verksamheterna tillförs under 2017 knappt 54 miljoner kronor för volymökningar. Därutöver har 15 miljoner kronor avsatts i volymreserv till kommunstyrelsens förfogande från 2017 och framåt. Från och med 2019 har 35 miljoner kronor avsatts för att finansiera etablering av ett kultur- och kunskapscenter i centrumnära läge.

Sammantaget ökar anslagen (i fasta priser) till verksamheterna med ca 375 miljoner kronor under perioden 2017-2020, varav den demografibaserade ökningen står för knappt 254 miljoner.

Resursfördelning Verksamhetsområden

Anslagen till verksamhetsområdena ges som fasta respektive demografibaserade anslag. Varje år fastställs volymberäknade anslag för barnomsorg, skola, vård och omsorg, individ- och familjeomsorg, vuxenutbildning, arbetscentrum samt bibliotek, kultur och fritid som tar hänsyn till demografiska förändringar. Det bidrar till att behovet av resurser flyttar från de verksamheter där efterfrågan och behovet minskar till verksamheter där efterfrågan och behoven ökar. Från och med 2017 ges demografibaserade anslag utifrån senast kända befolkningsökning till de tekniska verksamheterna. Anslaget till Omsorg om personer med funktionsnedsättning justeras utifrån befolkningsutvecklingen samt bedömning av framtida

behov. Utöver detta kan det tillkomma politiska prioriteringar som påverkar anslagsfördelningen.

Tabell 3: Demografins ekonomiska effekter per verksamhetsområde

Demografins ekonomiska effekter, 2016-2020. Belopp i miljoner kronor				
Verksamhetsområde - VO	Förändring			
	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020
Förskola	12 540	11 864	16 610	11 437
Grundskola	5 812	3 666	13 370	14 902
Individ och familjeomsorg	2 413	4 020	7 445	2 147
Omsorg om personer med funktionsnedsättning **	7 618	7 850	8 090	8 337
Äldreomsorg	14 646	15 196	17 168	15 845
Gymnasium	7 471	7 758	7 701	7 471
Vuxenutbildning	427	719	1 377	362
Arbetscentrum	1 624	273	524	138
Bibliotek, kultur och fritid (inkl. fritidsgårdar)	2 136	3 146	5 455	1 454
Plan och exploatering	283	288	293	298
Väghållning och park	1 171	1 192	1 212	1 233
Miljö, trafik och övrigt	93	95	96	98
Bygglovsverksamhet	90	91	93	94
Totalt	56 324	56 158	79 433	63 816
<i>*Verksamheternas anslagsförändring till följd av förändringar i befolkningsstruktur</i>				
<i>** Faktisk befolkningsförändring 2014-2015 samt bedömt behovsläge.</i>				
<i>** Faktisk befolkningsförändring 2014-2015</i>				
<i>Kommentar: Tabellen tar ej hänsyn till ev. generella uppräkningspriser.</i>				

Politiska prioriteringar

Utöver kompensationen för volymförändringar i verksamheten fördelas ytterligare resurser utifrån de politiska prioriteringar som föreslagits under planperioden. För år 2017 utökas budgeten med 21 miljoner kronor. Utöver detta sker en indexuppräknings om 2 procent på fem verksamhetsområden (förskola, grundskola, individ- och familjeomsorg samt näringsliv). Från och med 2019 tillkommer ytterligare cirka 35 miljoner kronor per år till följd av kommunens satsning på ett kultur- och kunskapscenter i centrumnära läge, en verksamhet som är tänkt att kombineras med bl.a. gymnasie- och vuxenutbildning.

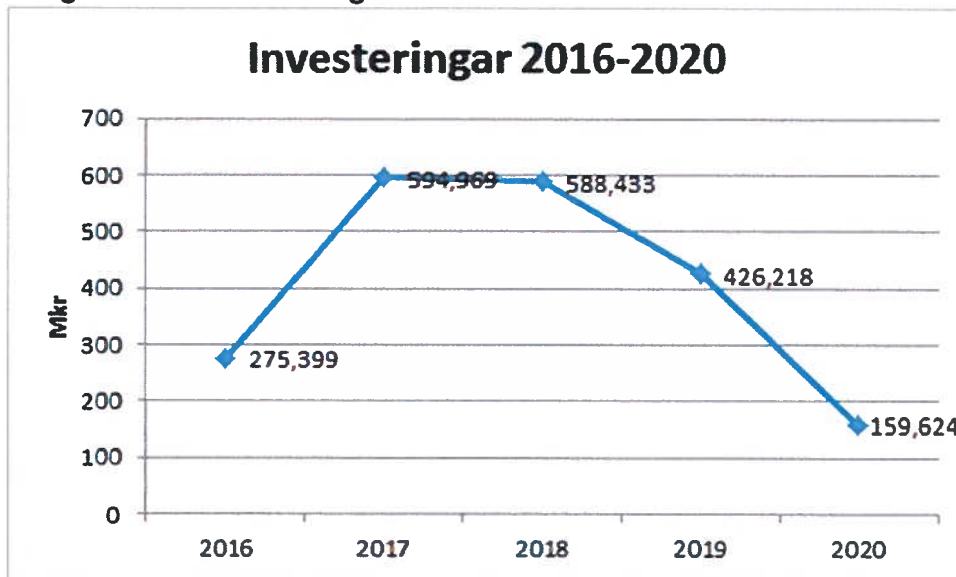
Tabell 4: Politiska prioriteringar

Nya politiska prioriteringar under perioden 2017-2020						
Belopp i mkr	VO	2017	2018	2019	2020	
Ökad personaltäthet	Förskola	10,0	20,0	20,0	20,0	
Resursförstärkning	Grundskola	4,0	4,0	4,0	4,0	
Höjt tak för högkostnadsskyddet	Äldreomsorg	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7	
Profilfritids, permanentning	Bibliotek, kultur och fritid	1,0	1,0	1,0	1,0	
Utökning av verksamhet	Plan och exploatering	4,0	4,0	4,0	4,0	
Utökning av gator och park	Väghållning och park	1,6	1,6	1,6	1,6	
Ökade kostnader för kommunalförbund och revision	Kommunförbund mm	1,2	1,2	1,2	1,2	
Summa		21,1	31,1	31,1	31,1	

Investeringar och finansiering

Investeringsprogrammet för perioden 2016-2020 omfattar 2 044 mkr. Utgifterna fördelas enligt följande diagram.

Diagram 5: Investeringar 2016-2020

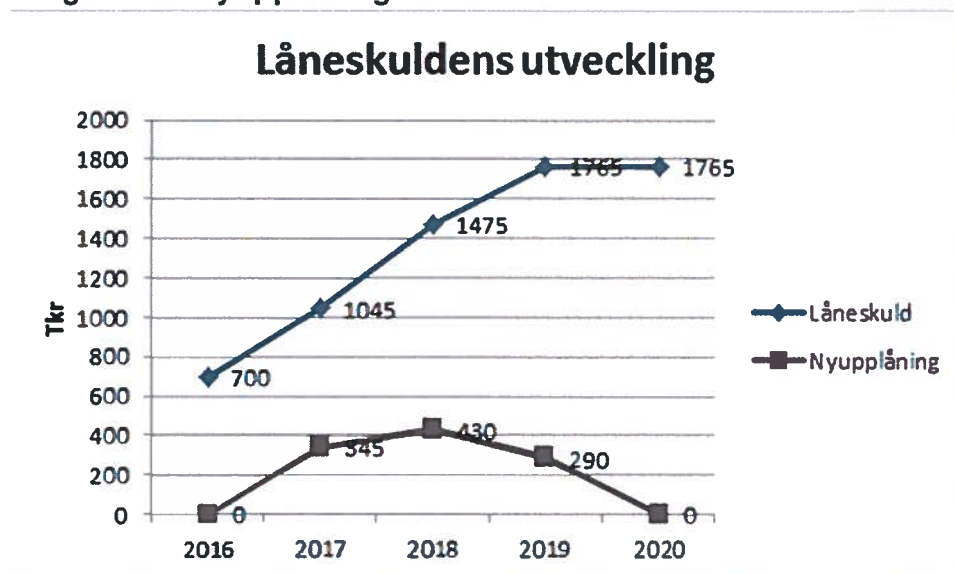
Den största enskilda investeringen under perioden är en ny skola i Fornudden. Andra större investeringsprojekt är:

- utveckling av Norra Tyresö centrum
- ny ishall i anslutning till Tyresövallen
- byggnation av gator, vatten och avlopp i östra Tyresö, Solberga och Raksta med flera områden
- ny skola med idrottshall i Trollbäcken
- utveckling av Alby fritidsområde

Hela investeringsprogrammet framgår av Bilaga 6.

För att finansiera investeringarna kommer upplåningen att behöva öka. Upplåningsbehov och låneskuld framgår av nedanstående tabell.

Diagram 6: Nyupplåning och låneskuld

Låneskulden per invånare beräknas öka från 15 tkr per invånare 2016 till 34 tkr per invånare 2020 om investeringsprogrammet lånefinansieras. Alternativa finansieringsmöjligheter behöver övervägas, och en strategi för finansiering av investeringar ska tas fram.

Tabell 5: Låneskuld per invånare

Låneskuld, tkr/invånare					
År	2016	2017	2018	2019	2020
Tkr/invånare	15	22	30	35	34

Styrning och uppföljning av nämndens verksamheter

I detta kapitel redogör vi för kommunens 21 verksamhetsområden samt styrningen och uppföljningen av nämndernas och bolagens verksamheter inom de olika områdena. För varje verksamhetsområde anges med vilken inriktning verksamheten ska bedrivas och vilka särskilda uppdrag som ska genomföras under mandatperioden.

Anslaget för perioden anges i 2016 års prisnivå utifrån de demografiska förutsättningar och politiska prioriteringar som anges i denna kommunplan för åren 2015-2018. Anslaget omprövas och fastställs av kommunfullmäktige varje år utifrån bland annat förändrade demografiska förutsättningar.

Verksamhetsområde 1: Förskola och pedagogisk omsorg

Verksamhet och syfte

Förskolan vilar på demokratins grund. Utbildningen i förskolan syftar till att barn ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns utveckling och lärande samt en livslång lust att lära.

Förskolan ska uppmuntra och stärka barnens medkänsla och inlevelse i andra människors situation. Verksamheten ska präglas av omsorg om individens välbefinnande och utveckling. Inget barn ska i förskolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning hos någon anhörig eller funktionsnedsättning och inte heller utsättas för annan kränkande behandling.

Förskolan i Tyresö arbetar på ett sätt som främjar inkludering av alla barn - ett arbets- och synsätt som går under namnet "En skola för var och en".

Verksamhetens inriktning

Tyresös invånare ska erbjudas kvalitet och valfrihet. Önskemålen om barnomsorgsform varierar såväl mellan olika familjer som inom samma familj och även under olika perioder av ett barns uppväxt. En viktig utgångspunkt är att det ska vara möjligt för båda föräldrarna att förena arbetsliv med ansvar för barn och familj. För att möjliggöra arbete på obekvämt arbetstid och även på detta område verka i enlighet med arbetslinjen, så finns omsorg och förskoleverksamhet på kvällar, nätter och tidig morgon.

Tyresös förskolor ska ha en hög kvalitet i verksamheten. Kvalitet skapas genom kunnig och engagerad personal. Skolorna måste ha en tydlig och uthållig utvecklingsstruktur och arbetet med att förbättra kvaliteten måste ske systematiskt och kontinuerligt. Personalen i förskolan är viktig för barnens utveckling och bör därför få det stöd, vidareutbildning och utrustning som krävs. Det är viktigt att alla medarbetare är utbildade i den pedagogik som används på förskolan.

I förskolan ska alla känna sig trygga. Det är därför viktigt att barngrupperna är tillräckligt små för att barnen ska kunna utvecklas under lugna och ordnade former samt att förskolorna har en personaltäthet som gör att alla barn blir sedda. Mobbning och andra kränkningar måste konsekvent bekämpas. I Tyresö råder nolltolerans. Insatser mot mobbning ska alltid bygga på dokumenterat framgångsrika forskningsbaserade åtgärder.

Särskilda uppdrag som ska genomföras under mandatperioden

Arbeta för ökad personaltäthet och minskade barngrupper

Inleda ett målmedvetet och långsiktigt arbete med kompetensförsörjning

Genomlys behovet av förskoleplatser i alla kommundelar

Det särskilda uppdraget är genomfört.

Bereda förskoleplats upp till 30 timmar per vecka för barn till arbetssökande.

Det särskilda uppdraget är genomfört.

Anslag från kommunfullmäktige

Titel	Kön	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020
--------------	------------	------------------------	------------------------	------------------------	------------------------

Kommunbidrag - VO 1 - Förskola och pedagogisk omsorg	Alla	309,4	331,5	348,5	360,1
---	------	-------	-------	-------	-------

Aktuella investeringar under perioden för VO 1

- Ny- och ombyggnad förskolar

Verksamhetsområde 2: Grundskola inklusive grundsärskola och fritidshem

Verksamhet och syfte

Verksamheten vilar på demokratins grund. Utbildningen syftar till att elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Omsorg om den enskildes välbefinnande och utveckling ska präglade verksamheten. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning, och inte heller utsättas för annan kränkande behandling. Sådana tendenser ska aktivt motverkas. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser. Undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper.

Grundsärskolan ska ge elever med utvecklingsstörning en utbildning som är anpassad till varje elevs förutsättningar och så långt det är möjligt motsvara den som ges i grundskolan. Grundsärskolan undervisar i samma ämnesområden som grundskolan medan träningskolan undervisar utifrån fem kunskapsområden. Fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda dem en meningsfull fritid och rekreation. Utbildningen ska utgå från en helhetssyn på eleven och elevens behov. Skolan i Tyresö arbetar på ett sätt som främjar inkludering av alla barn - ett arbets- och synsätt som går under namnet "En skola för var och en".

Verksamhetens inriktning

Eleverna i Tyresös grundskolor ska få en bra utbildning. Alla elever, oavsett bakgrund, ska ha en bra grund att stå på för att kunna förverkliga sina drömmar i livet. För att göra det möjligt måste utbildningen hålla en hög kvalitet. Det pedagogiska ledarskapet är tydligt och våra rektorer har kunskap och kompetens för att tolka uppdraget, omsätta det i undervisningen samt styra och leda arbetet för en hög måluppfyllelse för eleverna. Tyresös skolor har en hög kvalitet i undervisningen. Kvalitet skapas genom kunniga och engagerade lärare, som ger varje elev möjlighet att nå kunskapsmålen. Det stimulerar viljan och lusten att lära mer. Skolan blir aldrig bättre än mötet mellan lärare och elev. Därför ska vi satsa på våra lärare. Det handlar inte bara om löner, det handlar också om vidareutbildning, tydliga karriärmöjligheter och höga krav vid rekrytering. Bättre undervisning ligger till grund för höjda resultat i våra skolor. Skolorna måste därför ha en tydlig och uthållig utvecklingsstruktur, och arbetet med att förbättra kvaliteten måste ske systematiskt och kontinuerligt. I skolan ska alla känna sig trygga och ha arbetsro. Mobbning och andra kränkningar måste konsekvent bekämpas och i Tyresö råder nolltolerans. Allt arbete mot mobbning och kränkningar inom skolverksamheten och på fritidshemmen ska bygga på dokumenterat framgångsrika forskningsbaserade åtgärder.

Särskilda uppdrag som ska genomföras under mandatperioden

Arbeta för ökad lärartäthet i lågstadiet

Genomlys behovet av grundskoleplatser i alla kommunaldelar

Det särskilda uppdraget är genomfört.

Inleda ett målmedvetet och långsiktigt arbete med kompetensförsörjning

Stärka studie- och yrkesvägledningen i syfte att minska studieavbrott på gymnasiet.

Anslag från kommunfullmäktige

Titel	Kön	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020
Kommunbidrag - VO 2 - Grundskola inkl. grundsärskola och fritidshem	Alla	674,4	678,1	691,7	706,9

Aktuella investeringar under perioden

- Ny skola Fornudden
- Nybyggnation Idrottshall, Fornudden
- Tillagningskök Sofiebergskolan

Verksamhetsområde 3: Individ- och familjeomsorg

Verksamhet och syfte

Verksamhetens syfte är att vara ett skydds nät och en garanti för att de som bor eller vistas i kommunen får den hjälp och det stöd de behöver för att kunna leva i ekonomisk och social trygghet. Biståndet utformas så att det stärker den enskildes möjligheter att leva ett självständigt liv. Individ- och familjeomsorgen omfattar såväl allmänt förebyggande som individuellt inriktade insatser för barn, ungdomar och vuxna. Insatserna kan gälla exempelvis:

- ekonomiskt bistånd
- familjerådgivning
- missbruksvård
- insatser för barn och ungdom
- mottagande av ensamkommande flyktingbarn
- stödboende
- förebyggande insatser
- anhörigstöd.

Verksamhetens inriktning

Visionen för Tyresö är att bli den mest attraktiva kommunen i regionen att bo och leva i. Vi vill att detta omfattar alla Tyresöbor. Kommunen ska erbjuda olika typer av stöd till den som inte upplever sig klara sin livssituation ekonomiskt eller socialt. Tidiga insatser ger bättre förutsättningar för en stabil livssituation. Därför ska det finnas ett utbud av evidensbaserade stödinsatser som inte kräver utredning eller biståndsbeslut med målet att stärka den enskildes självständighet. Tillsammans med andra förekommande aktörer och huvudmän sätter vi individens bästa i fokus. Det personliga ansvaret för egen försörjning är en grundläggande skyldighet. Utgångspunkten för ekonomiskt bistånd ska därför vara att försörjningsstöd är av tillfällig art. Genom tidig myndighetssamverkan ges rätt stöd för att den enskilde ska komma ut i egen försörjning. Barnperspektivet ska genomsyra allt som görs, eftersom barns rättighet till en trygg uppväxt är vårt viktigaste uppdrag. Där psykiskt eller fysiskt våld förekommer ska insatser sättas in omedelbart. Anhöriga som vårdar en närstående behöver ibland stöd för att orka med. För en del personer handlar det om att få hjälp med insatser som den närstående behöver. För andra handlar det om att de behöver få information eller utbildning om den närståendes behov.

Särskilda uppdrag som ska genomföras under mandatperioden

Utveckla tidiga insatser inom individ- och-familjeomsorgen i samverkan med olika aktörer

Genomlys behovet av boendeplatser inom individ- och familjeomsorgen i alla kommundelar

Fortsätta öka självförsörjningsgraden

Nivån ligger idag på två procent.

Implementera och utveckla projektet "En väg in och många vägar till arbete, studier och egen försörjning" i den ordinarie verksamheten.

Det särskilda uppdraget är genomfört.

Anslag från kommunfullmäktige

Titel	Kön	Budget	Budget	Budget	Budget
-------	-----	--------	--------	--------	--------

		2017	2018	2019	2020
Kommunbidrag - VO 3 - Individ och familjeomsorg	Alla	152,1	156,2	163,8	166,0

Aktuella investeringar under perioden

Aktuella investeringar för verksamhetsområdet.

Verksamhetsområde 4: Omsorg om personer med funktionsnedsättning

Verksamhet och syfte

Syftet med verksamheten är att skapa förutsättningar för människor med olika funktionsnedsättningar att kunna leva ett så självständigt liv som möjligt. Stödet till personer med funktionsnedsättning är inriktat på att ge den enskilde förutsättningar att leva som andra genom att ge stöd och service som stärker hans eller hennes möjligheter att leva ett självständigt liv. För att nå dit behövs ett varierat utbud av insatser samt att stödet är anpassat till varje individs behov. Insatserna kan bland annat gälla:

- boende och boendestöd
- korttidsvistelse
- korttidstillsyn
- hemtjänst
- avlösarservice
- ledsagarservice
- kontaktpersoner
- bostadsanpassning
- daglig verksamhet
- personlig assistans
- anhörigstöd
- sysselsättning
- förebyggande insatser

Verksamhetens inriktning

Människor med funktionsnedsättningar har rätt till ett liv på lika villkor som andra. De hinder som en medborgare med en funktionsnedsättning begränsas av ska därför avhjälpas där så är möjligt. Alla medborgare ska ha möjligheter att välja sitt boende, ha en givande fritid och delta i arbetslivet. Därför ska valfriheten värnas för denna grupp. Stödverksamheter ska möta individen på dennes villkor med målet att stärka dennes självständighet. Där lämpliga tekniska lösningar finns ska detta vara ett alternativ som den enskilde kan välja. En bra samverkan med andra förekommande aktörer och huvudmän där individens bästa är i fokus är en självklarhet. Anhöriga som vårdar en närstående behöver ibland avlastning eller annat stöd för att orka med. Därför måste omsorgen vara lyhörd för deras behov och tillsammans med landstinget erbjuda det stöd som efterfrågas.

Särskilda uppdrag som ska genomföras under mandatperioden

Genomlysas behovet av boendeplatser inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning i alla kommundelar.

Anslag från kommunfullmäktige

Titel	Kön	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020
Kommunbidrag - VO 4 - Omsorg om personer med funktionsnedsättning	Alla	257,3	265,2	273,3	281,6

Aktuella investeringar under perioden

- Stödboenden Sågen tomten
- Inventarier Sågen
- Gruppboenden funktionsnedsättning

Verksamhetsområde 5: Äldreomsorg

Verksamhet och syfte

Äldreomsorgens syfte är att skapa förutsättningar för människor med olika funktionsnedsättningar orsakade av åldrande eller sjukdomar att kunna leva ett så självständigt liv som möjligt. Det är av avgörande betydelse att kommunen kan erbjuda ett brett utbud av olika insatser utifrån individens behov. Insatserna formar tillsammans en helhet som täcker upp olika behovssituationer i vardagen. Insatserna kan till exempel gälla:

- särskilda boendeformer (permanent boende, korttidsvård eller växelvård)
- hjälp i hemmet (omvårdnad, service, avlösning, ledsagning, trygghetslarm)
- bostadsanpassning
- rehabilitering
- förebyggande insatser
- anhörigstöd.

Verksamhetens inriktning

I Tyresö ska det vara lätt att leva livet, hela livet. Hjälp i hemmet ska finnas för den som inte själv längre klarar sin omvårdnad. Hjälp ska ges med respekt för individens integritet och självbestämmande. Den enskildes rätt att styra sin vardag ska alltid vara vägledande. Även om omsorgen bedöms vara av hög kvalitet kan den upplevas på olika sätt av olika människor. Därför ska det finnas ett stort utbud av aktörer att välja mellan, både för hjälp i ordinärt boende och vård- och omsorgsboenden. Där det är möjligt ska hjälp i ordinärt boende vara ett alternativ till vård- och omsorgsboende. Där lämpliga tekniska lösningar finns ska detta vara ett alternativ som den enskilde kan välja. Det finns många äldre som önskar att få känna tryggheten i att bo i en gemenskap. Därför ska vi fortsätta planera för olika former av tillgängliga boenden, med eller utan omsorg. En bra samverkan med andra förekommande aktörer och huvudmän där individens bästa är i fokus är en självklarhet. Anhöriga som vårdar en närstående behöver ibland avlastning eller annat stöd för att orka med. Därför ska omsorgen vara lyhörd för deras behov och tillsammans med landstinget erbjuda det stöd som efterfrågas.

Särskilda uppdrag som ska genomföras under mandatperioden

Säkerställa tillkomsten av ytterligare boendeplatser inom äldreomsorgen genom nya vård- och omsorgsboenden

Genomföra en satsning på mat och måltider inom äldreomsorgen

Genomföra Silviacertifiering av äldreomsorgen

Genomlysna behovet av boendeplatser inom äldreomsorgen i alla kommundelar.

Anslag från kommunfullmäktige

Titel	Kön	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020
Kommunbidrag - VO 5 - Äldreomsorg	Alla	324,4	339,9	357,5	373,6

Aktuella investeringar under perioden

Det finns behov av att öka antalet platser inom vård- och omsorgsboende under perioden. De tillkommande platserna kan skapas i både privat och kommunal regi. I investeringsprogrammet har inte upptagits medel för uppförande av vård- och omsorgsboenden i kommunal regi. Ett vård- och omsorgsboende är under uppförande vid Farmarstigen. Planarbete pågår för två ytterligare boenden i Trollbäcken och Tyresö strand.

Verksamhetsområde 6: Gymnasieskola

Verksamhet och syfte

De flesta ungdomar söker till gymnasiet efter grundskolan. Valfriheten är stor och eleverna kan söka till Tyresös eget gymnasium, som har både yrkesförberedande och högskoleförberedande program, men också till såväl fristående som kommunala skolor i hela länet. I Stockholms län råder frisök till gymnasiet, vilket betyder att elever som söker till gymnasieskolor i andra kommuner blir mottagna som förstahandssökande där. I Tyresö utnyttjas den möjligheten av cirka 80 procent av 16-17-åringarna. Syftet med gymnasieskolans och gymnasiesärskolans utbildningar är att förbereda eleven för framtida studier och arbetsliv. 68 procent av ungdomarna i Tyresö kommun med målgruppsstillhörighet särkolan, väljer att studera på Tyresö gymnasiesärskola. Ungdomar från andra kommuner kan söka till Tyresö gymnasiesärskola.

Verksamhetens inriktning

Gymnasieskolan engagerar och attraherar Tyresös elever. Skolan är modern och erbjuder program som ligger i linje med elevernas egna val. Tyresö gymnasium är ett gymnasium som snabbt tar till sig och drar nytta av framtida teknisk utveckling, särskilt inom den digitala sektorn. Vi lever i en globaliserad värld som även påverkar skolan lokalt. I samverkan med länets alla kommuner utvecklar vi gymnasieutbildningen så att elevens val alltid är val mellan skolor med högsta kvalitet. Förståelse för människors skilda bakgrund präglar arbetet i Tyresö gymnasium - så att tolerans är framträdande drag i arbetsmiljön. Gymnasiet är Tyresös stolthet. Stoltheten bygger på att alla elever har goda kunskaper och ligger högt i framtida rankingar. Arbetsmarknaden frågar efter framtidens Tyresöelever, och de är framgångsrika inom forskning och utbildning på universitet och högskolor. Vi strävar efter att ungt företagande och utlandsförlagd praktik ska genomsyra verksamheten.

Gymnasiesärskolan har ett gott rykte och ska samverka med andra gymnasiesärskolor, både kommunala och fristående. I gymnasiesärskolan ska varje elev få det stöd och den arbetsro som krävs för att nå så långt som möjligt utifrån sina egna förmågor. De nationella programmen som erbjuds är utvalda i förhållande till efterfrågan på arbetsmarknaden och gymnasiesärskolan ska ha ett omfattande samarbete med arbetsplatser - vilket leder till att fler elever får arbete och går ut i egen försörjning. De senaste åren har några elever fortsatt sina studier inom vuxenutbildningen, vilket är ett bra betyg på utbildningens kvalitet.

Särskilda uppdrag som ska genomföras under mandatperioden

Implementera framtidens gymnasium med ny profilering och nytt arbetssätt

Utveckla bättre verksamhetslokaler för gymnasieutbildning i Tyresö

Stärka studie- och yrkesvägledningen i syfte att minska studieavbrott på gymnasiet

Anslag från kommunfullmäktige

Titel	Kön	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020
Kommunbidrag - VO 6 - Gymnasieskola	Alla	212,7	220,4	228,1	235,6

Verksamhetsområde 7: Vuxenutbildning

Verksamhet och syfte

Centrum för livslångt lärande (C3L) är Tyresö kommuns lärcenter för vuxenutbildningen. C3L bedriver kommunal vuxenutbildning på grundläggande och gymnasial nivå, särskild undervisning för vuxna (Särvux), gymnasiala yrkesutbildningar, yrkeshögskoleutbildningar samt svenska för invandrare (sfi). Yrkesutbildningar sker i kommunens egen regi och genom ramavtal med andra utbildningsanordnare. I egen regi finns barnskötar-, omvårdnads-, ekonomiassistent- och yrkesförarutbildning. Genom ramavtal med andra genomförs utbildningar inom restaurang, elektronik och VVS. C3L har yrkeshögskoleutbildningar inom kvalificerad informationsteknik (IT). Lärlingsutbildning finns både i kommunens egen regi och i samverkan med Haninge kommun. Högskolekurser på distans erbjuds i samverkan med högskolan i Gävle. Alla Tyresöbor erbjuds studie- och yrkesvägledning. C3L samarbetar med arbetsförmedlingen, försäkringskassan, arbetsmarknadsenheten, socialförvaltningen och kommuner i Stockholms län kring vuxnas lärande. Verksamhetens syfte är att vägleda och stötta människor till arbete och egen försörjning.

Verksamhetens inriktning

Vuxenutbildningen är framgångsrik på alla nivåer, inte minst vad gäller eftergymnasiala utbildningar, yrkeshögskolekurser samt yrkesutbildningar för vuxna. Samverkan med gymnasieskolan är given. Vuxenutbildningen främjar integration genom språkutbildning, yrkesutbildningar och omfattande nätverk. Vuxenutbildningen är ett föredöme för skola och utbildning. Utbildning i vuxen ålder är ett självklart eget val i en vuxenutbildning som också är en rättighet för var och en. Särskild utbildning för vuxna (särvux) följer inriktningen på vuxenutbildningen och fler får arbete.

Anslag från kommunfullmäktige

Titel	Kön	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020
Kommunbidrag - VO 7 - Vuxenutbildning	Alla	26,2	26,9	28,3	28,6

Verksamhetsområde 8: Arbetscentrum

Verksamheten och syfte

Arbetscentrum erbjuder olika former av stöd och arbetsmarknadsåtgärder för att fånga upp ungdomar, invandrare, utförsäkrade och arbetslösa genom att slussa dem vidare till studier, olika arbetsmarknadsåtgärder eller egen försörjning. Detta sker i nära samarbete med vuxenutbildningen, arbetsförmedlingen och försörjningsstödsenheten inom socialförvaltningen. Verksamhetens syfte är att hjälpa och stötta de Tyresöbor som är eller riskerar att bli arbetslösa samt arbeta för ett mer integrerat samhälle genom att underlätta för flyktingar, invandrare och personer med funktionsnedsättningar att etablerar sig på arbetsmarknaden och därigenom bli delaktiga i samhället.

Verksamhetens inriktning

Insatser för att främja arbete och egen försörjning utvecklas genom samverkan mellan Arbetscentrum och andra institutioner och organisationer, förvaltningar och samverkansorgan. Arbetscentrum ska ha en nära dialog och gott samarbete med det lokala näringslivet.

Arbetslösheten för ungdomar ska minska med nya vägar till arbete. Detta gäller också för invandrade, särskilt kvinnorna. Tyresö ska tillhöra toppskiktet när det gäller kvalitet i mottagandet och integration. För att minska utanförskapet ytterligare och få fler, inte minst nyanlända, att bli en del av samhället ska en integrationsstrategi tas fram som utvecklar och förnyar samspel, arbetssätt och projekt mellan kommunen och dess verksamheter och näringslivet, bostadsmarknadens parter, föreningsliv och övriga civilsamhället. I detta ska arbete och egen försörjning utgöra grunden.

Mångfalden är tydlig i företagandet, det sociala arbetet och i skolan. De demokratiska värderingarna slår igenom i alla yrken och på alla arbetsplatser så att var och en respekteras för sin tro, sin bakgrund, sin ålder och sexuella läggning eller könsidentitet.

Särskilda uppdrag som ska genomföras under mandatperioden

Genom aktiva insatser i nära samverkan med andra aktörer verka för ännu högre sysselsättningsgrad och självförsörjningsgrad i Tyresö

Öka kapaciteten för flyktingmottagandet

Inrätta offentligt skyddade anställningar i syfte att öka självförsörjandegraden.

Ta fram en integrationsstrategi

Implementera och utveckla projektet "En väg in och många vägar till arbete, studier och egen försörjning" i den ordinarie verksamheten från och med 2016.

Det särskilda uppdraget är genomfört.

Anslag från kommunfullmäktige

Titel	Kön	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020
Kommunbidrag - VO 8 - Arbetscentrum	Alla	9,9	10,2	10,7	10,9

Verksamhetsområde 9: Bibliotek, kultur, fritid och fritidsgårdar

Verksamhet och syfte

Biblioteksverksamheten omfattar förutom utlåning av böcker även talboksservice, utbud av olika media. Biblioteket erbjuder även digitala tjänster. Syftet med biblioteksverksamheten är att främja intresse för läsning, litteratur och utbildning. Alla medborgare har tillgång till ett folkbibliotek för information, upplysning och annan kulturell verksamhet.

Tyresö kultur och fritidsgårdar omfattar kulturenheten med konsthall och bokningsbara lokaler i Kvarnhjulet och Forellen, ungdomscaféet Bonza, naturskolan och kulturskolan samt Tyresö fritidsgårdar och Bergfotens fritidsgård. Huvuddelen av den löpande verksamheten riktar sig till barn och ungdomar. Syftet med verksamheten är att tillhandahålla ett brett och varierat kulturutbud och en meningsfull fritid för kommuninvånarna. Demokrati och delaktighet är viktiga ledord i verksamheterna.

Fritid erbjuder olika former av föreningsstöd och ändamålsenliga anläggningar och skapar förutsättningar för friluftsliv, rekreation och spontanidrott. Fritid gör även insatser för att förbättra fritids- och kulturutbudet för personer med funktionsnedsättning. Verksamhetens syfte är att skapa förutsättningar för meningsfulla fritidsaktiviteter främst för barn och ungdomar.

Verksamhetens inriktning

Tyresö förknippas ofta med sitt rika kultur- och idrottsliv och den fantastiska naturen med mycket bra förutsättningar för stimulerande aktiviteter i det fria. Alliansens ambition är att med olika insatser ytterligare förstärka den attraktiva bilden. Vi vill fortsätta utveckla utbudet av aktiviteter både genom egna arrangemang, investeringar och genom att aktivt stödja och hjälpa det aktiva föreningslivet. I vårt Tyresö prioriterar vi barn och ungdomar. Vi prioriterar även breddaktiviteter inom både kultur och idrottsområdet. Det gör vi genom att behålla nolltaxan, som ger alla ungdomsföreningar gratis tillgång till kommunala anläggningar. Barn och unga med funktionsnedsättning, och kommer att vara, en högt prioriterad grupp i vårt Tyresö. I samarbete med övriga kommuner på Södertörn och med riktade insatser ska vi fortsätta att utöka utbudet för denna grupp. Utbudet ska präglas av valfrihet och mångfald. Detta märks till exempel genom ett utökat utbud inom Kulturskolans ram och genom att flera föreningar erbjuder Profilfritids. Vi fortsätter att bygga nya och även utveckla våra befintliga anläggningar, gärna i samverkan med föreningar, näringsliv och våra grannkommuner. Vårt nya kulturhus i närheten av Tyresö centrum kommer att bli en mötesplats för alla generationer med bibliotek, scener, biograf och samlingslokaler och kommer att erbjuda en mångfald av aktiviteter. Alliansen vill även stimulera och uppmuntra till ännu fler lokala kulturaktiviteter. Vi vill att Albyområdet ska vara ett nav för det rörliga friluftslivet i Tyresö, samtidigt som det fortsätter att vara en samlingsplats för hela familjen. Därför är det viktigt att det fortsatta utvecklingsarbetet i området sker med omsorg och känsla för miljön, men också skapar möjligheter till fler aktiviteter än i dag. För att ytterligare stimulera olika grupper till en hälsosammare livsstil, vill vi satsa på projekt med inriktning på folkhälsan. Vi erbjuder ungdomar 13-15 år en mötesplats där de ges möjligheten till, jämte Tyresös föreningsverksamhet, att påverka sin fritid, känna delaktighet, engagemang och utvecklas. Personalen jobbar aktivt för att finnas till för besökarna, vilket kan innebära allt från att hjälpa till att dra igång aktiviteter, vara "ett bollplank" eller att "öppna dörrar". Personalen arbetar med ett främjande förhållningssätt som ska ge ungdomarna utrymme till egna idéer och

lösningar. Visionen är att Tyresö fritidsgårdar ska vara en trygg mötesplats för alla, med utrymme för personlig utveckling och socialt samspel. På fritidsgården ska alla känna sig trygga. Mobbning och andra kränkningar måste konsekvent bekämpas och i Tyresö råder nolltolerans. Insatser mot mobbning ska alltid bygga på dokumenterat framgångsrika forskningsbaserade åtgärder.

Särskilda uppdrag som ska genomföras under mandatperioden

Genomföra den planerade Alby-utvecklingen

Utveckla någon form av kulturhus i anslutning till Tyresö centrum i nära samverkan med andra aktörer

Arbeta fram en strategisk anläggningsförsörjningsplan inom verksamhetsområde

Anslag från kommunfullmäktige

Titel	Kön	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020
Kommunbidrag från- VO 9 - Bibliotek, kultur och fritid (inkl. fritidsgårdar)	Alla	125,0	128,1	133,6	135,1

Aktuella investeringar under perioden för VO 9

- Samlingsanslag för fritidsanläggningar
- Ishall vid Tyresö C
- Kylaggregat Fontanahallen
- Upprustning friidrottsanläggning, Trollbäckens IP
- Konstgräsplan mellan Strandskolan och Tyresö skola
- Alby friluftsområde, fastighetsunderhåll
- Alby friluftsområde, utveckling ny vision
- Alby friluftsområde, port till Nationalparken
- Upprustning Fårdala ridhus
- Parkourpark

Verksamhetsområde 10: Plan och exploatering

Verksamhet och syfte

Till verksamheten för mark och exploatering hör bland annat projektering, byggprojektledning, exploatering och förvaltning av kommunens mark. Till planavdelningens verksamhet hör kommunens fysiska planering. Arbetet bedrivs dels på en strategisk nivå genom översiktlig planering, planering, utveckling och bevarande för natur-, rekreations- och vattenområden och trafikplanering. Dels på en mer ingående nivå genom framtagandet av detaljplaner i samarbete med byggherrar, fastighetsägare och andra kommunala förvaltningar. Huvuduppgiften för mät- och kartenheten är att vara en del av eller stödja andra verksamheters myndighetsutövning och övriga verksamhet. Mät-, kart- och GIS-verksamheten utför kommunens uppgifter i den nationella informationsförsörjningen (till exempel med adressättning).

Verksamhetens inriktning

Det påbörjade arbetet med en ny Översiktsplan för Tyresö ska gå i mål under 2016. Det är viktigt att den fortsatta processen präglas av stor öppenhet och en strävan efter att involvera så många Tyresöbor som möjligt. Översiktsplanen är ett viktigt verktyg för att nå vårt långsiktiga mål att göra Tyresö till den mest attraktiva kommunen i Stockholmsregionen. En bärande tanke när det gäller stadsbyggnadsutvecklingen är att förtäta i centrala lägen och att i övrigt, så långt möjligt, värna om karaktären på våra olika kommundelar och slå vakt om det gröna, naturnära Tyresö. En genomtänkt stadsplanering bidrar även till stärkt trygghet i samhället. För att långsiktigt säkerställa kommunens möjligheter att driva en sådan stadsbyggnadsutveckling är det viktigt att ha processer på plats för att kunna genomföra eventuella strategiska markförvärv. Det är även viktigt att ha en god uppföljning av vad som händer med markområden utanför Tyresös gräns i anslutning till Tyresö som vi har ett intresse av att vara med och påverka. Vi vill ha ett särskilt fokus på en översyn av Tyresös företagsområden de kommande åren. Detta i syfte att effektivisera dem så att fler arbetsplatser kan rymmas, fler företag etablera sig eller tillåtas expandera.

Den stora utvecklingen av Tyresö centrum är väsentlig för Tyresö. Med Tyresö View och den nya stadsparken har de södra delarna av centrum lyfts till en ny nivå. Centrum kopplas samman med det nya Nybodaområdet genom ett aktivitetsstråk med park, lek och skate- och parkourpark. Bostäder byggs i kvarteret Järnet, vid Hasselbacken, vid Kyrkogränd, vid Siklöjevägen, i Farmarstigen och vid Njupkärrsvägen. Det är viktigt att det byggs med olika upplåtelseformer. Grunderna för utbyggnaden av Norra Tyresö Centrum är på plats. Här skapas attraktiva stadskvarter, höghus, nya gator, nytt torg, nya parker, nya grönytor, trivsamma innergårdar, nya butiker, ny service och nya möjligheter för kultur, fritid och utbildning för alla. Den nya stadsdelen sätter människan i centrum, parkeringar grävs ner och bussterminalen förbättras. Tyresö Centrum byggs ut och utbudet förbättras. De nya utemiljöerna har utsmyckningar och planteringar. I Tyresö centrum utvecklas i bred samverkan nya och förbättrade lokaler för bibliotek, kulturverksamheter, förskolor, äldreomsorg, utbildning och annan kommunal service. Yrkesförberedande gymnasieutbildning ges förbättrade lokaler och nya förutsättningar inom ramen för den nuvarande lokaliseringen. Sammantaget öppnat detta möjligheter för en ny utveckling där områden runt Farmarstigen och Granängsringen förtätas med nya attraktiva bostäder.

Trollbäcken

Trollbäcken är och ska förbli en lummig och grön villastad. En översyn av de gamla detaljplanerna har påbörjats, för att tillsammans med villaägare och boende ordna brister i infrastruktur, dagvattenhantering och trafiksäkerhet med mera. Under perioden vill vi även genomföra en centrumutvecklingsplan för Trollbäcken. Vi vill ta ett helhetsgrepp som omfattar sträckan längs Vendelsövägen från Drevviken till Södergården inklusive Alléplan. Här ryms bostäder med olika upplåtelseformer, arbetsplatser och en utökad service för hela Trollbäcken, med en viss förtätning. Kompletteringen stärker det kommersiella utbudet och ger ett mer levande centrum. I området kommer vi se till att det byggs seniorlägenheter och äldreomsorg.

Tyresö Strand

Tyresö Strand har under en period över 30 år förändrats och utvecklats från i huvudsak fritidshusområde till ett attraktivt villaområde uppblandat med en modern trädgårdsstad. En centrumbildning har kommit på plats och den kommunala servicen har förbättrats och utvecklats. Utvecklingen framåt kommer att vara långsammare. Den tredje etappen av Trädgårdsstaden som planerats sedan länge kommer att fullföljas med 400-600 bostäder. Tyresö Strand kompletteras också med ytterligare smärre förtätningar med olika upplåtelseformer samt även med utökad kommunal service som ett nytt särskilt boende inom äldreomsorgen. Trafiksituationen i Tyresö Strand och längre österut förbättras kontinuerligt.

Östra Tyresö

Tempot i planläggningen av Östra Tyresö har ökat. Nu arbetas med 2-3 detaljplaner parallellt, istället för en i taget som tidigare. Detta gör det möjligt att ligga i fas med den ursprungliga tidsplanen för detaljplaneringen i hela Raksta och fram till Trinntorp. Alliansen har även tagit initiativ till att få plats nya planbestämmelser som möjliggöra utbyggnad till 105 + 40 kvadratmeter i tre fyra olika områden i väntan på färdiga detaljplaner.

I de yttre delarna av Brevik och i Bergholm är det däremot fortfarande långt kvar till riktiga detaljplaner och just nu förs dialog med boende om en alternativ modell för att snabbare släppa fram större byggrätter. Alternativet går ut på att enbart VA byggs ut och att ansvaret för gator stannar på de lokala vägföreningarna. Bortsett från att det möjliggör högre tempo i utbyggnaden av VA och därmed större byggrätter skulle det också ge lägre kostnad för fastighetsägarna och för skattebetalarna. Etapp 7 Solberga, etapp 9 Ugglevägen och etapp 10 Brobänken är nu i byggfas. Etapp 8 Raksta är i planfas, och planläggningen av etapp 11 Tegelbruket påbörjades under 2015. Under perioden 2015-2018 kommer planläggningen av ytterligare två etapper att påbörjas.

Särskilda uppdrag som ska genomföras under mandatperioden

Arbeta fram en centrumutvecklingsplan för Trollbäcken som omfattar sträckan längs Vendelsövägen från Drevviken till Södergården i syfte att möjliggöra mindre förtätningar med bostäder och förbättrat service- och centrumutbud

Vidta fortsatta åtgärder för förbättrad framkomlighet längs Tyresövägen

Planera Trädgårdsstadens tredje etapp

Genomföra ett arbete i syfte att effektivisera Tyresös företagsområden så att fler arbetsplatser kan rymmas, fler företag etableras eller tillåtas expandera

Inleda arbetet med att upprätta naturreservat runt Telegrafberget och runt Barnsjön

Utveckla nya och förbättrade lokaler för bibliotek, kulturverksamheter, förskolor, äldreomsorg, utbildning och annan kommunal service i Norra Tyresö Centrum.

Utarbeta riktlinjer och en process kring strategiska markförvärv

Anslag från kommunfullmäktige

Titel	Kön	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020
Kommunbidrag - VO 10 - Plan och exploatering	Alla	20,6	20,9	21,2	21,5

Aktuella investeringar under perioden för VO 10

- Exploatering Östra Tyresö
- Exploatering övriga Tyresö
- Nytt kartsystem
- Markreserv
- Ärendehanteringssystem
- Samlingsanslag för samhällsbyggnadsutredningar
- Samlingsanslag, sociala boenden
- Ombyggnad av Tyresö centrum till den nya visionen
- Trädgårdsstaden
- Kryddvägen
- Grindstolpen
- Prästgårdsv/Apelv
- Vendelsöv 42/Kringlan
- Gymnasietomten Wättinge
- Åkervägen, Trollbäcken
- Åkervägen, Trollb, exploateringsbidrag
- Granitvägen
- Granitvägen, exploateringsbidrag
- Nyfors markanvisningstävling

Verksamhetsområde 11: Väghållning och park Verksamhet och syfte

Väghållnings- och parkverksamheten syftar till att hålla bra, framkomliga och trygga vägar med bra beläggningar och god belysning. Detta för att säkerställa en säker trafikmiljö för alla trafikantgrupper året runt. Verksamheten vårdar och utvecklar parker, grönmiljöer och lekplatser för att de ska vara säkra, tillgängliga och ha ett högt lekvärde. Verksamheten deltar också i detaljplanarbetet och tar fram skötselplaner.

Verksamhetens inriktning

Ett av Tyresös största projekt är de stora satsningarna på Tyresövägen. Det investeras i åtgärder som förbättrar framkomligheten för såväl privatbilism och kollektivtrafik, som gång- och cykeltrafik. Det skapas sammanhängande gång- och cykelstråk hela vägen från Östra Tyresö till Tyresö Centrum. Vägen breddas steg för steg till tre körfält. Nya infartsparkeringar skapas, busshållplatser förlängs så att fler bussar ryms, farthinder och farliga passager byggs bort från vägen. Under 2016 påbörjades den nya cirkulationsplatsen vid Petterboda.

Framkomligheten behöver även förbättras längs Gudöbroleden genom Trollbäcken, och det gör vi i samverkan med Trafikverket. I samarbete med både Trafikverket och Stockholms Stad vill vi se på möjligheten att ta bort trafikljuskorsningen i Skrubba och förlänga Bollmoravägen från Skrubba Malmväg till Gudöbroleden för att på så sätt öppna upp området mer. Tyresö och våra grannkommuner genomför stora satsningar på bättre cykelstråk till Haninge, Nacka och Stockholm. I Tyresö satsar Alliansen 6 miljoner om året på cykeltrafiken fram till 2020, vilket ger Tyresö ett mycket bra cykelnät. Cykelpendlingen underlättas genom fler och bättre cykelparkeringar vid knutpunkter. Satsningen på att förbättra all skyltning fortsätter också. Gång- och cykelvägar och busshållplatser är prioriterade när det gäller kommunens tillgänglighetsanpassning.

Tyresö är en av Sveriges mest trafiksäkra kommuner, och det är något som Alliansen slår vakt om. Att skapa trygga skolvägar är prioriterat. En förbättrad trafiksäkerhet är också en viktig effekt av de nya detaljplanerna i bland annat Östra Tyresö och även i översynen av detaljplanerna för Trollbäcken. Tyresö ska vara en kommun med välskötta parker och närhet till grönområden. Alliansen vill därför se en fortsatt utveckling av Fornuddsparken och av nya parker inom projektet Norra Tyresö Centrum.

Anslag från kommunfullmäktige

Titel	Kön	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020
Kommunbidrag - VO 11 - Väghållning och park	Alla	70,3	71,5	72,7	74,0

Aktuella investeringar under perioden för VO 11

- Tyresövägen (från Bäverbäcken och österut)
- Utbyggnad av cykelvägar
- Brygga vid Klövberget
- Samlingsanslag för gata och park
- Utbyggnad Radiovägen

Verksamhetsområde 12: Miljö och trafik

Verksamhet och syfte

Miljö- och trafikenhetens verksamheter syftar till att vårda, utveckla och bevara den oexploaterade och den exploaterade miljön och verka för en långsiktigt ekologisk hållbar utveckling. Enheten verkar också för en bra trafikplanering, en god trafiksäkerhet för alla trafikantgrupper, en förbättrad folkhälsa och en ökad tillgänglighet på gator och i parker för alla medborgare.

Verksamhetens inriktning

Alliansens Tyresö ska ligga i framkant i omställningen till ett hållbart Sverige. Genom att planera på ett hållbart sätt med god miljö i fokus når vi långt. Att förtäta kommunens centrala delar är ett exempel på byggande som är bra ur miljöperspektiv. Byggandet i Tyresö ska samtidigt anpassas till den omgivande miljön och naturen. På detta sätt kan vi motverka onödig sprängning och avverkning. Att vi tillsammans med övriga kommuner på Södertörn satsar på att minska transporternas miljöbelastning genom att samordna varutransporter och ha en infrastruktur för förnyelsebara drivmedel är viktigt och ger stora effekter. Detta gäller också renhållning och andra transporter, vilket framgår av tydliga krav i våra upphandlingar.

I dag är Tyresö en av Sveriges mest naturskyddade kommuner med Tyresta Nationalpark och sju naturreservat. Beslut har tagits om ett åttonde - Telegrafberget. Under kommande år vill vi även göra naturreservat av området runt Barnsjön.

För oss är det viktigt med en välutbyggd och välfungerande kollektivtrafik. Vi jobbar för ännu tätare och snabbare busstrafik från alla delar av Tyresö - Brevik, Strand, Centrum/Bollmora, Krusboda och Trollbäcken - till Gullmarsplan och centrala Stockholm.

När etapp 7 Solberga är utbyggd kommer det att gå busstrafik till Raksta. I den stamnässtrategi för länet som antagits av landstinget kopplas busstrafik från norr och söder samman, så att linjer från Tyresö fortsätter vidare från Gullmarsplan till centrala Stockholm, Universitetet och Täby/Vaxholm hela trafikdygnet alla dagar. Alliansen i Tyresö står helhjärtat bakom detta arbete. Även ny och snabbare stombusstrafik från Tyresö längs Örbyleden mot viktiga mål som Huddinge Sjukhus, Södertörns Högskola och Flemingsberg bör kunna komma på plats inom de närmaste åren. I kommunens diskussioner med trafikförvaltningen är det samtidigt prioriterat att fortsätta att skapa tätare och snabbare tvärförbindelser mot Haninge, Nacka och Huddinge. Även förbättrad kollektivtrafikmatning till tunnelbanan i till exempel Skarpnäck som komplement till Gullmarsplan är önskvärt, liksom matning till pendeltågsnätet i till exempel Älvsjö eller Årstaberget, vilket sammantaget medverkar till att avlasta Nynäsvägen. Vi har även tagit initiativ till att se över och förbättra tvärförbindelserna inom kommunen. Ett viktigt steg här är att möjliggöra busstrafik till Skälsätra.

Särskilda uppdrag som ska genomföras under mandatperioden

Följa upp och ta fram nya åtaganden enligt Tyresö kommuns klimatstrategi

Fördjupa samarbetet med Trafikverket och andra parter för bättre framkomlighet längs Gudöbroleden.

Utreda förutsättningarna för busstrafik till och genom Skälsätra.

Det särskilda uppdraget är genomfört.

Anslag från kommunfullmäktige

Titel	Kön	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020
Kommunbidrag - VO 12 - Miljö och Trafik	Alla	5,5	5,6	5,7	5,7

Verksamhetsområde 13: Vatten och avlopp

Verksamhet och syfte

Syftet med VA-verksamheten i Tyresö kommun är att förse invånarna med ett gott och friskt dricksvatten, ta hand om och avleda avloppsvattnet från hushåll och industrier samt att avleda dagvatten med minsta möjliga olägenhet för invånarna.

Verksamhetens inriktning

Vatten och avlopp är något vi alla förväntar oss ska fungera. Genom att hålla ett bra tempo i underhållet och förnyelsen av ledningsnätet i Tyresö säkerställer vi det. Verksamheten ska samtidigt ha fokus på goda miljöåtgärder.

Genom att vi fortsätter att bygga ut det kommunala VA-nätet ansluts varje år fler invånare till det. Alliansens mål är att under perioden få kommunalt VA på plats i ett antal etapper på Brevikshalvön, i Raksta samt i Nyfors-området. När vår satsning på en ny sjöledning från Breviks Skola till Noret är färdig under denna period, blir det möjligt för oss att därefter påbörja arbetet med att etappvis även ansluta fastigheter i Yttre Brevik till VA-nätet.

Särskilda uppdrag som ska genomföras under mandatperioden

Ta fram en modell för som kan medge större byggrätter

En förutsättning är att det finns individuella lösningar för avlopp och VA samt där kommunalt avlopp och VA ligger långt bort i tiden.

Anslag från kommunfullmäktige

Titel	Kön	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020
Kommunbidrag - VO 13 - Vatten och avlopp	Alla	0,0	0,0	0,0	

Aktuella investeringar under perioden för VO 13

- Sjövattenledning Breviks skola-Noret
- Samlingsanslag för vatten och avlopp

Verksamhetsområde 14: Renhållning

Verksamhet och syfte

Kommunens renhållningsverksamhet ansvarar för att upprätta kommunala föreskrifter för hantering av hushållens avfall samt att samla, ta om hand och behandla detta avfall enligt gällande lagstiftning och på miljömässigt bästa sätt.

Verksamhetens inriktning

Renhållningsområdet i Tyresö har de senaste åren på Alliansens initiativ genomgått flera förändringar. Genom satsningar på matavfallsinsamling och behovstömning görs vinster för oss alla och inte minst miljön. Under den period som denna kommunplan avser ska vi fullfölja dessa satsningar.

Vi strävar även efter att ha nöjda abonnenter som upplever servicen som god. Som ett led i detta ska kretsloppscentralen i Petterboda fortsätta att utvecklas med fokus på återvinning och återbruk. Renhållningsverksamheten i Tyresö ska hålla en hög standard när det gäller hänsyn till miljön.

Särskilda uppdrag som ska genomföras under mandatperioden

Fortsätta utveckla matavfallsinsamling för att få större täckningsgrad bland flerfamiljshus och bland verksamheter och företag

Aktuella investeringar under perioden för VO 14

- Samlingsanslag för renhållning
- Masshanteringsplats Mediavägen
- Sop sug Norra Centrum

Verksamhetsområde 15: Bygglovsverksamhet

Verksamhet och syfte

Till bygglovsenhetens verksamhet hör att handlägga olika typer av bygglovsärenden, strandskyddsärenden, byggsamråd och tekniska samråd samt arbetsplatsbesök. En viktig del av verksamheten är även att ge råd till allmänheten och att utföra tillsyn. Verksamheten ska bedrivas i enlighet med plan- och bygglagen.

Verksamhetens inriktning

De senaste åren har bygglovsverksamheten i Tyresö utvecklats mycket positivt. Den gamla ordningen med långa handläggningstider och många undantag har bytts till en verksamhet som är professionell, smidig, snabb och håller en hög kvalitet. Alliansen är stolt över det goda och medvetna förändringsarbete som har genomförts.

Utmaningen är nu att bibehålla nivån i bygglovsverksamheten. Den ska i fortsättningen alltid präglas av hög kompetens, gott bemötande och korta handläggningstider för kompletta ärenden. Det ska vara lätt att som Tyresöbo eller företagare vara i kontakt med bygglovsenheten.

Anslag från kommunfullmäktige

Titel	Kön	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020
Kommunbidrag f- VO 15 - Bygglovsverksamhet	Alla	5,3	5,3	5,4	5,5

Verksamhetsområde 16: Näringsliv

Verksamhet och syfte

Näringslivsverksamheten ansvarar för att utveckla kontakterna och bygga nätverk med det lokala näringslivet. Vi ska verka för att ge goda förutsättningar för nyföretagande och nyetablering samt medverka till att förvaltningarna erbjuder en bra och effektiv service till näringslivet. Syftet med näringslivsarbetet är att utveckla och säkerställa ett gott näringslivsklimat i Tyresö kommun.

Verksamhetens inriktning

Entreprenörsandan är stark i Tyresö. Här finns över 1 000 småföretag och nära 11 000 arbetstillfällen. En nära samverkan mellan kommunen och det lokala näringslivet är av stor betydelse, och är något vi i Alliansen ser som prioriterat i utvecklingen av Tyresö. Det är mot den bakgrunden som vi de senaste åren har tagit initiativ till att stärka näringslivsarbetet i Tyresö med en näringslivschef och även medvetet arbetat för att förbättra servicen och informationen till etablerade och nya företag. Detta har gett positiva effekter. Ett ytterligare steg för att förbättra kommunens näringslivsarbete är vårt deltagande i projektet "Förenkla helt enkelt". I detta projekt genomgår chefer och tjänstemän på en lång rad förvaltningar och nivåer inom kommunen tre utbildningssteg med syftet att de ska bidra till att utveckla och stärka företagsklimatet i Tyresö. Ett annat steg vi nu också vill ta är att i samverkan med olika aktörer se över hur turismen och besöksnäringen kan stärkas. Detta kan sätta Tyresö på kartan som en attraktiv besökskommun och bidra till ökad sysselsättning. Med unika kultur- och industrihistoriska miljöer och en fantastisk natur har Tyresö massor att erbjuda såväl besökare från andra delar av Stockholms län som hela landet.

Företagsklimatet i Tyresö ligger sedan några år tillbaka på en hög nivå enligt olika mätningar, men vårt mål är att långsiktigt och stabilt vara i det absoluta toppskiktet när det gäller företagsklimatet. Det är en del av vår vision om Tyresö som den attraktivaste kommunen. Det ska vara enkelt att vara företagare i Tyresö och att få den service som behövs. Kommunen ska dessutom vara ett föredöme genom att inte konkurrera med näringslivet. Genom kommunens planering kan vi också bidra till att förbättra för det lokala näringslivet. Fler arbetsplatser och företag kan rymmas och expandera i Tyresö genom översyn och genom att vi förtätar våra företagsområden och skapar fler lokaler i samband med olika byggprojekt. Ett bra lokalt företagsklimat bidrar även till hög sysselsättningsgrad.

Alliansen ser gärna ett stärkt samarbete mellan skolan och näringslivet. Detta stärker Tyresö kommun som en kommun med många kreativa entreprenörer. Även samarbetet mellan kommunen och det lokala näringslivet kan stärkas genom att vi tillsammans skapar någon form av företagarråd.

Särskilda uppdrag som ska genomföras under mandatperioden

Fördjupa samarbetet med det lokala näringslivet för att stärka företagsklimatet

Ta fram strategi för turism och stärkt besöksnäring

Anslag från kommunfullmäktige

Titel	Kön	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020
--------------	------------	------------------------	------------------------	------------------------	------------------------

Kommunbidrag - VO 16 - Näringsliv	Alla	1,2	1,2	1,2	1,2
--------------------------------------	------	-----	-----	-----	-----

Verksamhetsområde 17: Gemensam verksamhet

Verksamhet och syfte

Verksamhetsområdet gemensam verksamhet omfattar kommunstyrelseförvaltningen.

Kommunstyrelseförvaltningen svarar för kommunens övergripande styrning, planering och uppföljning av kvalitet, ekonomi och personalfrågor, lokalförsörjning, fastighetsförvaltning samt stöd till den politiska verksamheten. Avdelningen Medborgarfokus har som syfte att verka för att kommunens invånare ska vara nöjda med och ha god nytta av den kommunala verksamheten.

Konsult- och servicekontoret har till uppgift att ge stöd och service till verksamheterna när det gäller IT, löne- och ekonomiadministration, upphandling och projektstöd samt gastronomi och måltid.

Verksamhetens inriktning

Den gemensamma verksamheten är en lång rad olika verksamheter. Allt från information till löneutbetalningar samlas här. Stora delar av verksamheten är vad som kan kallas stödverksamheter eller back office. Det är här viktigt att sträva efter hög kvalitet i allt som genomförs. Genom att vara en attraktiv arbetsgivare ska kommunen säkerställa hög kompetens och hög servicegrad inom alla dessa enheter så att den utåtriktade verksamheten kan fokusera på sin verksamhet. Vi strävar dessutom efter hög effektivitet och god ekonomisk hushållning. Vi ser ett behov av att stärka verksamheter som till exempel upphandling och IT för att kommunen ska kunna möta utvecklingen och ligga i framkant.

Två verksamheter framstår som särskilt viktiga. Det är kommunens servicecenter som är vårt ansikte utåt, och vår granskningsenhet som kvalitetsgranskar, gör tillsyn och följer upp andra verksamheter inom alla kommunens områden. Satsningen på att utveckla ett servicecenter i kommunen som påbörjades 2006 har gett många positiva effekter och gjort det lättare för Tyresöbor att komma i kontakt med kommunen för att få hjälp, stöd, service och svar. Vi ska slå vakt om denna verksamhet och ständigt utveckla den för att verkligen kunna vara den effektiva och högkvalitativa serviceorganisation som Tyresö ska vara. Vi strävar även efter att fortsätta utveckla Tyresö kommun som en 24-timmars serviceorganisation genom att bland annat löpande införa fler e-tjänster. Kvalitetsenhetens tillsyn och granskning av allt från förskola till äldreomsorg är av största vikt, så att vi kan upptäcka och åtgärda brister snabbt. Genom bra tillsyn och granskning kan vi på ett effektivt sätt säkerställa hög kvalitet i våra verksamheter. Tyresöborna ska kunna lita på kommunen och på de verksamheter som bedrivs.

En annan viktig funktion är det interna konsult- och servicekontoret som har till uppgift att bistå och ge service till övriga förvaltningar i kommunen. För oss är det väsentligt att den verksamheten sköts på ett effektivt sätt som sänker kostnaderna för kommunens kärnverksamheter. För att hantera de stora ekonomiska utmaningarna som Tyresö kommun står inför bör kommunen fokusera på att minska sina kostnader. Kommunen köper varor och tjänster för närmare en miljard per år. Genom att ta ett samlat grepp kring kommunens affärer kan kostnaderna minskas.

Tyresö verkar brett för ökad trygghet. Det brottsförebyggande arbetet och arbetet för att stärka tryggheten i Tyresö ska även fortsättningsvis präglas av gott samarbete mellan kommunen, våra olika förvaltningar och verksamheter samt externa aktörer. Ett handslag har slutits mellan

kommunen och andra viktiga aktörer för att bekämpa klotter och skadegörelse. En plan för att motverka våldsbejakande extremism har tagits fram.

Fastighetsavdelningen utför ett viktigt arbete med att förvalta och utveckla alla kommunens fastigheter. För några år sedan valde vi att prioritera en varaktig ekonomisk nivåhöjning av kommunens fastighetsunderhåll. Detta måste fortsätta framåt för att ge kommunens verksamheter bra lokaler att verka i. Som en del i att stärka kommunens ekonomi långsiktigt finns också ett behov av att ta fram en ny strategi för kommunens fastighetsinnehav.

I den gemensamma verksamheten ingår ansvar för lokalförsörjning. Satsningen på moderna lokaler för framtidens gymnasium är viktig. Det är prioriterat att i samverkan med andra utveckla nya och förbättrade lokaler för bibliotek, kulturverksamheter, förskolor, äldreomsorg, utbildning och annan kommunal service i Norra Tyresö Centrum.

Särskilda uppdrag som ska genomföras under mandatperioden

Effektivisera arbetet inom konsult- och servicekontoret för att frigöra resurser för övriga förvaltningar och därmed möjliggöra att resurser i högre grad kan användas i respektive förvaltnings verksamhet.

Utveckla Tyresö kommun till en 24-timmars serviceorganisation bland annat genom att löpande utveckla nya e-tjänster.

Fortsätta arbetet med att energieffektivisera kommunens fastigheter.

Implementera e-handel i syfte att minska kostnaderna för inköp av varor och tjänster.

Att öka förståelsen för hur kommunen gör sina inköp, öka konkurrensen i kommunens affärer samt att minska de relativa inköpskostnaderna med målsättningen att till 2020 ha sänkt inköpskostnaden med 10 procent.

Kommunstyrelsen får i uppdrag att planera och projektera för nya och förbättrade lokaler för bibliotek, kulturverksamheter, förskolor, äldreomsorg, utbildning och annan kommunal service i Norra Tyresö Centrum i samverkan med andra aktörer

I centrat ingår gymnasium med högskoleförberedande program för minst 500 elever, vuxenutbildning, bibliotek, konsthall, café samt eventuellt konserthall och ytterligare samhällsfunktioner.

Redovisa det långsiktiga behovet av investeringar i skollokaler och andra verksamhetslokaler.

Säkerställa att IT-infrastrukturen i kommunens verksamheter är god samt att förändringsarbetet sker i takt med utvecklingen och samhällets digitalisering

Ta fram ny strategi för kommunens fastighetsinnehav

Ställa om kommunens fordon till 100 procent miljöbilar inklusive elfordon

Ta fram strategier för långsiktig finansiering av investeringar i kommunkoncernen.

Utveckla Tyresö kommuns arbete med kost inom berörda verksamheter genom att inrätta en befattning som gastronomisk chef.

Det särskilda uppdraget är genomfört.

Se över prissättningsmodellerna för intern service.

Det särskilda uppdraget är genomfört.

Anslag från kommunfullmäktige

Titel	Kön	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020
Kommunbidrag - VO 17 - Gemensam verksamhet	Alla	114,1	114,1	114,1	114,1

Aktuella investeringar under perioden för VO 17

- Samlingsanslag för fastighetsinvesteringar initierade av hyresgäster
- Samlingsanslag för fastighetsinvesteringar initierade av ägaren
- Inventarier, IT och småinvesteringar

Verksamhetsområde 18: Kommunalförbund

Verksamhet och syfte

Inom verksamhetsområdet kommunalförbund finns de verksamheter som kommunen bedriver i samarbete med andra kommuner i form av kommunalförbund, gemensam nämnd eller annat formaliserat samarbete (förutom Samordningsförbundet Östra Södertörn som utgör ett komplement till socialnämndens och gymnasie- och arbetsmarknadsnämndens verksamheter). Här finns också kostnader för kommunens medlemskap i intresseorganisationer samt för kommunrevisionen. Det gäller följande verksamheter eller poster:

Södertörns Brandförsvarsförbund som har hand om räddningstjänsten för tio medlemskommuner. Tyresös andel i förbundet är 9,08 procent.

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund som svarar för miljö- och hälsoskyddstillsyn för kommunerna Haninge, Nynäshamn och Tyresö. Tyresös andel i förbundet är 29,6 procent.

Södertörns överförmyndarnämnd som drivs i form av en gemensam nämnd och svarar för överförmyndarverksamheten för Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nynäshamn och Tyresö kommuner. Tyresös andel i förbundet är 11,5 procent.

Samordningsförbundet Östra Södertörn

Avgifter för medlemskap i Sveriges Kommuner och Landsting och i Kommunförbundet Stockholms län.

Arvoden och omkostnader för kommunens revisorer samt konsultkostnader för revisorernas biträde.

Verksamhetens inriktning

Tyresö är medlem i två olika kommunalförbund och en gemensam nämnd. Det är dock inte kommunfullmäktige i Tyresö som anger planer och mål för dessa verksamheter, utan det sker inom förbunden i respektive styrelse eller direktion efter de förbundsordningar som finns. Att Tyresö är medlem i kommunalförbund har sin bakgrund i en vilja att samverka, samordna och förbättra verksamheter som är viktiga och där gemensamt arbete ger bättre service till medborgaren.

Södertörns brandförsvarsförbund som är det äldsta av våra tre förbund ansvarar för räddningstjänsten i 10 kommuner och bedriver en bra verksamhet. Förbundet är långt framme när det gäller det förebyggande arbetet och brandskyddsarbetet för att minimera antalet bränder. Förbundet är också långt framme i arbetet med jämställdhet och mångfald i räddningstjänsten. Alliansen i Tyresö står helhjärtat bakom detta arbete.

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund bedriver en viktig verksamhet när det gäller tillstånd och tillsyn inom miljö- och hälsoområdet. Genom bildandet av förbundet har medlemskommunerna kunnat öka sin tillsyn till den nivå den borde ha, men tidigare nästan aldrig nådde upp till. För Tyresös del har detta varit mycket positivt. Samtidigt har vi uppnått ekonomiska effektiviseringar. Kundnöjdheten inom detta område har varierat de senaste åren, och vi menar att ett viktigt fokus måste vara att fortsätta utveckla bemötande och service.

Södertörns överförmyndarnämnd är en gemensam nämnd som har hand om överförmyndarverksamheten. Det är ett område som inte berör så många individer men för de som är berörda är det oerhört viktigt att det sköts på ett tillfredsställande sätt. Även på detta område har kommunerna tidigare på egen hand haft svårt att leva upp till de krav på tillsyn

och uppföljning som medborgarna med rätta kan ställa. Efter bildandet av den gemensamma verksamheten fungerar verksamheten nu på ett betydligt bättre sätt.

Anslag från kommunfullmäktige

Titel	Kön	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020
Kommunbidrag -VO 18 - Kommunalförbund	Alla	41,5	42,0	42,5	43,0

Verksamhetsområde 19: Politisk verksamhet

Verksamhet och syfte

Verksamhetsområdet politisk verksamhet omfattar kommunfullmäktige och kommunstyrelsen inklusive råd och beredningar under kommunstyrelsen och ersättningar till årsarvoderade förtroendevalda. Verksamheten består till största del av kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens sammanträden, utbildningar och konferenser. Vidare innefattas partistöd till de politiska partierna representerade i kommunfullmäktige samt stöd till den politiska organisationen i form av politiska sekreterare. Även administration av allmänna val och lokala folkomröstningar ingår i verksamhetsområdet.

Verksamhetens inriktning

Tyresö kommun har sedan länge haft en effektiv och ganska liten politisk överbyggnad på organisationen. Detta har tydligast synts genom att Tyresö legat i topp i den årliga rankningen av landets kommuner utifrån vem som har lägst kostnad för politiken, det vill säga förtroendevalda och det politiska systemet. Vid den senaste mätningen var Tyresö bäst i Stockholms län. Detta är ett medvetet val från vår sida.

Vi kommer fortsätta att sträva efter att vara kostnadseffektiva och inte låta det politiska systemet svälla på bekostnad av annat. En digitalisering av sammanträdeshanteringen för politiken i Tyresö har genomförts och nu måste vi vårda och utveckla detta så att det fungerar tillfredsställande.

En utmaning för de politiskt förtroendevalda i Tyresö är att nå ut mer till Tyresöborna. Vi behöver ständigt utveckla bättre forum för medborgarkontakter så att fler känner att de har möjlighet att påverka och har ett inflytande över utvecklingen i vår kommun.

Anslag från kommunfullmäktige

Titel	Kön	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020
Kommunbidrag - VO 19 - Politisk verksamhet	Alla	22,6	23,8	24,5	24,9

Verksamhetsområde 20: Tyresö Bostäder AB

Verksamhet och syfte

Tyresö Bostäder ska på affärsmässiga grunder förvalta och förmedla attraktiva bostäder inom kommunen. Vidare ska bolaget verka för att skapa social gemenskap, god service och trygghet. Bolaget ska i sin planering verka för att ungdomar som söker sitt första boende samt äldre som efterfrågar anpassat boende får sina behov tillgodosedda. Bolaget ska också samarbeta med socialförvaltningen om förturer.

Verksamhetens inriktning

Tyresö Bostäder är kommunens största hyresvärd och spelar därmed en viktig roll för bostadsförsörjningen. Hyresrätten som bostadsform kompletterar marknaden och ger valfrihet för våra invånare. Vårt mål med Tyresö Bostäder är att för de boende skapa boendeglädje under parollen "där man vill leva och bo".

Inom ramen för Tyresö Bostäder bygger och planerar Tyresö kommun nya hyresrätter. Inflyttningen i Hasselbacken sker 2017-2019. Planeringen av cirka 80 lägenheter i Temyntan, i Västra Farmarstigen, har påbörjats samt för cirka 100 lägenheter i Norra Tyresö Centrum (beräknad byggstart 2017-2018).

På Maria Sofias väg i Tyresö Strand planeras för cirka 100 lägenheter och på Granängsringen planeras påbyggnad av garage med cirka 50 lägenheter (beräknad byggstart 2018). Därefter kommer 150-200 lägenheter att planeras i Trollbäcken vid Vendelsövägen och Centralområdet som sedan kommer byggas med byggstart efter 2019.

Särskilda uppdrag som ska genomföras under mandatperioden

Upprätta en treårig bolagsplan

Att inom ramen för en ansvarsfull ekonomi, öka sitt byggande, vilket innebär att bolaget parallellt planerar och genomför mer än ett projekt.

Aktuella investeringar under perioden

- 200 bostäder samt kontor vid Hasselbacken
- 100 lägenheter i Norra Tyresö centrum
- 160 lägenheter på Maria Sofias väg
- 80 lägenheter i Västra Farmarstigen, Temyntan
- 50 lägenheter på Granängsringen

Verksamhetsområde 21: Övriga bolag

Verksamhet och syfte

Tyresö Näringslivsaktiebolags verksamhet består av att köpa, förvalta och sälja mark samt förvärva, bygga och förvalta lokaler för näringslivsändamål. Tyresö Vind AB ska äga och leasa ut vindkraft till Tyresö kommun och Tyresö Bostäder AB.

Verksamhetens inriktning

Tyresö Näringsliv AB har spelat en viktig roll i Tyresös utveckling genom att förvalta och sälja marken till bland annat Södra Lindalens företagsområde. I dag är bolaget ägare enbart till det så kallade brädgårdsområdet i Tyresö Strand. På området planeras för kommunal verksamhet i framtiden, och därför avser kommunen att förvärva fastigheten från bolaget och avveckla bolaget. Tyresö Vind AB levererar miljövänlig energi till kommunens verksamheter och bidrar till den klimatomställning som pågår.

Program för uppföljning av privata och kommunala utförare

Bakgrund

Kommunfullmäktige ska för varje mandatperiod anta ett program med mål och riktlinjer för verksamheter som utförs av privata utförare. Detta gäller enligt kommunallagen från 1 januari 2015. Syftet med förändringarna i kommunallagen är att förbättra uppföljning och kontroll av privata utförare samt öka allmänhetens insyn i privata utförares verksamhet.

Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, har nyligen presenterat ett kunskapsmaterial till stöd vid framtagande av program. I detta arbete har funnits en referensgrupp där bland annat representanter från Tyresö medverkat. Inom ramen för ny kommunallag utreds för närvarande frågan om kravet på program för uppföljning i framtiden ska gälla för all verksamhet, oavsett om den drivs av offentliga eller privata utförare.

Regelverk

Förändringarna i kommunallagen i sammanfattning: Kommunen ska:

- kontrollera och följa upp verksamhet som enligt avtal drivs av en privat utförare,
- genom avtal tillförsäkra information som gör det möjligt för allmänheten att få insyn,
- se till att kommunala företag ger allmänheten insyn i verksamhet som de lämnar till privata utförare,
- i fullmäktige besluta om ett program för varje mandatperiod med generella mål och riktlinjer när verksamheter drivs av privata utförare,
- tillgodose en generell informationsskyldighet när enskilda personer kan välja mellan olika utförare.

Privat utförare

Privat utförare definieras i kommunallagen som en juridisk person eller enskild individ som har hand om vården av en kommunal angelägenhet. Det kan handla om olika företagsformer som aktiebolag, stiftelser, enskilda firmor, idébundna organisationer etc.

Formellt överlämnas verksamheten efter en offentlig upphandling främst enligt lagen om offentlig upphandling (LOU), lagen om upphandling inom områdena vatten, energi och transporter (LUF) eller ett valfrihetssystem enligt lagen om valfrihetssystem (LOV) samt att avtal tecknats.

Programmet omfattar verksamheter som tydligt riktar sig till och rör invånarna. Det kan handla om såväl hela verksamheter (till exempel särskilda boenden för äldre), som delar av en verksamhet med stor betydelse för invånaren/brukaren (till exempel måltidsverksamhet och städning i skolan).

Programmets omfattning

Programmet gäller specifikt när verksamheter upphandlas, men innehåller även strategier för den egna verksamheten, om den agerar i konkurrens med privata utförare.

Programmet gäller all den verksamhet som upphandlats inom de flesta verksamhetsområden - vård och omsorg, kultur och fritid, gator och parker, fastighetsförvaltning, infrastruktur etc. Programmet gäller för avtal med privata utförare som ingås efter programmet fastställts i kommunfullmäktige.

Programmet omfattar inte fristående skolor och förskolor eftersom de är egna huvudmän för verksamheten och inte upphandlad verksamhet utan reglerad genom tillståndsgivning.

Styrprocessen

Uppföljning och kontroll av privata utförare ingår i kommunens styrprocess och programmet tillförs som en del av kommunplanen.

Konkurrensneutralitet

Om den kommunala verksamheten agerar i konkurrens med privata utförare och verksamheten tydligt riktar sig till och rör medborgarna bör likvärdiga villkor gälla för uppdraget och i fråga om ersättning för utförandet. Inom programmets omfattning gäller detta ovillkorligen verksamhet enligt LOV, lagen om valfrihetssystem.

Mål och uppdrag

Fristående och oberoende granskningar av nämndernas verksamheter ska bidra till kvalitetsutveckling, så att medborgarna är nöjda med och har god nytta av den verksamhet som kommunen ansvarar för. Kommunstyrelsens granskningar av verksamheter innebär inte någon inskränkning i nämndernas huvudansvar för uppföljning.

Kommunfullmäktige uppdrar åt varje nämnd att med utgångspunkt i detta program ansvara för att säkerställa att utförare (oavsett driftsform) inom nämndens ansvarsområde bedriver verksamheten enligt:

- de lagar, förordningar och föreskrifter som gäller eller kan komma att gälla
- de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige och nämnd har fastställt i kommunplan och nämndplan

Kommunfullmäktige uppdrar åt kommunstyrelsen att:

- Årligen fastställa en övergripande plan för granskningar av verksamhet i både privat och kommunal regi.

Granskning genomförs av ett fristående granskningsorgan i kommunen i syfte att bidra till att kvaliteten i verksamheterna säkras och utvecklas.

Kommunfullmäktige uppdrar åt nämnderna att:

- Utforma uppdrag till verksamheter i kommunal regi som säkerställer att verksamheten bedrivs enligt gällande författningar och de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige och nämnd fastställer. Här avses i första hand kommunala verksamheter som agerar i konkurrens med privata utförare.
- I nämndplan reglera på vilket sätt avtal för privata utförare och uppdrag för kommunal regi ska följas upp.

Riktlinjer

Uppföljning och kontroll av verksamhet som genom avtal lämnats över till privata utförare ska prioriteras och särskilt inriktas på medborgarfokus, säkerhet och risken för ekonomiska oegentligheter.

Kontroll- och uppföljningsarbete av verksamhet som bedrivs i egen regi ska utformas på liknande sätt som för privata utförare.

Information ska lämnas om samtliga utförare, för att underlätta medborgarnas val när enskilda kan välja mellan olika utförare av den kommunala nämndens tjänster.

Avtal ska utformas på så sätt att verksamheten hos de privata utförarna kvalitetsmässigt bedrivs i enlighet med kommunens krav. Kraven ska vara tydliga, relevanta och tillräckliga. Det ska tydligt framgå hur samverkan mellan beställaren och utföraren ska genomföras och hur brister i verksamheten ska hanteras. Den kommunala huvudmannens möjligheter att besluta om sanktioner eller häva ett avtal ska vara tydligt reglerat i avtal.

Rätt till insyn

Varje nämnd ska i avtal med privata utförare tillförsäkra sig information som gör det möjligt att ge allmänheten insyn i den verksamhet som lämnats över till en privat utförare. Utföraren ska kunna lämna information när kommunen begär det. Utförarens skyldigheter att lämna uppgifter begränsas till att omfatta sådant som kan lämnas utan omfattande merarbete eller inte strider mot lag eller annan författning eller inte anses utgöra företagshemligheter enligt lag. I avtalen ska det säkras att utföraren biträder kommunen vid uppföljning och utvärdering av verksamheten, lämnar nödvändiga statistikuppgifter och rapporterar in nödvändiga övriga uppgifter.

Berörd nämnd ska redovisa information till allmänheten om alla utförare. Informationen ska beskriva deras verksamhet och kvalitet och finnas tillgänglig på kommunens webbplats och på andra sätt som bedöms lämpliga utifrån målgruppen.

Upphandling

Kommunstyrelsen uppdrar åt kommundirektören att uppdatera riktlinjer för upphandling. I riktlinjerna ska samverkan och ansvar i uppföljningsprocessen mellan upphandlingsenheten och förvaltningarna tydliggöras.

Uppföljning, internkontroll och kommunikation

Uppföljning av mål, ekonomi och kvalitetsgarantier

Kommunfullmäktige ansvarar för kommunens övergripande och långsiktiga styrning genom att ange mål, inriktning, omfattning och kvalitet. **Kommunstyrelsen** verkställer kommunfullmäktiges beslut och ska dessutom utöva tillsyn över nämnderna. Det är kommunstyrelsen som fastställer formerna för hur verksamheter och ekonomi ska följas upp och rapporteras.

Kommunstyrelsens uppföljning till fullmäktige sker genom delårsrapporter och årsredovisning. Delårsrapporterna görs var fjärde månad per den 30 april och den 31 augusti. De ska innehålla utfall och ekonomiska prognoser för drifts- och investeringsbudget samt redovisa måluppfyllelse för de strategiska målen. Årsredovisning görs vid varje årsskifte.

Granskningsplan för kvalitetsenhetens tillsyn och granskningar fastställs av kommunstyrelsen årligen. En samlad redovisning och de slutsatser som kan dras av detta arbete redovisas i kommunstyrelsen och i årsredovisningen.

Avvikelse ska rapporteras

Nämnderna är ansvariga för sina verksamheter och ska följa upp sin verksamhet och ekonomi i tillräcklig omfattning. Nämnderna ska lämna delårsrapport var fjärde månad per den 30 april och den 31 augusti och en verksamhetsberättelse vid årets slut. Delårsrapporten ska innehålla utfall, ekonomiska prognoser och bedömning av måluppfyllelse för nämndens mål. Den ska även innehålla förslag på åtgärder som nämnden avser vidta vid avvikelser. Delårsrapporter och verksamhetsberättelsen behandlas i nämnden och därefter i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Nämnderna ska därutöver följa upp verksamheten via kontinuerliga månadsuppföljningar per februari, mars, juli och oktober. Om nämnden bedömer att målen inte kommer att nås ska de rapportera eventuella avvikelser till kommunstyrelsen, så snart det är möjligt.

Bolagsstyrelsen är ansvarig för sin verksamhet. Bolagen ska lämna delårsrapport per 30 april och 31 augusti. Årsredovisning lämnas efter årets slut. **Bolagen ska i samband med årsredovisning lämna en redogörelse för hur det kommunala ändamålet uppfyllts.**

Förutom att bidra till de kommunala målen ska nämnderna säkerställa att de uppfyller de krav som ställs genom lagstiftning och andra styrdokument. Uppföljning och analys baseras på egenkontroll, riskhantering och avvikelshantering.

Riskhantering och internkontroll

Arbetet med riskhantering och internkontroll utgör ett komplement till övrig planering och uppföljning enligt styrprocessen. Det syftar till att upptäcka och korrigera felaktigheter, som till exempel dåligt utnyttjande av resurser eller för stort eller onödigt risktagande. Arbetet kommer till uttryck i riskhanterings- och kontrollplaner och redovisningar av interkontrollresultat.

Nämnderna beslutar om en riskhanterings- och kontrollplan i anslutning till att nämndplanerna behandlas och redovisar resultatet av genomförda internkontroller när nämndernas verksamhetsberättelser behandlas efter årets slut.

Även kommunstyrelsen utarbetar en riskhanterings- och internkontrollplan under hösten före varje verksamhetsår och redovisar resultatet av genomförda kontrollinsatser i kommunens årsredovisning.

Kommunikation

Det är viktigt att kommunplanens innehåll är väl känt av kommunens invånare, de förtroendevalda och kommunens medarbetare.

Den långsiktiga visionen, strategier och mål för mandatperioden kommuniceras till personal vid arbetsplatsträffar och till medborgare via kommunbilagan i Mitt i Tyresö och via tyreso.se.

Delårsrapporten redovisas på intranätet och tyreso.se, och diskussioner ska ske med berörd personal. Vid årets slut redovisas måluppfyllelsen tydligt i årsredovisningen och utvalda delar i kommunbilagan.

Kommunledningskontoret utarbetar en handlingsplan för kommunikation som beskriver de viktigaste budskapen och strategier för att nå ut med dessa. Varje verksamhet utarbetar, på basis av nämndplanerna, en kommunikationsplan som fastställer de viktigaste budskapen och innehåller kommunikationsinsatser kring det arbete som görs för att målen ska nås.

Styrprocessens årshjul

Kommunstyrelsens och kommunfullmäktiges samt nämndernas arbete med styrprocessen följer nedanstående kalendarium, det så kallade årshjulet.

Januari/februari

- Kommunstyrelsen genomför en årlig översyn av styrprocessen
- Kommunledningskontoret tar fram en omvärldsanalys
- Strategidagar med kommunstyrelsen och nämndpresidierna genomförs
- Kommunledningskontoret upprättar bokslut och årsredovisning

Mars/april

- Strategidagar med kommunstyrelsen och presidierna genomförs
- Förslag till anslagsfördelning till verksamhetsområdena tas fram
- Uppdrag till verksamhetsområdena formuleras
- Årsredovisning behandlas i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige
- Nämndernas verksamhetsberättelser redovisas i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige
- Omvärldsanalysen skickas på remiss till nämnder, bolag, råd och centrala samverkansgruppen
- Remissvaren sammanfattas
- Årlig översyn av taxor och avgifter
- Reviderad drift- och investeringsbudget

Maj/juni

- Kommunstyrelsen beslutar om förslag till kommunplan och budget för kommande år
- Delårsrapport per den 30 april behandlas i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige
- Kommunfullmäktige beslutar om kommunplan för de tre kommande åren och skatt för ett år framåt

Augusti/september

- Nämnderna arbetar med kommunplanen och bryter ned den till ettåriga mål och budget i nämndplanerna
- Bolagen gör en treårig bolagsplan

Oktober

- Delårsrapport per den 31 augusti behandlas i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige
- Nämnderna beslutar om nämndplan och riskhanterings- och kontrollplan

November/december

- Kommunfullmäktige konfirmerar kommunplanen (vid valår ska nya fullmäktige fastställa planen)
- Kommunstyrelsen behandlar nämnd- och bolagsplaner
- Kommunstyrelsen och nämndernas presidier utvärderar styrprocessen
- Förvaltningarna tar fram verksamhets- och enhetsplaner

Bilagor

Bilaga 1: Finansiella sammanställningar - Tabell 1 - Resultaträkning, kassafödesrapport och balansräkning

Finansiella förutsättningar 2017-2020

	Bokslut 2015	Budget 2016	Prognos 2016	Plan 2017	Plan 2018	Plan 2019	Plan 2020
Förskola*	-277 121	-287 025	-289 959	-309 440	-331 542	-348 484	-360 150
Grundskola*	-656 411	-670 460	-675 960	-674 363	-678 102	-691 739	-706 939
Individ- och familjeomsorg*	-160 538	-154 191	-156 091	-152 145	-156 246	-163 840	-166 029
Omsorg om personer med funktionsnedsättning	-232 538	-255 844	-256 844	-257 339	-265 190	-273 280	-281 616
Äldreomsorg*	-304 925	-308 952	-311 452	-324 440	-339 940	-357 452	-373 614
Gymnasieskola*	-203 134	-210 591	-211 391	-212 687	-220 445	-228 146	-235 617
Vuxenutbildning*	-26 015	-26 747	-26 747	-26 162	-26 880	-28 258	-28 620
Arbetscentrum*	-8 731	-10 545	-10 545	-9 950	-10 223	-10 747	-10 885
Bibliotek, kultur och fritid, inkl. fritidsgårdar*	-117 353	-124 824	-124 824	-124 997	-128 143	-133 597	-135 051
Plan och exploatering	-18 062	-18 000	-23 000	-20 620	-20 908	-21 202	-21 500
Väghållning och park	-66 480	-70 670	-70 670	-70 323	-71 515	-72 727	-73 960
Miljö, trafik och övrigt	-4 276	-5 466	-5 466	-5 460	-5 555	-5 651	-5 749
Vatten och avlopp	-454	0	0	0	0	0	0
Renhållning	-960	0	0	0	0	0	0
Bygglövsverksamhet	-5 120	-5 433	-5 433	-5 254	-5 345	-5 437	-5 532
Näringsliv	-1 159	-1 164	-1 164	-1 187	-1 187	-1 187	-1 187
Gemensam verksamhet	-87 604	-82 284	-86 034	-114 112	-114 112	-114 112	-114 112
Kommunalförbund mm	-41 722	-41 346	-41 346	-41 500	-42 000	-42 500	-43 000
Politisk verksamhet	-21 578	-22 182	-22 182	-22 632	-23 782	-24 532	-24 882
Kultur- och kunskapscentrum				0	0	-35 000	-35 000
Ishall				0	0	-4 030	-4 030
Färdala ridhus		0	0	0	0	-1 273	-1 273
Buffert för flyktingmottagning		0	0	-8 450	-8 450	-8 450	-8 450
Buffert för demografi		-9 851	-9 851	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
Prisökning 2 %				0	0	0	-51 733
Summa verksamhetsområden	-2 234 181	-2 305 575	-2 328 959	-2 396 062	-2 464 565	-2 586 643	-2 703 928
Finansförvaltning (brutto)							
Pensioner inkl förvaltningskostnad	-49 547	-50 000	-50 000	-53 000	-56 000	-59 000	-61 500
Förändring semesterlöneskuld	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Förändring pensionsavsättning	-3 993	-3 000	-3 000	-3 500	-16 000	-22 000	-25 000
Statsbidrag maxtaxa	17 019	17 000	16 199	16 000	16 000	16 000	16 000
Intäkt kapitaltjänst (interranta)	47 153	42 000	42 000	28 000	28 500	29 000	29 500
Övrigt	33 458	0	-200	0	0	0	0
Summa finansförvaltning	43 090	5 000	3 999	-13 500	-28 500	-37 000	-42 000
Verksamhetens nettokostnader	-2 191 091	-2 300 575	-2 324 960	-2 409 562	-2 493 065	-2 623 643	-2 745 928
Skatteintäkter, statsbidrag och utjämningsystem							
Skatteintäkter	2 009 364	2 131 500	2 135 461	2 236 000	2 332 200	2 432 500	2 532 200
Generella statsbidrag och utjämnings	200 861	202 100	219 607	231 000	222 900	230 600	290 200
Summa skatteintäkter, statsbidrag och utjämningsystem	2 210 225	2 333 600	2 355 068	2 467 000	2 555 100	2 663 100	2 822 400
Finansiella intäkter	6 462	7 000	7 000	6 500	6 500	6 500	6 500
Finansiella kostnader	-10 835	-8 500	-8 500	-12 500	-24 700	-29 000	-29 400
Årets resultat	14 761	31 525	28 608	51 438	43 835	16 957	53 572
% av skatter och statsbidrag	0,7%	1,4%	1,2%	2,1%	1,7%	0,6%	1,9%

KASSAFLÖDESRAPPORT	Bokslut 2015	Budget 2016	Prognos 2016	Plan 2017	Plan 2018	Plan 2019	Plan 2020
Den löpande verksamheten	149 600	169 563	181 926	247 667	195 644	217 843	258 980
Årets resultat	14 761	31 525	28 608	51 438	43 835	16 957	53 572
Avskrivningar	99 693	104 000	104 000	105 000	106 000	107 000	108 000
Ökning pensionsavsättning	11 912	3 000	6 772	10 878	25 651	31 282	34 804
Ökning semester- och övertidsskuld	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Exploateringsintäkter		40 703	40 703	79 351	19 158	61 604	61 604
Ökning skatteskuld till staten	1 471	0	3 946	0	0	0	0
Minskning skattefordran på staten		0	0	0	0	0	0
Ökning skattefordran på staten		0	0	0	0	0	0
Minskning skatteskuld till staten	-15 434	-10 665	-3 103	0	0	0	0
Övrigt	36 197			0	0	0	0
Investeringsverksamheten	-182 100	-300 000	-275 399	-594 969	-588 433	-426 218	-159 624
Investeringar	-182 100	-300 000	-275 399	-594 969	-588 433	-426 218	-159 624
Finansieringsverksamheten	130 700	130 164	0	345 000	430 000	290 000	-15 000
Ökning av långfristiga skulder	130 700	130 164	0	345 000	430 000	290 000	0
Minskning av långfristiga skulder		0	0	0	0	0	15 000
Årets kassaflöde	98 200	-273	-93 473	-2 302	37 211	81 625	84 356
Likvida medel vid årets början	64 700	67 837	162 900	69 427	67 125	104 336	185 960
Likvida medel vid årets slut	162 900	67 564	69 427	67 125	104 336	185 960	270 316
Förändring av likvida medel	98 200	-273	-93 473	-2 302	37 211	81 625	84 356

BALANSRÄKNING	Bokslut 2015	Budget 2016	Prognos 2016	Plan 2017	Plan 2018	Plan 2019	Plan 2020
Tillgångar							
Anläggningstillgångar	2 060 200	2 219 019	2 190 896	2 601 514	3 064 789	3 322 403	3 312 423
Omsättningstillgångar	416 300	313 764	322 827	320 525	357 736	439 360	523 716
varav kassa, bank	162 900	67 564	69 427	67 125	104 336	185 960	270 316
Summa tillgångar	2 476 500	2 532 783	2 513 723	2 922 039	3 422 525	3 761 763	3 836 139
Skulder							
Eget kapital	958 600	976 648	987 208	1 038 646	1 082 481	1 099 437	1 153 009
Avsättningar	193 600	193 200	201 372	213 250	239 901	272 183	307 987
Långfristiga skulder	935 500	1 039 150	935 500	1 280 500	1 710 500	2 000 500	1 985 500
Kortfristiga skulder	388 800	323 785	389 643	389 643	389 643	389 643	389 643
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	2 476 500	2 532 783	2 513 723	2 922 039	3 422 525	3 761 763	3 836 139
Differens							
Pensionsförpliktelser intjänade före 1998	824 542	830 108	798 137	784 446	777 126	768 487	758 080
Avsättningar (inkl löneskatt) enl Kpa	193 069	195 452	199 841	210 719	236 370	267 652	302 456
Förändring pensionsavsättning	11 912	2 383	6 772	10 878	25 651	31 282	34 804
Soliditet, %	5,4%	5,8%	7,5%	8,7%	8,9%	8,8%	10,3%

Bilaga 2: Sammanställning över samtliga politiska prioriteringar under perioden 2015-2019

Politiska prioriteringar under perioden 2015-2020							
Belopp i mkr	VO	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Höjning av anslagsnivå							
Uppräkning av förskolepeng	Förskola	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Ökad personaltäthet	Förskola			10,0	20,0	20,0	20,0
Förstärkt studie- och yrkesvägledning	Grundskola	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Modersmål och studiehandledning	Grundskola	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Uppräkning av skolpeng	Grundskola	9,8	9,8	9,8	9,8	9,8	9,8
Barn i behov av särskilt stöd	Grundskola		1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Resursförstärkning	Grundskola			4,0	4,0	4,0	4,0
Lönekompensation	Individ- och familjeomsorg	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Förstärkning av förebyggande arbete	Individ- och familjeomsorg	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Satsning på vård- och behandlingsinsatser	Individ- och familjeomsorg	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Hemsjukvård, skatteväxling	Omsorg om personer med funktionsnedsättning		3,6	3,6	3,6	3,6	3,6
Nytt gruppbode	Omsorg om personer med funktionsnedsättning	5,6	5,6	5,6	5,6	5,6	5,6
Förstärkning	Omsorg om personer med funktionsnedsättning	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Indexuppräkning	Äldreomsorg	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9
Höjt tak för högkostnadsskyddet	Äldreomsorg			-0,7	-0,7	-0,7	-0,7
Nivåhöjning avslag	Omsorg om personer med funktionsnedsättning		11,0	13,0	13,0	13,0	13,0
Förstärkt studie- och yrkesvägledning	Gymnasieskola	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Ökat anslag till elever i behov av stöd	Gymnasieskola	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Modersmål och studiehandledning	Gymnasieskola	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
Uppräkning av programpris m m	Gymnasieskola	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0
Länsprislista	Gymnasieskola		2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Implementering av "Ung i Tyresö"	Arbetscentrum	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
Ferlearbeten	Arbetscentrum	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Inrätta offentligt skyddade anställningar	Arbetscentrum		0,3	0,3	0,3	0,3	0,3

Kapitalkostnad Tyresövännen	Bibliotek, kultur och fritid	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
Bidrag stiftelsen Tyresta	Bibliotek, kultur och fritid	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Ökade driftskostnader, investeringar	Bibliotek, kultur och fritid		1,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Profilfritids, permanentning	Bibliotek, kultur och fritid			1,0	1,0	1,0	1,0
Gränser och kartunderlag	Plan och exploatering	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
Utökning av verksamhet	Plan och exploatering			4,0	4,0	4,0	4,0
Beläggningsunderhåll och parkskötsel	Väghållning och park	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9
Kapitalkostnader	Väghållning och park	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Ökade kapitalkostnader	Väghållning och park		4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
Utökning av gator och park	Väghållning och park			1,6	1,6	1,6	1,6
Klövbergets naturreservat	Miljö och trafik	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Åtgärder klimatstrategi	Miljö och trafik		1,0	1,0	1,0	1,0	0,0
Ökade driftskostnader naturreservat	Miljö och trafik		0,5	0,5	0,5	0,5	0,0
Utökning av bygglovsverksamhet	Bygglovsverksamhet		1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
Buffert för lokalomställning	Gemensam verksamhet	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8
Ökning revision	Kommunförbund mm	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Normal uppräknig	Kommunförbund mm	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Ökade kostnader för kommunalförbund och revision	Kommunförbund mm			1,2	1,2	1,2	1,2
Nov: ökade politiska kostnader	Politisk verksamhet	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3
Kultur- och kunskapscentrum	Flera VO					35,0	35,0
Tidsbegränsade medel							
Profilfritids	Bibliotek, kultur och fritid	1,4	0,7				
Förstärkning	Individ- och familjeomsorg		3,6				
Förstärkning	Omsorg om personer med funktionsnedsättning		2,5				
Silviacertifiering	Äldreomsorg	1,9	1,9	1,9			
Projektering kultur- och kunskapscentrum	Gemensam verksamhet		4,0				
Allmänna val	Politisk verksamhet				0,4	0,4	
Årlig ökning*							
Ökad kostnad, årlig ökning, ack.	Kommunalförbund mm		0,5	1,0	1,5	2,0	2,5
Ökad kostnad, årlig ökning	Politisk verksamhet		0,8	1,5	2,3	3,0	3,7
Summa politiska prioriteringar		91,3	129,1	143,6	153,4	189,6	189,0

*Årlig ökning jämfört med föregående års budget.

Bilaga 3: Verksamhetsvolym

Verksamhetsvolym 2017-2020

Verksamhetsvolym, åren 2017-2020

Verksamhet	Ålderskategori	Antal barn, elever, brukare			
		2017	2018	2019	2020
Förskola	1-5 år	3 093	3 218	3 393	3 514
Förskoleklass	6 år	650	637	691	751
Grundskola	7-15 år	6 133	6 196	6 291	6 383
Fritidshem	6 år	650	637	691	751
	7-9 år	2 079	2 065	2 048	2 073
	10-12 år	2 081	2 088	2 139	2 180
Äldreomsorg	65-69 år	1 937	1 856	1 834	1 823
	70-74 år	2 385	2 290	2 187	2 060
	75-79 år	1 671	1 851	1 976	2 090
	80-84 år	1 090	1 137	1 205	1 277
	85-89 år	612	640	675	700
	90-år	315	336	362	388
Individ och familjeomsorg	0-64 år	39 812	40 885	42 872	43 445
Gymnasium	16-18 år	1 851	1 918	1 985	2 050
Vuxenutbildning och arbetscentrum	19-64 år	27 444	28 198	29 643	30 023
Bibliotek, kultur och fritid	0-w år	47 686	48 866	50 995	51 634
Fritidsgårdar	13-15 år	2 013	2 077	2 152	2 141

* Följande volymer har använts vid beräkning av anslag till de demografibaserade verksamheterna.

Bilaga 4: Investeringsprogram 2016-2020

Investeringsprogram 2016-2020

206-05-09

Projekt (objekt)	Projektbudget enligt beslut i KF tom 2016-02 kompl med ny äskning	2016	2017	2018	2019	2020
Exploatering omvandlingsområden						
Etapp 7, Solberga, utgifter	108 000	30 000	34 705			
Etapp 7, Solberga, inkomster	-44 000		-44 000			
Etapp 8, Raksta, utgifter	87 000		10 000	37 000	37 670	
Etapp 8, Raksta, inkomster	-56 000					-56 000
Etapp 9 Brevik, Ugglevägen, utgifter	60 000	14 000	20 000	16 949		
Etapp 9 Brevik, Ugglevägen, inkomster	-27 000			-27 000		
Etapp 10, Brevik, Brobänken, utgifter	43 000	5 000	10 000	14 848	9 294	
Etapp 10, Brevik, Brobänken, inkomster	-17 500				-17 500	
Etapp 11 Tegelbruksvägen, utgifter	-44 000	1 811	2 000		20 000	20 000
Etapp 11 Tegelbruksvägen, inkomster	-20 000					-20 000
Ny etapp	5 000		5 000			
Nyfors, utgifter	20 000	5 000	8 493	5 000		
Nyfors, inkomster	-12 000			-12 000		
	190 500	55 811	46 198	34 797	49 464	-56 000
Tvresövägen						
Tvresövägen (från Bäverbäcken och österut)	157 835	25 000	28 965	10 800	65 815	7 685
	157 835	25 000	28 965	10 800	65 815	7 685
Översiktliga						
Telegrafbergets naturreservat		100		300		
Skrubba (LÅSK)		500				
Töresjövägen	500		500			
	500	600	500	300	0	0
Samhällsbyggnadsutredningar						
Samningsanslag för samhällsbyggnadsutredningar		5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Övrigt						
Nytt kartsystem	2 500	825				
Strategiska markförvärv		5 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Ärendehanteringssystem	1 526	343	450			
Brygga Klövberget	1 300	1 300				
	5 326	7 468	20 450	20 000	20 000	20 000

Ombyggnad centrum till den nya visionen						
Ny infart och förlängning av Dalgränd	26 680					
Rivning ishall Tyresö C	10 000			10 000		
Rivning Forellskolan	20 000	15 096				
Rivning förskolan Båten	2 000			2 000		
Parkeringshus vid Tyresövägen	30 000	2 000	14 000	14 000		
Vårflodsgatan	11 000	1 000	4 940	5 000		
Floras park	7 000	500	500	1 000	5 000	
Näckrostorget	5 000		1 000	3 000	1 000	
Forelltorget	8 000	2 000	2 000	4 000		
Järnet 7, utredning	500	327				
Ombyggnad motorväg Bollmora allé till Bollmoravägen	14 983					
Bollmorav,Dalgränd till Hasselbacken	12 000	2 000	3 000	2 000	5 000	
Lekplats Bollmoradalen	3 365					
Busstorget	12 000	1 000	5 000	6 000		
Damm, gångvägar vid Stadsparken, skatepark	23 000					
Ombyggnad Dalgränd	25 000	2 000	8 000	15 000		
Rondell, infart, VA, lokalväg kvarteret Järnet	25 000	0				
Exploateringsbidrag kvarteret Järnet	-25 200					
Exploateringsbidrag Gränsvägen	-400					
Exploateringsbidrag UR-tomten	-4 000					
Exploateringsbidrag Trygghetsboende Björkbacken	-9 000					
Exploateringsbidrag Forellen kvarter 8	-38 696	-38 696				
Exploateringsbidrag Forellen kvarter 11	-3 484		-3 484			
Exploateringsbidrag Forellen kvarter 13	-6 850		-6 850			
Exploateringsbidrag Forellen kvarter 14	-4 360		-4 360			
Exploateringsbidrag Forellen kvarter 15	-3 090		-3 090			
Exploateringsbidrag Forellen kvarter 16	-4 835		-4 835			
Exploateringsbidrag Hasselbacken	-9 000					
Exploateringsbidrag Järnet 7	-12 000	-12 000				
Exploateringsbidrag Ö Centrum Tvillinghusen	-2 500			-2 500		
Ombyggnad simvägen-Bollmoravägen	11 000	1 000	1 000	5 000	4 000	
Simgatans förlängning till Forellen 4+ny tvärväg	34 000	15 000	10 193			
Mindre justeringar Tyresö centrum, vägnät	9 000	3 000	3 477			
Nybyggnation lokalgator N Tyresö C	10 000	3 000	3 000	4 000		
Parkeringsplatser vid ny simhall	7 660					
	183 773	-2 773	33 491	68 500	15 000	0

Egenfinansierade projekt						
Exploatering av Strandängarna enligt KS 2011-10-25	-39 500					
Exploatering av Strandängarna enligt KS 2011-10-25	39 500					
Exploatering Tegvägen	1 194	818				
Exploateringsbidrag Tegvägen	-2 000					
Exploatering UR-tomten	9 500	666				
Exploateringsbidrag UR-tomten	-9 440					
Bostäder vid Södergården	500	475				
Bostäder bollplanen, Photo, Njupkärrsvägen	470	470				
Gång- och cykelbana Photo, Njupkärrsvägen	5 000	5 000				
Exploateringsbidrag, Photo, Njupkärrsvägen	-6 295					
Trädgårdsstaden	60 000					56 939
Maria Sofias väg	500	352				
Maria Sofias väg, exploateringsbidrag	-500		-500			
Kryddvägen	26 000	5 500	10 000	10 000		
Exploatering Grindstolpen evt Flytta till Tyresövägen	2 000	1 500				
Exploateringsbidrag Grindstolpen evt Flytta till Tyresövägen	-4 450					
Prästgårdsv/ Apelv	500	500				
Granängsvägen	500	500				
Granitvägen	500	500				
Granitvägen, exploateringsbidrag	-500					-500
Granängstorget	500					
Granängstorget, exploateringsbidrag	-500					-500
Nyfors markanvisningstävling	1 000			1 000		
Bäverbäcken	500	500				
Exploateringsbidrag Bäverbäcken	-500	-500				
Trollbäckens C	500	500				
Vallmon	500	500				
Vallmon	-500	-500				
Agaten	500	500				
Agaten	-500	-500				
Lastbilen	500	500				
Wättinge						
Gymnasietomten Wättinge	5 000	2 000	1 000	991		
	48 021	19 281	22 491	10 991	55 939	56 939
Gata och park						
Samlingsanslag för gata och park	54 000	12 100	9 000	9 000	9 000	9 000
Cykelplan, utbyggnad av gång- och cykelvägar	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000
	58 000	16 100	13 000	13 000	13 000	13 000

Fritidsanläggningar						
Samlingsanslag för fritidsanläggningar	6 500	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Ishall vid Tyresö C	133 000	1 352	80 000	51 000		
Kylaggregat Fonatanahallen	6 500	6 500				
Upprustning fridrottsanläggning, Trollbäckens IP	5 000	5 000				
Konstgräsplan mellan Strandskolan och Tyresö skola	8 000		8 000			
Alby friidftsområde, fastighetsunderhåll	11 000	8 300				
Alby friidftsområde, utveckling ny vision	11 000	4 000	3 500	3 500		
Alby friidftsområde, port till Nationalparken	500		250	250		
Upprustning kulturfastigheter	1 550	1 225				
	183 050	27 377	92 750	55 750	1 000	1 000
Verksamhetsutveckling (kommundirektör)						
Inventarier, IT och småinvesteringar		5 000	17 000	5 000	5 000	5 000
Verksamhetslokaler						
Upprustning Fårdala ridhus (kultur och fritid)	42 000	1 000	15 000	24 295		
Sociala boenden	141 000	25 000	40 000	30 000	25 000	21 000
Utbyggnad Radiovägen	17 000	2 000	12 724			
	200 000	28 000	67 724	54 295	25 000	21 000
Förskola						
Ny- och ombyggnad förskolor				36 000		
Ny- och ombyggnad förskolor					96 000	
Ny- och ombyggnad förskolor						34 000
	0	0	0	36 000	96 000	34 000
Grundskola						
Ny skola Fornudden, fördelning mellan åren (tidplan ändras)	261 000	5 000	95 000	150 000	11 000	
Nybyggnation Idrottshall, Fornudden	60 000	3 000	20 000	30 000	7 000	
Utemiljö vid skola och idrottshall	15 000	1 000	3 000	6 000	5 000	
Tilläggningskök, Sofiebergsskolan	74 897	10 000	7 000			
Ventilation Bergfotens skola		8 500				
	410 897	27 500	125 000	186 000	23 000	0
Gruppbofäder (psykiatri)						
Nytt gruppboende Villa Linde	16 000	2 868				
Inventarier nytt gruppboende Villa Linde	200					
Nytt gruppboende 6 platser (Tärningen)	10 000	1 267				
Inventarier nytt gruppboende (Tärningen)	200					
	26 400	4 135	0	0	0	0
Gruppbofäder						
Krusboda				12 000		
Stödboenden Sägentomten inkl inventarier	42 000	5 000	27 000	10 000		
	42 000	5 000	27 000	22 000	0	0
Lokalutredningar		1 000	1 000	1 000	1 000	1 000

Investering i egna fastigheter, initierat av hyresgäster						
Samlingsanslag för fastighet, initierat av hyresgäster		15 000	25 000	25 000	25 000	25 000
Investering i egna fastigheter, initierat av ägaren						
Samlingsanslag för fastighet, initierat av ägaren		10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Upprustning av Trollbackshallen			10 000			
		10 000	20 000	10 000	10 000	10 000
Sammanlagt skattefinansierad verksamhet	1 506 302	249 499	545 569	558 433	410 218	143 624
Självkostnadsfinansierade verksamheter						
Vatten och avlopp						
Sjövattenledning Breviks skola-Noret	8 000			8 000		
Samlingsanslag för VA		21 900	18 900	13 000	13 000	13 000
	8 000	21 900	18 900	21 000	13 000	13 000
Renhållning						
Masshanteringsplats Mediavägen	25 000		12 500			
Sopsug Norra Centrum	22 000	1 000	15 000	6 000		
Samlingsanslag för renhållning		3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
	47 000	4 000	30 500	9 000	3 000	3 000
Sammanlagt självkostnadsfinansierad verksamhet	55 000	25 900	49 400	30 000	16 000	16 000
Totalt skattefinansierade och självkostnadsfinansierade verksamheter	1 561 302	275 399	594 969	588 433	426 218	159 624

Bilaga 5: Förteckning över kommungemensamma styrdokument

Nedan redovisas Tyresö kommuns övergripande styrdokument som är gemensamma för kommunens samtliga verksamheter. De dokument som har reviderats eller tillkommit sedan förra årets kommunplan är markerade med fetstil.

Policyer

- Policy för fakturerings- och kravverksamhet (KS 2005)
- Finanspolicy (KF 2014)
- **Inköps- och upphandlingspolicy (KF 2016)**
- Arbetsmiljöpolicy (KS 2007) inklusive handlingsplaner
- Policy Att vara chef i Tyresö kommun (KS 2007)
- Personalpolicy (KS 2008)
- Likabehandlingspolicy (KF 2012)
- Pensionspolicy (KF 2015)
- **Kommunikationspolicy (2015)**
- Alkohol- och drogpolicy (KF 2011)
- Riskhanterings- och försäkringspolicy (KF 2011)
- Informationssäkerhetspolicy (KF 2014)
- Energipolicy (KF 2014)
- **Brottsförebyggande policy (KF 2015)**

Planer

- Biblioteksplan (KF 2014)
- Översiktsplan för Tyresö kommun (KF 2008)
- Energiplan (KF 2008)
- Grönplan (KF 2009)
- Klimatstrategi (KF 2010)
- Energieffektiviseringsstrategi, (KS 2011)
- Dagvattenhanteringsplan (KF 2011)
- Krisinformationsplan (KD 2011)
- **Likabehandlingsplan 2016-2019 (KS 2016)**
- Jämställdhetsplan 2015-2017 (KS 2015)
- **Verksamhetsplan för kommunövergripande verksamheter 2016 inklusive kontrollplan (KS 2015)**
- **Granskningsplan 2016 (KS 2015)**
- **Kommunplan 2015-2018, budget 2017 (KF 2016)**
- **Styrprocess 2.0 för förtroendevalda och medarbetare (ekonomichefen 2015, KF 2011)**
- Program för uppföljning av privata utförare (KF 2015)
- **Tillgänglighetsplan 2015 och 2016 (KS 2015)**
- **Tillsynsplan enligt alkohollagen och tobakslagen 2016 - 2017 (KS 2016)**
- **Handlingsplan för trygghet och säkerhet i Tyresö kommun 2016-2018 (KF 2015)**
- **Handlingsplan för näringslivsarbetet 2016-2018 (KS 2016)**

Reglementen och delegationer

- **Gemensamt reglemente för samtliga nämnder (KF 2016)**
- Reglemente för valnämnden (KF 2013)
- Revisionsreglemente (KF 2006)
- **Reglemente för kommunstyrelsen (KF 2016)**
- Reglemente för barn- och utbildningsnämnden (KF 2014)
- Reglemente för byggnadsnämnden (KF 2014)
- Reglemente för gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden (KF 2012)
- Reglemente för kultur- och fritidsnämnden (KF 2014)
- Reglemente för krisledningsnämnden (KF 2012)
- Reglemente för socialnämnden (KF 2012)
- Reglemente för Södertörns överförmyndarnämnd (KF 2010)
- Attestreglemente (KF 2004)
- Arkivreglemente (KF 2012)
- **Arbetsordning för kommunfullmäktige (KF 2015)**
- **Arbetsordning för kommunala pensionärsrådet (KS 2016)**
- **Arbetsordning för kommunala funktionshinderrådet (KS 2015)**
- **Arbetsordning för kommunstyrelsens miljö- och samhällsbyggnadsutskott (KS 2015)**
- **Arbetsordning för kommunledningsutskottet (KS 2015)**
- Arbetsordning för beredningen för medborgardialog och mångfald (KS 2014)
- **Delegationsordning inom kommunstyrelsens verksamhetsområde (KS 2015)**
- **Bestämmelse om ersättning till förtroendevalda (KF 2015)**
- Omställnings- och pensionsavtal för förtroendevalda (KF 2014)
- Bestämmelser om kommunalt partistöd (KF 2014)
- Bestämmelser för bidrag till politiska ungdomsförbund (KF 2014)
- Bolagsordning för Tyresö bostäder AB (KF 2014)
- Ägardirektiv för Tyresö bostäder AB (KF 2012)
- Bolagsordning för Tyresö Näringslivs AB (KF 2014)
- **Bemyndigande att teckna kommunens firma (KS 2016)**

Riktlinjer och föreskrifter

- Allmänna ordningsföreskrifter för Tyresö kommun (KF 2013)
- Lokala hälsoskyddsföreskrifter (KF 2011)
- **Lokal renhållningsordning med avfallsföreskrifter (KF 2015)**
- Riktlinjer enligt alkohollagen (KS 2014)
- Riktlinjer för synpunktshantering (KD 2014)
- Riktlinjer för närbarhet och bemötande i Tyresö kommun (KD 2013)
- Riktlinje för e-posthantering i Tyresö kommun
- Riktlinjer för riskhantering och internkontroll (KS 2013)
- Ekonomiska regler för resultatenheter (KF 2008)
- Ekonomihandbok (KD 2013)
- Riktlinje för upphandling i Tyresö kommun (KS 2010)
- Rutin för direktupphandling 2015 (KD 2014)

- Riktlinje för uppföljning och utvärdering av upphandlade avtal i Tyresö kommun (KS 2012)
- Riktlinje för sponsring (KS 2011)
- Riktlinje för representation, uppvaktning, resor m.m. (KS 2012)
- Riktlinje för tjänsteresor (KS 2014)
- Riktlinjer för bisysslor (KD 2012)
- Riktlinjer för arbete med hbt i Tyresö (KS 2013)
- **Riktlinjer för användning av sociala medier (KD 2015)**
- Riktlinjer för inventarieförteckning och stödskyddsmärkning i Tyresö kommuns verksamheter (KD 2012)
- Tillgänglighetshandbok (KF 2012)
- Riktlinjer vid klotter och liknande skadegörelse (KS 2013)
- Rutiner och uppdragsbeskrivning säkerhetsorganisation i Tyresö kommuns verksamheter (KD 2013)
- Riktlinjer för systematiskt brandskyddsarbete (KD 2013)
- Riktlinjer i händelse av oljeutsläpp till havs (KS 2011)
- Riktlinjer för tillfällig övernattning i skollokaler och liknande i Tyresö kommuns verksamheter (KD 2012)
- Riskhantering - gemensamma rutiner för Tyresö kommun 2015 (KD 2015)
- Riktlinje för information vid kris (KD 2015)
- Riktlinjer för internationellt samarbete (KF 2015)
- Riktlinje för konstnärlig gestaltning av offentliga byggnader och allmänna platser (KS 2014)
- Politisk beslutsprocess för detaljplaner (KF 2015)
- Riktlinjer för markanvisningsavtal (KF 2015)
- Riktlinjer för exploateringsavtal (KF 2015)
- **Riktlinjer mot mutor och jäv (KF 2015)**
- **Riktlinjer för hantering av pensionspolicy och omställningsinsatser för förtroendevalda (KS 2015)**
- **Riktlinjer för uthyrning av skollokaler till föreningslivet, privatpersoner och företag (KS 2015)**
- **Riktlinjer för hantering av allvarlig eller extraordinär händelse (KD 2016)**

Styrdokument som upphört sedan förra årets kommunplan

- Plan för hantering av extraordinära händelser (KF 2011)
- Risk- och säkerhetspolicy (KF 2012)
- Riktlinjer för när förtroendevalda och anställda erbjuds förmåner av utomstående (KS 2011)
- Lokal renhållningsordning (KF 2012)
- Policy för upphandling (KF 2010)
- Tillsynsplan enligt alkohollagen och tobakslagen (KS 2014)
- Riktlinjer för hantering av extraordinära händelser i Tyresö kommun (KD 2014)

Bilaga 6: Beslut om taxor och avgifter

Beslut om taxor och avgifter

Taxa/avgift	Beslut	Indexreglering?	Gäller fr.o.m.	Förvaltning
Vigsel (avbokningsavgift och vigselavgift för ej folkbokförda i Tyresö)	27 nov 2012 (KS)	nej	2012-11-27	Kommunstyrelseförvaltningen
Kopieringstaxa Mindre justeringar	13 okt 2011(KF), 16 maj 2013(KF)	nej	2011-11-01 2013-06-01	Kommunstyrelseförvaltningen
Felparkeringsavgift, kontrollavgifter, avgifter och viten för trafikanordningsplan, avgift för schaktnings-tillstånd	16 maj 2013 (KF)	nej	2013-07-01	Kommunstyrelseförvaltningen
Avgift för upplåtelse av allmän platsmark samt flyttning, uppställning och skrotning av fordon	16 maj 2013 (KF)	nej	2014-01-01	Kommunstyrelseförvaltningen
Taxa för upplåtelse av allmän plats, byggetableringar, uteserveringar m.m.	17 juni 2014	nej	2014-07-01	Kommunstyrelseförvaltningen
Renhållningstaxa <i>Reviderad taxa</i>	17 juni 2014, 16 juni 2015 (KF) 16 juni 2016 (KF)	Ja	2016-01-01 2017-01-01	Kommunstyrelseförvaltningen
Taxa för Tyresö kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggningar <i>Reviderad taxa</i>	17 juni 2014, 16 juni 2015 (KF) 16 juni 2016 (KF)	Ja, konsumentprisindex	2016-01-01 2017-01-01	Kommunstyrelseförvaltningen
Taxa enligt alkohollagen och tobakslagen	27 november 2014 (KF)	Ja, mot konsumentprisindex (KS)	2015-01-01	Kommunstyrelseförvaltningen

Taxa/avgift	Beslut	Indexreglering?	Gäller fr.o.m.	Förvaltning
Förskole- och fritidsavgifter			Styrs av nationell maxtaxa	Barn-och utbildningsförvaltningen
Avgift för fritidsklubb	14 april 2011(KF)	nej	2011-08-01	Barn- och utbildningsförvaltningen
Egenavgift för familjerådgivning	24 mars 2011 (KF) 27 nov 2014 (KF)	Indexering mot prisbasbelopp	2011-06-01 2015-01-01	Socialförvaltningen
Taxa inom omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning	14 april 2011, 15 nov 2012 (KF)	Indexering mot prisbasbeloppet	2011-05-01, 2013-01-01	Socialförvaltningen
<i>Justering</i>	<i>16 juni 2016 (KF)</i>		<i>2017-01-01</i>	
Egenavgift för vuxna vid stöd- och omvårdnadsboende inom individ- och familjeomsorgen	16 april 2015 (KF)	Indexering mot prisbasbeloppet	2015-05-01	Socialförvaltningen
Taxor för lokalhyror och anläggningar, inkl. evenemangstaxa	10 maj 2012, 17 juni 2014 (KF)	Ja – mot prisindex för kommunal verksamhet	2013-01-01	Utvecklingsförvaltningen
<i>Revidering</i>	<i>16 juni 2016 (KF)</i>		<i>2017-01-01</i>	
<i>Kulturskolan</i>	16 maj 2013(KF)	Ja – mot prisindex för kommunal verksamhet	2013-07-01	Utvecklingsförvaltningen
<i>Reviderad</i>	<i>16 juni 2016 (KF)</i>		<i>2017-01-01</i>	
Biblioteksavgifter	11 juni 2009 (KF)	nej	2009-07-01	Utvecklingsförvaltningen
Avgift förlorat bibliotekskort	10 maj 2012	Nej	2013-01-01	Utvecklingsförvaltning
Taxa uthyrning av skollokaler för övernattnig	<i>16 juni 2016 (KF)</i>	<i>Ja – mot prisindex för kommunal verksamhet</i>	<i>2017-01-01</i>	Utvecklingsförvaltningen

Taxa/avgift	Beslut	Indexreglering?	Gäller fr.o.m.	Förvaltning
<p>Taxor inom Södertöms miljö- och hälsoskyddsförbunds verksamhet för</p> <ol style="list-style-type: none">1. <u>prövning enl miljöbalken</u>2. offentlig kontroll inom livsmedelsområdet3. <u>tillsyn enl strålskyddslagen</u>4. kontroll av animaliska biprodukter5. skydd för hot mot människors hälsa6. handel med receptfria läkemedel7. kopiering offentliga handlingar	<p>23 oktober 2014 (KF) Reviderad 22 oktober 2015</p>	<p>Årlig uppdatering i samtliga medlemskommuner senast oktober varje år</p>	<p>2015-01-01, Reviderad from 2016-01-01</p>	<p>Södertöms miljö- och hälsoskyddsförbund</p>
<p>Taxor för Södertöms brandförsvärsförbund</p> <ol style="list-style-type: none">1. enl. lag om skydd mot olyckor (taxa för brandskyddskontroll, taxa för sotning)2. enl. lag o brandfarliga och explosiva varor3. kopieringstaxa	<p>13 feb 2014 (KF), <i>reviderad 2016-01-28</i></p>	<p>Årlig uppdatering i samtliga medlemskommuner senast oktober varje år. Taxa för brandskyddskontroll och taxa för sotning revideras årligen av brandförsvärsförbundet.</p>	<p>2014-01-01, <i>2016-01-28</i></p>	<p>Södertöms brandförsvärsförbund</p>

Investeringsprogram 2016-2020

206-05-31

Projekt (objekt)	Projektbudget enligt beslut i KF tom 2016-02 kompl med ny äskning	2016	2017	2018	2019	2020
Exploatering omvandlingsområden						
Etapp 7, Solberga, utgifter	108 000	30 000	34 705			
Etapp 7, Solberga, inkomster	-44 000		-44 000			
Etapp 8, Raksta, utgifter	87 000		10 000	37 000	37 670	
Etapp 8, Raksta, inkomster	-56 000					-56 000
Etapp 9 Brevik, Ugglevägen, utgifter	60 000	14 000	20 000	16 949		
Etapp 9 Brevik, Ugglevägen, inkomster	-27 000			-27 000		
Etapp 10, Brevik, Brobänken, utgifter	43 000	5 000	10 000	14 848	9 294	
Etapp 10, Brevik, Brobänken, inkomster	-17 500				-17 500	
Etapp 11 Tegelbruksvägen, utgifter	44 000	1 811	2 000		20 000	20 000
Etapp 11 Tegelbruksvägen, inkomster	-20 000					-20 000
Ny etapp	5 000		5 000			
Nyfors, utgifter	20 000	5 000	8 493	5 000		
Nyfors, inkomster	-12 000			-12 000		
	190 500	55 811	46 198	34 797	49 464	-56 000
Tyresövägen						
Tyresövägen (från Bäverbäcken och österut)	157 835	25 000	28 965	10 800	65 815	7 685
	157 835	25 000	28 965	10 800	65 815	7 685
Översiktliga						
Telegrafbergets naturreservat		100		300		
Skrubba (LÅSK)		500				
Töresjövägen	500		500			
	500	600	500	300	0	0

Samhällsbyggnadsutredningar						
Samlingsanslag för samhällsbyggnadsutredningar		5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Övrigt						
Nytt kartsystem	2 500	825				
Strategiska markförvärv		5 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Ärendehanteringssystem	1 526	343	450			
Brygga Klövberget	1 300	1 300				
	5 326	7 468	20 450	20 000	20 000	20 000

Ombyggnad centrum till den nya visionen						
Ny infart och förlängning av Dalgränd	26 680					
Rivning ishall Tyresö C	10 000			10 000		
Rivning Forellskolan	20 000	15 096				
Rivning förskolan Båten	2 000			2 000		
Parkeringshus vid Tyresövallen	30 000	2 000	14 000	14 000		
Vårflodsgatan	11 000	1 000	4 940	5 000		
Floras park	7 000	500	500	1 000	5 000	
Näckrostorget	5 000		1 000	3 000	1 000	
Forelltorget	8 000	2 000	2 000	4 000		
Järnet 7, utredning	500	327				
Ombyggnad motorväg Bollmora allé till Bollmoravägen	14 983					
Bollmorav,Dalgränd till Hasselbacken	12 000	2 000	3 000	2 000	5 000	
Lekplats Bollmoradalen	3 365					
Busstorg	12 000	1 000	5 000	6 000		
Damm, gångvägar vid Stadsparken, skatepark	23 000					
Ombyggnad Dalgränd	25 000	2 000	8 000	15 000		
Rondell, infart, VA, lokalväg kvarteret Järnet	25 000	0				
Exploateringsbidrag kvarteret Järnet	-25 200					
Exploateringsbidrag Gränsvägen	-400					
Exploateringsbidrag UR-tomten	-4 000					
Exploateringsbidrag Trygghetsboende Björkbacken	-9 000					
Exploateringsbidrag Forellen kvarter 8	-38 696	-38 696				
Exploateringsbidrag Forellen kvarter 11	-3 484		-3 484			
Exploateringsbidrag Forellen kvarter 13	-6 850		-6 850			
Exploateringsbidrag Forellen kvarter 14	-4 360		-4 360			
Exploateringsbidrag Forellen kvarter 15	-3 090		-3 090			
Exploateringsbidrag Forellen kvarter 16	-4 835		-4 835			
Exploateringsbidrag Hasselbacken	-9 000					

Exploateringsbidrag Järnet 7	-12 000	-12 000				
Exploateringsbidrag Ö Centrum Tvillinghusen	-2 500			-2 500		
Ombyggnad simvägen-Bollmoravägen	11 000	1 000	1 000	5 000	4 000	
Simgatans förlängning till Forellen 4+ny tvärväg	34 000	15 000	10 193			
Mindre justeringar Tyresö centrum, vägnät	9 000	3 000	3 477			
Nybyggnation lokalgator N Tyresö C	10 000	3 000	3 000	4 000		
Parkeringsplatser vid ny simhall	7 660					
	183 773	-2 773	33 491	68 500	15 000	0

Egenfinansierade projekt						
Exploatering av Strandängarna enligt KS 2011-10-25	-39 500					
Exploatering av Strandängarna enligt KS 2011-10-25	39 500					
Exploatering Tegvägen	1 194	818				
Exploateringsbidrag Tegvägen	-2 000					
Exploatering UR-tomten	9 500	666				
Exploateringsbidrag UR-tomten	-9 440					
Bostäder vid Södergården	500	475				
Bostäder bollplanen, Pluto, Njupkärrsvägen	470	470				
Gång- och cykelbana Pluto, Njupkärrsvägen	5 000	5 000				
Exploateringsbidrag, Pluto, Njupkärrsvägen	-6 295					
Trädgårdsstaden	60 000					56 939
Maria Sofias väg	500	352				
Maria Sofias väg, exploateringsbidrag	-500			-500		
Kryddvägen	26 000	5 500	10 000	10 000		
Exploatering Grindstolpen evt Flytta till Tyresövägen	2 000	1 500				
Exploateringsbidrag Grindstolpen evt Flytta till Tyresövägen	-4 450					
Prästgårdsv/Äpelv	500	500				
Granängsvägen	500	500				
Granitvägen	500	500				
Granitvägen, exploateringsbidrag	-500					-500
Granängstorget	500					
Granängstorget, exploateringsbidrag	-500					-500
Nyfors markanvisningstävling	1 000			1 000		
Bäverbäcken	500	500				
Exploateringsbidrag Bäverbäcken	-500	-500				
Trollbäckens C	500	500				
Vallmon	500	500				
Vallmon	-500	-500				
Agaten	500	500				
Agaten	-500	-500				
Lastbilen	500	500				
Wättinge						
Gymnasietomten Wättinge	5 000	2 000	1 000	991		
	48 021	19 281	22 491	10 991	55 939	56 939

Gata och park						
Samlingsanslag för gata och park	54 000	12 100	9 000	9 000	9 000	9 000
Cykelplan, utbyggnad av gång- och cykelvägar	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000
	58 000	16 100	13 000	13 000	13 000	13 000
Fritidsanläggningar						
Samlingsanslag för fritidsanläggningar	6 500	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Ishall vid Tyresö C	133 000	1 352	80 000	51 000		
Kylaggregat Fonatanahallen	6 500	6 500				
Upprustning fridrottsanläggning, Trollbäckens IP	5 000	5 000				
Konstgräsplan mellan Strandskolan och Tyresö skola	8 000		8 000			
Alby friluftsområde, fastighetsunderhåll	11 000	8 300				
Alby friluftsområde, utveckling ny vision	11 000	4 000	3 500	3 500		
Alby, nordlig entre till Tyresta via bro	500		250	8 250		
Upprustning kulturfastigheter	1 550	1 225				
	183 050	27 377	92 750	63 750	1 000	1 000
Verksamhetsutveckling (kommundirektör)						
Inventarier, IT och småinvesteringar		5 000	17 000	5 000	5 000	5 000
Verksamhetslokaler						
Upprustning Färdala ridhus (kultur och fritid)	42 000	1 000	15 000	24 295		
Sociala boenden	141 000	25 000	40 000	30 000	25 000	21 000
Utbyggnad Radiovägen	17 000	2 000	12 724			
	200 000	28 000	67 724	54 295	25 000	21 000
Förskola						
Ny- och ombyggnad förskolor				36 000		
Ny- och ombyggnad förskolor					96 000	
Ny- och ombyggnad förskolor						34 000
	0	0	0	36 000	96 000	34 000

Grundskola						
Ny skola Fornudden, fördelning mellan åren (tidplan ändras)	261 000	5 000	95 000	150 000	11 000	
Nybyggnation Idrottshall, Fornudden	60 000	3 000	20 000	30 000	7 000	
Utemiljö vid skola och idrottshall	15 000	1 000	3 000	6 000	5 000	
Tillagningskök, Sofiebergsskolan	74 897	10 000	7 000			
Ventilation Bergfotens skola		8 500				
	410 897	27 500	125 000	186 000	23 000	0
Gruppboende (psykiatri)						
Nytt gruppboende Villa Linde	16 000	2 868				
Inventarier nytt gruppboende Villa Linde	200					
Nytt gruppboende 6 platser (Tärningen)	10 000	1 267				
Inventarier nytt gruppboende (Tärningen)	200					
	26 400	4 135	0	0	0	0
Gruppboende						
Krusboda				12 000		
Stödboenden Sågentomten inkl inventarier	42 000	5 000	27 000	10 000		
	42 000	5 000	27 000	22 000	0	0
Lokalutredningar		1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Investering i egna fastigheter, initierat av hyresgäster						
Samlingsanslag för fastighet, initierat av hyresgäster		15 000	25 000	25 000	25 000	25 000
Investering i egna fastigheter, initierat av ägaren						
Samlingsanslag för fastighet, initierat av ägaren		10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Upprustning av Trollbäckshallen			10 000			
		10 000	20 000	10 000	10 000	10 000

Sammanlagt skattefinansierad verksamhet	1 506 302	249 499	545 569	566 433	410 218	143 624
Självkostnadsfinansierade verksamheter						
Vatten och avlopp						
Sjövattenledning Breviks skola-Noret	8 000			8 000		
Samlingsanslag för VA		21 900	18 900	13 000	13 000	13 000
	8 000	21 900	18 900	21 000	13 000	13 000
Renhållning						
Masshanteringsplats Mediavägen	25 000		12 500			
Sopsug Norra Centrum	22 000	1 000	15 000	6 000		
Samlingsanslag för renhållning		3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
	47 000	4 000	30 500	9 000	3 000	3 000
Sammanlagt självkostnadsfinansierad verksamhet	55 000	25 900	49 400	30 000	16 000	16 000
Totalt skattefinansierade och självkostnadsfinansierade verksamheter	1 561 302	275 399	594 969	596 433	426 218	159 624

Yrkanden inför budgetarbetet

Tyresö kommun skriver i sin kommunplan att kommunen ska vara en attraktiv arbetsgivare. För att uppnå målet yrkar vi fackliga organisationer på att:

- Tyresö kommun skapar arbetstidsformer som tillåter friska arbetsplatser och ger de anställda möjlighet till, förutom att ha ett arbetsliv, även ett rikt familje- och socialt liv.
- Tyresö kommun budgeterar för en organisation där raster och en rimlig arbetsbörda är självklar och möjligheten till fortbildning inom sitt yrkesområde kan ske kontinuerligt.
- Tyresö kommun budgeterar för en löneutveckling som innebär en rejäl satsning, även för de anställda som väljer att fortsätta i kommunen, samt full kompensation för löne- och prisutveckling.
- Tyresö kommun placerar pengarna från en ev. återbetalning från AFA i en fond centralt för att användas till arbetsmiljöåtgärder. Detta ger ekonomiska förutsättningar för att göra riktade satsningar som kan leda till minskade sjuktal.
- Tyresö kommun satsar på en attraktiv lösning för friskvård.

DIK
Petra Rolfsdotter Ericsson

Kommunal
Fernando Pereira

Vision
Max Tegman

Läraryrket
Ulla-Karin Ervik

LR
Anna-Karin Nylander

Tyresö kommun
Socialförvaltningen
Ida Marén
Utredare

PM
2016-05-24
1 (2)

Diarienummer
2016/SN 0017-12

Kommunstyrelsen

Komplettering till justering av taxa och avgifter inom omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning

Socialnämnden fattade vid sitt sammanträde den 27 april 2016 (1035 §) beslut om förslag till justering av taxa och avgifter inom omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning.

Socialförvaltningen har därefter fått ändrade uppgifter gällande effekterna av det sänkta statsbidraget och en ny beräkning av taxan har därför gjorts utifrån detta.

Beräkningen avser personer 65 år och äldre med beviljade hemtjänstinsatser eller plats på vård- och omsorgsboende utifrån verkliga uppgifter i april 2016. Beräkningen blir en indikation på hur förändringen kommer att slå då uppgifterna är föränderliga och antalet brukare i varje insats kan variera från månad till månad.

Socialnämnden föreslog i sitt beslut att ändringarna i taxa och avgifter skulle träda i kraft från och med den 1 september 2016, avgifterna är således beräknade utifrån 2016 års prisbasbelopp (44 300). Då ändringarna i taxan nu föreslås träda i kraft från och med den 1 januari 2017 bör det noteras att föreslagna avgifter såsom de anges här, vid ikraftträdandet kommer att indexeras utifrån det prisbasbelopp som regeringen fastställer för 2017.

Skillnaden efter ny beräkning i jämförelse med socialnämndens beslut den 27 april 2016 är att avgiften för omvårdnad dag och kväll och/eller dagverksamhet inte höjs samt att boendeavgiften i vård- och omsorgsboende höjs från 1 846 till 2 000 kronor per månad, istället för till 2 045 kronor.

Av de totalt cirka 1 000 brukare som betalar någon form av avgift för en insats inom omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning, är det runt 265 brukare (april 2016) som får en höjd omvårdnadsavgift inom hemtjänst eller vård- och omsorgsboende. Av dessa får cirka 200 brukare en höjning med maximala 219 kronor per månad.

Cirka 70 brukare får en höjning av boendeavgiften med 154 kronor per månad.

Cirka 50 brukare som bor i vård- och omsorgsboende, får en sammanlagd höjning med 373 kronor per månad då de betalar 219 kronor mer för höjd omvårdnadsavgift och 154 kronor mer för höjd boendeavgift.

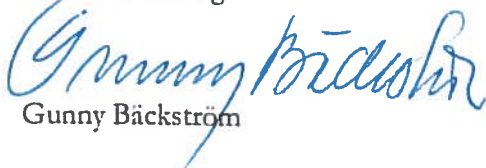
För förvaltningens del skulle det ökade avgiftsuttaget i enlighet med ovan angivna förslag innebära närmare 740 000 kronor mer i intäkter per år.

Sammanfattningsvis innebär förslaget att Tyresö implementerar den av regeringen föreslagna och av riksdagen beslutade höjningen av högkostnadsskyddet för avgifter inom hemtjänst och vård- och omsorgsboende samt för boendeavgift i vård- och omsorgsboende.

Följande avgifter fastställs enligt 2016 års prisbasbelopp och kommer att indexeras från den 1 januari 2017 då de träder i kraft och därefter årligen.

- a) Omvårdnad dygnet runt i eget boende: 1 991 kr/månad
- b) Omvårdnads- och serviceinsatser i vård- och omsorgsboende:
1 991 kr/månad
- c) Korttidsvistelse: 66 kr/dag
- d) Boendeavgift i vård- och omsorgsboende: 2 000 kr/månad

Socialförvaltningen

Gunny Bäckström

Tf förvaltningschef

Ansa Haapala

Stabschef

UTDRAG

§ 42

Dnr 2016/KFN 0058 010

Justering av taxor och avgifter inom kultur- och fritidsnämndens verksamhetsområde**Kultur- och fritidsnämndens förslag till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige**

1. Taxorna för lokalhyror och anläggningar samt evenemangstaxan justeras med det årliga prisindexet för kommunal verksamhet som räknas fram av Sveriges kommuner och landsting och gäller från den 1 januari 2017.
2. Kulturskolans avgifter justeras med prisindex för kommunal verksamhet.
3. Taxa införs för uthyrning av skollokaler för övernattnig.
4. Taxorna för lokalhyror och anläggningar, kulturskolans avgifter och taxa för uthyrning av skollokaler för övernattnig justeras årligen från och med den 1 januari 2017. Kulturskolans avgifter justeras därefter årligen i juli med start den 1 juli 2018.
5. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Karin Ljung (S) meddelar att tjänstgörande socialdemokratiska ledamöter inte deltar i beslutpunkterna som rör kulturskolan, med hänvisning till eget budgetförslag.

Rickard Ljung (MP) deltar inte i beslutpunkterna som rör kulturskolan, med hänvisning till eget budgetförslag.

Beskrivning av ärendet

Enligt kommunplanen ska nämnderna se över taxor och avgifter årligen. 2012 beslutades om lokaltaxorna inom kultur- och fritidsnämndens verksamheter. Beslut togs om att höja taxorna i två steg 1 januari 2013, respektive 1 januari 2014. Evenemangstaxan sågs över 2014 och höjdes 1 januari 2015 respektive 1 januari 2016. En utvärdering av nyttjandegraden gjordes i januari 2015, vilken inte visade några förändringar. Beslut fattades 2013 om att kulturskolans avgifter ska indexregleras. Dessa ska regleras mot konsumentprisindex(KPI). Eftersom KPI nästan inte har

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

ändrats de senaste åren så har avgifterna inte justerats.

Ordförandeutlåtande

En stor del av kostnadsmassan för nämndens verksamhet består av löner och kostnader för material. Inte minst Kulturskolans verksamhet är personalintensiv. Som anges i tjänsteutlåtandet har inte minst lönekostnaderna ökat de senaste åren.

Därför är det mer korrekt att koppla justeringar av taxor och avgifter till ett index som speglar de faktiska kostnadsökningarna istället för KPI.

Dessutom betyder det att självfinansieringsgraden för dessa tjänster inte fortsätter att urholkas. Detta är mycket viktigt för att vi även fortsättningsvis ska kunna behålla nolltaxan för barn och unga och dessutom fortsätta producera ett stort ett brett utbud av tjänster till medborgarna.

Bilagor

Tjänsteskrivelse, justering av taxor och avgifter inom kultur- och fritidsnämndens verksamhetsområde.pdf

Bilaga kultur- och fritidsnämndens taxor och avgifter.pdf

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Tyresö kommun
Utvecklingsförvaltningen
Karin Sundström
Utredare
08-5782 95 09
karin.sundstrom@tyreso.se

TJÄNSTESKRIVELSE

2016-05-09

1 (4)

Dnr 2016/0058 010

Kultur- och fritidsnämnden

Justering av taxor och avgifter inom kultur- och fritidsnämndens verksamhetsområde

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämndens förslag till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Taxorna för lokalhyror och anläggningar samt evenemangstaxan justeras med det årliga prisindexet för kommunal verksamhet som räknas fram av Sveriges kommuner och landsting och gäller från den 1 januari 2017.
2. Kulturskolans avgifter justeras med prisindex för kommunal verksamhet.
3. Taxa införs för uthyrning av skollokaler för övernattnig.
4. Taxorna för lokalhyror och anläggningar, kulturskolans avgifter och taxa för uthyrning av skollokaler för övernattnig justeras årligen från och med den 1 januari 2017. Kulturskolans avgifter justeras därefter årligen i juli med start den 1 juli 2018.

Utvecklingsförvaltningen

Irène Hededal

T.f. förvaltningschef

Karin Sundström

Utredare

tyresö kommun

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Enligt kommunplanen ska nämnderna se över taxor och avgifter årligen. 2012 beslutades om lokaltaxorna inom kultur- och fritidsnämndens verksamheter. Beslut togs om att höja taxorna i två steg 1 januari 2013, respektive 1 januari 2014. Evenemangstaxan sågs över 2014 och höjdes 1 januari 2015 respektive 1 januari 2016. En utvärdering av nyttjandegraden gjordes i januari 2015, vilken inte visade några förändringar.

Beslut fattades 2013 om att kulturskolans avgifter ska indexregleras. Dessa ska regleras mot konsumentprisindex (KPI). Eftersom KPI nästan inte har ändrats de senaste åren så har avgifterna inte justerats.

Indexjustering

Det kan vara rimligt att använda ett index för justering av taxor och avgifter inom kultur- och fritidsnämndens verksamhetsområde. Det är rimligt att ändra index för justering av kulturskolans avgifter. Idag används KPI som nästan varit noll de senaste åren. Som jämförelse kan nämnas att medellönerna i Tyresö för tillsvidareanställda har ökat med 15,61% 2012 – 2016.

Sveriges kommuner och landsting (SKL) tillhandahåller ett index som går att använda till uppräknings av taxan, Prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Prisindexet är avsett att användas av kommunerna som underlag vid beräkning av kostnadernas utveckling i fasta löner och priser. Det är detta prisindex som används i SKL:s egna beräkningar och beskrivningar av sektorns kostnadsutveckling.

PKV tas fram genom att priserna för löner, material och tjänster samt köpt verksamhet viktas till ett genomsnittligt pris.

PKV har varit 2,5 procent respektive 3,2 procent de senaste två åren. Eftersom taxorna för lokaluthyrning inte ändrats de senaste två åren föreslås att en uppräknings görs baserat på två år. Avrundning har gjorts.

De nya taxorna för 2017 redovisas i bilagan.

Kulturskolans avgifter räknas upp med prisindex för kommunal verksamhet med början 1 januari 2017. De nya avgifterna för kulturskolan redovisas i bilagan.

Ny taxa för uthyrning av skollokaler vid övernattnig

Kommunstyreslen beslutade i augusti 2015 om riktlinjer för uthyrning av skollokaler till föreningslivet, privatpersoner och företag. Kultur- och fritidsnämnden fick uppdraget att lämna förslag på taxor för övernattnig för de skollokaler som definierats som uthyrbara av kommunstyrelsen.

Fritidsavdelningen föreslår att taxan för de som omfattas av nolltaxan ska vara:

- Serviceavgift 200 kr.
- Faktisk städkostnad.
- Eventuell ersättning till skolan för administrativa kostnader.

Fritidsavdelningen föreslår att taxa 1 ska vara:

- Serviceavgift 200 kr.
- Faktisk städkostnad.
- Eventuell ersättning till skolan för administrativa kostnader.
- 30 kr per dygn per boende.
- Gästande ungdomslag som deltar i evenemang som anordnas av Tyresöföreningar betalar enligt taxa 1 vid övernattningar.

Fritidsavdelningen föreslår att taxa 2 ska vara:

- Serviceavgift 200 kr.
- Faktisk städkostnad.
- Eventuell ersättning till skolan för administrativa kostnader.
- 90 kr per dygn per boende.

Förslagsvis indexjusteras även dessa årligen baserat på PKV.

Bilaga

Kultur- och fritidsnämndens taxor och avgifter

Taxa 1 gäller för vuxenverksamhet (21 år och äldre), för föreningar som är godkända av kultur- och fritidsnämnden.

Taxa 2 gäller för övriga, exempelvis privatpersoner, företag och föreningar i andra kommuner.

Evenemangstaxa gäller vid samtliga matcher i seniorserier som sanktioneras av de nationella idrottsförbunden, samt evenemang av övriga exempelvis företag, privatpersoner och föreningar från andra kommuner.

För övernattniing i skollokaler se separat tabell.

Intern taxa gäller för kommunal verksamhet utanför kultur- och fritidsnämndens verksamheter.

Taxorna är per timme om inget annat anges.

	Nuvarande taxor		Taxor från och med 2017-01-01				Anteckning
	Taxa 1	Taxa 2	Taxa 1	Taxa 2	Taxa 1	Taxa 2	
Gymnastiksalar							
Gymnastiksal	100	130			105	140	
Njupkärrs lilla gymnastiksal	70	100			75	105	
Idrottshallar							
Idrottshall	220	430	Evenemangs-taxa		Taxa 1	Taxa 2	Evenemangs-taxa
Bordtennislokal	50	80			230	455	895
Aulor							
Föreläulan	190	470			Taxa 1	Taxa 2	
Kumla aula	150	240			200	495	Kostnad för tekniker tillkommer
Tyresö gymnasium	350	700			160	255	
					370	740	

Biblioteket	Nuvarande taxor				Taxor från 1 januari 2017				Anteckningar
	Taxa 1	Taxa 2	Intern taxa	Festtaxa	Taxa 1	Taxa 2	Intern taxa	Festtaxa	
	Taxa 1	Taxa 2	Intern taxa	Festtaxa	Taxa 1	Taxa 2	Intern taxa	Festtaxa	
Bibliotekets programrum	100	220			105	230			Kostnad för vaktmästare tillkommer på stängd tid
Bibliotekets möteslokal i Trollbäcken	90	180			95	190			Kostnad för vaktmästare tillkommer på stängd tid
Föreningsgården Kvarnhjulet	Taxa 1	Taxa 2	Intern taxa	Festtaxa	Taxa 1	Taxa 2	Intern taxa	Festtaxa	Anteckningar
Nyfors - samlingsal för upp till 180 personer	190	430	430		200	455	455		Taxa 1 har halv avgift månfre 8-17.
Café - lämpligt för 40-100 personer	150	300	300		160	320	320		Taxa 1 har halv avgift månfre 8-17.
Follbrinken - möte och konferens för upp till 50 personer	110	230	230		115	240	240		Taxa 1 har halv avgift månfre 8-17.
Ekarna - möte och konferens för upp till 10 personer	90	180	180		95	190	190		Taxa 1 har halv avgift månfre 8-17.
Naver - möte och konferens för upp till 30 personer	100	200	200		105	230	230		Taxa 1 har halv avgift månfre 8-17.
Uddbyfallet - möte och konferens för upp till 20 personer	100	200	200		105	230	230		Taxa 1 har halv avgift månfre 8-17.
Nyfors Klockan 10-02				4 000				4 200	per tillfälle
Nyfors Klockan 14-02				3 600				3 800	per tillfälle
Nyfors Klockan 17-02				3 400				3 600	per tillfälle
Kafé Klockan 17-02				3 000				3 200	per tillfälle
Föreningar med taxa 1				1 800				1 900	per tillfälle

Skolsalar/Matsalar	Nuvarande taxor			Taxor från och med 2017-01-01			Anteckning
	Taxa 1	Taxa 2	Evenemangs-taxa	Taxa 1	Taxa 2	Evenemangs-taxa	
Skolsal, Strandskolan	70	100		75	105		
Matsal (inkluderar ej kok)	90	650		95	685		max 4 tim/ tillfälle
Stor matsal (inkluderar ej kok)	1200	1400		1270	1480		per tillfälle
Ishallar	Taxa 1	Taxa 2	Evenemangs-taxa	Taxa 1	Taxa 2	Evenemangs-taxa	
Försäsong	700	1 150	1 150	740	1215	1215	
Ordinarie säsong	350	1 150	1 150	370	1 215		
Bollplaner	Taxa 1	Taxa 2	Evenemangs-taxa	Taxa 1	Taxa 2	Evenemangs-taxa	
Tyresövallen							
Försäsong	900	1500	1000	930	1585	1 050	
Ordinarie säsong	320	1500	1000	340	1585	1 050	
7-manna-plan	200	500		210	530		
Trollbäcken							
Försäsong	500	750	750	530	790	790	
Ordinarie säsong	320	960	960	340	1 015	1 015	
7-manna-plan	200	500		210	530		
Naturgräs	250	920	920	265	970	970	

	Nuvvarande taxor		Taxor från 1 januari 2017		Anteckning
	Taxa 1	Taxa2	Taxa 1	Taxa 2	
Alby Friluftsgård					
Övre salen	80	120	85	125	
Neдре salen	90	160	95	170	
Bägge salarna	900	1500	930	1 540	per tillfälle före 22.00/del av kök
Festtaxa	2 400	3000	2540	3 080	per tillfälle före 03.00/del av kök
Bastu	90	250	95	265	

Övernattning i skollokaler	Taxa från 1 januari 2017	Anteckning
Omfattas av nolltaxa		Kostnad tillkommer för: <ul style="list-style-type: none"> • serviceavgift 200 kr • städkostnad • administrationskostnad till skolan
Omfattas av taxa 1*	30 kr /boende och dygn	Kostnad tillkommer för: <ul style="list-style-type: none"> • serviceavgift 200 kr • städkostnad • administrationskostnad till skolan
Omfattas av taxa 2	90 kr /boende och dygn	Kostnad tillkommer för: <ul style="list-style-type: none"> • serviceavgift 200 kr • städkostnad • administrationskostnad till skolan

*Gästande ungdomslag som deltar i evenemang som anordnas av Tyresöföreningar betalar enligt taxa 1 vid övernattningar.

Kulturskolan	Avgift 2016	Avgift 2017
Instrumentalundervisning	1 120	1 155
Förlängd lektionstid	1 570	1 620
Sångundervisning 7-9 år	575	590
Sångundervisning 10-12 år	660	680
Sångundervisning från 13 år	1 120	1 155
Orkester och ensemble och kör	Avgiftsfritt	
Musiklek	575	590
Blockflöjtsgrupp	575	590
Musikproduktion	660	680
Rockskola	760	785
Rytmik för barn med autism	575	590
Dans/Teater/Bild och form 45 min	660	680
Dans/Teater/Bild och form 60 min	760	785
Dans/Teater/Bild och form 75 min	945	975
Dans/Teater/Bild och form 90 min	1 120	1 155

Datum 2016-05-23
 Tid 18:30–20:00
 Plats Myggdalen, plan 1 kommunhuset

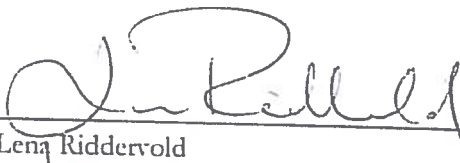
Beslutande Se närvarolista

Övriga deltagare Se närvarolista

Justeringens plats och tid Utvecklingsförvaltningen, plan 7 kommunhuset, 2016-05-24 kl. 10.45

Paragrafer 40 - 47

Sekreterare

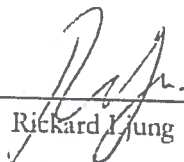
Lena Riddervold

Ordförande

Dick Bengtson

Justerande

Rickard Jung

ANSLAG / BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag. Observera att anslagstiden inte är samma sak som överklagandetiden.

Organ Kultur- och fritidsnämnden
 Sammanträdesdatum 2016-05-23
 Datum då anslaget sätts upp 2016-05-24
 Datum då anslaget tas ned 2016-06-14
 Förvaringsplats för protokollet Utvecklingsförvaltningens arkiv, plan 7 kommunhuset

Underskrift

Lena Riddervold

Utdragsbestyrkande

Närvarolista

Beslutande

Dick Bengtson (M)
Anders Olsson (C)
Rickard Ljung (MP)
Thomas Halvarsson (M)
Thomas Sundblad (L)
Per Lindén (KD)
Karin Ljung (S)
Beatrice Rubeling (S)
Karin Sällberg (S)

Ersättare

Lilian Edberg (M)
Erkki Vesa (M)
Christian Delhage (KD)
Niklas Wennergren (S)
Mikael Ordenius (MP)

Övriga

Lena Riddervold, Sekreterare, Utvecklingsförvaltningen
Thomas Dennerby, Fritidschef, Utvecklingsförvaltningen
Karin Sundström, Handläggare, Utvecklingsförvaltningen
Inger Lundin, Tf avdelningschef kultur och fritidsgårdar, Utvecklingsförvaltningen

Frånvarande

Agneta Hansson (L)
Birger Vuorinen (C)
Börje Eriksson (S)
Gunilla Andersson (V)

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	---	---	--

§ 70

Dnr 2016/KS 0130 10

Kommunplan 2015-2018 med budget för 2017**Kommunledningsutskottets beslut**

- Informationen noteras.

Marie Åkesdotter (MP) deltar inte i beslut.

Reservation

Anita Mattsson (S) reserverar sig för de tjänstgörande socialdemokraternas räkning.

Beskrivning av ärendet

Kommunplan 2015-2018 med budget för 2017 kommer att behandlas i kommunstyrelsen 31 maj 2016 och beslutas i kommunfullmäktige 16 juni 2016. Ärendet omfattar även förslag till ändringar i taxor.

Ordförandeförslag

Ordförande Fredrik Saweståhl (M) föreslår att informationen ska noteras.

Yrkande

Anita Mattsson (S) yrkar att kommunplanen ska utgå från det socialdemokratiska budgetalternativet.

Beslutsgång

Ordföranden ställer frågan om att notera informationen och finner att kommunledningsutskottet har bifallit det. Ordföranden ställer frågan om att kommunplanen ska utgå från det socialdemokratiska budgetalternativet och finner att kommunledningsutskottet har avslagit det.

Bilagor

Tjänsteskrivelse Revidering av taxa för Tyresö kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning.pdf

Justerandes sign 		Utdragsbestyrkande
---	---	--

VA-taxa 2017.pdf

Tjänsteskrivelse Revidering av taxa för renhållningsavgifter.pdf

Renhållningstaxa för Tyresö kommun 2017.pdf

Äldreomsorgstaxa Protokollsutdrag socialnämnden 2016-04-27 § 1035.pdf

Äldreomsorgstaxa Kommunledningsutskottets protokollsutdrag 2016-04-28 §56.pdf

Tjänsteskrivelse Justering av taxor och avgifter inom kultur- och fritidsnämndens verksamhetsområde.pdf

Budget för revisorerna 2017 förslag från kommunfullmäktiges presidium.pdf

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------

Kommunplan 2015-2018 med budget för 2017

Kommunstyrelsens ordförande

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar att:

1. fastställa utdebiteringen för 2017 till 19,50 kronor per skattekrona,
2. fastställa inriktning och särskilda uppdrag som anges för verksamhetsområden och kommunala bolag,
3. fastställa budgeterade ramanslag per verksamhetsområde för budgetåret 2017 och plan för 2018- 2020,
4. anslagen till förskola, fritidshem, grundskola och gymnasieskola baseras på beräknad volym, och avräkning mot faktisk volym sker vid bokslut,
5. fastställa resultaträkning, kassaflödesanalys och balansräkning för budgetåren 2017-2020 enligt bilaga X till kommunplanen,
6. fastställa förslag till investeringsprogram som redovisas i bilaga 6 till kommunplanen,
7. godkänna att kommunstyrelsen får besluta om att ta i anspråk medel som har avsatts för volymökningar, totalt 15,0 miljoner kronor i 2017 års budget,
8. godkänna att kommunstyrelsen får besluta om att ta i anspråk medel som avsatts för flyktningkostnader, totalt 8,5 mkr i 2017 års budget,
9. lån får tas upp inom en ram på 1,1 miljarder kronor,
10. fastställa ramen för koncernens rörelsekrediter till 150 miljoner kronor,
11. godkänna att kommunen sammantaget tecknar borgen såsom för egen skuld för Tyresö Bostäder AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 1 800 miljoner kronor, jämte därpå löpande ränta och kostnader,
12. fastställa borgensavgiften för Tyresö Bostäder AB till 0,4 procent av vid var tidpunkt utnyttjad del, för övriga borgensåtaganden fastställs borgensavgiften i varje enskilt fall,
13. fastställa taxor och avgifter enligt bilaga X.
14. fastställa revisorernas budget för 2017 till 1,6 miljoner kronor samt
15. i övrigt godkänna kommunstyrelsens förslag till revideringar av Kommunplan för 2015-2018.

Styrprocessen

För att kommunens vision ska kunna förverkligas krävs att hela organisationen arbetar mot de angivna målen. Styrprocessen är ett stöd i arbetet för att uppfylla kommunens uppdrag och mål.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige fastställer vision och strategiska mål inom fem prioriterade strategiska målområden. Kommunfullmäktige anger även inriktning och anslagsfördelning för varje verksamhetsområde. De strategiska målen formuleras så att de är nedbrytbara på nämndnivå. Kommunfullmäktige har också möjlighet att ge särskilda uppdrag till nämnderna. Uppdragen till nämnderna kan beskrivas som åtaganden som omfattar specifika och avgränsade aktiviteter eller insatser som antingen är tidsatta eller ska genomföras under mandatperioden.

Nämndernas uppdrag

Nämnderna formulerar mål för varje verksamhetsområde utifrån relevanta strategiska mål. Dessa fastställs för ett år i taget. Nämnderna har även möjlighet att ge uppdrag till förvaltningarna. I nämndplanerna fastställs även kvalitetsgarantier för verksamhetsområdet.

Enheterna bidrar genom aktiviteter

Enheterna formulerar aktiviteter som ska bidra till att nämndens mål och kvalitetsgarantier uppfylls samt till att eventuella uppdrag genomförs. Enheterna har möjlighet att formulera egna mål inom ramen för enhetens uppdrag och övergripande mål.

Uppföljning är viktigt i målprocessen

Samtliga mål ska följas upp med hjälp av indikatorer, till exempel verksamhetsmåttn och nyckeltal. Indikatorerna följs med varierande frekvens beroende på de resultat som finns tillgängliga. Uppföljning med analys är en viktig del i processen och beskrivs närmare i avsnittet Uppföljning, internkontroll och kommunikation

Omvärldsanalys

Omvärldsanalyser utgör långsiktiga strategiska planeringsunderlag för Tyresö kommun i samband med budgetarbetet. Utifrån omvärldsanalysen tas strategiska överväganden för att nå uppsatta mål och skapa den önskvärda framtiden.

Sammanfattning

Teknikutvecklingen har lett till enorma förändringar de senaste årtiondena; datorer, internet, mobiltelefoner, industrirobotar och mycket mer. Datorkapaciteten ökar nu i en sådan takt att datorer och robotar i framtiden kommer att utföra allt mer komplexa uppgifter i ett samhälle som kommer att vara ständigt uppkopplat. Teknikutveckling är ett område som bedöms som ett viktigt område för kommunen att följa och skapa beredskap inför.

De förändringar som kommer till följd av teknikutvecklingen ställer stora krav på ett förändringsarbete inom alla kommunens verksamheter de kommande tio åren. År 2025 ser vi framförallt framför oss att:

- de flesta av informationstjänster, ansökningar och beslut kan utföras när som helst på dygnet och via automatiserade funktioner.
- nästan alla insatser och tjänster kommer att kunna utföras på distans
- i stort sett all elektronisk teknik kommer att vara trådlös, inbyggd eller bärbar och röststyrd
- virtual reality och augmented reality kommer att användas som verktyg inom alla verksamheter
- big data hjälper till att fatta beslut
- allting kommer att vara uppkopplat och automatiseringen kommer att ta över en stor del av det arbete som idag utförs av personal.
- våra medborgare kommer att möta en förändrad arbetsmarknad och som arbetsgivare kommer vi efterfråga en annan kompetens.

Rapporten Omvärlds- och trendanalys 2016 - Tema Teknikutveckling återfinns i ett särtryck.

Styrning av verksamheten - vision och strategiska målområden

Vision för Tyresö kommun 2030

I Tyresö bor nu drygt 60 000 invånare, och det finns en stark känsla för hemkommunen i Tyresö. Kommunens läge med närhet till naturen, skärgården, storstaden och en expansiv arbetsmarknad bidrar till den positiva utvecklingen. Den långsiktiga stadsbyggnadsplaneringen och genomtänkta markanvändningen är en del i framgången. Det har skapat ett Tyresö där livskvalitet står i främsta rummet. God ekonomisk hushållning, effektiva verksamheter och medveten uthållig prioritering av viktiga kärnverksamheter placerar Tyresö i framkant när det gäller resultat och kvalitet.

Tack vare en målmedveten satsning på skolan och kunskap har utbildningsnivån höjts markant. Förskolan och grundskolan har ett särskilt fokus på att se varje individ och låta varje barn utvecklas utifrån sin potential. Utvecklingen har gått från en skola för alla till en skola för var och en där varje elev lotsas fram till att nå utbildningsmålen. Det finns en stor mångfald av alternativ i förskolan och skolan i Tyresö. Inom gymnasieutbildningen finns ett brett utbud och en stor valfrihet i hela regionen. Detta utbud präglas av kvalitet och konkurrenskraft tack vare kommunens profilering mot entreprenörskap och närkontakt med näringsliv och arbetsmarknad. Tyresö är nu sedan flera år en av Sveriges bästa skolkommuner.

Tyresö är en välmående kommun med små sociala problem. Detta är en konsekvens av en ökad självförsörjning, låg arbetslöshet och rätt prioriteringar inom välfärdens kärna. Äldreomsorgen har prioriterats särskilt och är väl anpassad till de äldres behov och efterfrågan. Omsorgen präglas av mångfald och ger goda möjligheter till inflytande, valfrihet och självbestämmande. Det finns en variation av boendeformer för äldre i alla delar av kommunen.

Tyresö är en öppen, tolerant och välkomnande kommun som tar sin del av ansvaret för människor som flyr från krig och förtryck. I fokus för integrationsarbetet, som tillhör det bästa i landet, står att snabbt få nyanlända i arbete och egen försörjning. Även detta har bidragit till kommunens goda ekonomiska ställning och attraktionskraft.

Tyresö är känt för sitt framgångsrika föreningsliv. Barn och ungdomar står i fokus med en stor bredd på utbudet. Tyresö har även år efter år legat i toppen när företagsklimatet rankas. Med ett rikt och differentierat näringsliv med många småföretagare är Tyresö något av ett Stockholms Gnosjö. God planering har möjliggjort nya företag och arbetsplatser i Tyresö inom en rad olika områden, vilket har stärkt serviceutbudet i kommunens olika delar. Skrubbaområdet har numera mängder av arbetsplatser.

Antalet besökande turister i kommunen har ökat bland annat genom att övernattningsmöjligheterna har blivit fler och genom att Tyresö slott och park fyllts med aktivitet.

Kommunens ekonomi är stabil och i bra balans. God hushållning med våra gemensamma resurser, effektivitet, nytänkande och goda medarbetare samt ett gott samarbete med grannkommunerna, inte minst på Södertörn, är några av skälen till den goda ekonomin.

Tyresö har uppmärksammats för sina särskilda satsningar på att öka fokus på medborgarna och sätta Tyresöborna i centrum. Öppenhet, närbarhet och lyhördhet präglar kommunens arbete. Det har resulterat i en topposition i landet vad gäller nöjda medborgare.

Byggtakten av nya bostäder bidrar till såväl lokal som regional tillväxt. Tyresö är med och tar långsiktigt ansvar för att förbättra bostadssituationen i Stockholms län. Här finns en bra blandning av olika boendeformer i form av bostads- och hyresrätter och egna hem. Tyresö centrum är omtalat för satsningen på en genomtänkt förtätning där en del höga byggnader har byggts och en ökad stadsmässighet förverkligats. Trollbäcken är fortsatt en grön och lummig villastad. Där finns ett utvecklat serviceutbud, inte minst tack vare de mindre förtätningar som genomförts runt Trollbäckens centrum. Den lokala servicen är god i Tyresö Strand där Trädgårdsstaden har färdigställts. Ett nytt mindre centrum med småskalig service har tillkommit vid Trinntorp. Den varsamma omvandlingen av Östra Tyresö som har pågått under många år är färdig.

Infrastrukturen har byggts ut med fokus på framkomlighet och smidighet för olika trafikslag. Gång- och cykelvägnätet är väl utbyggt och sammanlänkat med våra grannkommuner, vilket lett till att cykelåkandet ökat markant. Kollektivtrafiken fungerar bra med korta restider till såväl Stockholm som Nacka och Södertörnskommunerna genom utbyggda tvärförbindelser och även spårbunden trafik. Tvärförbindelserna inom Tyresö är goda. Det medvetna miljöarbetet och förverkligandet av åtgärderna i klimatstrategin har gett goda resultat.

Strategiskt målområde

Livskvalitet - den attraktiva kommunen

Visionen om Tyresö som den mest attraktiva kommunen i Stockholmsregionen ska prägla allt arbete. Det ska vara styrande för den fysiska planeringen av kommunen. Det ska prägla den mångfald av verksamheter som bedrivs av kommunen eller finansieras via kommunen oavsett om det handlar om skola, äldreomsorg eller parkförvaltning. En genomtänkt och långsiktig stadsplanering ska möjliggöra ett Tyresö som växer och tar ansvar i Stockholmsregionen, samtidigt som Tyresös värden - närhet till naturen och stora grönområden, närhet till vatten och skärgård, närhet till storstaden och vår trygghet i vardagen - ska värnas. Det ska vara lätt att leva i Tyresö och vara Tyresöbo. Tillsammans, i dialog med alla Tyresöbor, skapar vi framtidens Tyresö, den attraktivaste kommunen där man vill leva hela livet.

Strategiskt mål

Tyresö är en av Sveriges mest attraktiva boendekommuner

Indikator

Tyresös medborgare bedömer hur det är att bo och leva i kommunen

Tyresöborna om kommunen som en plats att

Andel Tyresöbor som kan rekommendera Tyresö som boendekommun - Svenskt
Kvalitetsindex

Tyresös placering i tidningen Fokus ranking

Andel inköpta ekologiska livsmedel i organisationen

Tyresö är en av Sveriges bästa skolkommuner

Barn- och utbildningsnämnden har definierat tre delmål för att nå målet att bli en av Sveriges bästa skolkommuner. För att nå målet ska förskola och skola präglas av trygghet, delaktighet och höga resultat.

Indikator

Sammanvägt resultat – grundskola (Öppna jämförelser)

Särskilda uppdrag som ska genomföras under mandatperioden

Konkurrensutsättning

All kommunal verksamhet, med undantag för myndighetsutövning och verksamheter som enligt lag eller beslut av kommunfullmäktige ska undantas, kan prövas för konkurrensutsättning. Det gäller såväl befintliga som nya verksamheter. Nämnderna ska eftersträva att erbjuda olika alternativ för att ge medborgarna ökad mångfald och valfrihet. Mångfald innebär bland annat olika huvudmannaskap och driftsformer. Nämnderna ska därför i sina planer (nämndplaner) årligen redovisa dels vilka verksamheter som kommer att prövas för konkurrensutsättning eller införande av valfrihetssystem, dels resultatet av tidigare beslut om nya driftsformer eller införande av valfrihetssystem. När verksamheter konkurrensutsätts ska egenregianbud inte lämnas.

Ekologiska livsmedel

Nämnderna ska medverka till att andelen ekologiska livsmedel uppgår till minst 30 procent.

Medborgarfokus - varje Tyresöbo i centrum

Tyresö kommun arbetar utifrån ett medborgarperspektiv. Det innefattar hög servicekänsla, god nåbarhet, gott bemötande och stor lyhördhet gentemot medborgarna - både som myndighet och serviceorganisation. Kommunen har en fristående tillsynsorganisation för att trygga kvaliteten och stimulera verksamhetsutvecklingen. Vår samordnade satsning på etjänster förenklar medborgarens vardag och ger en snabbare ärendehantering. Vi beaktar även tillgänglighetsaspekter för att underlätta för personer med funktionsnedsättning. De gemensamma förhållningssätt som ska genomsyra våra kontakter med medborgarna är:

- **Medborgarperspektiv:** Tyresö kommun har ett uttalat medborgarperspektiv med stor servicekänsla och lyhördhet gentemot enskilda invånare.
- **Valfrihet:** Tyresö kommun erbjuder olika alternativ för att ge medborgarna ökade valmöjligheter.
- **Respekt:** Tyresö kommun visar tolerans och respekt för den enskilde individen och människors lika värde.
- **Närhet:** Tyresö kommun ska bidra till ett samhälle där beslut så långt som möjligt fattas av eller nära människor själva.
- **Tillgänglighet:** Tyresö kommun ska vara tillgänglig som arbetsplats och som serviceorganisation för alla.

Strategiskt mål

Tyresöborna är nöjda med den kommunala servicen

Indikator

Medborgarundersökning - Nöjd-Medborgar-Index (NMI) - helheten

Tyresöborna kan påverka kommunens verksamhet

Indikator

Medborgarundersökning - Nöjd-Inflytande-Index (NII) - helheten

Blomstrande näringsliv

Entreprenörsandan är stark i Tyresö. Kommunen främjar företagsklimatet och inbjuder till nyetableringar av företag. En nära samverkan med näringslivet är en framgångsfaktor. Genom god planering kan fler arbetsplatser och företag få utrymme att etablera sig och växa i Tyresö. Det ska vara enkelt att vara företagare och entreprenör i Tyresö - kommunens service ska vara god och snabb. Vi konkurrerar aldrig med näringslivet. Ett bra lokalt företagsklimat bidrar till hög sysselsättningsgrad och få arbetslösa.

Strategiskt mål

Tyresö hör till de 25 bästa kommunerna i Sverige när det gäller företagsklimat.

Indikator

Tyresös ranking i Årets företagarkommun

Företagare bedömer kommunens företagsklimat - Svenskt Näringsliv

Tyresös företagare är nöjda med den service och det bemötande de får i kommunen.

Indikator

Så uppfattar företagare kommunens den service de fått från kommunen - SBA

Arbetslösheten i Tyresö är bland de lägsta i regionen och sysselsättningsgraden hög.

Indikator

Arbetslösa i kommunen i åldern 16-24år

Arbetslösa i kommunen i åldern 18-64 år- andel av invånarna

God och långsiktig hushållning med effektiva verksamheter

Tyresö kommun har en långsiktigt stabil ekonomi med fokus på kommande generationer. För en långsiktigt stabil ekonomi är det nödvändigt att ha vissa överskott för att möta behov av investeringar, underhåll, utbyggnad, tillväxt och kommunens pensionsåtaganden mot våra medarbetare. Kommunens arbete präglas av effektivitet, enkelhet och ett tydligt fokus på nöjda medborgare. En strävan är att samordna resurser och se till gemensamma behov som kommunen och medarbetarna har. Tyresö kommun visar respekt för skattebetalarna - Tyresöborna - genom att sträva efter kostnadseffektivitet och arbetsmetoder som ger bästa möjliga resultat. Den kommunala utdebiteringen ska hållas på lägsta möjliga nivå för att möjliggöra god och långsiktig hushållning i kommunen.

Strategiskt mål

Kommunens samlade resultat, i den reguljära verksamheten, uppgår till minst två procent av skatteintäkter och statsbidrag under mandatperioden.

Indikator

Ekonomiskt resultat

Investeringar i den skattefinansierade verksamheten finansieras via kassaflöde från den löpande verksamheten.

Indikator

Andel investeringar i skattefinansierad verksamhet som finansierats med egna medel.

Varje verksamhetsområde ska bedrivas inom ramen för tilldelade ekonomiska resurser

Indikator

Ekonomiskt resultat, Tkr

Särskilda uppdrag som ska genomföras under mandatperioden

Taxor och avgifter

Alla nämnder ska årligen se över sina taxor och avgifter i syfte att avgiftsintäkterna ska bidra till verksamheternas finansiering.

Attraktiv arbetsgivare

Tyresö kommun präglas av en god service till medborgarna. För detta krävs motiverade och kompetenta chefer och medarbetare samt ett kreativt och gott arbetsklimat. Tyresö ska stärka sin profil som attraktiv arbetsgivare för att kunna rekrytera och behålla kompetent personal. Tyresö erbjuder många vägar in till arbete i kommunen. Vi erbjuder stimulerande arbetsuppgifter i en utvecklande miljö, god arbetsmiljö, goda möjligheter till utveckling av karriären samt konkurrenskraftiga löner.

Strategiskt mål

Medarbetarna rekommenderar Tyresö kommun som arbetsgivare.

Indikator

Andel av kommunens anställda som skulle rekommendera Tyresö kommun som arbetsgivare

Medarbetarnas sjukfrånvaro är lägre än fyra procent.

Indikator

Den totala sjukfrånvaron (%) i hela kommunen

Sysselsättningsgraden är anpassad till de anställdas önskemål.

Indikator

Andel av de anställda i kommunen som anger att sysselsättningsgraden är anpassad till deras önskemål

Planeringsförutsättningar

Planeringsförutsättningar för kommunplan och budget syftar till att belysa faktorer som påverkar kommunens planeringsförutsättningar på kort och medellång sikt. Kommunens finansiella förutsättningar styrs bl.a. av hur konjunkturen och sysselsättningen i Sverige utvecklas. Statens beslut och statsbidrag samt lagstiftning som påverkar kommunens verksamheter har också betydelse.

Befolkningsutvecklingen är tillsammans med konjunkturutvecklingen viktiga parametrar för att bedöma påverkan på Tyresö kommun. Folkmängden samt dess sammansättning har betydelse för hur kommunen ska dimensionera sin verksamhet, framförallt gäller det planeringen av barn- och ungdomsverksamheten samt verksamheten för äldre.

Samhällsekonomi

SKL:s (Sveriges kommuner och landsting) bedömningar om samhällsekonomin utveckling och skatteunderlaget ligger till grund för kommunens planeringsförutsättningar.

Svensk ekonomi mot mild högkonjunktur

Den svenska ekonomin utvecklades mycket starkt 2015 med en ökning av BNP på närmare 4 procent. Framöver beräknas tillväxten bli något lägre och BNP väntas i år och nästa år öka med omkring 3 procent. Den svenska ekonomin fortsätter därmed att utvecklas betydligt starkare än ekonomin i många andra länder. Förklaringen är en mycket stark utveckling av inhemsk efterfrågan. Investeringarna och inte minst byggnadsinvesteringarna växer snabbt. I år växer också den offentliga konsumtionen rejält som en konsekvens av den omfattande flyktinginvandringen.

Konjunkturläget nästa år kan beskrivas i termer av mild högkonjunktur. En fortsatt stark utveckling av inhemsk efterfrågan gör att sysselsättningen och därmed också skattunderlaget växer snabbt. Skatteunderlaget ökar i år och nästa år med drygt 2 procent i reala termer vilket är ungefär dubbelt mot normalt. Samtidigt når arbetslösheten nästa år ner mot 6,5 procent.

Diagram: Nyckeltal för den svenska ekonomin

Tabell 1. Nyckeltal för den svenska ekonomin

Procentuell förändring om inte annat anges

	2015	2016	2017	2018	2019
BNP*	3,8	3,1	2,8	1,8	1,8
Sysselsättning, timmar*	1,0	1,3	1,6	0,4	0,3
Relativ arbetslöshet, nivå	7,4	6,8	6,5	6,6	6,6
Timlön, nationalräkenskaperna	3,3	3,1	3,4	3,6	3,7
Timlön, konjunkturöversattistiken	2,5	3,1	3,4	3,6	3,7
Konsumentpris, KPIF-KS	0,8	1,1	1,5	1,9	2,0
Konsumentpris, KPI	0,0	0,8	1,6	3,4	3,0
Realt skatteunderlag	2,2	2,2	2,1	1,1	0,7
Befolkning	1,1	1,2	1,4	1,6	1,5

*Kalendarkorrigerad utveckling.

Den svenska ekonomin bedöms nå konjunkturrell balans och därefter utvecklas i linje med potentiell tillväxt. Det innebär BNP-ökningar på 1,8 procent dessa båda år och en tillväxt i inhemsk efterfrågan som är av ungefär samma omfattning. Den kommunala konsumtionen fortsätter att växa relativt snabbt till följd av de växande krav som den snabbt ökande befolkningen ställer. Samtidigt utvecklas hushållens konsumtionsutgifter långsammare än

under 2016 och 2017 till följd av en väsentligt svagare inkomstutveckling. SKL gör bedömningen för att kommunsektorn ska kunna klara sina åtaganden beräknas skatten behöva höjas med sammantaget 1 krona och 82 öre fram till 2019 jämfört med i dag. Dessa skattehöjningar tillsammans med högre räntor innebär att hushållens disponibla inkomster under dessa år minskar i reala termer räknat per invånare.

Att skatteunderlagstillväxten avtar efter 2017 beror till stor del på att arbetsmarknadsläget leder till svagare sysselsättningstillväxt. Dessutom upphör grundavdragen att bidra till ökat skatteunderlag då SKL gör bedömningen att de på sikt stiger i samma takt som taxerad inkomst.

Befolkningsutveckling

De senaste siffrorna över befolkningsutvecklingen i kommunen visar på en kraftig tillväxt av antalet invånare i kommunen, en tillväxt som väntas fortgå under planeringsperioden. Av diagrammet nedan framgår hur befolkningen bedöms utvecklas framöver, totalt samt fördelat på de åldersgrupper som den kommunala servicen främst riktar sig till.

Merparten av den sammantagna befolkningsökningen sker i yrkesverksam ålder. Den procentuella ökningen är störst i förskoleåldrarna och de äldre. Sammantaget ger den framtida befolkningsutvecklingen fortsatt ökade behov av välfärdstjänster.

Diagram: Befolkningsutveckling

Ålder	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
0	485	531	545	573	625	632	646	653	654	653	656
1-5	3 012	3 047	3 139	3 297	3 489	3 538	3 652	3 723	3 764	3 787	3 825
6	681	664	635	639	742	759	718	765	784	804	811
7-12	4 068	4 165	4 156	4 145	4 207	4 266	4 342	4 363	4 440	4 566	4 720
13-15	1 908	1 932	2 013	2 077	2 152	2 141	2 145	2 190	2 186	2 149	2 106
16-18	1 823	1 821	1 880	1 956	2 014	2 086	2 137	2 179	2 165	2 164	2 211
19-64	26 549	27 075	27 444	28 198	29 643	30 023	30 460	30 770	31 031	31 268	31 612
65-79	5 912	5 931	5 943	5 957	5 972	5 923	5 932	5 953	5 893	5 889	5 889
80+w	1 739	1 840	1 931	2 024	2 151	2 266	2 375	2 514	2 724	2 908	3 078
Summa	46 177	47 006	47 686	48 866	50 995	51 634	52 407	53 110	53 641	54 188	54 908

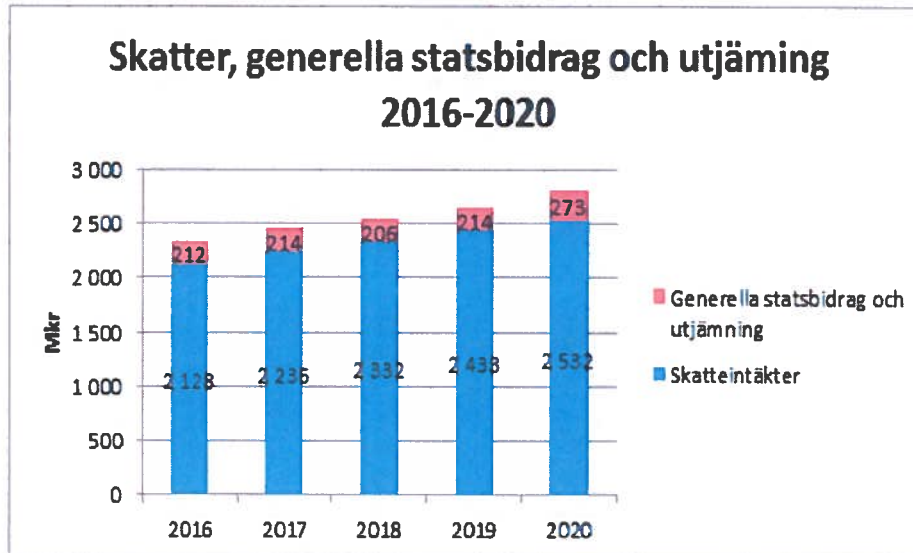
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning

Kommunens största intäkter är skatter och statsbidrag. Skatteintäkterna utgörs av de skatter som kommuninvånarna betalar. För att utjämna för inkomstskillnader mellan landets kommuner finns ett system för utjämning av intäkter, den så kallade inkomstutjämningen. I inkomstutjämningen garanteras alla kommuner ett skatteunderlag på 115 procent av medelskattekraften. Kommuner som har en skattekraft under 115 procent får ersättning via inkomstutjämningen och vice versa. För att utjämna i skillnader i kostnader mellan kommuner finns ett mellankommunalt system för utjämning av kostnader, vars syfte är att skapa förutsättningar för alla kommuner i landet att ge en likvärdig service till invånarna.

Skattekraften i Tyresö kommun uppgick beskattningsåret 2014 till 112 procent av riksgenomsnittet, den så kallade medelskattekraften. Det betyder att kommunen får intäkter via inkomstutjämningen. Tyresö kommun har en strukturkostnad (SCB 2016) som är högre än genomsnittet för Sveriges kommuner. Kommunen får därför ett bidrag via systemet för kostnadsutjämning.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning har beräknats utifrån prognos som Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) lämnade 28 april 2016. Kommunens intäkter från inkomstutjämningen, kostnadsutjämningen och statsbidrag beräknas till sammanlagt drygt 2,5 miljarder kronor 2017.

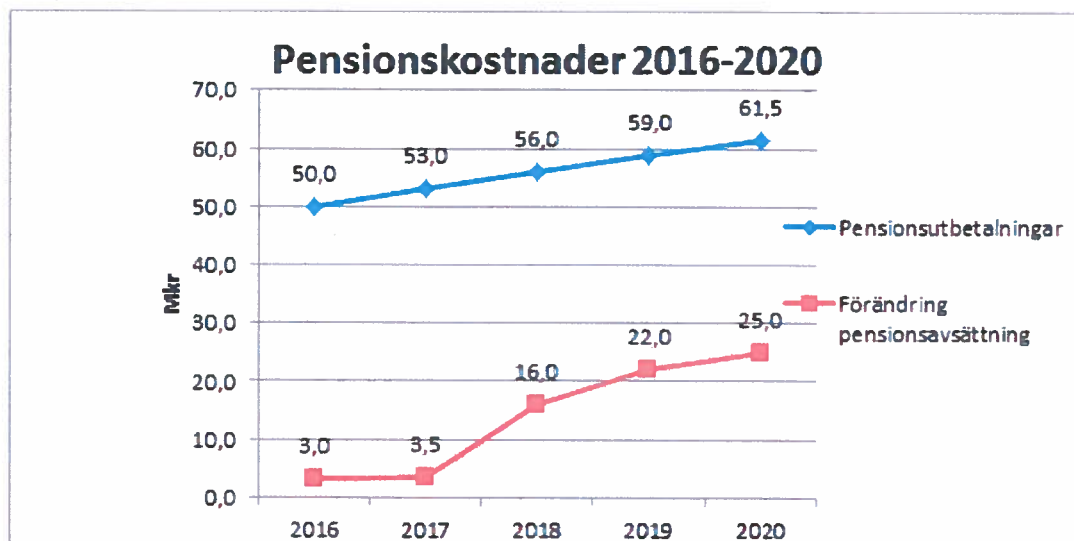
Diagram: Skatter, generella statsbidrag och utjämning

Övriga verksamhetskostnader

Det finns kostnader i kommunens verksamhet som inte återfinns i nämndernas verksamheter. Den största enskilda kostnaden är den för pensioner. Det är dels utbetalning av pensioner till före detta anställda, dels förändring av pensionsskulden. Kommunens totala kostnad för pensioner framgår i diagram Pensionskostnader. Det framgår att kommunens kostnad för pensioner kommer att öka kraftigt från och med 2018. Det är framför allt kostnaden för tjänstepensionerna som ökar, vilket i sin tur beror på att stora personalgrupper, företrädesvis lärare, fått inkomster som berättigar till tjänstepension.

Diagram: Pensionskostnader

Driftbudget 2017 och plan 2018-2020

Kommunen ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Fullmäktige har i Kommunplanen för mandatperioden 2015-2018 fastställt en resultatnivå i den reguljära verksamheten som motsvarar två procent av skatter och statsbidrag som ett mål för god ekonomisk hushållning. Målet har satts för att kunna finansiera investeringar i skattefinansierad verksamhet utan ökad upplåning.

Målet är att kommunens resultat ska uppgå till 2 procent årligen av skatter, statsbidrag och utjämning. Under planeringsperioden uppnås målet för 2017 och 2020, däremot inte för åren 2018-2019. De finansiella kostnaderna beräknas öka från och med 2017 till följd av ökad upplåning för att finansiera investeringsprogrammet. I planen ingår volymökningar enligt befolkningsprognos. Det finns däremot inget utrymme för indexuppräknningar och nya satsningar 2018 och 2019. För 2020 finns ett utrymme om 2 %.

Diagram: Driftbudget i sammandrag 2016-2020

Driftbudget i sammandrag

	2016	2017	2018	2019	2020
Verksamhetens nettokostnader	-2 325,0	-2 409,6	-2 493,1	-2 623,6	-2 745,9
Skatter, generella statsbidrag och utjämning	2 355,1	2 467,0	2 555,1	2 663,1	2 822,4
Finansnetto	-1,5	-6,0	-18,2	-22,5	-22,9
Årets resultat	28,6	51,4	43,8	17,0	53,6

Sammantaget uppgår verksamhetsområdenas nettoramar 2017 till 2 396 miljoner kronor. Det är 67 miljoner mer än i 2016 års budget. Verksamheterna tillförs under 2017 knappt 54 miljoner kronor för volymökningar. Därutöver har 15 miljoner kronor avsatts i volymreserv till kommunstyrelsens förfogande från 2017 och framåt. Från och med 2019 har 35 miljoner kronor avsatts för att finansiera etablering av ett kultur- och kunskapscenter i centrumnära läge.

Sammantaget ökar anslagen (i fasta priser) till verksamheterna med ca 375 miljoner kronor under perioden 2017-2020, varav den demografibaserade ökningen står för knappt 254 miljoner.

Resursfördelning verksamhetsområden

Anslagen till verksamhetsområdena ges som fasta respektive demografibaserade anslag. Varje år fastställs volymberäknade anslag för barnomsorg, skola, vård och omsorg, individ- och familjeomsorg, vuxenutbildning, arbetscentrum samt bibliotek, kultur och fritid som tar hänsyn till demografiska förändringar. Det bidrar till att behovet av resurser flyttar från de verksamheter där efterfrågan och behovet minskar till verksamheter där efterfrågan och behoven ökar. Från och med 2017 ges demografibaserade anslag utifrån senast kända befolkningsökning till de tekniska verksamheterna. Anslaget till Omsorg om personer med funktionsnedsättning justeras utifrån befolkningsutvecklingen samt bedömning av framtida behov. Utöver detta kan det tillkomma politiska prioriteringar som påverkar anslagsfördelningen.

Diagram: Demografins ekonomiska effekter per verksamhetsområde

Demografins ekonomiska effekter, 2016-2020. Belopp i miljoner kronor

Förändring av ramar till följd av demografi, 2016 års

prisnivå Verksamhetsområde - VO	Förändring			
	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020
Förskola	12 540 362	11 864 239	16 609 934	11 437 126
Grundskola	5 811 603	3 665 737	13 369 516	14 901 904
Individ och familjeomsorg	2 412 853	4 020 172	7 444 625	2 146 839
Omsorg om personer med funktionsnedsättning **	7 617 952	7 850 344	8 089 825	8 336 611
Äldreomsorg	14 646 208	15 196 167	17 168 343	15 844 738
Gymnasium	7 470 770	7 758 107	7 700 639	7 470 770
Vuxenutbildning	427 065	718 766	1 377 476	362 243
Arbetscentrum	162 421	273 360	523 880	137 768
Bibliotek, kultur och fritid (inkl. fritidsgårdar)	2 135 512	3 145 962	5 454 610	1 453 787
Plan och exploatering	283 261	288 172	293 169	298 252
Väghållning och park	1 171 259	1 191 567	1 212 227	1 233 245
Miljö, trafik och övrigt	93 056	94 670	96 311	97 981
Bygglovsverksamhet	89 537	91 089	92 668	94 275

*Verksamheternas anslagsförändring till följd av förändringar i befolkningsstruktur

** Faktisk befolkningsförändring 2014-2015 samt bedömt behovsläge.

** Faktisk befolkningsförändring 2014-2015

Kommentar: Tabellen tar ej hänsyn till ev. generella uppräknings av ex. priser.

Politiska prioriteringar

Utöver kompensationen för volymförändringar i verksamheten fördelas ytterligare resurser utifrån de politiska prioriteringar som föreslagits under planperioden. För år 2017 utökas budgeten med 21 miljoner kronor. Utöver detta sker en indexuppräknings om 2 procent på fem verksamhetsområden (förskola, grundskola, individ- och familjeomsorg samt näringsliv). Från och med 2019 tillkommer ytterligare cirka 35 miljoner kronor per år till följd av kommunens satsning på ett kultur- och kunskapscenter i centrumnära läge, en verksamhet som är tänkt att kombineras med bl.a. gymnasie- och vuxenutbildning.

Tabell: Politiska prioriteringar

Nya politiska prioriteringar under perioden 2017-2020					
Belopp i mkr	VO	2017	2018	2019	2020
Ökad personaltäthet	Förskola	10,0	20,0	20,0	20,0
Resursförstärkning	Grundskola	4,0	4,0	4,0	4,0
Höjt tak för högkostnadsskyddet	Äldreomsorg	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7
Profilfritids, permanentning	Bibliotek, kultur och fritid	1,0	1,0	1,0	1,0
Utökning av verksamhet	Plan och exploatering	4,0	4,0	4,0	4,0
Utökning av gator och park	Väghållning och park	1,6	1,6	1,6	1,6
Ökade kostnader för kommunalförbund och revision	Kommunalförbund mm	1,2	1,2	1,2	1,2
Summa		21,1	31,1	31,1	31,1

Investeringar och finansiering

Investeringsprogrammet för perioden 2016-2020 omfattar 2 044 mkr. Utgifterna fördelas enligt följande diagram.

Diagram: Investeringar 2016-2020

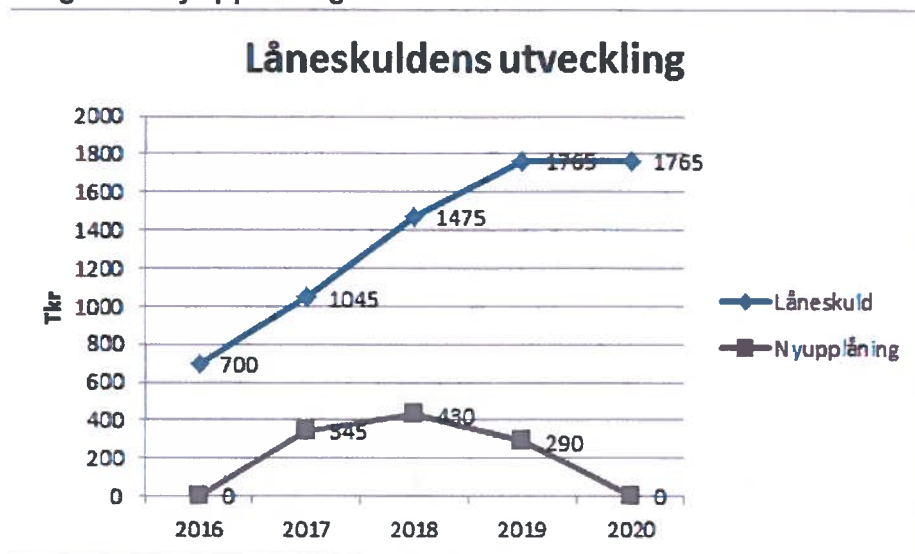
Den största enskilda investeringen under perioden är en ny skola i Fornudden. Andra större investeringsprojekt är:

- utveckling av Norra Tyresö centrum
- ny ishall i anslutning till Tyresövallen
- byggnation av gator, vatten och avlopp i östra Tyresö, Solberga och Raksta med flera områden
- ny skola med idrottshall i Trollbäcken
- utveckling av Alby fritidsområde

Hela investeringsprogrammet framgår av Bilaga 6.

För att finansiera investeringarna kommer upplåningen att behöva öka. Upplåningsbehov och låneskuld framgår av nedanstående tabell.

Diagram: Nyupplåning och låneskuld

Låneskulden per invånare beräknas öka från 15 tkr per invånare 2016 till 34 tkr per invånare 2020 om investeringsprogrammet lånefinansieras. Alternativa finansieringsmöjligheter behöver övervägas, och en strategi för finansiering av investeringar ska tas fram.

Tabell: Låneskuld per invånare

Låneskuld, tkr/invånare

År	2016	2017	2018	2019	2020
Tkr/invånare	15	22	30	35	34

Styrning och uppföljning av nämndens verksamheter

I detta kapitel redogör vi för kommunens 21 verksamhetsområden samt styrningen och uppföljningen av nämndernas och bolagens verksamheter inom de olika områdena. För varje verksamhetsområde anges med vilken inriktning verksamheten ska bedrivas och vilka särskilda uppdrag som ska genomföras under mandatperioden.

Anslaget för perioden anges i 2016 års prisnivå utifrån de demografiska förutsättningar och politiska prioriteringar som anges i denna kommunplan för åren 2015-2018. Anslaget omprövas och fastställs av kommunfullmäktige varje år utifrån bland annat förändrade demografiska förutsättningar.

Verksamhetsområde 1: Förskola och pedagogisk omsorg

Verksamhet och syfte

Förskolan vilar på demokratis grund. Utbildningen i förskolan syftar till att barn ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns utveckling och lärande samt en livslång lust att lära.

Förskolan ska uppmuntra och stärka barnens medkänsla och inlevelse i andra människors situation. Verksamheten ska präglas av omsorg om individens välbefinnande och utveckling. Inget barn ska i förskolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning hos någon anhörig eller funktionsnedsättning och inte heller utsättas för annan kränkande behandling.

Förskolan i Tyresö arbetar på ett sätt som främjar inkludering av alla barn - ett arbets- och synsätt som går under namnet "En skola för var och en".

Verksamhetens inriktning

Tyresös invånare ska erbjudas kvalitet och valfrihet. Önskemålen om barnomsorgsform varierar såväl mellan olika familjer som inom samma familj och även under olika perioder av ett barns uppväxt. En viktig utgångspunkt är att det ska vara möjligt för båda föräldrarna att förena arbetsliv med ansvar för barn och familj. För att möjliggöra arbete på obekvämt arbetstid och även på detta område verka i enlighet med arbetslinjen, så finns omsorg och förskoleverksamhet på kvällar, nätter och tidig morgon.

Tyresös förskolor ska ha en hög kvalitet i verksamheten. Kvalitet skapas genom kunnig och engagerad personal. Skolorna måste ha en tydlig och uthållig utvecklingsstruktur och arbetet med att förbättra kvaliteten måste ske systematiskt och kontinuerligt. Personalen i förskolan är viktig för barnens utveckling och bör därför få det stöd, vidareutbildning och utrustning som krävs. Det är viktigt att alla medarbetare är utbildade i den pedagogik som används på förskolan.

I förskolan ska alla känna sig trygga. Det är därför viktigt att barngrupperna är tillräckligt små för att barnen ska kunna utvecklas under lugna och ordnade former samt att förskolorna har en personaltäthet som gör att alla barn blir sedda. Mobbning och andra kränkningar måste konsekvent bekämpas. I Tyresö råder nolltolerans. Insatser mot mobbning ska alltid bygga på dokumenterat framgångsrika forskningsbaserade åtgärder.

Särskilda uppdrag som ska genomföras under mandatperioden

Arbeta för ökad personaltäthet och minskade barngrupper

Inleda ett målmedvetet och långsiktigt arbete med kompetensförsörjning

Genomlysna behovet av förskoleplatser i alla kommundelar

Bereda förskoleplats upp till 30 timmar per vecka för barn till arbets sökande.

Det särskilda uppdraget är genomfört.

Anslag från kommunfullmäktige

Titel	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020
Kommunbidrag - VO 1 - Förskola och pedagogisk omsorg				

Aktuella investeringar under perioden för VO 1

- Fornuddsparken, exploatering ny för- och grundskola
- Förskola Fornudden

**Verksamhetsområde 2: Grundskola inklusive grundsärskola och fritidshem
Verksamhet och syfte**

Verksamheten vilar på demokratins grund. Utbildningen syftar till att elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Omsorg om den enskildes välbefinnande och utveckling ska prägla verksamheten. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning, och inte heller utsättas för annan kränkande behandling. Sådana tendenser ska aktivt motverkas. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser. Undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper.

Grundsärskolan ska ge elever med utvecklingsstörning en utbildning som är anpassad till varje elevs förutsättningar och så långt det är möjligt motsvara den som ges i grundskolan. Grundsärskolan undervisar i samma ämnesområden som grundskolan medan tränings skolan undervisar utifrån fem kunskapsområden. Fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda dem en meningsfull fritid och rekreation. Utbildningen ska utgå från en helhetssyn på eleven och elevens behov. Skolan i Tyresö arbetar på ett sätt som främjar inkludering av alla barn - ett arbets- och synsätt som går under namnet "En skola för var och en".

Verksamhetens inriktning

Eleverna i Tyresös grundskolor ska få en bra utbildning. Alla elever, oavsett bakgrund, ska ha en bra grund att stå på för att kunna förverkliga sina drömmar i livet. För att göra det möjligt måste utbildningen hålla en hög kvalitet. Det pedagogiska ledarskapet är tydligt och våra

rektorer har kunskap och kompetens för att tolka uppdraget, omsätta det i undervisningen samt styra och leda arbetet för en hög måluppfyllelse för eleverna. Tyresös skolor har en hög kvalitet i undervisningen. Kvalitet skapas genom kunniga och engagerade lärare, som ger varje elev möjlighet att nå kunskapsmålen. Det stimulerar viljan och lusten att lära mer. Skolan blir aldrig bättre än mötet mellan lärare och elev. Därför ska vi satsa på våra lärare. Det handlar inte bara om löner, det handlar också om vidareutbildning, tydliga karriärmöjligheter och höga krav vid rekrytering. Bättre undervisning ligger till grund för höjda resultat i våra skolor. Skolorna måste därför ha en tydlig och uthållig utvecklingsstruktur, och arbetet med att förbättra kvaliteten måste ske systematiskt och kontinuerligt. I skolan ska alla känna sig trygga och ha arbetsro. Mobbning och andra kränkningar måste konsekvent bekämpas och i Tyresö råder nolltolerans. Allt arbete mot mobbning och kränkningar inom skolverksamheten och på fritidshemmen ska bygga på dokumenterat framgångsrika forskningsbaserade åtgärder.

Särskilda uppdrag som ska genomföras under mandatperioden

Arbeta för mindre klasser och/eller ökad lärartäthet i lågstadiet

Genomlys behovet av grundskoleplatser i alla kommundelar

Inleda ett målmedvetet och långsiktigt arbete med kompetensförsörjning

Stärka studie- och yrkesvägledningen i syfte att minska studieavbrott på gymnasiet.

Anslag från kommunfullmäktige

Titel	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020
Kommunbidrag - VO 2 - Grundskola inkl. grundsärskola och fritidshem				

Aktuella investeringar under perioden

- Fornuddsparken, exploatering ny för- och grundskola
- Planavtal ny skola Trollbäcken
- Ny skola Fornudden

Verksamhetsområde 3: Individ- och familjeomsorg

Verksamhet och syfte

Verksamhetens syfte är att vara ett skyddsnät och en garanti för att de som bor eller vistas i kommunen får den hjälp och det stöd de behöver för att kunna leva i ekonomisk och social trygghet. Biståndet utformas så att det stärker den enskildes möjligheter att leva ett självständigt liv. Individ- och familjeomsorgen omfattar såväl allmänt förebyggande som individuellt inriktade insatser för barn, ungdomar och vuxna. Insatserna kan gälla exempelvis:

- ekonomiskt bistånd
- familjerådgivning
- missbruksvård
- insatser för barn och ungdom
- mottagande av ensamkommande flyktingbarn

- stödboende
- förebyggande insatser
- anhörigstöd.

Verksamhetens inriktning

Visionen för Tyresö är att bli den mest attraktiva kommunen i regionen att bo och leva i. Vi vill att detta omfattar alla Tyresöbor. Kommunen ska erbjuda olika typer av stöd till den som inte upplever sig klara sin livssituation ekonomiskt eller socialt. Tidiga insatser ger bättre förutsättningar för en stabil livssituation. Därför ska det finnas ett utbud av evidensbaserade stödinsatser som inte kräver utredning eller biståndsbeslut med målet att stärka den enskildes självständighet. Tillsammans med andra förekommande aktörer och huvudmän sätter vi individens bästa i fokus. Det personliga ansvaret för egen försörjning är en grundläggande skyldighet. Utgångspunkten för ekonomiskt bistånd ska därför vara att försörjningsstöd är av tillfällig art. Genom tidig myndighetssamverkan ges rätt stöd för att den enskilde ska komma ut i egen försörjning. Barnperspektivet ska genomsyra allt som görs, eftersom barns rättighet till en trygg uppväxt är vårt viktigaste uppdrag. Där psykiskt eller fysiskt våld förekommer ska insatser sättas in omedelbart. Anhöriga som vårdar en närstående behöver ibland stöd för att orka med. För en del personer handlar det om att få hjälp med insatser som den närstående behöver. För andra handlar det om att de behöver få information eller utbildning om den närståendes behov.

Särskilda uppdrag som ska genomföras under mandatperioden

Utveckla tidiga insatser inom individ- och-familjeomsorgen i samverkan med olika aktörer
Genomlys behovet av boendeplatser inom individ- och familjeomsorgen i alla kommundelar

Fortsätta öka självförsörjningsgraden

Nivån ligger idag på två procent.

Implementera och utveckla projektet "En väg in och många vägar till arbete, studier och egen försörjning" i den ordinarie verksamheten.

Det särskilda uppdraget är genomfört.

Anslag från kommunfullmäktige

Titel	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020
Kommunbidrag - VO 3 - Individ och familjeomsorg				

Verksamhetsområde 4: Omsorg om personer med funktionsnedsättning Verksamhet och syfte

Syftet med verksamheten är att skapa förutsättningar för människor med olika funktionsnedsättningar att kunna leva ett så självständigt liv som möjligt. Stödet till personer med funktionsnedsättning är inriktat på att ge den enskilde förutsättningar att leva som andra genom att ge stöd och service som stärker hans eller hennes möjligheter att leva ett

självständigt liv. För att nå dit behövs ett varierat utbud av insatser samt att stödet är anpassat till varje individs behov. Insatserna kan bland annat gälla:

- boende och boendestöd
- korttidsvistelse
- korttidstillsyn
- hemtjänst
- avlösarservice
- ledsagarservice
- kontaktpersoner
- bostadsanpassning
- daglig verksamhet
- personlig assistans
- anhörigstöd
- sysselsättning
- förebyggande insatser

Verksamhetens inriktning

Människor med funktionsnedsättningar har rätt till ett liv på lika villkor som andra. De hinder som en medborgare med en funktionsnedsättning begränsas av ska därför avhjälpas där så är möjligt. Alla medborgare ska ha möjligheter att välja sitt boende, ha en givande fritid och delta i arbetslivet. Därför ska valfriheten värnas för denna grupp. Stödverksamheter ska möta individen på dennes villkor med målet att stärka dennes självständighet. Där lämpliga tekniska lösningar finns ska detta vara ett alternativ som den enskilde kan välja. En bra samverkan med andra förekommande aktörer och huvudmän där individens bästa är i fokus är en självklarhet. Anhöriga som vårdar en närstående behöver ibland avlastning eller annat stöd för att orka med. Därför måste omsorgen vara lyhörd för deras behov och tillsammans med landstinget erbjuda det stöd som efterfrågas.

Särskilda uppdrag som ska genomföras under mandatperioden

Genomlysna behovet av boendeplatser inom omsorgen om personer med funktionsnedsättning i alla kommundelar.

Anslag från kommunfullmäktige

Titel	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020
Kommunbidrag - VO 4 - Omsorg om personer med funktionsnedsättning				

Aktuella investeringar under perioden

- Stödboenden Sågentomten
- Inventarier Sågen
- Gruppboenden funktionsnedsättning

Verksamhetsområde 5: Äldreomsorg

Verksamhet och syfte

Äldreomsorgens syfte är att skapa förutsättningar för människor med olika funktionsnedsättningar orsakade av åldrande eller sjukdomar att kunna leva ett så självständigt liv som möjligt. Det är av avgörande betydelse att kommunen kan erbjuda ett brett utbud av olika insatser utifrån individens behov. Insatserna formar tillsammans en helhet som täcker upp olika behovssituationer i vardagen. Insatserna kan till exempel gälla:

- särskilda boendeformer (permanent boende, korttidsvård eller växelvård)
- hjälp i hemmet (omvårdnad, service, avlösning, ledsagning, trygghetslarm)
- bostadsanpassning
- rehabilitering
- förebyggande insatser
- anhörigstöd.

Verksamhetens inriktning

I Tyresö ska det vara lätt att leva livet, hela livet. Hjälp i hemmet ska finnas för den som inte själv längre klarar sin omvårdnad. Hjälpen ska ges med respekt för individens integritet och självbestämmande. Den enskildes rätt att styra sin vardag ska alltid vara vägledande. Även om omsorgen bedöms vara av hög kvalitet kan den upplevas på olika sätt av olika människor. Därför ska det finnas ett stort utbud av aktörer att välja mellan, både för hjälp i ordinärt boende och vård- och omsorgsboenden. Där det är möjligt ska hjälp i ordinärt boende vara ett alternativ till vård- och omsorgsboende. Där lämpliga tekniska lösningar finns ska detta vara ett alternativ som den enskilde kan välja. Det finns många äldre som önskar att få känna tryggheten i att bo i en gemenskap. Därför ska vi fortsätta planera för olika former av tillgängliga boenden, med eller utan omsorg. En bra samverkan med andra förekommande aktörer och huvudmän där individens bästa är i fokus är en självklarhet. Anhöriga som vårdar en närstående behöver ibland avlastning eller annat stöd för att orka med. Därför ska omsorgen vara lyhörd för deras behov och tillsammans med landstinget erbjuda det stöd som efterfrågas.

Särskilda uppdrag som ska genomföras under mandatperioden

Säkerställa tillkomsten av ytterligare boendeplatser inom äldreomsorgen genom nya vård- och omsorgsboenden

Genomföra en satsning på mat och måltider inom äldreomsorgen

Genomföra Silviacertifiering av äldreomsorgen

Det särskilda uppdraget är genomfört.

Genomlys behovet av boendeplatser inom äldreomsorgen i alla kommundelar.

Anslag från kommunfullmäktige

Titel	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020
Kommunbidrag - VO 5 - Äldreomsorg				

Aktuella investeringar under perioden

Det finns behov av att öka antalet platser inom vård- och omsorgsboende under perioden. De tillkommande platserna kan skapas i både privat och kommunal regi. I investeringsprogrammet har inte upptagits medel för uppförande av vård- och omsorgsboenden i kommunal regi. Ett vård- och omsorgsboende är under uppförande vid Farmarstigen. Planarbete pågår för två ytterligare boenden i Trollbäcken och Tyresö strand.

Verksamhetsområde 6: Gymnasieskola

Verksamhet och syfte

De flesta ungdomar söker till gymnasiet efter grundskolan. Valfriheten är stor och eleverna kan söka till Tyresös eget gymnasium, som har både yrkesförberedande och högskoleförberedande program, men också till såväl fristående som kommunala skolor i hela länet. I Stockholms län råder frisök till gymnasiet, vilket betyder att elever som söker till gymnasieskolor i andra kommuner blir mottagna som förstahandssökande där. I Tyresö utnyttjas den möjligheten av cirka 80 procent av 16-17-åringarna. Syftet med gymnasieskolans och gymnasiesärskolans utbildningar är att förbereda eleven för framtida studier och arbetsliv. 68 procent av ungdomarna i Tyresö kommun med målgruppsstillhörighet särkolan, väljer att studera på Tyresö gymnasiesärskola. Ungdomar från andra kommuner kan söka till Tyresö gymnasiesärskola.

Verksamhetens inriktning

Gymnasieskolan engagerar och attraherar Tyresös elever. Skolan är modern och erbjuder program som ligger i linje med elevernas egna val. Tyresö gymnasium är ett gymnasium som snabbt tar till sig och drar nytta av framtida teknisk utveckling, särskilt inom den digitala sektorn. Vi lever i en globaliserad värld som även påverkar skolan lokalt. I samverkan med länets alla kommuner utvecklar vi gymnasieutbildningen så att elevens val alltid är val mellan skolor med högsta kvalitet. Förståelse för människors skilda bakgrund präglar arbetet i Tyresö gymnasium - så att tolerans är framträdande drag i arbetsmiljön. Gymnasiet är Tyresös stolthet. Stoltheten bygger på att alla elever har goda kunskaper och ligger högt i framtida rankingar. Arbetsmarknaden frågar efter framtidens Tyresöelever, och de är framgångsrika inom forskning och utbildning på universitet och högskolor. Vi strävar efter att ungt företagande och utlandsförlagd praktik ska genomsyra verksamheten.

Gymnasiesärskolan har ett gott rykte och ska samverka med andra gymnasiesärskolor, både kommunala och fristående. I gymnasiesärskolan ska varje elev få det stöd och den arbetsro som krävs för att nå så långt som möjligt utifrån sina egna förmågor. De nationella programmen som erbjuds är utvalda i förhållande till efterfrågan på arbetsmarknaden och gymnasiesärskolan ska ha ett omfattande samarbete med arbetsplatser - vilket leder till att fler elever får arbete och går ut i egen försörjning. De senaste åren har några elever fortsatt sina studier inom vuxenutbildningen, vilket är ett bra bevis på utbildningens kvalitet.

Särskilda uppdrag som ska genomföras under mandatperioden

Implementera framtidens gymnasium med ny profilering och nytt arbetssätt

Genomföra etablering av nytt gymnasium för såväl högskoleförberedande som yrkesförberedande program

Stärka studie- och yrkesvägledningen i syfte att minska studieavbrott på gymnasiet

Anslag från kommunfullmäktige

Titel	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020
Kommunbidrag - VO 6 - Gymnasieskola				

Verksamhetsområde 7: Vuxenutbildning

Verksamhet och syfte

Centrum för livslångt lärande (C3L) är Tyresö kommuns lärcenter för vuxenutbildningen. C3L bedriver kommunal vuxenutbildning på grundläggande och gymnasial nivå, särskild undervisning för vuxna (Särvux), gymnasiala yrkesutbildningar, yrkeshögskoleutbildningar samt svenska för invandrare (sfi). Yrkesutbildningar sker i kommunens egen regi och genom ramavtal med andra utbildningsanordnare. I egen regi finns barnskötar-, omvårdnads-, ekonomiassistent- och yrkesförarutbildning. Genom ramavtal med andra genomförs utbildningar inom restaurang, elektronik och VVS. C3L har yrkeshögskoleutbildningar inom kvalificerad informationsteknik (IT). Lärlingsutbildning finns både i kommunens egen regi och i samverkan med Haninge kommun. Högskolekurser på distans erbjuds i samverkan med högskolan i Gävle. Alla Tyresöbor erbjuds studie- och yrkesvägledning. C3L samarbetar med arbetsförmedlingen, försäkringskassan, arbetsmarknadsenheten, socialförvaltningen och kommuner i Stockholms län kring vuxnas lärande. Verksamhetens syfte är att vägleda och stötta människor till arbete och egen försörjning.

Verksamhetens inriktning

Vuxenutbildningen är framgångsrik på alla nivåer, inte minst vad gäller eftergymnasiala utbildningar, yrkeshögskolekurser samt yrkesutbildningar för vuxna. Samverkan med gymnasieskolan är given. Vuxenutbildningen främjar integration genom språkutbildning, yrkesutbildningar och omfattande nätverk. Vuxenutbildningen är ett föredöme för skola och utbildning. Utbildning i vuxen ålder är ett självklart eget val i en vuxenutbildning som också är en rättighet för var och en. Särskild utbildning för vuxna (särvux) följer inriktningen på vuxenutbildningen och fler får arbete.

Anslag från kommunfullmäktige

Titel	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020
Kommunbidrag - VO 7 - Vuxenutbildning				

Verksamhetsområde 8: Arbetscentrum

Verksamheten och syfte

Arbetscentrum erbjuder olika former av stöd och arbetsmarknadsåtgärder för att fånga upp ungdomar, invandrare, utförsäkrade och arbetslösa genom att slussa dem vidare till studier, olika arbetsmarknadsåtgärder eller egen försörjning. Detta sker i nära samarbete med vuxenutbildningen, arbetsförmedlingen och försörjningsstödsenheten inom socialförvaltningen. Verksamhetens syfte är att hjälpa och stötta de Tyresöbor som är eller riskerar att bli arbetslösa samt arbeta för ett mer integrerat samhälle genom att underlätta för flyktingar, invandrare och personer med funktionsnedsättningar att etablera sig på arbetsmarknaden och därigenom bli delaktiga i samhället.

Verksamhetens inriktning

Insatser för att främja arbete och egen försörjning utvecklas genom samverkan mellan Arbetscentrum och andra institutioner och organisationer, förvaltningar och samverkansorgan. Arbetscentrum ska ha en nära dialog och gott samarbete med det lokala näringslivet.

Arbetslösheten för ungdomar ska minska med nya vägar till arbete. Detta gäller också för invandradeför invandrade, särskilt kvinnorna. Tyresö ska tillhöra toppskiktet när det gäller kvalitet i mottagandet och integration. För att minska utanförskapet ytterligare och få fler, inte minst nyanlända, att bli en del av samhället ska en integrationsstrategi tas fram som utvecklar och förnyar samspel, arbetssätt och projekt mellan kommunen och dess verksamheter och näringslivet, bostadsmarknadens parter, föreningsliv och övriga civilsamhället. I detta ska arbete och egen försörjning utgöra grunden.

Mångfalden är tydlig i företagandet, det sociala arbetet och i skolan. De demokratiska värderingarna slår igenom i alla yrken och på alla arbetsplatser så att var och en respekteras för sin tro, sin bakgrund, sin ålder och sexuella läggning eller könsidentitet.

Särskilda uppdrag som ska genomföras under mandatperioden

Genom aktiva insatser i nära samverkan med andra aktörer verka för ännu högre sysselsättningsgrad och självförsörjningsgrad i Tyresö

Öka kapaciteten för flyktingmottagandet

Inrätta offentligt skyddade anställningar i syfte att öka självförsörjandegraden.

Ta fram en integrationsstrategi

Implementera och utveckla projektet "En väg in och många vägar till arbete, studier och egen försörjning" i den ordinarie verksamheten från och med 2016.

Det särskilda uppdraget är genomfört.

Anslag från kommunfullmäktige

Titel	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020
Kommunbidrag - VO 8 - Arbetscentrum				

Verksamhetsområde 9: Bibliotek, kultur, fritid och fritidsgårdar **Verksamhet och syfte**

Biblioteksverksamheten omfattar förutom utlåning av böcker även talboksservice, utbud av olika media samt service till äldreomsorgen och skolan. Biblioteket erbjuder även digitala tjänster. Syftet med biblioteksverksamheten är att främja intresse för läsning, litteratur och utbildning. Alla medborgare har tillgång till ett folkbibliotek för information, upplysning och annan kulturell verksamhet.

Tyresö kultur och fritidsgårdar omfattar kulturenheten med konsthall och bokningsbara lokaler i Kvarnhjulet och Forellen, ungdomscaféet Bonza, naturskolan och kulturskolan samt Tyresö fritidsgårdar och Bergfotens fritidsgård. Huvuddelen av den löpande verksamheten riktar sig till barn och ungdomar. Syftet med verksamheten är att tillhandahålla ett brett och varierat kulturutbud och en meningsfull fritid för kommuninvånarna. Demokrati och delaktighet är viktiga ledord i verksamheterna.

Fritid erbjuder olika former av föreningsstöd och ändamålsenliga anläggningar och skapar förutsättningar för friluftsliv, rekreation och spontanidrott. Fritid gör även insatser för att förbättra fritids- och kulturutbudet för personer med funktionsnedsättning. Verksamhetens syfte är att skapa förutsättningar för meningsfulla fritidsaktiviteter främst för barn och ungdomar.

Verksamhetens inriktning

Tyresö förknippas ofta med sitt rika kultur- och idrottsliv och den fantastiska naturen med mycket bra förutsättningar för stimulerande aktiviteter i det fria. Alliansens ambition är att med olika insatser ytterligare förstärka den attraktiva bilden. Vi vill fortsätta utveckla utbudet av aktiviteter både genom egna arrangemang, investeringar och genom att aktivt stödja och hjälpa det aktiva föreningslivet. I vårt Tyresö prioriterar vi barn och ungdomar. Vi prioriterar även breddaktiviteter inom både kulturoch idrottsområdet. Det gör vi genom att behålla nolltaxan, som ger alla ungdomsföreningar gratis tillgång till kommunala anläggningar. Funktionsnedsatta barn och ungdomar är, och kommer att vara, en högt prioriterad grupp i vårt Tyresö. I samarbete med övriga kommuner på Södertörn och med riktade insatser ska vi fortsätta att utöka utbudet för denna grupp. Utbudet ska präglas av valfrihet och mångfald. Detta märks till exempel genom ett utökat utbud inom Kulturskolans ram och genom att flera föreningar erbjuder Profilfritids. Vi fortsätter att bygga nya och även utveckla våra befintliga anläggningar, gärna i samverkan med föreningar, näringsliv och våra grannkommuner. Vårt nya kulturhus i närheten av Tyresö centrum kommer att bli en mötesplats för alla generationer med bibliotek, scener, biograf och samlingslokaler och kommer att erbjuda en mångfald av aktiviteter. Alliansen vill även stimulera och uppmuntra till ännu fler lokala kulturaktiviteter. Vi vill att Albyområdet ska vara ett nav för det rörliga friluftslivet i Tyresö, samtidigt som det fortsätter att vara en samlingsplats för hela familjen. Därför är det viktigt att det fortsatta

utvecklingsarbetet i området sker med omsorg och känsla för miljön, men också skapar möjligheter till fler aktiviteter än i dag. För att ytterligare stimulera olika grupper till en hälsosammare livsstil, vill vi satsa på projekt med inriktning på folkhälsan. Vi erbjuder ungdomar 13-15 år en mötesplats där de ges möjligheten till, jämte Tyresös föreningsverksamhet, att påverka sin fritid, känna delaktighet, engagemang och utvecklas. Personalen jobbar aktivt för att finnas till för besökarna, vilket kan innebära allt från att hjälpa till att dra igång aktiviteter, vara "ett bollplank" eller att "öppna dörrar". Personalen arbetar med ett främjande förhållningssätt som ska ge ungdomarna utrymme till egna idéer och lösningar. Visionen är att Tyresö fritidsgårdar ska vara en trygg mötesplats för alla, med utrymme för personlig utveckling och socialt samspel. På fritidsgården ska alla känna sig trygga. Mobbning och andra kränkningar måste konsekvent bekämpas och i Tyresö råder nolltolerans. Insatser mot mobbning ska alltid bygga på dokumenterat framgångsrika forskningsbaserade åtgärder.

Särskilda uppdrag som ska genomföras under mandatperioden

Genomföra den planerade Alby-utvecklingen

Utveckla någon form av kulturhus i anslutning till Tyresö centrum i nära samverkan med andra aktörer

Arbeta fram en strategisk anläggningsförsörjningsplan inom verksamhetsområde

Anslag från kommunfullmäktige

Titel	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020
Kommunbidrag från- VO 9 - Bibliotek, kultur och fritid (inkl. fritidsgårdar)				

Aktuella investeringar under perioden för VO 9

- Samlingsanslag för fritidsanläggningar
- Ishall vid Tyresö C
- Kylaggregat Fontanahallen
- Upprustning friidrottsanläggning, Trollbäckens IP
- Konstgräsplan mellan Strandskolan och Tyresö skola
- Alby friluftsområde, fastighetsunderhåll
- Alby friluftsområde, utveckling ny vision
- Alby friluftsområde, port till Nationalparken
- Upprustning Fårdala ridhus
- Parkourpark

Verksamhetsområde 10: Plan och exploatering

Verksamhet och syfte

Till verksamheten för mark och exploatering hör bland annat projektering, byggprojektledning, exploatering och förvaltning av kommunens mark. Till planerhetens verksamhet hör kommunens fysiska planering. Arbetet bedrivs både på en strategisk nivå genom översiktlig planering och mer konkret genom framtagandet av detaljplaner i samarbete

med byggherrar, fastighetsägare och andra kommunala förvaltningar. Huvuduppgiften för mät- och kartenheten är att vara en del av eller stödja andra verksamheters myndighetsutövning och övriga verksamhet. Mät-, kart- och GIS-verksamheten utför kommunens uppgifter i den nationella informationsförsörjningen (till exempel med adresssättning).

Verksamhetens inriktning

Det påbörjade arbetet med en ny Översiktsplan för Tyresö ska gå i mål under 2016. Det är viktigt att den fortsatta processen präglas av stor öppenhet och en strävan efter att involvera så många Tyresöbor som möjligt. Översiktsplanen är ett viktigt verktyg för att nå vårt långsiktiga mål att göra Tyresö till den mest attraktiva kommunen i Stockholmsregionen. En bärande tanke när det gäller stadsbyggnadsutvecklingen är att förtäta i centrala lägen och att i övrigt, så långt möjligt, värna om karaktären på våra olika kommundelar och slå vakt om det gröna, naturnära Tyresö. En genomtänkt stadsplanering bidrar även till stärkt trygghet i samhället. För att långsiktigt säkerställa kommunens möjligheter att driva en sådan stadsbyggnadsutveckling är det viktigt att ha processer på plats för att kunna genomföra eventuella strategiska markförvärv. Det är även viktigt att ha en god uppföljning av vad som händer med markområden utanför Tyresös gräns i anslutning till Tyresö som vi har ett intresse av att vara med och påverka. Vi vill ha ett särskilt fokus på en översyn av Tyresös företagsområden de kommande åren. Detta i syfte att effektivisera dem så att fler arbetsplatser kan rymmas, fler företag etablera sig eller tillåtas expandera.

Tyresö Centrum och Bollmora

Den stora utvecklingen av Tyresö centrum är väsentlig för Tyresö. Med Tyresö View och den nya stadsparken har de södra delarna av centrum lyfts till en ny nivå. Centrum kopplas samman med det nya Nybodaområdet genom ett aktivitetsstråk med park, lek och skate- och parkourpark. Bostäder byggs i kvarteret Järnet, vid Hasselbacken, vid Kyrkogränd, vid Siklöjevägen, i Farmarstigen och vid Njupkärrsvägen. Det är viktigt att det byggs med olika upplåtelseformer. Grunderna för utbyggnaden av Norra Tyresö Centrum är på plats. Här skapas attraktiva stadskvarter, ett höghus, nya gator, nytt torg, nya parker, nya grönytor, trivsamma innergårdar, nya butiker, ny service och nya möjligheter för kultur, fritid och utbildning för alla. Den nya stadsdelen sätter människan i centrum, parkeringar grävs ner och bussterminalen förbättras. Tyresö Centrum byggs ut och utbudet förbättras. De nya utemiljöerna har utsmyckningar och planteringar. I Tyresö Centrum utvecklas i bred samverkan ett nytt Kultur- och Kunskapscentrum där verksamheter inom bland annat bibliotek, kultur, vuxenutbildning och högskoleförberedande gymnasieutbildning samordnas. Yrkesförberedande gymnasieutbildning ges samtidigt förbättrade lokaler och nya förutsättningar inom ramen för den nuvarande lokaliseringen. Sammantaget öppnat detta möjligheter för en ny utveckling där områden runt Farmarstigen och Granängsringen förtätas med nya attraktiva bostäder.

Trollbäcken

Trollbäcken är och ska förbli en lummig och grön villastad. En översyn av de gamla detaljplanerna har påbörjats, för att tillsammans med villaägare och boende ordna brister i infrastruktur, dagvattenhantering och trafiksäkerhet med mera. Under perioden vill vi även genomföra en centrumutvecklingsplan för Trollbäcken. Vi vill ta ett helhetsgrepp som omfattar sträckan längs Vendelsövägen från Drevviken till Södergården inklusive Alléplan.

Här ryms bostäder med olika upplåtelseformer, arbetsplatser och en utökad service för hela Trollbäcken, med en viss förtätning. Kompletteringen stärker det kommersiella utbudet och ger ett mer levande centrum. I området kommer vi se till att det byggs seniorlägenheter och äldreomsorg.

Tyresö Strand

Tyresö Strand har under en period över 30 år förändrats och utvecklats från i huvudsak fritidshusområde till ett attraktivt villaområde uppblandat med en modern trädgårdsstad. En centrumbildning har kommit på plats och den kommunala servicen har förbättrats och utvecklats. Utvecklingen framåt kommer att vara långsammare. Den tredje etappen av Trädgårdsstaden som planerats sedan länge kommer att fullföljas med 400-600 bostäder. Tyresö Strand kompletteras också med ytterligare smärre förtätningar med olika upplåtelseformer samt även med utökad kommunal service som ett nytt särskilt boende inom äldreomsorgen. Trafiksituationen i Tyresö Strand och längre österut förbättras kontinuerligt.

Östra Tyresö

Tempot i planläggningen av Östra Tyresö har ökat. Nu arbetas med 2-3 detaljplaner parallellt, istället för en i taget som tidigare. Detta gör det möjligt att ligga i fas med den ursprungliga tidsplanen för detaljplaneringen i hela Raksta och fram till Trinntorp. Alliansen har även tagit initiativ till att få plats nya planbestämmelser som möjliggöra utbyggnad till 105 + 40 kvadratmeter i tre fyra olika områden i väntan på färdiga detaljplaner.

I de yttre delarna av Brevik och i Bergholm är det däremot fortfarande långt kvar till riktiga detaljplaner och just nu förs dialog med boende om en alternativ modell för att snabbare släppa fram större byggrätter. Alternativet går ut på att enbart VA byggs ut och att ansvaret för gator stannar på de lokala vägföreningarna. Bortsett från att det möjliggör högre tempo i utbyggnaden av VA och därmed större byggrätter skulle det också ge lägre kostnad för fastighetsägarna och för skattebetalarna.. Etapp 7 Solberga, etapp 9 Ugglevägen och etapp 10 Brobänken är nu i byggfas. Etapp 8 Raksta är i planfas, och planläggningen av etapp 11 Tegelbruket påbörjades under 2015. Under perioden 2015-2018 kommer planläggningen av ytterligare två etapper att påbörjas.

Särskilda uppdrag som ska genomföras under mandatperioden

Arbeta fram en centrumutvecklingsplan för Trollbäcken som omfattar sträckan längs Vendelsövägen från Drevviken till Södergården i syfte att möjliggöra mindre förtätningar med bostäder och förbättrat service- och centrumutbud

Planera Trädgårdsstadens tredje etapp

Genomföra ett arbete i syfte att effektivisera Tyresös företagsområden så att fler arbetsplatser kan rymmas, fler företag etableras eller tillåtas expandera

Inleda arbetet med att upprätta naturreservat runt Telegrafberget och runt Barnsjön

Det särskilda uppdraget är genomfört.

Etablera ett kultur- och kunskapscentrum med högskoleförberedande program i samverkan med vuxenutbildning och kulturverksamhet i anslutning till Tyresö centrum

Utarbeta riktlinjer och en process kring strategiska markförvärv

Anslag från kommunfullmäktige

Titel	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020
Kommunbidrag - VO 10 - Plan och exploatering				

Aktuella investeringar under perioden för VO 10

- Exploatering Östra Tyresö
- Exploatering övriga Tyresö
- Nytt kartsystem
- Markreserv
- Ärendehanteringssystem
- Samlingsanslag för samhällsbyggnadsutredningar
- Samlingsanslag, sociala boenden
- Ombyggnad av Tyresö centrum till den nya visionen
- Trädgårdsstaden
- Kryddvägen
- Grindstolpen
- Prästgårdsv/Apelv
- Vendelsöv 42/Kringlan
- Gymnasietomten Wättinge
- Åkervägen, Trollbäcken
- Åkervägen, Trollb, exploateringsbidrag
- Granitvägen
- Granitvägen, exploateringsbidrag
- Nyfors markanvisningstävling

Verksamhetsområde 11: Vaghållning och park

Verksamhet och syfte

Vaghållnings- och parkverksamheten syftar till att hålla bra, framkomliga och trygga vägar med bra beläggningar och god belysning. Detta för att säkerställa en säker trafikmiljö för alla trafikantgrupper året runt. Verksamheten vårdar och utvecklar parker, grönmiljöer och lekplatser för att de ska vara säkra, tillgängliga och ha ett högt lekvärde. Verksamheten deltar också i detaljplanearbetet och tar fram skötselplaner.

Verksamhetens inriktning

Ett av Tyresös största projekt är de stora satsningarna på Tyresövägen. Det investeras i åtgärder som förbättrar framkomligheten för såväl privatbilism och kollektivtrafik, som gång- och cykeltrafik. Det skapas sammanhängande gång- och cykelstråk hela vägen från Östra Tyresö till Tyresö Centrum. Vägen breddas steg för steg till tre körfält. Nya infartsparkeringar skapas, busshållplatser förlängs så att fler bussar ryms, farthinder och farliga passager byggs bort från vägen. Under 2016 påbörjades den nya cirkulationsplatsen vid Petterboda.

Framkomligheten behöver även förbättras längs Gudöbroleden genom Trollbäcken, och det gör vi i samverkan med Trafikverket. I samarbete med både Trafikverket och Stockholms Stad vill vi se på möjligheten att ta bort trafikljuskorsningen i Skrubba och förlänga

Bollmoravägen från Skrubba Malmväg till Gudöbroleden för att på så sätt öppna upp området mer. Tyresö och våra grannkommuner genomför stora satsningar på bättre cykelstråk till Haninge, Nacka och Stockholm. I Tyresö satsar Alliansen 6 miljoner om året på cykeltrafiken fram till 2020, vilket ger Tyresö ett mycket bra cykelnät. Cykelpendlingen underlättas genom fler och bättre cykelparkeringar vid knutpunkter. Satsningen på att förbättra all skyltning fortsätter också. Gång- och cykelvägar och busshållplatser är prioriterade när det gäller kommunens tillgänglighetsanpassning.

Tyresö är en av Sveriges mest trafiksäkra kommuner, och det är något som Alliansen slår vakt om. Att skapa trygga skolvägar är prioriterat. En förbättrad trafiksäkerhet är också en viktig effekt av de nya detaljplanerna i bland annat Östra Tyresö och även i översynen av detaljplanerna för Trollbäcken. Tyresö ska vara en kommun med välskötta parker och närhet till grönområden. Alliansen vill därför se en fortsatt utveckling av Fornuddsparken och av nya parker inom projektet Norra Tyresö Centrum.

Anslag från kommunfullmäktige

Titel	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020
Kommunbidrag - VO 11 - Väghållning och park				

Aktuella investeringar under perioden för VO 11

- Tyresövägen (från Bäverbäcken och österut)
- Utbyggnad av cykelvägar
- Brygga vid Klövberget
- Samlingsanslag för gata och park
- Utbyggnad Radiovägen

Verksamhetsområde 12: Miljö och trafik

Verksamhet och syfte

Miljö- och trafikenhetens verksamheter syftar till att vårda, utveckla och bevara den oexploaterade och den exploaterade miljön och verka för en långsiktigt ekologisk hållbar utveckling. Enheten verkar också för en bra trafikplanering, en god trafiksäkerhet för alla trafikantgrupper, en förbättrad folkhälsa och en ökad tillgänglighet på gator och i parker för alla medborgare.

Verksamhetens inriktning

Alliansens Tyresö ska ligga i framkant i omställningen till ett hållbart Sverige. Genom att planera på ett hållbart sätt med god miljö i fokus når vi långt. Att förtäta kommunens centrala delar är ett exempel på byggande som är bra ur miljöperspektiv. Byggandet i Tyresö ska samtidigt anpassas till den omgivande miljön och naturen. På detta sätt kan vi motverka onödig sprängning och avverkning. Att vi tillsammans med övriga kommuner på Södertörn satsar på att minska transporternas miljöbelastning genom att samordna varutransporter och ha en infrastruktur för förnyelsebara drivmedel är viktigt och ger stora effekter. Detta gäller också renhållning och andra transporter, vilket framgår av tydliga krav i våra upphandlingar.

I dag är Tyresö en av Sveriges mest naturskyddade kommuner med Tyresta Nationalpark och sju naturreservat. Beslut har tagits om ett åttonde - Telegrafberget. Under kommande år vill vi även göra naturreservat av området runt Barnsjön.

För oss är det viktigt med en välutbyggd och välfungerande kollektivtrafik. Vi jobbar för ännu tätare och snabbare busstrafik från alla delar av Tyresö - Brevik, Strand, Centrum/Bollmora, Krusboda och Trollbäcken - till Gullmarsplan och centrala Stockholm.

När etapp 7 Solberga är utbyggd kommer det att gå busstrafik till Raksta. I den stamnässtrategi för länet som antagits av landstinget kopplas busstrafik från norr och söder samman, så att linjer från Tyresö fortsätter vidare från Gullmarsplan till centrala Stockholm, Universitetet och Täby/Vaxholm hela trafikdygnet alla dagar. Alliansen i Tyresö står helhjärtat bakom detta arbete. Även ny och snabbare stombusstrafik från Tyresö längs Örbyleden mot viktiga mål som Huddinge Sjukhus, Södertörns Högskola och Flemingsberg bör kunna komma på plats inom de närmaste åren. I kommunens diskussioner med trafikförvaltningen är det samtidigt prioriterat att fortsätta att skapa tätare och snabbare tvärförbindelser mot Haninge, Nacka och Huddinge. Även förbättrad kollektivtrafikmatning till tunnelbanan i till exempel Skarpnäck som komplement till Gullmarsplan är önskvärt, liksom matning till pendeltågsnätet i till exempel Älvsjö eller Årstaberget, vilket sammantaget medverkar till att avlasta Nynäsvägen. Vi har även tagit initiativ till att se över och förbättra tvärförbindelserna inom kommunen. Ett viktigt steg här är att möjliggöra busstrafik till Skälsåtra.

Särskilda uppdrag som ska genomföras under mandatperioden

Vidta fortsatta åtgärder för förbättrad framkomlighet längs Tyresövägen

Följa upp och ta fram nya åtaganden enligt Tyresö kommuns klimatstrategi

Fördjupa samarbetet med Trafikverket och andra parter för bättre framkomlighet längs Gudöbroleden.

Utreda förutsättningarna för busstrafik till och genom Skälsåtra.

Det särskilda uppdraget är genomfört.

Anslag från kommunfullmäktige

Titel	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020
Kommunbidrag - VO 12 - Miljö och Trafik				

Verksamhetsområde 13: Vatten och avlopp

Verksamhet och syfte

Syftet med VA-verksamheten i Tyresö kommun är att förse invånarna med ett gott och friskt dricksvatten, ta hand om och avleda avloppsvattnet från hushåll och industrier samt att avleda dagvatten med minsta möjliga olägenhet för invånarna.

Verksamhetens inriktning

Vatten och avlopp är något vi alla förväntar oss ska fungera. Genom att hålla ett bra tempo i underhållet och förnyelsen av ledningsnätet i Tyresö säkerställer vi det. Verksamheten ska samtidigt ha fokus på goda miljöåtgärder.

Genom att vi fortsätter att bygga ut det kommunala VA-nätet ansluts varje år fler invånare till det. Alliansens mål är att under perioden få kommunalt VA på plats i ett antal etapper på Brevikshalvön, i Raksta samt i Nyfors-området. När vår satsning på en ny sjöledning från Breviks Skola till Noret är färdig under denna period, blir det möjligt för oss att därefter påbörja arbetet med att etappvis även ansluta fastigheter i Yttre Brevik till VA-nätet.

Särskilda uppdrag som ska genomföras under mandatperioden

Ta fram en modell för som kan medge större byggrätter

En förutsättning är att det finns individuella lösningar för avlopp och VA samt där kommunalt avlopp och VA ligger långt bort i tiden.

Anslag från kommunfullmäktige

Titel	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020
Kommunbidrag - VO 13 - Vatten och avlopp				

Aktuella investeringar under perioden för VO 13

- Sjövattenledning Breviks skola-Noret
- Samlingsanslag för vatten och avlopp

Verksamhetsområde 14: Renhållning

Verksamhet och syfte

Kommunens renhållningsverksamhet ansvarar för att upprätta kommunala föreskrifter för hantering av hushållens avfall samt att samla, ta om hand och behandla detta avfall enligt gällande lagstiftning och på miljömässigt bästa sätt.

Verksamhetens inriktning

Renhållningsområdet i Tyresö har de senaste åren på Alliansens initiativ genomgått flera förändringar. Genom satsningar på matavfallsinsamling och behovstömning görs vinster för oss alla och inte minst miljön. Under den period som denna kommunplan avser ska vi fullfölja dessa satsningar.

Vi strävar även efter att ha nöjda abonnenter som upplever servicen som god. Som ett led i detta ska kretsloppscentralen i Petterboda fortsätta att utvecklas med fokus på återvinning och återbruk. Renhållningsverksamheten i Tyresö ska hålla en hög standard när det gäller hänsyn till miljön.

Särskilda uppdrag som ska genomföras under mandatperioden

Fortsätta utveckla matavfallsinsamling för att få större täckningsgrad bland flerfamiljshus och bland verksamheter och företag

Aktuella investeringar under perioden för VO 14

- Samlingsanslag för renhållning
- Masshanteringsplats Mediavägen
- Sopsug Norra Centrum

Verksamhetsområde 15: Bygglovsverksamhet

Verksamhet och syfte

Till bygglovsenhetens verksamhet hör att handlägga olika typer av bygglovsärenden, strandskyddsärenden, byggsamråd och tekniska samråd samt arbetsplatsbesök. En viktig del av verksamheten är även att ge råd till allmänheten och att utföra tillsyn. Verksamheten ska bedrivas i enlighet med plan- och bygglagen.

Verksamhetens inriktning

De senaste åren har bygglovsverksamheten i Tyresö utvecklats mycket positivt. Den gamla ordningen med långa handläggningstider och många undantag har bytts till en verksamhet som är professionell, smidig, snabb och håller en hög kvalitet. Alliansen är stolt över det goda och medvetna förändringsarbete som har genomförts.

Utmaningen är nu att bibehålla nivån i bygglovsverksamheten. Den ska i fortsättningen alltid präglas av hög kompetens, gott bemötande och korta handläggningstider för kompletta ärenden. Det ska vara lätt att som Tyresöbo eller företagare vara i kontakt med bygglovsenheten.

Anslag från kommunfullmäktige

Titel	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020
Kommunbidrag f- VO 15 - Bygglovsverksamhet				

Verksamhetsområde 16: Näringsliv

Verksamhet och syfte

Näringslivsverksamheten ansvarar för att utveckla kontakterna och bygga nätverk med det lokala näringslivet. Vi ska verka för att ge goda förutsättningar för nyföretagande och nyetablering samt medverka till att förvaltningarna erbjuder en bra och effektiv service till näringslivet. Syftet med näringslivsarbetet är att utveckla och säkerställa ett gott näringslivsklimat i Tyresö kommun.

Verksamhetens inriktning

Entreprenörandan är stark i Tyresö. Här finns över 1 000 småföretag och nära 11 000 arbetstillfällen. En nära samverkan mellan kommunen och det lokala näringslivet är av stor betydelse, och är något vi i Alliansen ser som prioriterat i utvecklingen av Tyresö. Det är mot den bakgrunden som vi de senaste åren har tagit initiativ till att stärka näringslivsarbetet i Tyresö med en näringslivschef och även medvetet arbetat för att förbättra servicen och

informationen till etablerade och nya företag. Detta har gett positiva effekter. Ett ytterligare steg för att förbättra kommunens näringslivsarbete är vårt deltagande i projektet "Förenkla helt enkelt". I detta projekt genomgår chefer och tjänstemän på en lång rad förvaltningar och nivåer inom kommunen tre utbildningssteg med syftet att de ska bidra till att utveckla och stärka företagsklimatet i Tyresö. Ett annat steg vi nu också vill ta är att i samverkan med olika aktörer se över hur turismen och besöksnäringen kan stärkas. Detta kan sätta Tyresö på kartan som en attraktiv besökskommun och bidra till ökad sysselsättning. Med unika kultur- och industrihistoriska miljöer och en fantastisk natur har Tyresö massor att erbjuda såväl besökare från andra delar av Stockholms län som hela landet.

Företagsklimatet i Tyresö ligger sedan några år tillbaka på en hög nivå enligt olika mätningar, men vårt mål är att långsiktigt och stabilt vara i det absoluta toppskiktet när det gäller företagsklimatet. Det är en del av vår vision om Tyresö som den attraktivaste kommunen. Det ska vara enkelt att vara företagare i Tyresö och att få den service som behövs. Kommunen ska dessutom vara ett föredöme genom att inte konkurrera med näringslivet. Genom kommunens planering kan vi också bidra till att förbättra för det lokala näringslivet. Fler arbetsplatser och företag kan rymmas och expandera i Tyresö genom översyn och genom att vi förtätar våra företagsområden och skapar fler lokaler i samband med olika byggprojekt. Ett bra lokalt företagsklimat bidrar även till hög sysselsättningsgrad.

Alliansen ser gärna ett stärkt samarbete mellan skolan och näringslivet. Detta stärker Tyresö kommun som en kommun med många kreativa entreprenörer. Även samarbetet mellan kommunen och det lokala näringslivet kan stärkas genom att vi tillsammans skapar någon form av företagarråd.

Särskilda uppdrag som ska genomföras under mandatperioden

Fördjupa samarbetet med det lokala näringslivet för att stärka företagsklimatet

Ta fram strategi för turism och stärkt besöksnäring

Anslag från kommunfullmäktige

Titel	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020
Kommunbidrag - VO 16 - Näringsliv				

Verksamhetsområde 17: Gemensam verksamhet

Verksamhet och syfte

Verksamhetsområdet gemensam verksamhet omfattar kommunstyrelseförvaltningen.

Kommunstyrelseförvaltningen svarar för kommunens övergripande styrning, planering och uppföljning av kvalitet, ekonomi och personalfrågor, lokalförsörjning, fastighetsförvaltning samt stöd till den politiska verksamheten. Avdelningen Medborgarfokus har som syfte att verka för att kommunens invånare ska vara nöjda med och ha god nytta av den kommunala verksamheten.

Konsult- och servicekontoret har till uppgift att ge stöd och service till verksamheterna när det gäller IT, löne- och ekonomiadministration, upphandling och projektstöd.

Verksamhetens inriktning

Den gemensamma verksamheten är en lång rad olika verksamheter. Allt från information till löneutbetalningar samlas här. Stora delar av verksamheten är vad som kan kallas stödverksamheter eller back office. Det är här viktigt att sträva efter hög kvalitet i allt som genomförs. Genom att vara en attraktiv arbetsgivare ska kommunen säkerställa hög kompetens och hög servicegrad inom alla dessa enheter så att den utåtriktade verksamheten kan fokusera på sin verksamhet. Vi strävar dessutom efter hög effektivitet och god ekonomisk hushållning. Vi ser ett behov av att stärka verksamheter som till exempel upphandling och IT för att kommunen ska kunna möta utvecklingen och ligga i framkant.

Två verksamheter framstår som särskilt viktiga. Det är kommunens servicecenter som är vårt ansikte utåt, och vår granskningsenhet som kvalitetsgranskar, gör tillsyn och följer upp andra verksamheter inom alla kommunens områden. Satsningen på att utveckla ett servicecenter i kommunen som påbörjades 2006 har gett många positiva effekter och gjort det lättare för Tyresöbor att komma i kontakt med kommunen för att få hjälp, stöd, service och svar. Vi ska slå vakt om denna verksamhet och ständigt utveckla den för att verkligen kunna vara den effektiva och högkvalitativa serviceorganisation som Tyresö ska vara. Vi strävar även efter att fortsätta utveckla Tyresö kommun som en 24-timmars serviceorganisation genom att bland annat löpande införa fler e-tjänster. Kvalitetsenhetens tillsyn och granskning av allt från förskola till äldreomsorg är av största vikt, så att vi kan upptäcka och åtgärda brister snabbt. Genom bra tillsyn och granskning kan vi på ett effektivt sätt säkerställa hög kvalitet i våra verksamheter. Tyresöborna ska kunna lita på kommunen och på de verksamheter som bedrivs.

En annan viktig funktion är det interna konsult- och servicekontoret som har till uppgift att bistå och ge service till övriga förvaltningar i kommunen. För oss är det väsentligt att den verksamheten sköts på ett effektivt sätt som sänker kostnaderna för kommunens kärnverksamheter. För att hantera de stora ekonomiska utmaningarna som Tyresö kommun står inför bör kommunen fokusera på att minska sina kostnader. Kommunen köper varor och tjänster för närmare en miljard per år. Genom att ta ett samlat grepp kring kommunens affärer kan kostnaderna minskas.

Tyresö verkar brett för ökad trygghet. Det brottsförebyggande arbetet och arbetet för att stärka tryggheten i Tyresö ska även fortsättningsvis präglas av gott samarbete mellan kommunen, våra olika förvaltningar och verksamheter samt externa aktörer. Ett handslag har slutits mellan kommunen och andra viktiga aktörer för att bekämpa klotter och skadegörelse. En plan för att motverka våldsbejakande extremism har tagits fram.

Fastighetsavdelningen utför ett viktigt arbete med att förvalta och utveckla alla kommunens fastigheter. För några år sedan valde vi att prioritera en varaktig ekonomisk nivåhöjning av kommunens fastighetsunderhåll. Detta måste fortsätta framåt för att ge kommunens verksamheter bra lokaler att verka i. Som en del i att stärka kommunens ekonomi långsiktigt finns också ett behov av att ta fram en ny strategi för kommunens fastighetsinnehav.

I den gemensamma verksamheten ingår ansvar för lokalförsörjning. Satsningen på moderna lokaler för framtidens gymnasium är viktig. Planen är att tillskapa nya lokaler för gymnasieverksamhet i ett centrumnära läge. Dagens gymnasielokaler ska rustas för kommunal verksamhet såsom utbildning.

Av hög prioritet är lokalisering av ett kultur- och kunskapscenter i centrumnära läge. Här samlas bland annat gymnasieutbildning, vuxenutbildning, bibliotek och kultur.

Särskilda uppdrag som ska genomföras under mandatperioden

Effektivisera arbetet inom konsult- och servicekontoret för att frigöra resurser för övriga förvaltningar och därmed möjliggöra att resurser i högre grad kan användas i respektive förvaltnings verksamhet.

Utveckla Tyresö kommun till en 24-timmars serviceorganisation bland annat genom att löpande utveckla nya e-tjänster.

Fortsätta arbetet med att energieffektivisera kommunens fastigheter.

Implementera e-handel i syfte att minska kostnaderna för inköp av varor och tjänster.

Att öka förståelsen för hur kommunen gör sina inköp, öka konkurrensen i kommunens affärer samt att minska de relativa inköpskostnaderna med målsättningen att till 2020 ha sänkt inköpskostnaden med 10 procent.

Kommunstyrelsen får i uppdrag att planera och projektera för etablering av ett kultur- och kunskapscenter i centrumnära läge.

I centrat ingår gymnasium med högskoleförberedande program för minst 500 elever, vuxenutbildning, bibliotek, konsthall, café samt eventuellt konserthall och ytterligare samhällsfunktioner.

Redovisa det långsiktiga behovet av investeringar i skollokaler och andra verksamhetslokaler.

Säkerställa att IT-infrastrukturen i kommunens verksamheter är god samt att förändringsarbetet sker i takt med utvecklingen och samhällets digitalisering

Ta fram ny strategi för kommunens fastighetsinnehav

Ställa om kommunens fordon till 100 procent miljöbilar inklusive elfordon

Ta fram strategier för långsiktig finansiering av investeringar i kommunkoncernen.

Utveckla Tyresö kommuns arbete med kost inom berörda verksamheter genom att inrätta en befattning som gastronomisk chef.

Det särskilda uppdraget är genomfört.

Se över prissättningsmodellerna för intern service.

Det särskilda uppdraget är genomfört.

Anslag från kommunfullmäktige

Titel	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020
Kommunbidrag - VO 17 - Gemensam verksamhet				

Aktuella investeringar under perioden för VO 17

- Samlingsanslag för fastighetsinvesteringar initierade av hyresgäster
- Samlingsanslag för fastighetsinvesteringar initierade av ägaren
- Inventarier, IT och småinvesteringar

Verksamhetsområde 18: Kommunalförbund

Verksamhet och syfte

Inom verksamhetsområdet kommunalförbund finns de verksamheter som kommunen bedriver i samarbete med andra kommuner i form av kommunalförbund, gemensam nämnd eller annat formaliserat samarbete (förutom Samordningsförbundet Östra Södertörn som utgör ett komplement till socialnämndens och gymnasie- och arbetsmarknadsnämndens verksamheter). Här finns också kostnader för kommunens medlemskap i intresseorganisationer samt för kommunrevisionen. Det gäller följande verksamheter eller poster:

Södertörns Brandförsvarsförbund som har hand om räddningstjänsten för tio medlemskommuner. Tyresös andel i förbundet är 9,08 procent.

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund som svarar för miljö- och hälsoskyddstillsyn för kommunerna Haninge, Nynäshamn och Tyresö. Tyresös andel i förbundet är 29,6 procent.

Södertörns överförmyndarnämnd som drivs i form av en gemensam nämnd och svarar för överförmyndarverksamheten för Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nynäshamn och Tyresö kommuner. Tyresös andel i förbundet är 11,5 procent.

Samordningsförbundet Östra Södertörn

Avgifter för medlemskap i Sveriges Kommuner och Landsting och i Kommunförbundet Stockholms län.

Arvoden och omkostnader för kommunens revisorer samt konsultkostnader för revisorernas biträde.

Verksamhetens inriktning

Tyresö är medlem i två olika kommunalförbund och en gemensam nämnd. Det är dock inte kommunfullmäktige i Tyresö som anger planer och mål för dessa verksamheter, utan det sker inom förbunden i respektive styrelse eller direktion efter de förbundsordningar som finns. Att Tyresö är medlem i kommunalförbund har sin bakgrund i en vilja att samverka, samordna och förbättra verksamheter som är viktiga och där gemensamt arbete ger bättre service till medborgaren.

Södertörns brandförsvarsförbund som är det äldsta av våra tre förbund ansvarar för räddningstjänsten i 10 kommuner och bedriver en bra verksamhet. Förbundet är långt framme när det gäller det förebyggande arbetet och brandskyddsarbetet för att minimera antalet bränder. Förbundet är också långt framme i arbetet med jämställdhet och mångfald i räddningstjänsten. Alliansen i Tyresö står helhjärtat bakom detta arbete.

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund bedriver en viktig verksamhet när det gäller tillstånd och tillsyn inom miljö- och hälsoområdet. Genom bildandet av förbundet har medlemskommunerna kunnat öka sin tillsyn till den nivå den borde ha, men tidigare nästan aldrig nådde upp till. För Tyresös del har detta varit mycket positivt. Samtidigt har vi uppnått ekonomiska effektiviseringar. Kundnöjdheten inom detta område har varierat de senaste åren, och vi menar att ett viktigt fokus måste vara att fortsätta utveckla bemötande och service.

Södertörns överförmyndarnämnd är en gemensam nämnd som har hand om överförmyndarverksamheten. Det är ett område som inte berör så många individer men för de som är berörda är det oerhört viktigt att det sköts på ett tillfredsställande sätt. Även på detta område har kommunerna tidigare på egen hand haft svårt att leva upp till de krav på tillsyn

och uppföljning som medborgarna med rätta kan ställa. Efter bildandet av den gemensamma verksamheten fungerar verksamheten nu på ett betydligt bättre sätt.

Anslag från kommunfullmäktige

Titel	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020
Kommunbidrag -VO 18 - Kommunalförbund				

Verksamhetsområde 19: Politisk verksamhet

Verksamhet och syfte

Verksamhetsområdet politisk verksamhet omfattar kommunfullmäktige och kommunstyrelsen inklusive råd och beredningar under kommunstyrelsen och ersättningar till årsarvoderade förtroendevalda. Verksamheten består till största del av kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens sammanträden, utbildningar och konferenser. Vidare innefattas partistöd till de politiska partierna representerade i kommunfullmäktige samt stöd till den politiska organisationen i form av politiska sekreterare. Även administration av allmänna val och lokala folkomröstningar ingår i verksamhetsområdet.

Verksamhetens inriktning

Tyresö kommun har sedan länge haft en effektiv och ganska liten politisk överbyggnad på organisationen. Detta har tydligast synts genom att Tyresö legat i topp i den årliga rankningen av landets kommuner utifrån vem som har lägst kostnad för politiken, det vill säga förtroendevalda och det politiska systemet. Vid den senaste mätningen var Tyresö bäst i Stockholms län. Detta är ett medvetet val från vår sida.

Vi kommer fortsätta att sträva efter att vara kostnadseffektiva och inte låta det politiska systemet svälla på bekostnad av annat. En digitalisering av sammanträdeshanteringen för politiken i Tyresö har genomförts och nu måste vi vårda och utveckla detta så att det fungerar tillfredsställande.

En utmaning för de politiskt förtroendevalda i Tyresö är att nå ut mer till Tyresöborna. Vi behöver ständigt utveckla bättre forum för medborgarkontakter så att fler känner att de har möjlighet att påverka och har ett inflytande över utvecklingen i vår kommun.

Anslag från kommunfullmäktige

Titel	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020
Kommunbidrag - VO 19 - Politisk verksamhet				

Verksamhetsområde 20: Tyresö Bostäder AB

Verksamhet och syfte

Tyresö Bostäder ska på affärsmässiga grunder förvalta och förmedla attraktiva bostäder inom kommunen. Vidare ska bolaget verka för att skapa social gemenskap, god service och trygghet. Bolaget ska i sin planering verka för att ungdomar som söker sitt första boende samt äldre som efterfrågar anpassat boende får sina behov tillgodosedda. Bolaget ska också samarbeta med socialförvaltningen om förturer.

Verksamhetens inriktning

Tyresö Bostäder är kommunens största hyresvärd och spelar därmed en viktig roll för bostadsförsörjningen. Hyresrätten som bostadsform kompletterar marknaden och ger valfrihet för våra invånare. Vårt mål med Tyresö Bostäder är att för de boende skapa boendeglädje under parollen "där man vill leva och bo".

Inom ramen för Tyresö Bostäder bygger och planerar Tyresö kommun nya hyresrätter. Inflyttningen i Hasselbacken sker 2017-2019. Planeringen av cirka 80 lägenheter i Temyntan, i Västra Farmarstigen, har påbörjats samt för cirka 100 lägenheter i Norra Tyresö Centrum (beräknad byggstart 2017-2018).

På Maria Sofias väg i Tyresö Strand planeras för cirka 100 lägenheter och på Granängsringen planeras påbyggnad av garage med cirka 50 lägenheter (beräknad byggstart 2018). Därefter kommer 150-200 lägenheter att planeras i Trollbäcken vid Vendelsövägen och Centralområdet som sedan kommer byggas med byggstart efter 2019.

Särskilda uppdrag som ska genomföras under mandatperioden

Upprätta en treårig bolagsplan

Att inom ramen för en ansvarsfull ekonomi, öka sitt byggande, vilket innebär att bolaget parallellt planerar och genomför mer än ett projekt.

Aktuella investeringar under perioden

- 200 bostäder samt kontor vid Hasselbacken
- 100 lägenheter i Norra Tyresö centrum
- 160 lägenheter på Maria Sofias väg
- 80 lägenheter i Västra Farmarstigen, Temyntan
- 50 lägenheter på Granängsringen

Verksamhetsområde 21: Övriga bolag

Verksamhet och syfte

Tyresö Näringslivsaktiebolags verksamhet består av att köpa, förvalta och sälja mark samt förvärva, bygga och förvalta lokaler för näringslivsändamål. Tyresö Vind AB ska äga och leasa ut vindkraft till Tyresö kommun och Tyresö Bostäder AB.

Verksamhetens inriktning

Tyresö Näringsliv AB har spelat en viktig roll i Tyresös utveckling genom att förvalta och sälja mark till bland annat Södra Lindalens företagsområde. I dag är bolaget ägare enbart till det så kallade brädgårdsområdet i Tyresö Strand. På området planeras för kommunal verksamhet i framtiden, och därför avser kommunen att förvärva fastigheten från bolaget och avveckla bolaget. Tyresö Vind AB levererar miljövänlig energi till kommunens verksamheter och bidrar till den klimatomställning som pågår.

Program för uppföljning av privata och kommunala utförare

Bakgrund

Kommunfullmäktige ska för varje mandatperiod anta ett program med mål och riktlinjer för verksamheter som utförs av privata utförare. Detta gäller enligt kommunallagen från 1 januari 2015. Syftet med förändringarna i kommunallagen är att förbättra uppföljning och kontroll av privata utförare samt öka allmänhetens insyn i privata utförares verksamhet.

Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, har nyligen presenterat ett kunskapsmaterial till stöd vid framtagande av program. I detta arbete har funnits en referensgrupp där bland annat representanter från Tyresö medverkat. Inom ramen för ny kommunallag utreds för närvarande frågan om kravet på program för uppföljning i framtiden ska gälla för all verksamhet, oavsett om den drivs av offentliga eller privata utförare.

Regelverk

Förändringarna i kommunallagen i sammanfattning: Kommunen ska:

- kontrollera och följa upp verksamhet som enligt avtal drivs av en privat utförare,
- genom avtal tillförsäkra information som gör det möjligt för allmänheten att få insyn,
- se till att kommunala företag ger allmänheten insyn i verksamhet som de lämnar till privata utförare,
- i fullmäktige besluta om ett program för varje mandatperiod med generella mål och riktlinjer när verksamheter drivs av privata utförare,
- tillgodose en generell informationsskyldighet när enskilda personer kan välja mellan olika utförare.

Privat utförare

Privat utförare definieras i kommunallagen som en juridisk person eller enskild individ som har hand om vården av en kommunal angelägenhet. Det kan handla om olika företagsformer som aktiebolag, stiftelser, enskilda firmor, idébundna organisationer etc.

Formellt överlämnas verksamheten efter en offentlig upphandling främst enligt lagen om offentlig upphandling (LOU), lagen om upphandling inom områdena vatten, energi och transporter (LUF) eller ett valfrihetssystem enligt lagen om valfrihetssystem (LOV) samt att avtal tecknats.

Programmet omfattar verksamheter som tydligt riktar sig till och rör invånarna. Det kan handla om såväl hela verksamheter (till exempel särskilda boenden för äldre), som delar av en verksamhet med stor betydelse för invånaren/brukaren (till exempel måltidsverksamhet och städning i skolan).

Programmets omfattning

Programmet gäller specifikt när verksamheter upphandlas, men innehåller även strategier för den egna verksamheten, om den agerar i konkurrens med privata utförare.

Programmet gäller all den verksamhet som upphandlats inom de flesta verksamhetsområden - vård och omsorg, kultur och fritid, gator och parker, fastighetsförvaltning, infrastruktur etc. Programmet gäller för avtal med privata utförare som ingås efter programmet fastställts i kommunfullmäktige.

Programmet omfattar inte fristående skolor och förskolor eftersom de är egna huvudmän för verksamheten och inte upphandlad verksamhet utan reglerad genom tillståndsgivning.

Styrprocessen

Uppföljning och kontroll av privata utförare ingår i kommunens styrprocess och programmet tillförs som en del av kommunplanen.

Konkurrensneutralitet

Om den kommunala verksamheten agerar i konkurrens med privata utförare och verksamheten tydligt riktar sig till och rör medborgarna bör likvärdiga villkor gälla för uppdraget och i fråga om ersättning för utförandet. Inom programmets omfattning gäller detta ovillkorligen verksamhet enligt LOV, lagen om valfrihetssystem.

Mål och uppdrag

Fristående och oberoende granskningar av nämndernas verksamheter ska bidra till kvalitetsutveckling, så att medborgarna är nöjda med och har god nytta av den verksamhet som kommunen ansvarar för. Kommunstyrelsens granskningar av verksamheter innebär inte någon inskränkning i nämndernas huvudansvar för uppföljning.

Kommunfullmäktige uppdrar åt varje nämnd att med utgångspunkt i detta program ansvara för att säkerställa att utförare (oavsett driftsform) inom nämndens ansvarsområde bedriver verksamheten enligt:

- de lagar, förordningar och föreskrifter som gäller eller kan komma att gälla
- de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige och nämnd har fastställt i kommunplan och nämndplan

Kommunfullmäktige uppdrar åt kommunstyrelsen att:

- Årligen fastställa en övergripande plan för granskningar av verksamhet i både privat och kommunal regi.

Granskning genomförs av ett fristående granskningsorgan i kommunen i syfte att bidra till att kvaliteten i verksamheterna säkras och utvecklas.

Kommunfullmäktige uppdrar åt nämnderna att:

- Utforma uppdrag till verksamheter i kommunal regi som säkerställer att verksamheten bedrivs enligt gällande författningar och de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige och nämnd fastställer. Här avses i första hand kommunala verksamheter som agerar i konkurrens med privata utförare.
- I nämndplan reglera på vilket sätt avtal för privata utförare och uppdrag för kommunal regi ska följas upp.

Riktlinjer

Uppföljning och kontroll av verksamhet som genom avtal lämnats över till privata utförare ska prioriteras och särskilt inriktas på medborgarfokus, säkerhet och risken för ekonomiska oegentligheter.

Kontroll- och uppföljningsarbete av verksamhet som bedrivs i egen regi ska utformas på liknande sätt som för privata utförare.

Information ska lämnas om samtliga utförare, för att underlätta medborgarnas val när enskilda kan välja mellan olika utförare av den kommunala nämndens tjänster.

Avtal ska utformas på så sätt att verksamheten hos de privata utförarna kvalitetsmässigt bedrivs i enlighet med kommunens krav. Kraven ska vara tydliga, relevanta och tillräckliga. Det ska tydligt framgå hur samverkan mellan beställaren och utföraren ska genomföras och hur brister i verksamheten ska hanteras. Den kommunala huvudmannens möjligheter att besluta om sanktioner eller häva ett avtal ska vara tydligt reglerat i avtal.

Rätt till insyn

Varje nämnd ska i avtal med privata utförare tillförsäkra sig information som gör det möjligt att ge allmänheten insyn i den verksamhet som lämnats över till en privat utförare. Utföraren ska kunna lämna information när kommunen begär det. Utförarens skyldigheter att lämna uppgifter begränsas till att omfatta sådant som kan lämnas utan omfattande merarbete eller inte strider mot lag eller annan författning eller inte anses utgöra företagshemligheter enligt lag. I avtalen ska det säkras att utföraren biträder kommunen vid uppföljning och utvärdering av verksamheten, lämnar nödvändiga statistikuppgifter och rapporterar in nödvändiga övriga uppgifter.

Berörd nämnd ska redovisa information till allmänheten om alla utförare. Informationen ska beskriva deras verksamhet och kvalitet och finnas tillgänglig på kommunens webbplats och på andra sätt som bedöms lämpliga utifrån målgruppen.

Upphandling

Kommunstyrelsen uppdrar åt kommundirektören att uppdatera riktlinjer för upphandling. I riktlinjerna ska samverkan och ansvar i uppföljningsprocessen mellan upphandlingsenheten och förvaltningarna tydliggöras.

Uppföljning, internkontroll och kommunikation

Uppföljning av mål, ekonomi och kvalitetsgarantier

Kommunfullmäktige ansvarar för kommunens övergripande och långsiktiga styrning genom att ange mål, inriktning, omfattning och kvalitet. **Kommunstyrelsen** verkställer kommunfullmäktiges beslut och ska dessutom utöva tillsyn över nämnderna. Det är kommunstyrelsen som fastställer formerna för hur verksamheter och ekonomi ska följas upp och rapporteras.

Kommunstyrelsens uppföljning till fullmäktige sker genom delårsrapporter och årsredovisning. Delårsrapporterna görs var fjärde månad per den 30 april och den 31 augusti. De ska innehålla utfall och ekonomiska prognoser för drifts- och investeringsbudget samt redovisa måluppfyllelse för de strategiska målen. Årsredovisning görs vid varje årsskifte.

Granskningsplan för kvalitetsenhetens tillsyn och granskningar fastställs av kommunstyrelsen årligen. En samlad redovisning och de slutsatser som kan dras av detta arbete redovisas i kommunstyrelsen och i årsredovisningen.

Avvikelse ska rapporteras

Nämnderna är ansvariga för sina verksamheter och ska följa upp sin verksamhet och ekonomi i tillräcklig omfattning. Nämnderna ska lämna delårsrapport var fjärde månad per den 30 april och den 31 augusti och en verksamhetsberättelse vid årets slut. Delårsrapporten ska innehålla utfall, ekonomiska prognoser och bedömning av måluppfyllelse för nämndens mål. Den ska även innehålla förslag på åtgärder som nämnden avser vidta vid avvikelser. Delårsrapporter och verksamhetsberättelsen behandlas i nämnden och därefter i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Nämnderna ska därutöver följa upp verksamheten via kontinuerliga månadsuppföljningar per februari, mars, juli och oktober. Om nämnden bedömer att målen inte kommer att nås ska de rapportera eventuella avvikelser till kommunstyrelsen, så snart det är möjligt.

Bolagsstyrelsen är ansvarig för sin verksamhet. Bolagen ska lämna delårsrapport per 30 april och 31 augusti. Årsredovisning lämnas efter årets slut. **Bolagen ska i samband med årsredovisning lämna en redogörelse för hur det kommunala ändamålet uppfyllts.**

Förutom att bidra till de kommunala målen ska nämnderna säkerställa att de uppfyller de krav som ställs genom lagstiftning och andra styrdokument. Uppföljning och analys baseras på egenkontroll, riskhantering och avvikelshantering.

Riskhantering och internkontroll

Arbetet med riskhantering och internkontroll utgör ett komplement till övrig planering och uppföljning enligt styrprocessen. Det syftar till att upptäcka och korrigera felaktigheter, som till exempel dåligt utnyttjande av resurser eller för stort eller onödigt risktagande. Arbetet kommer till uttryck i riskhanterings- och kontrollplaner och redovisningar av interkontrollresultat.

Nämnderna beslutar om en riskhanterings- och kontrollplan i anslutning till att nämndplanerna behandlas och redovisar resultatet av genomförda internkontroller när nämndernas verksamhetsberättelser behandlas efter årets slut.

Även kommunstyrelsen utarbetar en riskhanterings- och internkontrollplan under hösten före varje verksamhetsår och redovisar resultatet av genomförda kontrollinsatser i kommunens årsredovisning.

Kommunikation

Det är viktigt att kommunplanens innehåll är väl känt av kommunens invånare, de förtroendevalda och kommunens medarbetare.

Den långsiktiga visionen, strategier och mål för mandatperioden kommuniceras till personal vid arbetsplatsträffar och till medborgare via kommunbilagan i Mitt i Tyresö och via tyreso.se.

Delårsrapporten redovisas på intranätet och tyreso.se, och diskussioner ska ske med berörd personal. Vid årets slut redovisas måluppfyllelsen tydligt i årsredovisningen och utvalda delar i kommunbilagan.

Kommunledningskontoret utarbetar en handlingsplan för kommunikation som beskriver de viktigaste budskapen och strategier för att nå ut med dessa. Varje verksamhet utarbetar, på basis av nämndplanerna, en kommunikationsplan som fastställer de viktigaste budskapen och innehåller kommunikationsinsatser kring det arbete som görs för att målen ska nås.

Styrprocessens årshjul

Texten ska uppdateras.....

Kommunstyrelsens och kommunfullmäktiges samt nämndernas arbete med styrprocessen följer nedanstående kalendarium, det så kallade årshjulet.

Januari/februari

- Kommunstyrelsen genomför en årlig översyn av styrprocessen
- Kommunledningskontoret tar fram en omvärldsanalys
- Strategidagar med kommunstyrelsen och nämndpresidierna genomförs
- Kommunledningskontoret upprättar bokslut och årsredovisning

Mars/april

- Strategidagar med kommunstyrelsen och presidierna genomförs
- Förslag till anslagsfördelning till verksamhetsområdena tas fram
- Uppdrag till verksamhetsområdena formuleras
- Årsredovisning behandlas i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige
- Nämndernas verksamhetsberättelser redovisas i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige
- Omvärldsanalysen skickas på remiss till nämnder, bolag, råd och centrala samverkansgruppen
- Remissvaren sammanfattas
- Årlig översyn av taxor och avgifter
- Reviderad drift- och investeringsbudget

Maj/juni

- Kommunstyrelsen beslutar om förslag till kommunplan och budget för kommande år
- Delårsrapport per den 30 april behandlas i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige
- Kommunfullmäktige beslutar om kommunplan för de tre kommande åren och skatt för ett år framåt

Augusti/september

- Nämnderna arbetar med kommunplanen och bryter ned den till ettåriga mål och budget i nämndplanerna
- Bolagen gör en treårig bolagsplan

Oktober

- Delårsrapport per den 31 augusti behandlas i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige
- Nämnderna beslutar om nämndplan

November/december

- Kommunfullmäktige konfirmerar kommunplanen (vid valår ska nya fullmäktige fastställa planen)
- Kommunstyrelsen behandlar nämnd- och bolagsplaner
- Kommunstyrelsen och nämndernas presidier utvärderar styrprocessen
- Förvaltningarna tar fram verksamhets- och enhetsplaner

Bilagor

Bilaga 1: Finansiella sammanställningar - Tabell 1 - Resultaträkning, kassaflödesrapport och balansräkning

Finansiella förutsättningar 2017-2020

	Bokslut 2015	Budget 2016	Prognos 2016	Plan 2017	Plan 2018	Plan 2019	Plan 2020
Förskola*	-277 121	-287 025	-289 959	-309 440	-331 542	-348 484	-360 150
Grundskola*	-656 411	-670 460	-675 960	-674 363	-678 102	-691 739	-706 939
Individ- och familjeomsorg*	-160 538	-154 191	-156 091	-152 145	-156 246	-163 840	-166 029
Omso om personer med funktionsnedsättning	-232 538	-255 844	-256 844	-257 339	-265 190	-273 280	-281 616
Äldreomsorg*	-304 925	-308 952	-311 452	-324 440	-339 940	-357 452	-373 614
Gymnasieskola*	-203 134	-210 591	-211 391	-212 687	-220 445	-228 146	-235 617
Vuxenutbildning*	-26 015	-26 747	-26 747	-26 162	-26 880	-28 258	-28 620
Arbetscentrum*	-8 731	-10 545	-10 545	-9 950	-10 223	-10 747	-10 885
Bibliotek, kultur och fritid, inkl. fritidsgårdar*	-117 353	-124 824	-124 824	-124 997	-128 143	-133 597	-135 051
Plan och exploatering	-18 062	-18 000	-23 000	-20 620	-20 908	-21 202	-21 500
Väghållning och park	-66 480	-70 670	-70 670	-70 323	-71 515	-72 727	-73 960
Miljö, trafik och övrigt	-4 276	-5 466	-5 466	-5 460	-5 555	-5 651	-5 749
Vatten och avlopp	-454	0	0	0	0	0	0
Renhållning	-960	0	0	0	0	0	0
Bygglövsverksamhet	-5 120	-5 433	-5 433	-5 254	-5 345	-5 437	-5 532
Näringsliv	-1 159	-1 164	-1 164	-1 187	-1 187	-1 187	-1 187
Gemensam verksamhet	-87 604	-82 284	-86 034	-114 112	-114 112	-114 112	-114 112
Kommunalförbund mm	-41 722	-41 346	-41 346	-41 500	-42 000	-42 500	-43 000
Politisk verksamhet	-21 578	-22 182	-22 182	-22 632	-23 782	-24 532	-24 882
Kultur- och kunskapscentrum				0	0	-35 000	-35 000
Ishall				0	0	-4 030	-4 030
Färdala ridhus		0	0	0	0	-1 273	-1 273
Buffert för flyktingmottagning		0	0	-8 450	-8 450	-8 450	-8 450
Buffert för demografi		-9 851	-9 851	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
Prisökning 2 %				0	0	0	-51 733
Summa verksamhetsområden	-2 234 181	-2 305 575	-2 328 959	-2 396 062	-2 464 565	-2 586 643	-2 703 928
Finansförvaltning (brutto)							
Pensioner inkl förvaltningskostnad	-49 547	-50 000	-50 000	-53 000	-56 000	-59 000	-61 500
Förändring semesterlöneskuld	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Förändring pensionsavsättning	-3 993	-3 000	-3 000	-3 500	-16 000	-22 000	-25 000
Statsbidrag maxtaxa	17 019	17 000	16 199	16 000	16 000	16 000	16 000
Intäkt kapitaltjänst (interrenta)	47 153	42 000	42 000	28 000	28 500	29 000	29 500
Övrigt	33 458	0	-200	0	0	0	0
Summa finansförvaltning	43 090	5 000	3 999	-13 500	-28 500	-37 000	-42 000
Verksamhetens nettokostnader	-2 191 091	-2 300 575	-2 324 960	-2 409 562	-2 493 065	-2 623 643	-2 745 928
Skatteintäkter, statsbidrag och utjämningsystem							
Skatteintäkter	2 009 364	2 131 500	2 135 461	2 236 000	2 332 200	2 432 500	2 532 200
Generella statsbidrag och utjämnning	200 861	202 100	219 607	231 000	222 900	230 600	290 200
Summa skatteintäkter, statsbidrag och utjämningsystem	2 210 225	2 333 600	2 355 068	2 467 000	2 555 100	2 663 100	2 822 400
Finansiella intäkter	6 462	7 000	7 000	6 500	6 500	6 500	6 500
Finansiella kostnader	-10 835	-8 500	-8 500	-12 500	-24 700	-29 000	-29 400
Årets resultat	14 761	31 525	28 608	51 438	43 835	16 957	53 572
% av skatter och statsbidrag	0,7%	1,4%	1,2%	2,1%	1,7%	0,6%	1,9%

KASSAFLÖDESRAPPORT	Bokslut 2015	Budget 2016	Prognos 2016	Plan 2017	Plan 2018	Plan 2019	Plan 2020
Den löpande verksamheten	149 600	169 563	181 926	247 667	195 644	217 843	258 980
Årets resultat	14 761	31 525	28 608	51 438	43 835	16 957	53 572
Avskrivningar	99 693	104 000	104 000	105 000	106 000	107 000	108 000
Ökning pensionsavsättning	11 912	3 000	6 772	10 878	25 651	31 282	34 804
Ökning semester- och övertidsskuld	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Exploateringsintäkter		40 703	40 703	79 351	19 158	61 604	61 604
Ökning skatteskuld till staten	1 471	0	3 946	0	0	0	0
Minskning skattefordran på staten		0	0	0	0	0	0
Ökning skattefordran på staten		0	0	0	0	0	0
Minskning skatteskuld till staten	-15 434	-10 665	-3 103	0	0	0	0
Övrigt	36 197			0	0	0	0
Investeringsverksamheten	-182 100	-300 000	-275 399	-594 969	-588 433	-426 218	-159 624
Investeringar	-182 100	-300 000	-275 399	-594 969	-588 433	-426 218	-159 624
Finansieringsverksamheten	130 700	130 164	0	345 000	430 000	290 000	-15 000
Ökning av långfristiga skulder	130 700	130 164	0	345 000	430 000	290 000	0
Minskning av långfristiga skulder		0	0	0	0	0	15 000
Årets kassaflöde	98 200	-273	-93 473	-2 302	37 211	81 625	84 356
Likvida medel vid årets början	64 700	67 837	162 900	69 427	67 125	104 336	185 960
Likvida medel vid årets slut	162 900	67 564	69 427	67 125	104 336	185 960	270 316
Förändring av likvida medel	98 200	-273	-93 473	-2 302	37 211	81 625	84 356

BALANSRÄKNING	Bokslut 2015	Budget 2016	Prognos 2016	Plan 2017	Plan 2018	Plan 2019	Plan 2020
Tillgångar							
Anläggningstillgångar	2 060 200	2 219 019	2 190 896	2 601 514	3 064 789	3 322 403	3 312 423
Omsättningstillgångar	416 300	313 764	322 827	320 525	357 736	439 360	523 716
varav kassa, bank	162 900	67 564	69 427	67 125	104 336	185 960	270 316
Summa tillgångar	2 476 500	2 532 783	2 513 723	2 922 039	3 422 525	3 761 763	3 836 139
Skulder							
Eget kapital	958 600	976 648	987 208	1 038 646	1 082 481	1 099 437	1 153 009
Avsättningar	193 600	193 200	201 372	213 250	239 901	272 183	307 987
Långfristiga skulder	935 500	1 039 150	935 500	1 280 500	1 710 500	2 000 500	1 985 500
Kortfristiga skulder	388 800	323 785	389 643	389 643	389 643	389 643	389 643
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	2 476 500	2 532 783	2 513 723	2 922 039	3 422 525	3 761 763	3 836 139
Differens							
Pensionsförpliktelser intjänade före 199†	824 542	830 108	798 137	784 446	777 126	768 487	758 080
Avsättningar (inkl löneskatt) enl Kpa	193 069	195 452	199 841	210 719	236 370	267 652	302 456
Förändring pensionsavsättning	11 912	2 383	6 772	10 878	25 651	31 282	34 804
Soliditet, %	5,4%	5,8%	7,5%	8,7%	8,9%	8,8%	10,3%

Bilaga 2: Sammanställning över samtliga politiska prioriteringar under perioden 2015-2019

Politiska prioriteringar under perioden 2015-2020							
Belopp i mkr	VO	2015	2016	2017	2018	2019	2020
<u>Höjning av anslagsnivå</u>							
Uppräkning av förskolepeng	Förskola	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Ökad personaltäthet	Förskola			10,0	20,0	20,0	20,0
Förstärkt studie- och yrkesvägledning	Grundskola	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Modersmål och studiehandledning	Grundskola	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Uppräkning av skolpeng	Grundskola	9,8	9,8	9,8	9,8	9,8	9,8
Barn i behov av särskilt stöd	Grundskola		1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Resursförstärkning	Grundskola			4,0	4,0	4,0	4,0
Lönekompensation	Individ- och familjeomsorg	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Förstärkning av förebyggande arbete	Individ- och familjeomsorg	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Satsning på vård- och behandlingsinsatser	Individ- och familjeomsorg	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Hemsjukvård, skatteväxling	Omsorg om personer med funktionsnedsättning		3,6	3,6	3,6	3,6	3,6
Nytt gruppboende	Omsorg om personer med funktionsnedsättning	5,6	5,6	5,6	5,6	5,6	5,6
Förstärkning	Omsorg om personer med funktionsnedsättning	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
Indexuppräkning	Äldreomsorg	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9
Höjt tak för högkostnadsskyddet	Äldreomsorg			-0,7	-0,7	-0,7	-0,7
Nivåhöjning avslag	Omsorg om personer med funktionsnedsättning		11,0	13,0	13,0	13,0	13,0
Förstärkt studie- och yrkesvägledning	Gymnasieskola	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Ökat anslag till elever i behov av stöd	Gymnasieskola	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Modersmål och studiehandledning	Gymnasieskola	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
Uppräkning av programpris m m	Gymnasieskola	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0
Länsprislister	Gymnasieskola		2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Implementering av "Ung i Tyresö"	Arbetscentrum	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
Feriearbeten	Arbetscentrum	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Inrätta offentligt skyddade anställningar	Arbetscentrum		0,3	0,3	0,3	0,3	0,3

Kapitalkostnad Tyresövännen	Bibliotek, kultur och fritid	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
Bidrag stiftelsen Tyresta	Bibliotek, kultur och fritid	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Ökade driftskostnader, investeringar	Bibliotek, kultur och fritid		1,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Profilfritids, permanentning	Bibliotek, kultur och fritid			1,0	1,0	1,0	1,0
Gränser och kartunderlag	Plan och exploatering	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
Utökning av verksamhet	Plan och exploatering			4,0	4,0	4,0	4,0
Beläggningsunderhåll och parkskötsel	Väghållning och park	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9
Kapitalkostnader	Väghållning och park	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Ökade kapitalkostnader	Väghållning och park		4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
Utökning av gator och park	Väghållning och park			1,6	1,6	1,6	1,6
Klövsbergets naturreservat	Miljö och trafik	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Åtgärder klimatstrategi	Miljö och trafik		1,0	1,0	1,0	1,0	0,0
Ökade driftskostnader naturreservat	Miljö och trafik		0,5	0,5	0,5	0,5	0,0
Utökning av bygglovsverksamhet	Bygglovsverksamhet		1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
Buffert för lokalomställning	Gemensam verksamhet	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8
Ökning revision	Kommunförbund mm	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Normal uppräknig	Kommunförbund mm	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Ökade kostnader för kommunalförbund och revision	Kommunförbund mm			1,2	1,2	1,2	1,2
Nov: ökade politiska kostnader	Politisk verksamhet	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3
Kultur- och kunskapscentrum	Flera VO					35,0	35,0
Tidsbegränsade medel							
Profilfritids	Bibliotek, kultur och fritid	1,4	0,7				
Förstärkning	Individ- och familjeomsorg		3,6				
Förstärkning	Omsorg om personer med funktionsnedsättning		2,5				
Silviacertifiering	Äldreomsorg	1,9	1,9	1,9			
Projektering kultur- och kunskapscentrum	Gemensam verksamhet		4,0				
Allmänna val	Politisk verksamhet				0,4	0,4	
Årlig ökning*							
Ökad kostnad, årlig ökning, ack.	Kommunalförbund mm		0,5	1,0	1,5	2,0	2,5
Ökad kostnad, årlig ökning	Politisk verksamhet		0,8	1,5	2,3	3,0	3,7
Summa politiska prioriteringar		91,3	129,1	143,6	153,4	189,6	189,0

*Årlig ökning jämfört med föregående års budget.

Bilaga 3: Verksamhetsvolym

Verksamhetsvolym 2017-2020

Verksamhetsvolym, åren 2017-2020

Verksamhet	Ålderskategori	Antal barn, elever, brukare			
		2017	2018	2019	2020
Förskola	1-5 år	3 093	3 218	3 393	3 514
Förskoleklass	6 år	650	637	691	751
Grundskola	7-15 år	6 133	6 196	6 291	6 383
Fritidshem	6 år	650	637	691	751
	7-9 år	2 079	2 065	2 048	2 073
	10-12 år	2 081	2 088	2 139	2 180
Äldreomsorg	65-69 år	1 937	1 856	1 834	1 823
	70-74 år	2 385	2 290	2 187	2 060
	75-79 år	1 671	1 851	1 976	2 090
	80-84 år	1 090	1 137	1 205	1 277
	85-89 år	612	640	675	700
	90-år	315	336	362	388
Individ och familjeomsorg	0-64 år	39 812	40 885	42 872	43 445
Gymnasium	16-18 år	1 851	1 918	1 985	2 050
Vuxenutbildning och arbetscentrum	19-64 år	27 444	28 198	29 643	30 023
Bibliotek, kultur och fritid	0-w år	47 686	48 866	50 995	51 634
Fritidsgårdar	13-15 år	2 013	2 077	2 152	2 141

* Följande volym har använts vid beräkning av anslag till de demografibaserade verksamheterna.

Bilaga 4: Investeringsprogram 2016-2020

Investeringsprogram 2016-2020

2016-05-09

Projekt (objekt)	Projektbudget enligt beslut i KF tom 2016-02 kompl med ny åskning	2016	2017	2018	2019	2020
Exploatering omvandlingsområden						
Etapp 7, Solberga, utgifter	108 000	30 000	34 705			
Etapp 7, Solberga, inkomster	-44 000		-44 000			
Etapp 8, Raksta, utgifter	87 000		10 000	37 000	37 670	
Etapp 8, Raksta, inkomster	-56 000					-56 000
Etapp 9 Brevik, Ugglevägen, utgifter	60 000	14 000	20 000	16 949		
Etapp 9 Brevik, Ugglevägen, inkomster	-27 000			-27 000		
Etapp 10, Brevik, Brobänken, utgifter	43 000	5 000	10 000	14 848	9 294	
Etapp 10, Brevik, Brobänken, inkomster	-17 500				-17 500	
Etapp 11 Tegelbruksvägen, utgifter	44 000	1 811	2 000		20 000	20 000
Etapp 11 Tegelbruksvägen, inkomster	-20 000					-20 000
Ny etapp	5 000		5 000			
Nyförs, utgifter	20 000	5 000	8 493	5 000		
Nyförs, inkomster	-12 000			-12 000		
	190 500	55 811	46 198	34 797	49 464	-56 000
Tvresövägen						
Tvresövägen (från Bäverbäcken och österut)	157 835	25 000	28 965	10 800	65 815	7 685
	157 835	25 000	28 965	10 800	65 815	7 685
Översiktliga						
Telegrafbergets naturreservat		100		300		
Skrubba (LÅSK)		500				
Tvresövägen		500	500			
	500	600	500	300	0	0
Samhällsbyggnadsutredningar						
Samlingsanslag för samhällsbyggnadsutredningar		5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Övrigt						
Nytt kartsystem	2 500	825				
Strategiska markförvärv		5 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Ärendehanteringssystem	1 526	343	450			
Brygga Klövberget	1 300	1 300				
	5 326	7 468	20 450	20 000	20 000	20 000

Ombyggnad centrum till den nya visionen						
Ny infart och förlängning av Dalgränd	26 680					
Rivning ishall Tyresö C	10 000			10 000		
Rivning Forellskolan	20 000	15 096				
Rivning förskolan Båten	2 000			2 000		
Parkeringshus vid Tyresövallen	30 000	2 000	14 000	14 000		
Vårflodsgatan	11 000	1 000	4 940	5 000		
Floras park	7 000	500	500	1 000	5 000	
Näckrostorget	5 000		1 000	3 000	1 000	
Forelltorget	8 000	2 000	2 000	4 000		
Järnet 7, utredning	500	327				
Ombyggnad motorväg Bollmora allé till Bollmoravägen	14 983					
Bollmorav.Dalgränd till Hasselbacken	12 000	2 000	3 000	2 000	5 000	
Lekplats Bollmoradalen	3 365					
Busstorg	12 000	1 000	5 000	6 000		
Damm, gångvägar vid Stadsparken, skatepark	23 000					
Ombyggnad Dalgränd	25 000	2 000	8 000	15 000		
Rondell, infart, VA, lokalgator kvarteret Järnet	25 000	0				
Exploateringsbidrag kvarteret Järnet	-25 200					
Exploateringsbidrag Gränsvägen	-400					
Exploateringsbidrag UR-tomten	-4 000					
Exploateringsbidrag Trygghetsboende Björkbacken	-9 000					
Exploateringsbidrag Forellen kvarter 8	-38 696	-38 696				
Exploateringsbidrag Forellen kvarter 11	-3 484		-3 484			
Exploateringsbidrag Forellen kvarter 13	-6 850		-6 850			
Exploateringsbidrag Forellen kvarter 14	-4 360		-4 360			
Exploateringsbidrag Forellen kvarter 15	-3 090		-3 090			
Exploateringsbidrag Forellen kvarter 16	-4 835		-4 835			
Exploateringsbidrag Hasselbacken	-9 000					
Exploateringsbidrag Järnet 7	-12 000	-12 000				
Exploateringsbidrag Ö Centrum Tvillinghusen	-2 500			-2 500		
Ombyggnad simvägen-Bollmoravägen	11 000	1 000	1 000	5 000	4 000	
Simgatans förlängning till Forellen 4+ny tvärväg	34 000	15 000	10 193			
Mindre justeringar Tyresö centrum, vägnät	9 000	3 000	3 477			
Nybyggnation lokalgator N Tyresö C	10 000	3 000	3 000	4 000		
Parkeringsplatser vid ny simhall	7 660					
	183 773	-2 773	33 491	68 500	15 000	0

Egenfinansierade projekt						
Exploatering av Strändängarna enligt KS 2011-10-25	-39 500					
Exploatering av Strändängarna enligt KS 2011-10-25	39 500					
Exploatering Tegvägen	1 194	818				
Exploateringsbidrag Tegvägen	-2 000					
Exploatering UR-tomten	9 500	666				
Exploateringsbidrag UR-tomten	-9 440					
Bostäder vid Södergården	500	475				
Bostäder bollplanen, Photo, Njupkärrsvägen	470	470				
Gång- och cykelbana Photo, Njupkärrsvägen	5 000	5 000				
Exploateringsbidrag, Photo, Njupkärrsvägen	-6 295					
Trädgårdsstaden	60 000					56 939
Maria Sofias väg	500	352				
Maria Sofias väg, exploateringsbidrag	-500		-500			
Kryddvägen	26 000	5 500	10 000	10 000		
Exploatering Grindstolpen evt Flytta till Tyresövägen	2 000	1 500				
Exploateringsbidrag Grindstolpen evt Flytta till Tyresövägen	-4 450					
Prästgårdsv/Apehv	500	500				
Granängsvägen	500	500				
Granitvägen	500	500				
Granitvägen, exploateringsbidrag	-500				-500	
Granängstorget	500					
Granängstorget, exploateringsbidrag	-500				-500	
Nyfors markanvisningstäving	1 000			1 000		
Bäverbäcken	500	500				
Exploateringsbidrag Bäverbäcken	-500	-500				
Trollbäckens C	500	500				
Vällmon	500	500				
Vällmon	-500	-500				
Agaten	500	500				
Agaten	-500	-500				
Lastbilen	500	500				
Wättinge						
Gymnasietomten Wättinge	5 000	2 000	1 000	991		
	48 021	19 281	22 491	10 991	55 939	56 939
Gata och park						
Samlingsanslag för gata och park	54 000	12 100	9 000	9 000	9 000	9 000
Cykelplan, utbyggnad av gång- och cykelvägar	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000
	58 000	16 100	13 000	13 000	13 000	13 000

Fritidsanläggningar						
Samlingsanslag för fritidsanläggningar	6 500	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Ishall vid Tyresö C	133 000	1 352	80 000	51 000		
Kylaggregat Fonatanhallen	6 500	6 500				
Upprustning friidrottsanläggning, Trollbäckens IP	5 000	5 000				
Konstgräsplan mellan Strandskolan och Tyresö skola	8 000		8 000			
Alby friidftsområde, fastighetsunderhåll	11 000	8 300				
Alby friidftsområde, utveckling ny vision	11 000	4 000	3 500	3 500		
Alby friidftsområde, port till Nationalparken	500		250	250		
Upprustning kulturfastigheter	1 550	1 225				
	183 050	27 377	92 750	55 750	1 000	1 000
Verksamhetsutveckling (kommundirektör)						
Inventarier, IT och småinvesteringar		5 000	17 000	5 000	5 000	5 000
Verksamhetslokaler						
Upprustning Fårdala ridhus (kultur och fritid)	42 000	1 000	15 000	24 295		
Sociala boenden	141 000	25 000	40 000	30 000	25 000	21 000
Utbyggnad Radiovägen	17 000	2 000	12 724			
	200 000	28 000	67 724	54 295	25 000	21 000
Förskola						
Ny- och ombyggnad förskolor				36 000		
Ny- och ombyggnad förskolor					96 000	
Ny- och ombyggnad förskolor						34 000
	0	0	0	36 000	96 000	34 000
Grundskola						
Ny skola Formudden, fördelning mellan åren (tidplan ändras)	261 000	5 000	95 000	150 000	11 000	
Nybyggnation Idromshall, Formudden	60 000	3 000	20 000	30 000	7 000	
Utemiljö vid skola och idromshall	15 000	1 000	3 000	6 000	5 000	
Tilläggskök, Sofiebergsskolan	74 897	10 000	7 000			
Ventilation Bergfotens skola		8 500				
	410 897	27 500	125 000	186 000	23 000	0
Gruppbofäder (psykiatri)						
Nytt gruppboende Villa Linde	16 000	2 868				
Inventarier nytt gruppboende Villa Linde	200					
Nytt gruppboende 6 platser (Tärningen)	10 000	1 267				
Inventarier nytt gruppboende (Tärningen)	200					
	26 400	4 135	0	0	0	0
Gruppbofäder						
Krusboda				12 000		
Stödboenden Sågentomten inkl inventarier	42 000	5 000	27 000	10 000		
	42 000	5 000	27 000	22 000	0	0
Lokalutredningar		1 000	1 000	1 000	1 000	1 000

Investering i egna fastigheter, initierat av hyresgäster						
Samlingsanslag för fastighet, initierat av hyresgäster	15 000	25 000	25 000	25 000	25 000	
Investering i egna fastigheter, initierat av ägaren						
Samlingsanslag för fastighet, initierat av ägaren	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	
Upprustning av Trollbäckshallen		10 000				
	10 000	20 000	10 000	10 000	10 000	
Sammanlagt skattefinansierad verksamhet	1 506 302	249 499	545 569	558 433	410 218	143 624
Självkostnadsfinansierade verksamheter						
Vatten och avlopp						
Sjövattenledning Breviks skola-Noret	8 000			8 000		
Samlingsanslag för VA		21 900	18 900		13 000	13 000
	8 000	21 900	18 900	21 000	13 000	13 000
Renhållning						
Masshanteringsplats Mediavägen	25 000		12 500			
Sopsug Norra Centrum	22 000	1 000	15 000	6 000		
Samlingsanslag för renhållning		3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
	47 000	4 000	30 500	9 000	3 000	3 000
Sammanlagt självkostnadsfinansierad verksamhet	55 000	25 900	49 400	30 000	16 000	16 000
Totalt skattefinansierade och självkostnadsfinansierade verksamheter	1 561 302	275 399	594 969	588 433	426 218	159 624

Bilaga 5: Förteckning över kommungemensamma styrdokument

Nedan redovisas Tyresö kommuns övergripande styrdokument som är gemensamma för kommunens samtliga verksamheter. De dokument som har reviderats eller tillkommit sedan förra årets kommunplan är markerade med fetstil.

Policyer

- Policy för fakturerings- och kravverksamhet (KS 2005)
- Finanspolicy (KF 2014)
- Policy för upphandling (KF 2010)
- Arbetsmiljöpolicy (KS 2007) inklusive handlingsplaner
- Policy Att vara chef i Tyresö kommun (KS 2007)
- Personalpolicy (KS 2008)
- Likabehandlingspolicy (KF 2012)
- Pensionspolicy (KF 2015)
- Kommunikationspolicy (2011)
- Alkohol- och drogpolicy (KF 2011)
- Riskhanterings- och försäkringspolicy (KF 2011)
- Risk- och säkerhetspolicy (KF 2012)
- Informationssäkerhetspolicy (KF 2014)
- Energipolicy (KF 2014)
- Brottsförebyggande policy (KS 2000, KS 2015 planerad revidering KF 2015)

Planer

- **Biblioteksplan (KF 2014)**
- **Översiktsplan för Tyresö kommun (KF 2008)**

- Energiplan (KF 2008)
- Grönplan (KF 2009)
- Klimatstrategi (KF 2010)
- Energieffektiviseringsstrategi (KS 2011)
- Dagvattenhanteringsplan (KF 2011)
- Krisinformationsplan (KD 2011)
- Plan för hantering av extraordinära händelser (KF 2011)
- Likabehandlingsplan (KS 2013)
- Jämställdhetsplan 2015-2017 (KS 2015)
- **Verksamhetsplan kommunövergripande verksamheter inkl. kontrollplan (KS 2015)**
- **Granskningsplan 2015 (KS 2014)**
- **Kommunplan 2016-2018 (KF 2015)**
- Styrprocess för Tyresö kommun (KF 2011)
- **Program för uppföljning av privata utförare (KF 2015)**
- Tillgänglighetsplan (KS 2014)
- Tillsynsplan enligt alkohollagen och tobakslagen (KS 2014)

Reglementen och delegationer

- **Gemensamt reglemente för samtliga nämnder (KF 2014)**
- Reglemente för valnämnden (KF 2013)
- Revisionsreglemente (KF 2006)
- Reglemente för kommunstyrelsen (KF 2012)
- **Reglemente för barn- och utbildningsnämnden (KF 2014)**
- **Reglemente för byggnadsnämnden (KF 2014)**
- Reglemente för gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden (KF 2012)
- **Reglemente för kultur- och fritidsnämnden (KF 2014)**
- Reglemente för krisledningsnämnden (KF 2012)
- Reglemente för socialnämnden (KF 2012)
- Reglemente för Södertörns överförmyndarnämnd (KF 2010)
- Attestreglemente (KF 2004)
- Arkivreglemente (KF 2012)
- Arbetsordning för kommunfullmäktige (KF 2010)
- Arbetsordning för kommunala pensionärsrådet (KF 2010)
- Arbetsordning för kommunala rådet för funktionshinder (KF 2010)
- Arbetsordning för kommunstyrelsens utskott för miljö- och samhällsbyggnadsfrågor (KS 2011)
- **Arbetsordning för kommunledningsutskottet (KS 2014)**
- **Arbetsordning för beredningen för medborgardialog och mångfald (KS 2014)**
- Delegationsordning inom kommunstyrelsens verksamhetsområde (KS 2013)
- **Bestämmelse om ersättning till förtroendevalda (KF 2014)**
- **Omställnings- och pensionsavtal för förtroendevalda (KF 2014)**
- **Bestämmelser om kommunalt partistöd (KF 2014)**
- **Bestämmelser för bidrag till politiska ungdomsförbund (KF 2014)**

- Bolagsordning för Tyresö bostäder AB (KF 2014)
- Ägardirektiv för Tyresö bostäder AB (KF 2012)
- **Bolagsordning för Tyresö Näringslivs AB (KF 2014)**

Riktlinjer och föreskrifter

- Allmänna ordningsföreskrifter för Tyresö kommun (KF 2013)
- Lokala hälsoskyddsföreskrifter (KF 2011)
- Lokal renhållningsordning (KF 2012)
- Riktlinjer enligt alkohollagen (KS 2014)
- **Riktlinjer för synpunktshantering (KD 2014)**
- Riktlinjer för nåbarhet och bemötande i Tyresö kommun (KD 2013)
- Riktlinje för e-posthantering i Tyresö kommun
- Riktlinjer för riskhantering och internkontroll (KS 2013)
- Ekonomiska regler för resultatenheter (KF 2008)
- Ekonomihandbok (KD 2013)
- Riktlinje för upphandling i Tyresö kommun (KS 2010)
- **Rutin för direktupphandling 2015 (KD 2014)**
- Riktlinje för uppföljning och utvärdering av upphandlade avtal i Tyresö kommun (KS 2012)
- Riktlinje för sponsring (KS 2011)
- Riktlinjer för när förtroendevalda och anställda erbjuds förmåner av utomstående (KS 2011)
- Riktlinje för representation, uppvaktning, resor m.m. (KS 2012)
- **Riktlinje för tjänsteresor (KS 2014)**
- Riktlinjer för bisysslor (KD 2012)
- Riktlinjer för arbete med hbt i Tyresö (KS 2013)
- Riktlinjer för användning av sociala medier (KD 2013)
- Riktlinjer för inventarieförteckning och stöldskyddsmärkning i Tyresö kommuns verksamheter (KD 2012)
- Tillgänglighetshandbok (KF 2012)
- Riktlinjer vid klotter och liknande skadegörelse (KS 2013)
- Rutiner och uppdragsbeskrivning säkerhetsorganisation i Tyresö kommuns verksamheter (KD 2013)
- Riktlinjer för systematiskt brandskyddsarbete (KD 2013)
- Riktlinjer för hantering av extraordinära händelser i Tyresö kommun (KD 2014)
- Riktlinjer i händelse av oljeutsläpp till havs (KS 2011)
- Riktlinjer för tillfällig övernattnig i skollokaler och liknande i Tyresö kommuns verksamheter (KD 2012)
- **Riskhantering - gemensamma rutiner för Tyresö kommun 2015 (KD 2015)**
- **Riktlinje för information vid kris (KD 2015)**
- **Riktlinjer för internationellt samarbete (KF 2015)**
- **Riktlinje för konstnärlig gestaltning av offentliga byggnader och allmänna platser (KS 2014)**
- **Politisk beslutsprocess för detaljplaner (KF 2015)**

- **Riktlinjer för markanvisningsavtal (KF 2015)**
- **Riktlinjer för exploateringsavtal (KF 2015)**

Styrdokument som upphört sedan kommunplan 2014

- **Arbetsordning för demokratiberedningen (KS 2011)**
- **Arbetsordning för kommunstyrelsens särskilda utskott (KS 2011)**
- **Rutin för klagomålshantering (KS 2001)**

Bilaga 6: Beslut om taxor och avgifter

± Beslut om taxor och avgifter

± Taxa/avgift	Beslut	Indexreglering?	Gäller fr.o.m.	Förvaltning
Vigsel (avbokningsavgift och vigselavgift för ej folkbokförda i Tyresö)	27 nov 2012 (KS)	nej	2012-11-27	Kommunstyrelseförvaltningen
Kopieringstaxa Mindre justeringar	13 okt 2011(KF), 16 maj 2013(KF)	nej	2011-11-01 2013-06-01	Kommunstyrelseförvaltningen
Felparkeringsavgift, kontrollavgifter, avgifter och viten för trafikordningsplan, avgift för schaktnings-tillstånd	16 maj 2013 (KF)	nej	2013-07-01	Kommunstyrelseförvaltningen
Avgift för upplåtelse av allmän platsmark samt flyttning, uppställning och skrotning av fordon	16 maj 2013 (KF)	nej	2014-01-01	Kommunstyrelseförvaltningen
Taxa för upplåtelse av allmän plats, byggetableringar, uteserveringar m.m.	17 juni 2014	nej	2014-07-01	Kommunstyrelseförvaltningen
Renhållningstaxa <i>Reviderad taxa</i>	17 juni 2014, 16 juni 2015 (KF) 16 juni 2016 (KF)	Ja	2016-01-01 2017-01-01	Kommunstyrelseförvaltningen
Taxa för Tyresö kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggningar <i>Reviderad taxa</i>	17 juni 2014, 16 juni 2015 (KF) 16 juni 2016 (KF)	Ja, konsumentprisindex	2016-01-01 2017-01-01	Kommunstyrelseförvaltningen
Taxa enligt alkohollagen och tobakslagen	27 november 2014 (KF)	Ja, mot konsumentprisindex (KS)	2015-01-01	Kommunstyrelseförvaltningen

Taxa/avgift	Beslut	Indexreglering?	Gäller fr.o.m.	Förvaltning
Förskole- och fritidsavgifter			Styrs av nationell maxtaxa	Barn-och utbildningsförvaltningen
Avgift för fritidsklubb	14 april 2011(KF)	nej	2011-08-01	Barn- och utbildningsförvaltningen
Egenavgift för familjerådgivning	24 mars 2011 (KF) 27 nov 2014 (KF)	Indexering mot prisbasbelopp	2011-06-01 2015-01-01	Socialförvaltningen
Taxa inom omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning	14 april 2011, 15 nov 2012 (KF)	Indexering mot prisbasbeloppet	2011-05-01, 2013-01-01	Socialförvaltningen
<i>Justering</i>	<i>16 juni 2016 (KF)</i>		<i>2017-01-01</i>	
Egenavgift för vuxna vid stöd- och omvårdnadsboende inom individ- och familjeomsorgen	16 april 2015 (KF)	Indexering mot prisbasbeloppet	2015-05-01	Socialförvaltningen
Taxor för lokalhyror och anläggningar, inkl. evenemangstaxa	10 maj 2012, 17 juni 2014 (KF)	Ja – mot prisindex för kommunal verksamhet	2013-01-01	Utvecklingsförvaltningen
<i>Revidering</i>	<i>16 juni 2016 (KF)</i>		<i>2017-01-01</i>	
Kulturskolan	16 maj 2013(KF)	Ja – mot prisindex för kommunal verksamhet	2013-07-01	Utvecklingsförvaltningen
<i>Reviderad</i>	<i>16 juni 2016 (KF)</i>		<i>2017-01-01</i>	
Biblioteksavgifter	11 juni 2009 (KF)	nej	2009-07-01	Utvecklingsförvaltningen
Avgift förlorat bibliotekskort	10 maj 2012	Nej	2013-01-01	Utvecklingsförvaltning
Taxa uthyrning av skollokaler för övernattnig	<i>16 juni 2016 (KF)</i>	<i>Ja – mot prisindex för kommunal verksamhet</i>	<i>2017-01-01</i>	Utvecklingsförvaltningen

Taxa/avgift	Beslut	Indexreglering?	Gäller fr.o.m.	Förvaltning
<p>Taxor inom Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbunds verksamhet för</p> <ol style="list-style-type: none">1. <u>prövning enl miljöbalken</u>2. offentlig kontroll inom livsmedelsområdet3. <u>tillsyn enl strålskyddslagen</u>4. kontroll av animaliska biprodukter5. skydd för hot mot människors hälsa6. handel med receptfria läkemedel7. kopiering offentliga handlingar	<p>23 oktober 2014 (KF) Reviderad 22 oktober 2015</p>	<p>Årlig uppdatering i samtliga medlemskommuner senast oktober varje år</p>	<p>2015-01-01, Reviderad from 2016-01-01</p>	<p>Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund</p>
<p>Taxor för Södertörns brandförsvarsförbund</p> <ol style="list-style-type: none">1. enl. lag om skydd mot olyckor (taxa för brandskyddskontroll, taxa för sotning)2. enl. lag o brandfarliga och explosiva varor3. kopieringstaxa	<p>13 feb 2014 (KF), <i>reviderad 2016-01-28</i></p>	<p>Årlig uppdatering i samtliga medlemskommuner senast oktober varje år. Taxa för brandskyddskontroll och taxa för sotning revideras årligen av brandförsvarsförbundet.</p>	<p>2014-01-01, <i>2016-01-28</i></p>	<p>Södertörns brandförsvarsförbund</p>

Tyresö kommun
Tekniska kontoret
VA- och renhållningsavdelningen
Bertil Eriksson

TJÄNSTESKRIVELSE

2016-05-02

1 (2)

Kommunledningskontoret

Dnr 2016 KSM1189/051

Revidering av taxa för Tyresö kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning

Förslag till beslut

Kommunledningsutskottets förslag till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige

- Reviderad taxa för Tyresö kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning fastställs och gäller från och med 1 januari 2017.

Kommunstyrelseförvaltningen

Bo Renman
Kommundirektör

Britt-Marie Lundberg-Björk
Chef tekniska kontoret

Sammanfattning

Nuvarande taxa för kommunalt vatten och avlopp (VA-taxa) antogs den 16 juni 2015 av kommunfullmäktige. En översyn av avgifterna har genomförts baserat på förväntade kostnadsförändringar, främst till följd av ökade kostnader för spillvatten- och slambehandling samt renvattenleveranser och de indexförändringar som kan förväntas. Dessutom på-

verkas balanseringsbehoven av ökade kapitaltjänstkostnader och visst behov av personalförstärkning.

I nytt förslag till VA-taxa 2017 föreslas därför att bruksavgifterna för vatten höjs med 2,5 procent medan fastställda anläggningsavgifter för vatten och avlopp behålls oförändrade.

Beskrivning av ärendet

Nuvarande VA-taxa med bruks- och anläggningsavgifter antogs av kommunfullmäktige den 16 juni 2015 § 72. I taxan anges även hur avgiftsbelopp ska och kan revideras.

Kostnaderna för spillvattenbehandling och renvattenleveranser 2017 uppskattas i dagsläget komma att öka med cirka 2,5 procent och behandlingskostnaderna för slam från enskilda VA-anläggningar bedöms komma att öka med cirka 2 procent. Dessutom påverkas kostnadsbilden av ökade kapitalkostnader för avslutade investeringsprojekt samt av viss förstärkning av personalresurserna för underhållet av ett ständigt växande ledningsnät.

Utvecklingen av entreprenadpriser och tillhörande index under innevarande år pekar på en blygsam förändring förutsatt att rådande inflationsutveckling blir bestående för hela år 2016. Därför föreslas anläggningsavgifterna förbli oförändrade även under 2017.

Nytt avgiftsuttag

För att uppnå balans inom VA-verksamheten till följd av förväntat årsutfall för verksamheten, främst påverkat av externa avgiftsökningar och balanseringskrav, föreslas bruksavgifterna höjas med 2,5 procent medan anläggningsavgifterna för vatten och avlopp behålls oförändrade.

Bilaga: VA-taxa

Taxa för Tyresö kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning

Antagen av kommunfullmäktige den 16 juni 2016 att gälla från 2017-01-01.

Förvaltningen av VA-anläggningen handhas under kommunstyrelsen av tekniska kontorets VA-avdelning, nedan kallad VA-verket.

Avgiftsskyldighet

§ 1

För att täcka kostnader för Tyresö kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning ska ägare av fastighet inom anläggningens verksamhetsområde betala avgifter enligt denna taxa.

Avgiftsskyldig är alternativt den som enligt 2 och 5 §§ lagen om allmänna vattentjänster, LAV 07, (2006:412) jämställs med fastighetsägare. Avgiftsskyldig för ändamålet Dg är även den som ansvarar för att allmän platsmark ställs i ordning och underhålls, om förutsättningarna i 27 § i LAV 07 är uppfyllda.

Olika avgiftstyper

§ 2

Avgifterna utgörs av anläggningsavgifter (engångsavgifter) och bruksavgifter (periodiska avgifter).

Vid avgiftsberäkningar tillämpas avrundningsreglerna i Svensk Standard SS 01 41 41.

Fastighetstyper som taxan avser

§ 3

Fastigheterna indelas i bostadsfastighet, annan fastighet och obebyggd fastighet.

BOSTADSFSTIGHET är fastighet som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd eller enligt beviljat bygglov avses att bebyggas för bostadsändamål. Med bostadsfastighet jämställs fastighet som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd eller enligt beviljat bygglov avses att bebyggas för vissa andra ändamål såsom:

Kontor	Förvaltning	Butiker
Hotell	Sjukvård	Småindustri
Restauranger	Utbildning	Hantverk
Utställningslokaler	Idrott	

ANNAN FASTIGHET är fastighet som uteslutande eller huvudsakligen är bebyggd eller enligt beviljat bygglov avses för annat ändamål än bostadsändamål och som inte enligt ovan jämställs med bostadsfastighet.

OBEBYGGD FASTIGHET är fastighet som enligt detaljplan är avsedd för bebyggande men ännu inte bebyggt, enligt beviljat bygglov.

Avgiftsuttag

§ 4

4.1 Avgift tas ut för nedan angivna ändamål:

Ändamål	Anläggningsavgift	Brukningsavgift
V Vattenförsörjning	Ja	Ja
S Spillvattenavlopp	Ja	Ja
Df Dag- och dränvattenavlopp från fastighet inom detaljplan	Ja	Nej
Dg Dagvattenavlopp från allmänna platser såsom gator, vägar, torg Och parker inom detaljplan	Ja	Nej

Som detaljplan kan enligt 17 kap 4 § plan- och bygglagen (PBL), (SFS 1987:246 jämte senare tillägg och ändringar) även äldre plan gälla. Områdesbestämmelser enligt 5 kap, 16 § PBL är även att jämställa med detaljplan.

4.2

Avgiftsskyldighet för vart och ett av ändamålen V, S och Df inträder när VA-verket upprättat förbindelsepunkt för ändamålet och underrättat fastighetsägaren om förbindelsen.

Härvid förutsätts att samtliga i 24-27 §§ i LAV 07 angivna förutsättningar för avgiftsskyldighet är uppfyllda.

4.3

Avgiftsskyldighet för ändamålet Dg inträder när åtgärder för avledande av dagvatten blivit utförda.

4.4

Anläggningsavgift ska beräknas enligt taxa som gäller vid den tidpunkt när avgiftsskyldighet inträder.

ANLÄGGNINGSavgIFTER

(§§ 5-12)

§ 5 Anläggningsavgift för bostadsfastighet

5.1

För **bostadsfastighet** och därmed enligt § 3 jämställd fastighet ska anläggningsavgift erläggas.

Avgift per fastighet	exkl. moms	inkl. moms
a) en avgift avseende framdragning av varje uppsättning servisledning till förbindelsepunkter för V, S och Df	43 040	53 800
b) en avgift avseende nyttjande av upprättad uppsättning förbindelsepunkter för V, S och Df	43 040	53 800
c) en avgift per m ² tomtarea, se § 5.3	40,99	51,23
d) en avgift per lägenhet	36 880	46 100

Föreligger ingen avgiftsskyldighet för samtliga i § 4.1 angivna ändamål - se § 8.

5.2

Är förbindelsepunkt gemensam för två eller flera fastigheter fördelas avgift, enligt § 5.1 a), lika mellan fastigheterna.

5.3

Tomtarean utgörs av fastighetens landareal enligt förrättningskarta, nybyggnads-karta eller annan karta som VA-verket godkänner. Avgift enligt 5.1 c) tas endast ut intill ett belopp som motsvarar summan av avgifterna enligt 5.1 a), b) och d).

Vid ändrade förhållanden enligt 5.5, 5.6 och 5.7 tas ytterligare avgift ut enligt 5.1 c) om ovanstående begränsningsregel så medger och med hänsyn till vad som föreskrivs i 8.2.

5.4

Lägenhetsantalet bestäms efter de ritningar enligt vilka bygglov beviljats eller efter annan ritning eller uppmätning som VA-verket godkänner.

För sådana utrymmen i bostadsfastighet, eller därmed jämställd fastighet, som används för i § 3 andra stycket avsedda ändamål räknas varje påbörjat 150-tal m² bruttoarea (BTA) enligt svensk standard SS 02 10 52 som en lägenhet.

För Bostadsfastighet där antalet lägenheter är tre eller fler och där mer än 50 % av lägenheterna används för bostadsändamål (flerbostadshus) erläggs avgift enligt 5.1 d) för första och andra lägenheten och därefter 60 % av avgiften enligt 5.1 d) för varje lägenhet därutöver.

5.5

Dras ytterligare servisledningar fram och upprättas ytterligare förbindelsepunkter så erläggs avgifter enligt 5.1 a) och 5.1 b).

5.6

Ökas en fastighets tomtarea erläggs avgift enligt 5.1 c) för tillkommande tomtarea som härrör från fastighet för vilken tomtareaavgift inte ska anses vara förut erlagd.

Vid beräkning av avgift för tillkommande tomtarea iaktas begränsningsregeln i 5.3.

5.7

Sker om- eller tillbyggnad, uppförs ytterligare byggnad eller ersätts riven bebyggelse på fastighet ska avgift erläggas enligt 5.1 d) för varje tillkommande lägenhet.

5.8

Om VA-verket valt att anlägga tryckavloppssystem, reduceras anläggningsavgiften beräknad enligt 5.1 och övriga punkter i § 5 med 8 100 kr exklusive moms (10 125 kr inklusive moms) för installation. VA-verket svarar för inköp och leverans samt underhåll och förnyelse av erforderlig pumpenhet.

Anläggningsavgift för annan fastighet

§ 6**6.1 För annan fastighet ska erläggas anläggningsavgift.**

Avgift per fastighet	exkl. moms	inkl. moms
a) en avgift avseende framdragning av varje uppsättning servisledningar till förbindelsepunkter för V, S och Df	43 040	53 800
b) en avgift avseende nyttjande av upprättad uppsättning förbindelsepunkter för V, S och Df	43 040	53 800
c) en avgift per m ² tomtarea	98,40	123,00

Föreligger inte avgiftsskyldighet för samtliga i 4.1 angivna ändamål - se § 8.

6.2

År förbindelsepunkt gemensam för två eller flera fastigheter, fördelas avgifter enligt 6.1 a) lika mellan fastigheterna

6.3

Tomtarea utgörs av fastighetens landareal enligt förrättningskarta, nybyggnads-karta eller annan karta som VA-verket godkänner.

6.4

VA-verket kan, om godtagbar säkerhet ställs, medge anstånd med erläggande av tomtareaavgift för andel av fastighets areal, motsvarande mark som tills vidare inte utnyttjas för verksamheten på fastigheten.

Anstånd medges för viss tid, högst tio år. Om mark under anståndstiden genom fastighetsbildningsåtgärd avgår från fastigheten upphör anståndsmedgivandet att gälla och resterande tomtareaavgift förfaller till betalning.

Utestående belopp löper med ränta enligt 4 och 5 §§ räntelagen (SFS 1975:635 med senare tillägg och ändringar) från den dag anståndet beviljades och tills anståndet upphör. För tid därefter utgår dröjsmålsränta enligt 6 § räntelagen.

6.5

Dras ytterligare servisledning fram och ytterligare förbindelsepunkter upprättas så erläggs avgifter enligt 6.1 a) och b).

6.6

Ökas en fastighets tomtarea, erläggs avgift enligt 6.1 c) för tillkommande tomtarea som härrör från fastighet för vilken tomtareaavgift inte redan anses vara erlagd.

Avgift för obebyggd fastighet**§ 7****7.1**

För obebyggd fastighet utgår ingen avgift.

7.2

Bebyggd obebyggd fastighet erläggs avgifter enligt § 5 och 6

Reducerad avgift**§ 8****8.1**

Föreligger inte avgiftsskyldighet för samtliga i 4.1 angivna ändamål (V, S, Df eller Dg), erläggs reducerade avgifter enligt följande:

Avgift för framdragen servisledning

-- en ledning	70 % av avgift enligt 5.1 a) resp 6.1 a)
-- två ledningar	85 % av avgift enligt 5.1 a) resp 6.1 a)
-- tre ledningar	100 % av avgift enligt 5.1 a) resp 6.1 a)

Avgifter i övrigt**Bostadsfastighet**

		V	S	Df	Dg
Avgift per förbindelsepunkt	5.1b)	30 %	50 %	20 %	----
Tomtareaavgift	5.1c)	30 %	50 %	----	20 %
Lägenhetsavgift	5.1d)	30 %	50 %	----	20 %

Annan fastighet

Avgift per förbindelsepunkt	6.1b)	30 %	50 %	20 %	----
Tomtareaavgift	6.1c)	30 %	50 %	----	20 %

Avgifterna är uttryckta i procent av full avgift.

8.2

Inträder avgiftsskyldighet för ändamål för vilket avgiftsskyldighet inte tidigare föreläggat erläggs avgifter enligt 8.1.

Vid tillämpning av begränsningsregeln enligt 5.3 inräknas de sammanlagda avgifterna för tillkommande servisledning inte till högre belopp än 100 % av avgiften enligt 5.1 a) även om servisledningarna lagts vid olika tillfällen och avgifterna därmed blivit högre.

8.3

För servisledning som på fastighetsägarens begäran utförs senare än övriga servisledningar ska, utöver avgift enligt 8.1, erläggas en etableringsavgift om 20 % av avgiften enligt 5.1 a). Etableringsavgiften avses täcka VA-verkets merkostnader till följd av att arbetet inte utförs i samband med framdragning av övriga servisledningar.

Reglering av avgiftsbelopp

§ 9

Avgifter enligt §§ 5 och 6 är baserade på indextalet 315,70 för mars 2016 i konsumentprisindex, KPI. När detta index ändras får VA-verket rätt att reglera avgiftsbeloppen efter beslut av kommunstyrelsen. Avgiftsjustering större än KPI-förändringar beslutas av kommunfullmäktige. Avgiftsjusteringar kan högst uppgå till de belopp som direkt påverkas av index.

Reglering av taxan vid förändringar av skatter eller moms får även ändras av VA-verket, dock inte oftare än en gång årligen.

Vid reglering av taxan tillämpas följande:

- Ändring av avgiftsbeloppen görs med viss procent.
- Procenttalet erhålls genom att den i antal enheter uttryckta indexförändringen som utgör skillnaden mellan det närmast före beslut om avgiftsreglering publicerade indextalet och talet 315,70 omräknas till procent av sistnämnda tal. Erhållet procenttal avrundas till närmaste hela tal. Resultatet av ändringar avrundas i sin tur beträffande avgift enligt 5.1 a), b), och d), 6.1 a) och b) till närmaste totala kronor och beträffande avgift enligt 5.1 c), till närmaste hela kronor.
- Beslutad avgiftsändring tillämpas från och med den dag ändringen enligt beslutet träder i kraft.

Särskilt avtal

§ 10

Är det inte skäligt att för viss fastighet beräkna avgift enligt §§ 5-8 träffar VA-verket istället avtal om avgiftens storlek

Betalning av avgift

§ 11

11.1

Sedan avgiftsskyldighet inträtt ska avgift betalas inom tid som anges i räkning.

11.2

Dröjsmålsränta

Betalas debiterat belopp inte inom tid som anges i räkningen ska dröjsmålsränta erläggas enligt 6 § räntelagen från den dag betalning skulle ha skett.

11.3

Är avgiften betungande för fastighetsägaren

Uppgår avgiften till belopp som är betungande med hänsyn till fastighetens ekonomiska bärkraft och övriga omständigheter ska, om fastighetsägaren så begär och godtagbar säkerhet ställs, avgiften fördelas på årliga inbetalningar under viss tid, dock högst tio år. Ränta ska erläggas enligt 5 § räntelagen på varje del av avgiften som förfaller till betalning i framtiden från den dag då den första inbetalningen ska berörd del av avgiften betalas eller ränta betalas enligt 11.2.

11.4

Anmälningsskyldighet om ändrade förhållanden för fastigheten

Avgiftsskyldighet enligt 5.6, 5.7, 6.6 eller 7.2 föreligger då bygglov för avsett ändrat förhållande meddelats eller ändrat förhållande - t.ex. ökning av tomtearea - inträtt utan att bygglov erfordrats eller meddelats. Det åligger fastighetsägaren att omgående anmäla till VA-verket när det ändrade förhållandet inträtt.

Försummar fastighetsägaren denna anmälningsskyldighet tas dröjsmålsränta ut enligt 11.2 för tiden från det två månader förflutit sedan avgiftsskyldighet inträdde och fram till dess tilläggsavgiften betalas.

Särskilda ersättningar

§ 12

12.1

Särskild ersättning för extra anordningar

Om, efter ansökan från fastighetsägare och särskilt medgivande av VA-verket, ledningar utförts på annat sätt eller försetts med andra anordningar än verket funnit erforderligt, ska fastighetsägaren som begärt arbetets utförande ersätta VA-verket för överenskomna kostnader.

12.2

Ny servisledning

Begär fastighetsägare att ny servisledning ska utföras istället för redan befintlig och finner VA-verket skäl att bifalla ansökan är fastighetsägaren skyldig att bekosta dels den nya servisledningens allmänna del med det avdrag som befinns skäligt med hänsyn till den tidigare servisledningens ålder och skick, dels borttagandet av den tidigare servisledningens allmänna del.

12.3

Finner VA-verket det nödvändigt att utföra ny servisledning istället för och med annat läge än redan befintlig ledning, är verket skyldigt att ersätta fastighetsägaren för kostnad för fastighetens del av den nya servisledningen och dess inkoppling med det avdrag som befinns skäligt med hänsyn till den tidigare servisledningens ålder och skick.

BRUKNINGSAVGIFTER

§ 13

13.1

Beräkning

För bebyggd fastighet erläggs brukningsavgift.

Avgift utgår per fastighet	<u>exkl. moms</u>	<u>inkl. moms</u>
a) en fast avgift per år	862,64	1 078,30
b) en avgift per m ³ levererat vatten	19,87	24,83
c) en avgift per år och bostadsenhet för bostadsfastighet och därmed jämställd fastighet	770,80	963,50
d) en avgift per år och varje påbörjat 500-tal m ² tomtarea för annan fastighet	542,00	677,50

I fråga om sådana utrymmen i bostadsfastighet eller därmed jämställd fastighet, som används för i § 3 andra stycket avsedda ändamål räknas varje påbörjat 150-tal m² bruttoarea (BTA) enligt svensk standard SS 02 10 53 som en bostadsenhet.

Har fler fastigheter gemensamt mätställe utgår endast en fast avgift enligt 13.1 a).

Föreligger inte avgiftsskyldighet för samtliga i 4.1 angivna ändamål reduceras avgifterna. Följande avgifter ska då erläggas för resp ändamål med:

		V	S
Fast avgift	13.1 a)	40 %	60 %
Avgift per m ³	13.1 b)	40 %	60 %
Avgift per lägenhet	13.1 c)	40 %	60 %
Avgift efter tomtarea	13.1 d)	40 %	60 %

Avgifterna är uttryckta i procent av full avgift.

13.2

Avgift för fastighet utan mätare

Har VA-verket bestämt att för bebyggd fastighet vattenförbrukningen tillsvidare inte ska fastställas genom mätning, tas avgift enligt 13.1 b) ut efter en antagen förbrukning om 120 m³ per bostadsenhet i permanentbostad och med 40 m³ per år för fritidsbostad.

Vid beräkning av antalet bostadsenheter - se 13.1.

13.3

Parallellkopplade mätare

Parallellkopplade vattenmätare räknas som ett mätställe.

§ 14**Ökad eller reducerad avgift för spillvattenavlopp**

Tillförs avloppsnätet större spillvattenmängd än som svarar mot levererad vattenmängd eller avleds inte hela den levererade vattenmängden till avloppsnätet ska avgift för spillvattenavlopp erläggas efter den mängd spillvatten som avleds till avloppsnätet.

Mängden ska bestämmas genom mätning på fastighetsägarens bekostnad av ifrågasvarande vatten- eller spillvattenmängd eller på annat sätt som överenskommit mellan VA-verket och fastighetsägaren.

En förutsättning för att avgiften för avlett spillvatten ska debiteras efter annan grund än efter levererad mängd vatten är att skillnaden mellan mängderna vatten och spillvatten är avsevärd.

§ 15**Avgifter för obebyggd fastighet**

För obebyggd fastighet erläggs ingen bruksavgift.

§ 16**Av fastighetsägare begärda åtgärder**

Har VA-verket på fastighetsägarens begäran vidtagit åtgärd eller har på grund av att fastighetsägaren åsidosatt sin skyldighet vattentillförseln stängts av eller reducerats eller annat åtgärd vidtagits av VA-verket debiteras följande avgifter:

	exkl. moms	inkl. moms
Nedtagning och uppsättning av vattenmätare	650,00	812,50
Avstängning och påsläpp av vattentillförsel	650,00	812,50
Montering och demontering av strypbricka i vattenmätare	650,00	812,50
Länsning av vattenmätarbrunn	1 298,00	1 622,50
Byte av skadad vattenmätare	844,00	1 055,00

§ 17**Fastställande av avgiftens storlek**

Avgifter enligt § 13 är baserade på indextalet 315,70 för mars 2016 i konsumentprisindex, KPI. När detta index ändras får VA-verket rätt att reglera avgiftsbeloppen. Reglering av taxan vid förändringar av skatter och moms får även ändras av VA-verket, dock inte oftare än en gång årligen.

Vid reglering av taxan tillämpas följande:

- Tillägg eller avdrag på avgiftsbeloppen görs med viss procent.
- Procenttalet erhålls genom att den i antal enheter uttryckta indexförändring som utgör skillnaden mellan det närmast före beslut om avgiftsreglering publicerade indextalet och talet 315,70 omräknas till procent av sistnämnda tal. Erhållet procenttal avrundas till närmaste hela tal. Tillägg eller avdrag avrundas i sin tur beträffande avgift enligt 13.1 a), c) och d) till närmaste hela kronantal samt beträffande avgift enligt 13.1 b) till närmaste hela tioörestal.
- Beslutad avgiftsändring tillämpas från och med debiteringsperioden efter den dag som angetts i beslutet. För de avgifter enligt 13.1 b), 13.2 och 13.3 samt

§ 14, som är baserade på uppmätning hos fastighetsägare, tillämpas dock avgiftsändringen endast i fråga om den vattenmängd som förbrukas och den spillvattenmängd som släpps ut efter den i beslutet angivna dagen.

§ 18

Om det inte går att beräkna avgift

Är det inte skäligt att för viss fastighet beräkna avgift enligt §§ 13, 14 och 15, träffar VA-verket istället avtal om avgiftens storlek.

§ 19

Betalningsvillkor

Avgift enligt 13.1 a), c) och d) debiteras i efterskott per månad, kvartal, tertiäl eller halvår enligt beslut av VA-verket. Avgift enligt 13.1 b) debiteras i efterskott på grundval av enligt mätning förbrukad vattenmängd eller annan grund som anges i §§ 13 och 14.

Betalas debiterat belopp inte inom tid som anges i räkningen, erläggs dröjsmålsränta på obetalt belopp enligt 11.2.

Sker enligt VA-verkets beslut måtaravläsning inte för varje debitering, får mellanliggande debiteringar ske efter uppskattad förbrukning, dock att måtaravläsning och debitering efter verklig förbrukning ska ske i genomsnitt minst en gång per år.

Avläsning och debitering ska ske på fastighetsägarens begäran med anledning av fastighetsöverlåtelse.

§ 20

Av fastighetsägare begärda åtgärder

Har fastighetsägare begärt att VA-verket ska genomföra en åtgärd för att underlätta eller möjliggöra fastighetsägarens brukande av anläggningen i visst fall eller avseende eller har i övrigt särskild åtgärd påkallats på grund av fastighetens VA-förhållanden, har VA-verket rätt att träffa avtal om bruksavgiftens storlek.

Taxans införande

§ 21

Denna taxa träder i kraft 2017-01-01.

De bruksavgifter enligt 13.1, 13.2 och 13.3 samt § 14, som är baserade på uppmätning hos fastighetsägare, ska tillämpas i fråga om den vattenmängd som levereras och den spillvattenmängd som släpps ut efter dagen för taxans ikraftträdande.

Tyresö kommun
Tekniska kontoret
VA- och renhållningsavdelningen

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum 2016-05-09

1 (4)

Kommunledningskontoret

Dnr 2016 KSM 1190/051

Revidering av taxa för renhållningsavgifter

Förslag till beslut

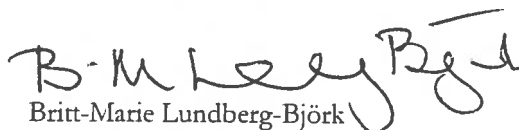
Kommunledningsutskottets förslag till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige

- Reviderad taxa för renhållningsavgifter fastställs och gäller från och med 1 januari 2017.

Kommunstyrelseförvaltningen

Bo Renman
Kommundirektör

Britt-Marie Lundberg-Björk
Chef tekniska kontoret

Sammanfattning

Renhållningsenheten har som följd av utökade avfallstjänster samt utvecklingen av kostnader för insamling av matavfall utarbetat ett förslag till ny taxa för avfallsavgifter. Taxeförslaget innehåller även vissa anpassningar av befintliga avfallstjänster i syfte att optimera avfallshanteringen, minska avfallsmängderna och öka nyttjandet av resurser i avfallet. Införandet av behovshämtning och insamling av organiskt matavfall innebär även att avfallstjänsternas nyttjande gradvis har utvecklats för att på sikt medföra minskade

tyresö kommun

avfallsmängder. Under en övergångsperiod har renhållningsverksamhetens kostnadstäckning via avgifter varit svår att överblicka som följd av hur omfattande beteendeförändringarna för ökad källsortering och engagemanget i matavfallsinsamling blivit bland abonnenterna. För att i möjligaste mån uppnå ekonomisk balans i verksamheten utifrån tidigare resultat och förväntade förändringar av abonnemang, avfallsmängder och övriga kostnadsförändringar för entreprenader och avfallsbehandling så föreslås för 2017 förändringar av både rörliga och fasta renhållningsavgifter. Avgiftshöjningarna för merparten av tjänsterna ligger inom intervallet 2 - 5 procent beroende på avfallstjänst, medan vissa kostnader föreslås vara oförändrade i jämförelse med 2016 års taxa.

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige fastställde den 16 juni 2015, § 73, nu gällande taxa för avfallstjänster. I nuvarande renhållningstaxa anges hur avgiftsbelopp för allmänna kostnadsökningar i form av entreprenadindex ska framräknas. Indexeringsperioderna är även reglerade i ingångna entreprenadavtal vilka samtliga löper till 2017-09-30.

Inom renhållningsverksamheten så erhålls nytt och definitivt avgiftsunderlag avseende påföljande års prisförändringar till följd av avtalade indexförändringar för avfallsbehandling från Fortum och övriga avfallsentreprenader vanligtvis inte förrän under november månad.

Denna tidförskjutning för förändringar i tillämpliga index och behandlingsavgifter måste därför uppskattas under våren innevarande år utifrån en förväntad kostnadsutveckling för helåret och som underlag till taxor och avgifter för påföljande år.

Den nuvarande taxan behöver justeras med anledning av följande utgångspunkter:

- Indexuppräknningar enligt gällande entreprenadavtal behöver regleras.
- Behandlingskostnader för avfall och slam från enskilda VA-anläggningar ökar.
- Alla abonnenter i Tyresö har möjlighet att ansluta sig till matavfallsinsamlingen, följer avfallsplanens mål om ökat resursutnyttjande, men medför också ökade kostnader då en stor andel av kollektivet nyttjar tjänsten.
- Mängden insamlat farligt avfall har ökat stadigt under senaste åren. Detta är mycket positivt ur miljöperspektiv och följer avfallsplanens mål. Dock innebär det samtidigt ökade kostnader då dessa mängder skall tas om hand och destrueras.

Avgiftsnivåerna i nuvarande avfallstaxa bedöms vara otillräckliga för att täcka uppkommande kostnader som medför behov av taxejustering inför 2017 och verksamhetens ingående negativa balans 2016 behöver även kompenseras genom en taxejustering. I förslaget till reviderad taxa har även hänsyn tagits till de behandlingspriser som är aktuella på marknaden idag och som kan komma att gälla i det nya avtalet. Entreprenadkostnaderna och dessas

tillämpliga index bedöms komma att öka med cirka 0,7 procent förutsatt att rådande inflationsutveckling blir bestående för hela år 2016.

Taxans utfall

De förändringar av avfallstjänster som infördes alltsedan 2013 innebär att taxan har förenklats för huvuddelen av enbostadshushållen genom att i huvudsak två grundmoment i taxan tillämpas – med eller utan matavfallsinsamling. Dessa abonnemang har samtidigt behovsbaserad hämtning vilket innebär goda möjligheter att minska avfallsmängderna och antalet hämttillfällen av övrigt brännbart restavfall.

Abonnemang med matavfallsinsamling

För ett hushåll med 190 liters kärl och matavfallsabonnemang kommer den fasta grundavgiften att uppgå till 1 318 kr, därefter kostar varje enskild tömning av kärlet 53,47 kr. (Matavfallskärlet töms dock kostnadsfritt 36 gånger per år). Matavfallsabonnemang innebär en minskad grundavgift med 281 kronor, vilket är samma nivå som under 2016.

Abonnemang med behovshämtning

För ett hushåll med behovshämtning i 190-liters kärl, men utan matavfallsabonnemang och en utställningsgrad på 42 procent (22 hämtningar/år), blir den förslagna totala avgiften för år 2017, 2 783 kr, vilket är en kostnadsökning med 3,8 procent.

Abonnemang utan behovshämtning

Denna tjänst finns kvar för ett mindre antal avfallsabonnemang. Ett hushåll med 190 liters kärl, hämtning 26 gånger per år, erhåller en avgift på 2 795 kr vilket motsvarar en kostnadsökning med cirka 4 procent.

Flerbostadshus med matavfallsinsamling

För boende i flerbostadshus med gemensamt kärl föreslås grundavgiften per lägenhet uppgå till 950 kr vilket innebär en sänkt grundavgift med 138 kronor jämfört med abonnenter som inte källsorterar matavfall, vilket är samma nivå som under 2016.

Flerbostadshus utan matavfallsinsamling

För boende i flerbostadshus med gemensamt kärl är nuvarande grundavgift 2017 per lägenhet 1 060 kr. Nu föreslås samma avgift bli 1 092 kr och den rörliga avgiften höjs med cirka 5 procent beroende på kärlestorlek och hämtintervall.

Abonnenter i grupphusområden

Boende i grupphusområde med underjordsbehållare betalar motsvarande grundavgift som boende i flerbostadshus. Den rörliga avgiften höjs med cirka 5 procent och behandlingsavgiften med 3 procent.

Verksamheter med matavfallsinsamling

En verksamhet som sorterar ut matavfall 52 ggr per år betalar 2 764 kr exklusive moms. Där till kommer avgift för tömning av kärl för hushållsavfall. Kostnaden för tömning av matavfallskärlet föreslås därmed vara oförändrad i jämförelse med 2016 års taxa.

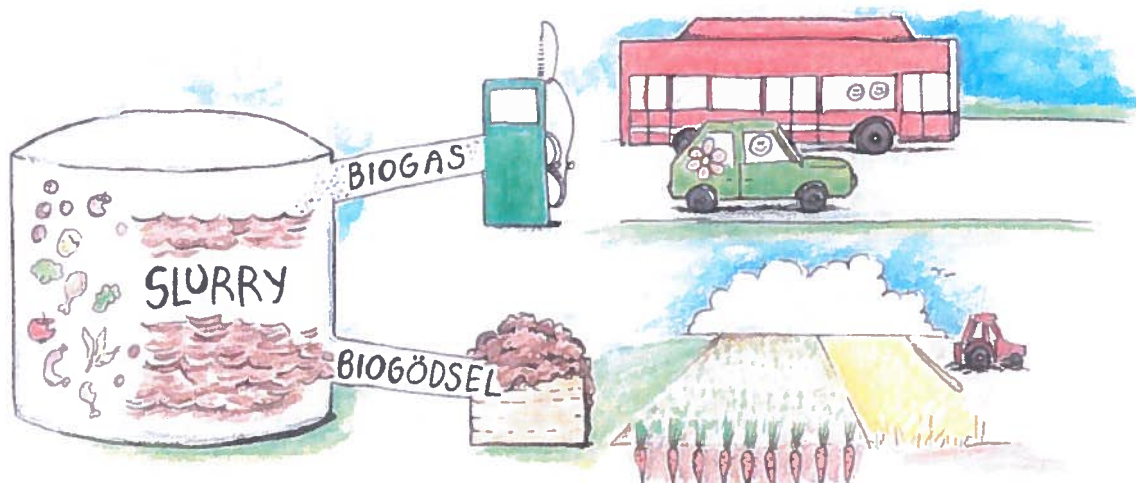
Slamtjänster

För ett hushåll med enskilt avlopp, kostar en regelbunden eller obligatorisk tömning av en 3 kubikmeter stor WC-tank 979 kr år 2016. För år 2017 föreslås samma tjänst att kosta 1 018 kr, vilket innebär en avgiftsökning med 5 procent. Avgiften för slangdragning föreslås öka med 2 procent (från 86 kr per fem meter till 88 kr per fem meter) då slangdragningen arbetsmiljömässigt är ett problematiskt moment.

Renhållningstaxa för Tyresö kommun

Biogas är bra för djuren, naturen och alla människor.

Illustratör: Ingrid Ölmebring

Förslag till renhållningstaxa för Tyresö kommun 2017.
Antagen av kommunfullmäktige 2016-xx-xx, gäller från och med 2017-01-01

tyresö kommun

Renhållningstaxa för Tyresö kommun

1. Allmänna bestämmelser

Denna taxa träder i kraft den 1 januari 2017 då kommunfullmäktiges tidigare antagna taxa, Dnr 2015/KS 0289 12 antagen den 16 juni 2015, § 73 ersätts.

Gällande bestämmelser för hanteringen av hushållsavfall finns i kommunens renhållningsordning.

Renhållningstaxans avgifter skall betalas till Tyresö kommun, renhållningen.

Avfallsabonnemang

Samtliga företag, verksamheter, med avfall jämförligt med det som kommer från hushåll, enbostadshus och flerbostadshus är skyldiga att ha ett abonnemang för hämtning av hushållsavfall hos Tyresö kommun, renhållningen. Abonnemanget tecknas i eget namn eller genom fastighetsägaren.

Betalningsskyldighet och faktura

Fastighetsinnehavaren är betalningsskyldig för avgifter enligt denna taxa. Avgiften måste betalas även då det inte finns avfall att hämta. Undantag från detta är fastigheter med behovsanpassad hämtning vilka debiteras så kallad rörlig avgift bara då hämtning skett. Tomträttsinnehavare och samfällighetsförening kan i förekommande fall jämföras med fastighetsinnehavare.

Fakturor delas inte mellan flera fastighetsinnehavare, vid delat abonnemang utgår endast en faktura.

Alla fastighetsinnehavare och rörelseidkare är skyldiga att göra anmälan om hämtning till Tyresö kommun, renhållningen. Betalningsskyldighet föreligger till dess anmälan om ändrade förhållanden har inkommit till kommunen.

Om inte betalning sker i tid, har Tyresö kommun, renhållningen rätt att debitera påminnelseavgift samt gällande dröjsmålsränta.

Lagstadgad moms ingår i taxan om inte annat anges.

Uppehåll

Ansökan om uppehåll i hämtningen ska ske skriftligt från fastighetsinnehavaren om fastigheten inte kommer att användas under en sammanhängande tid av minst sex månader. Grundavgiften måste betalas även under uppehållsperioden. Ansökan ska göras på särskild blankett minst 1 månad innan uppehållet är tänkt att börja. Blanketten tillhandahålls av kommunens servicecenter eller hämtas via kommunens hemsida, tyreso.se.

Förändringar i abonnemanget

Förändringar i avfallshämtningen som kan ha betydelse för beräkning av avgiften, exempelvis byte av kärl eller ändring av hämtningsintervall, ska anmälas till Tyresö kommuns servicecenter i god tid innan förändringen ska träda i kraft. Den nya avgiften regleras på kommande faktura.

Ansökan om ändringar som avser gemensam hämtning, gemensam behållare eller utökat intervall för slamtömning, lämnas till renhållningen.

För kompostering av köksavfall med godkänd varmkompost krävs anmälan till Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund.

För eventuell installation av köksavfalls-kvarn, krävs medgivande av kommunens VA-avdelning, för mer information, se kommunens hemsida:

tyreso.se/vatten

Ägarbyte och uppsägning av abonnemang

Anmälan om ägarbyte eller uppsägning av avfallsabonnemang skall göras till Tyresö kommun, renhållningen på särskild blankett som tillhandahålls av Servicecenter eller hämtas via kommunens hemsida, tyreso.se.

Den tidigare fastighetsinnehavarens betalningsansvar upphör inte förrän anmälan inkommit till Servicecenter.

Taxans konstruktion

Renhållningsavgiften är uppdelad i en grundavgift och en rörlig avgift. Utöver detta finns avgifter för tilläggstjänster. Grundavgifter och rörliga avgifter som gäller samtliga hushåll och verksamheter anges i avsnitt 2A, Samlade avgifter.

Grundavgiften betalas för permanentboende i en- och flerbostadshus, sommarboende i fritidshus eller verksamheter med hushållsavfall eller jämförligt avfall. Grundavgift debiteras per enbostadshus även när två eller flera fastighetsinnehavare använder gemensam avfallsbehållare.

I grundavgiften ingår:

- Avfallskärl som tillhandahålls av Tyresö kommun, renhållningen.
- Flerbostadshus, grupphus eller verksamheter som bör använda underjordsbehållare bekostar själv inköp samt anläggning av behållarna.
- Insamling av grovavfall 2 ggr/år efter beställning. Max två m³ avfall hämtas per gång från en- och tvåfamiljshus med " eget " abonnemang.
- För hushållen ingår årligen 20 stycken inpasseringar till återvinningscentralen där hushållen själva kan lämna och sortera sitt grovavfall.

- Tillgång till avlämning av el- och elektroniskt avfall, farligt avfall och småbatterier i batteriholkar vid miljöstationer och på vissa andra centrala platser.
- Kostnader för information, administration, kundtjänst och fakturering.
- Kostnader för hämtning och transport av kasserade kylmöbler.
- Kostnader för fastighetsnära insamling av el- och elektronikprodukter två gånger per år från enfamiljshus med eget abonnemang efter beställning och två gånger per hämtställe och år från flerbostadshus med elavfallsabonnemang.

Den rörliga avgiften framgår av taxan och varierar beroende på behållartyp, storlek och tömningsintervall.

Avgifter debiteras kvartalsvis eller månadsvis.

Avgifter för tilläggstjänster, exempelvis hämtning av grovavfall, trädgårdsavfall, slam, latrin och fett, anges i avsnitt B, "Separata avgifter, tilläggsavgifter".

Övriga arbeten och tjänster

Arbete och tjänster, som till sin art eller utformning skiljer sig från de som är upptagna i taxan, debiteras enligt självkostnadspris med tillägg om 15 % i administrationsavgift. Priset bestäms av Tyresö kommun, renhållningen.

Taxejustering

Avgifterna i denna taxa påverkas av index A12:1-3MD eller motsvarande. Avgifterna kan justeras årligen fr.o.m. 1 januari enligt ovan och fastställs av kommunstyrelsen.

Indexreglering av taxan kan ske om inte kommunfullmäktige beslutar annat.

2. Avgiftsdokument

A Samlade avgifter (samtliga avgifter är inklusive moms)

A1.1 Enbostadshus med kärl

Behovsanpassad hämtning vid enbostadshus med automattömmande kärl
Insamlingsrutt går varje vecka på schemalagd veckodag.
Du betalar för minst sex (6) hämtningar per år.

Automattömmande kärl, volym i liter	Grundavgift per lägenhet i småhus kr/år	Rörlig avgift kr/hämtning
90-140	1 607	40,87
190	1 607	53,47
240	1 607	62,88
370	1 607	74,72

Kärl finns att beställa i storlekarna 130-370 liter

A1.2

Behovsanpassad hämtning vid enbostadshus med automattömmande kärl och separat kärl för utsortering av matavfall
Insamlingsrutt går varje vecka på schemalagda veckodagar. Du betalar för minst sex (6) hämtningar per år för det brännbara hushållsavfallet.
Matavfallskärllet töms kostnadsfritt 36 gånger/år.

Automattömmande kärl, volym i liter	Grundavgift per lägenhet i småhus kr/år**	Rörlig avgift kr/hämtning
90-140*	1 318	40,87
190	1 318	53,47
240	1 318	62,88
370	1 318	74,72

*Kärl finns att beställa i storlekarna 130-370 liter.

**Inklusive grundavgiftsrabatt för insamling av matavfall.

Grundavgiftsrabatt	Kronor/hushåll och år
Matavfallsrabatt, enbostadshus	281

A1.3

Avgifter för enbostadshus med platshämtning, fast hämtningsintervall och automattömmande kärl, kr/behållare och år

Automattömmande kärl, volym i liter	Antal hämtningar per år	Grundavgift per lägenhet kr/år	Rörlig avgift kr/år	Total avgift kr/år
90-140	26	1 607	959	2 566
190	26	1 607	1 188	2 795
240	26	1 607	1 644	3 251
370	26	1 607	2 533	4 140

Kärl finns att beställa i storlekarna 130-370 liter

Avgift för gångavstånd (B1) tillkommer.

A2. Fritidshus

"Sommartaxa" hämtning från vecka 14 till och med vecka 39.

Avgift för behovsanpassad hämtning vid fritidshus med automattömmande kärl
Insamlingsrutt går varje vecka på schemalagd veckodag.

Du betalar för minst tre (3) hämtningar per år.

Fritidshus som önskar sortera ut matavfall eller tömma kärlet året runt övergår till

A1.1.

Automattömmande kärl, volym i liter	Grundavgift per lägenhet i småhus kr/år	Rörlig avgift kr/hämtning
90-140	780	40,88
190	780	53,87
240	780	62,87
370	780	74,72

Kärl finns att beställa i storlekarna 130-370 liter

A3. Flerbostadshus, grupphusområden med gemensamt hämtställe, verksamheter och badplatser

Grundavgifter för lägenheter i flerbostadshus, grupphusområden med gemensamt hämtställe samt för verksamheter.

	Grundavgift per lägenhet eller verksamhet kr/år
Lägenhet	1 092
Verksamheter	824
Badplatser	687
Säck (endast verksamheter)	1 192

Observera att hämtningsavgift och behandlingsavgift tillkommer!

Grundavgiftsrabatter	Kronor/år
Matavfallsrabatt, flerbostad samt grupphusområde/lgh	138
Komposteringsrabatt* flerbostadshus/lgh	94

*Komposteringsrabatten avvecklas successivt, inga nya kunder ansluts.

Rörliga avgifter för flerbostadshus, grupphusområden med gemensamt hämtställe och verksamheter

Kärl, volym i liter	Antal hämtningar per år	Rörlig avgift kr/år
Säck, 160	52	1 388
140	26	959
140	52	1 917
190	26	1 188
190	36	2 033
190	52	2 375
240	26	1 644
240	52	3 286
370	26	2 533
370	52	5 067
370	104	7 724
660	26	3 742
660	36	5 183
660	52	7 486
660	104	16 225
660	156	25 278
660	208	36 221

Observera att grundavgift tillkommer

För flerbostadshus samt grupphusområden med gemensamt hämtställe töms matavfallskärlet kostnadsfritt 52 gånger/år.

För verksamheter är avgiften för tömning av matavfallskärl

Automattömmande kärl, volym i liter	Antal hämtningar under perioden	Rörlig avgift kr/år, exklusive moms
140	52	2 764
140	104	5 529

Rörliga avgifter för badplatser

Automattömmande kärl, volym i liter	Antal hämtningar under perioden	Rörlig avgift kr/år
190	20	1 127
240	20	1 322
370	20	1 760
370	40	3 518

Observera att grundavgift tillkommer

Komprimatorbehållare för insamling av hushållsavfall

Dessa avgifter gäller komprimatorbehållare för insamling av "säck- och kärlavfall*", inte för grovavfall. Avgiften inkluderar tömning och behandling och gäller vid regelbunden, schemalagd hämtning. Grundavgift per lägenhet tillkommer utöver nedanstående avgifter. Avgifter för utsättning och hemtagning tillkommer.

Behållare	Avgift kr/tömning
15-18 m ³ komprimatorbehållare	6 793
19-22 m ³ komprimatorbehållare	8 068
23-26 m ³ komprimatorbehållare	9 662
27-30 m ³ komprimatorbehållare	11 257

Storbehållare för insamling av hushållsavfall

Dessa avgifter gäller storbehållare för insamling av "säck- och kärlavfall*", inte för grovavfall. Avgiften inkluderar tömning och behandling och gäller vid regelbunden, schemalagd hämtning. Grundavgift per lägenhet tillkommer utöver nedanstående avgifter. Avgifter för utsättning, hyra och hemtagning tillkommer.

Behållare	Avgift kr/tömning
2-3 m ³ storbehållare	1 997
4-5 m ³ storbehållare	2 302
6-8 m ³ storbehållare	2 507

*Med säck- och kärlavfall avses sådant hushållsavfall som kan samlas in i säck eller kärl, städ- och köksavfall. Med grovavfall avses hushållsavfall som är så tungt eller skrymmande eller har egenskaper som gör att det inte är lämpligt att samla in i säck eller kärl. Grovavfall ska inte läggas i storbehållare.

Mobil sopsug för insamling av hushållsavfall

	Avgift kr/tömning
Pris per tömning och dockningspunkt	3 681

Observera att grundavgift tillkommer. Behandlingsavgift tillkommer med 783 kr/ton.

A4. Hushåll och verksamheter med underjordsbehållare

Småhus i grupphusområden med gemensam avfallshantering, flerbostadshus och verksamheter som använder underjordsbehållare.

Nedsänkta behållare, mark-/underjordsbehållare

	Tömningsavgift
Schemalagd hämtning, pris per tömning	384
Extra tömning utanför ordinarie tur	1 201

Observera att grundavgift tillkommer. Behandlingsavgift tillkommer med 783 kr/ton.

B. Separata avgifter, tilläggsavgifter

B1. Gångavstånd

Avstånd	Avgift per säck/behållare
5 - 10 meter	33 kr/hämtning
11 – 20 meter	48 kr/hämtning
Mer än 20 meter och maximalt 30 meter	99 kr/hämtning

Gångavståndstillägg räknas från hämtfordonets närmaste angöringsplats till behållaren.

B2. Övriga tjänster hushållsavfall och kärlbyte

Avgift för extra hämtning utanför ordinarie tur av kärl eller säck med hushållsavfall	320 kr/tillfälle
Avgift för hämtning av flera kärl i samband med extrahämtning hos flerbostadshus, grupphus eller verksamhet. Pris per tillkommande kärl.	77 kr/kärl
Avgift för hämtning av extra säck i samband med ordinarie hämtning	77 kr/säck
Avgift för hämtning av säck på skärgårdsöar	319 kr/säck
Avgift för byte av kärlstorlek	242 kr/kärl
Avgift för gravitationslås inklusive montering på kärl	670 kr/kärl

B3. Grovavfall

Beställning från enbostadshus

Detta gäller hämtning utöver den avgiftsfria hämtningen av grovavfall som sker efter beställning, två gånger per år under de veckor som renhållningen, bestämmer.

Hämtning av maximalt 2 m ³ /hämtning	423 kr/gång
Behandling per kilo	2,01 kr/kg

Abonnemang för hämtning från flerbostadshus/verksamhet

Hämtning i kärl per m ³ och hämttillfälle	149 kr/m ³
Behandling per kilo	2,01 kr/kg

B4. Elavfall

Beställning från enbostadshus

Detta gäller hämtning utöver den avgiftsfria hämtningen av elavfall som sker efter beställning, två gånger per år under de veckor som renhållningen fastställt.

Spisar, tv-apparater, torktumlare, torkskåp, köksfläktar, tvätt- och diskmaskiner. Avgift per hämtställe.	420 kr/gång
---	-------------

(kylskåp och frysar hämtas avgiftsfritt vid fastighetsgräns)

Abonnemang på hämtning från flerbostadshus/verksamhet

Regelbunden hämtning av elavfall från flerbostadshus lastat i särskild hämtningsutrustning (utöver två kostnadsfria hämtningar per hämtställe och år).	420 kr/hämtställe och gång
Extra hämtning vid gemensamt hämtställe (ex. skolor, institutioner).	1 050kr/hämtställe och gång

B5. Trädgårdsavfall

Abonnemang på hämtning under tiden april – oktober.

Tömning sker efter beställning hos servicecenter. Kostnad för hyra av behållare samt behandling av trädgårdsavfallet ingår i avgiften vid hämtning i kärl.

Behållare, volym	Avgift för tömning och behandling
370 l kärl	439 kr/tillfälle
660 l kärl	526 kr/tillfälle

B6. Latrin

Avgift för hämtning och behandling av latrinbehållare av engångstyp. Lyftvikt max 15 kg. Nytt kärl ingår i avgiften.	810 kr/st
--	-----------

Om det vid hämtningstillfället inte synligt finns något/några kärl att hämta på grund av övertäckning, bristfällig utmärkning eller annan orsak, tas en avgift ut för bomkörning, 758 kr/tillfälle.

B7. Slam

Avgifter kr per hämtningstillfälle

Beställd tömning	Regelbunden/obligatorisk tömning	Akut tömning	Jourtömning
591	562	956	3 370

Behandlingsavgift med 152 kr/m³ tillkommer. Vid hämtning vägs den hämtade volymen varefter debitering utförs per 100 liter.

Vid tömning av fler än en anläggning på fastigheten vid samma tillfälle tillkommer 505 kr i tömningsavgift per tillkommande anläggning. Tömd mängd slam sammanräknas totalt per fastighet och tillfälle vid betalning av avgift för tömning enligt ovanstående tabell. Behandlingsavgift tillkommer.

Tillägg för beställning av tömning av anläggning med mindre hämtfordon (lägre axeltryck) tillkommer med 971 kr per tömningstillfälle.

Om anläggningen inte kan tömmas på grund av övertäckning, bristfällig utmärkning eller annan orsak, eller om anläggningen är tom vid en schema-lagd tömning, tas en avgift ut för bomkörning, 589 kr/tillfälle.

Övriga avgifter vid hämtning av slam

Timersättning för slamfordon med förare	1 157 kr/tim
Timersättning extra arbete, t ex framgrävning av lock, sökning efter anläggning m.m.	515 kr/tim
Tillägg för slang per 5 m intervall (10-50m)	88 kr
Tillägg för extrapersonal vid slangdragning	515 kr/tim
Timersättning mellanpumpning	1 157 kr/tim
Slamtömning med båt per tillfälle	4 772 kr/tillfälle

B9. Fett

Priser per påbörjad m³ exkl. behandlingsavgift i kr

Beställd tömning	Regelbunden/ schema	Akut tömning	Jourtömning
1 160	1 089	1 605	5 263

Till ovanstående priser tillkommer behandlingsavgift enligt vid tillfället gällande priser från mottagande behandlingsanläggning, för närvarande 393 kr/m³.

Om anläggningen inte kan tömmas på grund av övertäckning, bristfällig utmärkning eller annan orsak, eller om anläggningen är tom vid en schema-lagd tömning, tas en avgift ut för bomkörning, 1 326 kr/tillfälle.

Övriga avgifter vid hämtning av fett

Timersättning extra arbete på plats	1326 kr/tim
Tillägg för slang per 5 m intervall (10-50m)	88 kr

B10. Tilläggsavgifter Kretsloppscentralen

Företagskort, inklusive 30 besök	8 800
Extra inpassering på Kretsloppscentralen	160
Nytt inpasseringskort (pga. borttappat/förlorat kort)	137
Däck på fälg	64 kr
Slipers/tryckimpregnerat virke, pris per släp	263 kr

B11. Övriga tjänster

Tjänster som inte tidigare omnämnts i denna renhållningstaxa utförs mot självkostnad. Administrationsavgift om 15 % tillkommer.

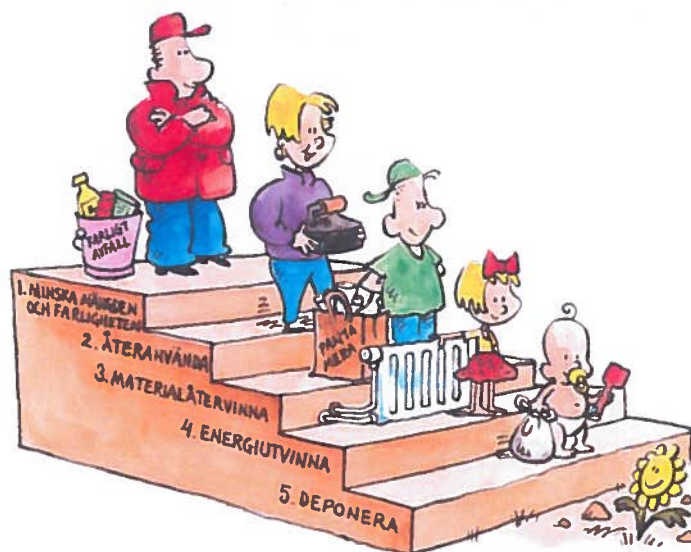
Vad får du för pengarna?

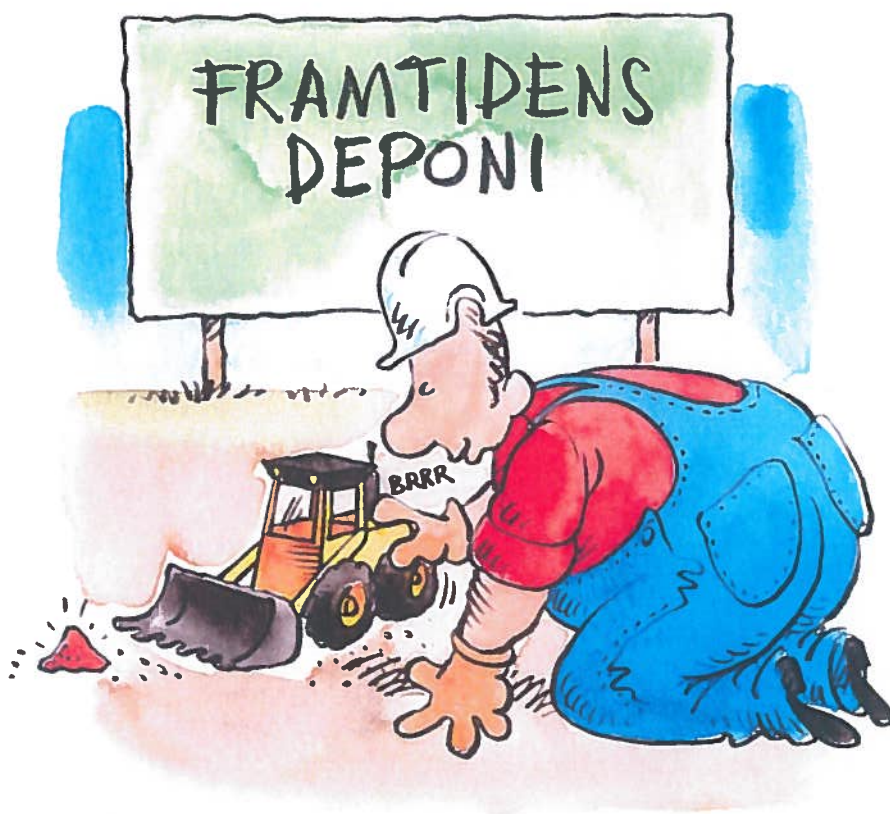
Inga skattepengar går till renhållningsverksamheten, allt bekostas genom avgifter enligt taxa som fastställs av kommunfullmäktige. Denna renhållningstaxa gäller från den 1 januari 2017.

Det här ingår i ditt helårsabonnemang:

- Hämtning av hushållsavfall under hela året.
- Grov- och elavfallshämtning efter beställning två ggr/år för dig med eget abonnemang.
- Återvinning och slutbehandling av allt avfall som samlas in genom kommunen. Olika typer av avfall behandlas var för sig. Inget avfall slutbehandlas i Tyresö.
- 20 fria besök för hushåll respektive 30 fria besök för företag till Kretsloppscentralen i Petterboda.
- Tillgång till tre "samlare" (på Willys, Hemköp i Trollbäcken samt Stora Coop i Tyresö C), där du exempelvis kan lämna batterier, ljuskällor, uttjänta mobiltelefoner och värmeljuskoppar.
- Information, rådgivning och annan administration.

Tack för att du sorterar ditt avfall för återvinning och bidrar till att naturresurser kan sparas!

Illustrationer: Ulf Swerin

Om du vill ha mer information, eller om du har andra frågor, kontakta oss gärna.

Så här når du oss:

Servicecenter: Tel: 08-5782 91 00

E-post: servicecenter@tyreso.se

Besöks/postadress: Marknadsgränd 2, 135 81 Tyresö

Hemsida: tyreso.se/avfall

tyresö kommun

UTDRAG

§ 1035

Dnr 2016/SN 0017 12

Justering av taxa och avgifter inom omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning

Socialnämndens förslag till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige

1. Den av regeringen föreslagna och av riksdagen beslutade höjningen av högkostnadsskyddet för avgifter inom hemtjänst och vård- och omsorgsboende samt för boendeavgift i vård- och omsorgsboende, implementeras i Tyresö.
2. Följande avgifter fastställs och indexeras, under förutsättning att beslut fattas i enlighet med punkt 1:
 - Omvårdnad dygnet runt i eget boende: 1 991 kr/månad
 - Omvårdnads- och serviceinsatser i vård- och omsorgsboende: 1 991 kr/månad
 - Omvårdnad dag och kväll och/eller dagverksamhet: 890 kr/månad
 - Korttidsvistelse: 66 kr/dag Boendeavgift i vård- och omsorgsboende: 2 045 kr/månad
3. Ändringarna träder i kraft den 1 september 2016.

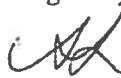
Carl-Johan Karlson (S) meddelar för Socialdemokraternas tjänstgörande ledamöters räkning att tjänstgörande Socialdemokrater inte deltar i beslutet. Peter Söderlund (MP) deltar inte i beslutet.

Röstförklaring

Carl-Johan Karlson (S) lämnar röstförklaring för de tjänstgörande socialdemokratiska ledamöternas räkning (bilaga).

Beskrivning av ärendet

Förvaltningen har utrett frågan gällande taxa och avgifter inom omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning. Detta till följd av att riksdagen i december 2015 beslutade att anta regeringens budgetproposition för 2016

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	---

som omfattar en höjning av högkostnadsskyddet för avgifter inom hemtjänst och vård- och omsorgsboende, samt för boendeavgift i vård- och omsorgsboende.

Detta innebär att kommuner ges möjlighet att höja avgiftstaket för avgifter inom hemtjänst och vård- och omsorgsboende. Höjningen regleras som en ändring i socialtjänstlagen (2001:453) 8 kap. 5 § och träder i kraft den 1 juli 2016. Samtidigt sänks det generella statsbidraget till kommuner i systemet för kommunalekonomisk utjämning.

Förvaltningen föreslår att höjningen av högkostnadsskyddet för avgifter inom hemtjänst och vård- och omsorgsboende, samt för boendeavgift inom vård- och omsorgsboende, implementeras i Tyresö.

Bilagor

Tjänsteskrivelse justering taxa och avgifter.pdf

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	---

Röstförklaring

Justering av taxa och avgifter inom omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning.

Det har framlagts förslag om implementering i Tyresö av avgifter inom hemtjänsten och vård- omsorgsboende samt för boendeavgift i vård- och omsorgsboende med anledning av av riksdagen beslutad höjning av högkostnadsskyddet.

Av proposition 2015/16:1 (s. 412) *Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner* framgår att vissa av de ändringar i det kommunalekonomiska utjämningsystemet som infördes av alliansregeringen tas bort. Dessa förändringar var ett avsteg från den parlamentariska utredningens förslag till utformning av det kommunalekonomiska utjämningsystemet. Vidare framgår av nämnda proposition (s. 402) att taket för högkostnadsskyddet i äldreomsorgen höjs.

I Tyresö kommun hölls den 23 september 2012 en kommunal folkomröstning med anledning av tidigare framlagt förslag av den moderatledda kommunledningen i Tyresö till taxehöjningar inom äldreomsorgen. Frågan som väljarna tog ställning var "Ska Tyresö kommun fortsätta tillämpa den nya taxan inom omsorgen för äldre och personer med funktionsnedsättning som beslutades i april 2011?" Svaret på frågan från de som deltog i folkomröstningen var ett klart och rungande nej. Tyresös kommunledning har dock struntat i att följa utslaget i folkomröstningen.

Nu framtagna förslag är en fortsättning på lapptäcket av ändringar i en taxa som de flesta berörda av densamma redan en gång sagt ifrån att de inte vill ha. Det saknas en övergripande analys avseende förändringarna. Vår inställning är oförändrad; vi anser att taxan ska ändras i grunden utifrån det utslag i den kommunala folkomröstningen som Tyresös medborgare tidigare gett tillkänna. Så länge sådant ej sker blir det inte ändamålsenligt att ta ställning till olika delförändringar. Vi vill vara klara med att vi givetvis inte har något att invända mot de av riksdagen beslutade förändringarna i socialtjänstlagen med anledning av ovan nämnd budgetproposition.

För socialdemokraterna i socialnämnden

Carl Johan Karlsson

Tyresö kommun
Socialförvaltningen
Ida Marén
Utredare

TJÄNSTESKRIVELSE

2016-04-19

1 (8)

Diarienummer
2016/SN 0017-12

Socialnämnden

Justering av taxa och avgifter inom omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning

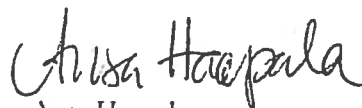
Förslag till beslut

Socialnämndens förslag till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Den av regeringen föreslagna och av riksdagen beslutade höjningen av högkostnadsskyddet för avgifter inom hemtjänst och vård- och omsorgsboende samt för boendeavgift i vård- och omsorgsboende, implementeras i Tyresö.
2. Följande avgifter fastställs och indexeras, under förutsättning att beslut fattas i enlighet med punkt 1:
 - Omvårdnad dygnet runt i eget boende: 1 991 kr/månad
 - Omvårdnads- och serviceinsatser i vård- och omsorgsboende: 1 991 kr/månad
 - Omvårdnad dag och kväll och/eller dagverksamhet: 890 kr/månad
 - Korttidsvistelse: 66 kr/dag
 - Boendeavgift i vård- och omsorgsboende: 2 045 kr/månad
3. Ändringarna träder i kraft den 1 september 2016.

Socialförvaltningen

Asa Danielsson
Förvaltningschef

Ansa Haapala
Stabschef

tyresö kommun

Sammanfattning

Förvaltningen har utrett frågan gällande taxa och avgifter inom omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning. Detta till följd av att riksdagen i december 2015 beslutade att anta regeringens budgetproposition för 2016 som omfattar en höjning av högkostnadsskyddet för avgifter inom hemtjänst och vård- och omsorgsboende, samt för boendeavgift i vård- och omsorgsboende. Detta innebär att kommuner ges möjlighet att höja avgiftstaket för avgifter inom hemtjänst och vård- och omsorgsboende. Höjningen regleras som en ändring i socialtjänstlagen (2001:453) 8 kap. 5 § och träder i kraft den 1 juli 2016. Samtidigt sänks det generella statsbidraget till kommuner i systemet för kommunalekonomisk utjämning.

Förvaltningen föreslår att höjningen av högkostnadsskyddet för avgifter inom hemtjänst och vård- och omsorgsboende, samt för boendeavgift inom vård- och omsorgsboende, implementeras i Tyresö. Ändringen innebär att den enskildes avgifter för hemtjänst och dagverksamhet, tillsammans med avgifter som avses i 26 § sjätte stycket hälso- och sjukvårdslagen (1982:763), per månad får uppgå till högst en tolfedel av 0,5392 gånger prisbasbeloppet. För bostad i vård- och omsorgsboende får den enskildes avgifter per månad uppgå till högst en tolfedel av 0,5539 gånger prisbasbeloppet¹.

Som en följd av detta föreslås att månadsavgifterna för omvårdnad dygnet runt i eget boende samt omvårdnads- och serviceinsatser i vård- och omsorgsboende, höjs från dagens 1 772 till 1 991 kronor medan månadsavgiften för omvårdnad dag och kväll och/eller dagverksamhet, höjs från dagens 828 till 890 kronor. Även avgiften för korttidsvistelse, som i dagsläget är 59 kronor per dag, föreslås höjas till 66 kronor per dag. Boendeavgiften för vård- och omsorgsboende höjs från 1 846 till 2 045 kronor. Avgifterna indexeras och följer prisbasbeloppets utveckling, liksom tidigare.

För att förvaltningen ska ha möjlighet att informera brukare och utförare samt genomföra de administrativa anpassningar som krävs till följd av ovan angivna justeringar föreslås ändringarna träda i kraft den 1 september 2016.

¹ Lag (2015:967) om ändring av socialtjänstlagen (2001:453). Prisbabelopp 2016: 44 300.

Kommunala pensionärsrådet, KPR, och Kommunala rådet för funktionshinderfrågor, KRF, har fått möjlighet att yttra sig över förslaget.

Beskrivning av ärendet

Förvaltningen har utrett frågan gällande taxa och avgifter inom omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning. Detta till följd av att riksdagen i december 2015 beslutade att anta regeringens budgetproposition för 2016 som omfattar en höjning av högkostnadsskyddet för avgifter inom hemtjänst och vård- och omsorgsboende samt för boendeavgift inom vård- och omsorgsboende. Höjningen regleras som en ändring i socialtjänstlagen (2001:453), SoL, 8 kap. 5 § och träder i kraft den 1 juli 2016. Samtidigt sänks det generella statsbidraget till kommuner i systemet för kommunalekonomisk utjämning.

Bakgrund

År 2002 genomfördes maxtaxereformen i form av preciserade bestämmelser i 8 kap. socialtjänstlagen (2001:453), som reglerar vilka avgifter kommunen får ta ut för omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning genom ett högkostnadsskydd. Syftet med maxtaxan var att skydda omsorgstagare med låga inkomster mot för höga avgifter samt att jämna ut olikheter mellan kommunerna avseende vilka avgifter som togs ut. Maxtaxan är indexerad och regleras i förhållande till aktuellt prisbasbelopp.

Utöver maxbeloppet finns ett schabloniserat minimibelopp som används för att beräkna den enskildes levnadsomkostnader, exklusive boendekostnaden.

Minimibeloppet är lagstadgat och utgår från Konsumentverkets beräkningar av skäligen levnadskostnader. Det ska täcka kostnader för livsmedel, kläder, skor, fritid, hygien, dagstidning, telefon, tv-avgift, hemförsäkring, öppen hälso- och sjukvård, tandvård, hushållsel, förbrukningsvaror, resor, möbler, husgeråd och läkemedel. Minimibeloppet är också indexerat och regleras i 8 kap § 7 SoL.

Boendekostnaden och vissa andra personliga tillägg² tillsammans med minimibeloppet utgör det så kallade förbehållsbeloppet. Det är det belopp som

² Det finns visst utrymme för att ge den enskilde extra medel för merkostnader under förutsättning att behovet av ytterligare medel är varaktigt.

varje person tillförsäkras innan en omsorgsavgift kan tas ut. De samlade inkomsterna inklusive bostadstillägget för pensionärer reducerat med förbehållsbeloppet utgör den enskildes avgiftsutrymme. Avgiften som kommunen tar ut får inte överstiga avgiftsutrymmet. Finns det inget avgiftsutrymme sedan förbehållsbeloppet dragits av, betalar den enskilde ingen omsorgsavgift.

Bakgrund om taxa och avgifter i Tyresö

År 2011 fick socialförvaltningen senast i uppdrag att se över taxa och avgifter inom omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning. Syftet då var dels att tydliggöra den enskildes avgifter i förhållande till de insatser som gavs samt att öka intäkterna via taxan inom ramen för det lagstadgade högkostnadsskyddet (maxtaxan). Med dåvarande inkomst- och nivårelaterade taxekonstruktion, som stod oförändrad sedan 2004, tog kommunen endast ut en del av brukarnas avgiftsutrymme (60 respektive 90 procent beroende på hjälpens omfattning).

Efter beslut i kommunfullmäktige den 14 april 2011 (§ 53) övergick Tyresö till en enhetstaxa med fasta avgifter för olika insatser och beslutet innebar också att hela avgiftsutrymmet upp till högkostnadsskyddet kunde tas ut. Ändringarna trädde i kraft den 1 maj 2011.

Efter namninsamling och beslut i kommunfullmäktige hölls den 23 september 2012 en folkomröstning om den nya taxan. 29 procent av de röstberättigade deltog i omröstningen och 83 procent av dem röstade nej till den nya taxan. Alliansen ville behålla enhetstaxan, men föreslog att den justerades genom en höjning av minimibeloppet i förbehållsbeloppet för personer som var 61 år och äldre³.

Den 15 november 2012 beslutade kommunfullmäktige (§ 109) att minimibeloppet i förbehållsbeloppet för personer i Tyresö kommun som var 61 år och äldre höjdes till 5 223 kronor per månad för ensamboende och

³ Personer under 61 år hade redan ett högre minimibelopp. Eftersom personer som är under 61 år normalt konsumerar mer livsmedel och därmed också har en högre kostnad för livsmedel ska kommunerna ta hänsyn till denna merkostnad.

4 345 kronor per person och månad för sammanboende från den 1 januari 2013. Beloppen skulle ligga fast tills nytt beslut fattades eller lagen föreskrev annat. I praktiken innebär detta att ensamboende fick behålla 256 kronor mer i månaden och sammanboende 148 kronor mer i månaden, innan avgiften för omsorg togs ut.

Aktuella belopp

Taxan gällande avgifter inom omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning är fastställd av kommunfullmäktige i Tyresö och baseras på bestämmelserna i socialtjänstlagen. De sammanlagda avgifterna för hemtjänst och motsvarande – omvårdnad, städning, tvätt, inköp, matdistribution, trygghetslarm, korttidsvistelse, ledsagarservice och dagverksamhet, får inte överstiga maxtaxan som idag är 1 772 kronor per månad. Avgifterna i taxan inom omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning är indexerade och följer prisbasbeloppet.

Insatser som är av den omfattningen att avgift tas ut upp till högkostnadsskyddet är omvårdnad dygnet runt i eget boende samt omvårdnads- och serviceinsatser i vård- och omsorgsboende som i dagsläget kostar 1 772 kronor per månad. Avgift för omvårdnad dag och kväll och/eller dagverksamhet är 828 kronor per månad. För korttidsvistelse betalar den enskilde 59 kronor per dag. Boendeavgift i vård- och omsorgsboende betalas där hyreslagens regler inte kan tillämpas⁴, och är 1 846 kronor per månad.

Minimibeloppet i Tyresö 2016 är enligt följande⁵:

	<u>Yngre än 61 år</u>	<u>61 år och äldre</u>
Ensamboende:	5 501 kr	5 223 kr
Sammanboende:	4 648 kr	4 345 kr

Det lagstadgade minimibeloppet för 2016 är 5 001 kronor för ensamboende och 4 225 kronor för sammanboende i åldersgruppen 61 år och äldre⁶.

Sammanfattningsvis tas hela avgiftsutrymmet ut medan minimibeloppet för

⁴ Dessa platser finns huvudsakligen på Trollängens och Björkbackens vård- och omsorgsboende.

⁵ Det minimibelopp som gäller för ensamboende ska utgöra lägst en tolfedel av 1,3546 gånger prisbasbeloppet samt 1,1446 gånger prisbasbeloppet för var och en av sammanlevande makar och sambor. (SoL 8 kap § 7).

personer som är 61 år och äldre är 222 respektive 120 kronor högre i Tyresö än det lagstadgade beloppet.

Det nya avgiftstaket

Riksdagen beslutade i december 2015 att anta regeringens budgetproposition för 2016. I beslutet ingår en höjning av högkostnadsskyddet (maxtaxan) för avgifter som kommunen får ta ut för hemtjänst i ordinärt boende och vård- och omsorgsboende, dagverksamhet samt kommunal hälso- och sjukvård, från dagens 1 772 till 1 991 kronor per månad. Även taket för boendeavgift för bostad i vård- och omsorgsboende som inte omfattas av hyreslagen, höjs från dagens 1 846 till 2 045 kronor per månad.

Av ändringen, som är reglerad i socialtjänstlagens åttonde kapitel 5 § och gäller från och med den 1 juli 2016, framgår att den enskildes avgifter för hemtjänst och dagverksamhet, tillsammans med avgifter som avses i 26 § sjätte stycket hälso- och sjukvårdslagen (1982:763), per månad får uppgå till högst en tolfedel av 0,5392 gånger prisbasbeloppet. För bostad i särskilt boende får den enskildes avgift per månad uppgå till högst en tolfedel av 0,5539 gånger prisbasbeloppet.⁶ Det är upp till varje kommun att besluta om man vill höja avgiftstaket.

Samtidigt som staten ger kommunerna möjlighet att öka avgiftsuttaget inom hemtjänst och vård- och omsorgsboende minskar staten anslaget till kommuner i systemet för kommunalekonomisk utjämning. För Tyresö innebär det en intäktsminskning med cirka 3,4 miljoner kronor 2016 och cirka 6,9 miljoner kronor 2017.

Föreslagna ändringar

Förvaltningen föreslår att kommunen följer den av regeringen föreslagna och av riksdagen beslutade höjningen av högkostnadsskyddet för avgifter inom hemtjänst och vård- och omsorgsboende, samt för boendeavgift i vård- och omsorgsboende, i enlighet med ändringen i socialtjänstlagen (2001:453) 8 kap. 5 §.

⁶ Prisbasbelopp 44 300 för 2016.

⁷ Lag (2015:967) om ändring av socialtjänstlagen (2001:453).

Väljer kommunen att öka avgiftsuttaget utifrån höjningen av högkostnadsskyddet, är det rimligt att följande avgifter som idag motsvarar avgiftstaket samtidigt justeras.

- Månadsavgiften för omvårdnad dygnet runt i eget boende samt omvårdnads- och serviceinsatser i vård- och omsorgsboende, höjs från dagens 1 772 till 1 991 kronor.
- Månadsavgiften för omvårdnad dag och kväll och/eller dagverksamhet höjs från dagens 828 till 890 kronor.
- Avgiften för korttidsvistelse, som den enskilde i dagsläget betalar 59 kronor per dag för, höjs till 66 kronor per dag.
- Boendeavgiften för vård- och omsorgsboende höjs från 1 846 till 2 045 kronor per månad.

De förändringar som anges föreslås gälla från och med den 1 september 2016 för att förvaltningen ska ha möjlighet att informera brukare och utförare samt genomföra de administrativa anpassningar som krävs.

I övrigt görs inga förändringar av taxan, avgifterna indexeras även fortsättningsvis och följer prisbasbeloppets utveckling. Det förhöjda minimibeloppet i förbehållsbeloppet för personer i Tyresö kommun som är 61 år och äldre, 5 223 kronor per månad för ensamboende respektive 4 345 kronor per person och månad för sammanboende, bibehålls.

Konsekvensbeskrivning

Förvaltningen har gjort en uppskattning av vad föreslagna ändringar innebär ekonomiskt för de personer som betalar avgift till kommunen för insatser inom hemtjänst och motsvarande samt boendeavgift för vård- och omsorgsboende. En uppskattning har också gjorts av hur förändringarna skulle påverka förvaltningens intäkter. Beräkningarna är grundade på verkliga uppgifter om brukarna utifrån hur det ser ut i mars 2016⁸. Uppgifterna är föränderliga då antalet brukare i varje insats kan variera från månad till månad. Det bör också nämnas att det är svårt att bedöma eventuella individuella överväganden som de enskilda kan komma att göra i samband med ett genomförande av dessa förändringar.

⁸ Uppgifter från Treseva.

Med en höjning av avgiftstaket från dagens 1 772 till 1 991 kronor kan den enskilde brukaren få som mest 219 kronor högre avgift i månaden, eller 2 628 kronor per år, gällande insatser inom hemtjänst eller motsvarande. Det är cirka 960 brukare i Tyresö som betalar någon form av avgift för en insats inom omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning. Om kommunen beslutar att justera uttaget av avgifter i enlighet med det nya högkostnadsskyddet kommer uppskattningsvis cirka 250 brukare, varav 32 i korttidsboende, få ökade avgifter, huvudsakligen brukare som redan idag betalar avgifter upp till avgiftstaket.

Höjningen av taket för boendeavgiften från 1 846 till 2 045 kronor per månad kan som mest medföra en ökad avgift om 199 kronor per månad eller 2 388 kronor per år för den enskilde brukaren. I Tyresö är det cirka 60 personer inom äldreomsorgen som betalar en boendeavgift i vård- och omsorgsboende som inte omfattas av hyreslagen. Dessa platser finns huvudsakligen på Trollängen och Björkbacken. Det finns dessutom ett antal köpta platser där boendeavgift tas ut för personer med funktionsnedsättning i boende enligt SoL.

För förvaltningens del skulle det ökade avgiftsuttaget i enlighet med föreslagna förändringar av taxa och avgifter inbringa cirka 80 000 kronor mer i månaden, det vill säga cirka 960 000 kronor per år.

Tyresö kommun
Socialförvaltningen

TJÄNSTESKRIVELSE
2016-03-23
1 (1)

Diarienummer
2016/SN 0049 10

Socialnämnden

Ekonomisk uppföljning per 31 mars 2016

Förslag till beslut

- Rapporten noteras

Socialförvaltningen

Åsa Danielsson
Förvaltningschef

Ansa Haapala
Stabschef

Sammanfattning

Den ekonomiska rapporten avser utfall per 31 mars avseende socialnämndens verksamhetsområden. Rapporteringen avser såväl beställare som verksamhet i egen regi.

Datum 2016-04-27
 Tid 18:30–21:00
 Plats Myggdalen plan 1 kommun huset

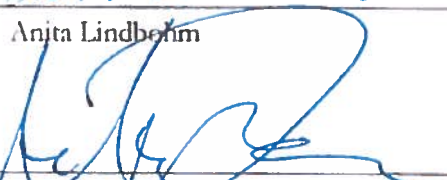
Beslutande Se närvarolista

Övriga deltagare Se närvarolista

Justeringens plats och tid 2016-05-02 kl 16:00

Paragrafer 1032 - 1040
 2002

Sekreterare
 Anita Lindbohm

Ordförande
 Andreas Jonsson

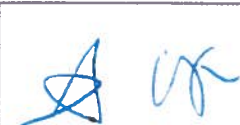

Justerande
 Carl-Johan Karlson

ANSLAG / BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
 Observera att anslagstiden inte är samma sak som överklagandetiden.

Organ Socialnämnden
 Sammanträdesdatum 2016-04-27
 Datum då anslaget sätts upp 2016-05-03
 Datum då anslaget tas ned 2016-05-25
 Förvaringsplats för protokollet Socialförvaltningens arkiv

Underskrift
 Anita Lindbohm

	Utdragsbestyrkande
---	---

Närvarolista

Beslutande

Andreas Jonsson (M)

Anna Lund (KD)

Carl-Johan Karlson (S)

Gerd Dufberg (M)

Peter Freij (M)

Åsa de Mander (L)

Lars Owe Larsson (C)

Barbro Rådberg (S)

Bertil Johansson (S)

Margitha Applegate (S), Ersättare för vakant (S)-ledamot

Peter Söderlund (MP)

Ersättare

Birgitta Soccorsi (M)

Fredrik Bergquist (M)

Tony Thorén (L)

Amanda Kennerberg (KD)

Fredrik Melin (S)

Alejandro Ozano (MP)

Gunilla Andersson (V)

Övriga

Anita Lindbohm, Sekreterare, Socialförvaltningen

Gunny Bäckström, Tf förvaltningschef, Socialförvaltningen

Ansa Haapala, Stabschef, Socialförvaltningen, §§ 1032-1040

Kaija Partanen, Medicinskt ansvarig sjuksköterska, Socialförvaltningen, §§ 1032-1034

Auli Metsänsalo, Enhetsschef, Socialförvaltningen, §§ 1032-1038

Ida Marén, Utredare, Socialförvaltningen, §§ 1032-1038

John Henriksson, Avdelningschef, Socialförvaltningen, §§ 1032-1038

Magnus Dalhqvist, Contoller, Kommunstyrelseförvaltningen, §§ 1032-1038

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------

Frånvarande

Lars Lagerstedt (C)

Lisa Månsson (MP)

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------

UTDRAG

§ 56

Dnr 2016/KS 0166 12

Justering av taxa och avgifter inom omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning

Kommunledningsutskottets förslag till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige

1. Den av regeringen föreslagna och av riksdagen beslutade höjningen av högkostnadsskyddet för avgifter inom hemtjänst och vård- och omsorgsboende samt för boendeavgift i vård- och omsorgsboende, implementeras i Tyresö.
2. Följande avgifter fastställs och indexeras, under förutsättning att beslut fattas i enlighet med punkt 1:
 - Omvårdnad dygnet runt i eget boende: 1 991 kr/månad
 - Omvårdnads- och serviceinsatser i vård- och omsorgsboende: 1 991 kr/månad
 - Omvårdnad dag och kväll och/eller dagverksamhet: 890 kr/månad
 - Korttidsvistelse: 66 kr/dag Boendeavgift i vård- och omsorgsboende: 2 045 kr/månad
3. Ändringarna träder i kraft den 1 september 2016.

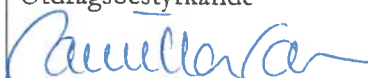
Anita Mattsson (S) och Marie Åkesdotter (MP) deltar inte i beslutet.

Särskilt yttrande

Marcus Obligado (V) lämnar ersätтарыttrande (Bilaga).

Beskrivning av ärendet

Socialförvaltningen har utrett frågan gällande taxa och avgifter inom omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning. Detta till följd av att riksdagen i december 2015 beslutade att anta regeringens budgetproposition för 2016 som omfattar en höjning av högkostnadsskyddet för avgifter inom hemtjänst och vård- och omsorgsboende, samt för boendeavgift i vård- och omsorgsboende.

Justeraandes sign 			Utdragsbestyrkande
--	---	--	--

Detta innebär att kommuner ges möjlighet att höja avgiftstaket för avgifter inom hemtjänst och vård- och omsorgsboende. Höjningen regleras som en ändring i socialtjänstlagen (2001:453) 8 kap. 5 § och träder i kraft den 1 juli 2016. Samtidigt sänks det generella statsbidraget till kommuner i systemet för kommunalekonomisk utjämning.

Socialförvaltningen föreslår att höjningen av högkostnadsskyddet för avgifter inom hemtjänst och vård- och omsorgsboende, samt för boendeavgift inom vård- och omsorgsboende, implementeras i Tyresö. Socialnämnden behandlar ärendet den 27 april. Därefter går ärendet via kommunledningsutskottet och kommunstyrelsen till kommunfullmäktige för beslut.

Bilagor

Tjänsteskrivelse justering taxa och avgifter äldreomsorg och funktionsnedsättning.pdf

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
			

§ 56 Justering av taxa och avgifter inom omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning

I Vänsterpartiet ser vi kritiskt på att taxorna och avgifterna inom omsorgen av äldre och personer med funktionsnedsättning höjs. Det är ett viktigt fundament i den svenska välfärden att samtliga ska ha råd med den och att den är solidariskt finansierad genom skatten. Det är med stor besvikelse som vi ser hur regeringen nu har höjt högkostnadsskyddet för berörda grupper. Trots att Vänsterpartiet på nationell nivå genom budgetförhandlingarna har accepterat detta förslag vill vi ändå påpeka att det står kommunen fritt att inte höja avgifterna utan istället tillämpa det system som rådde innan de lokala förändringarna 2011, alltså att avgifterna är inkomst- och nivåkonstruerade, på så sätt tog kommunen endast ut mellan 60% och 90% av avgiftsutrymmet.

Vänsterpartiets budgetförhandlingar med regeringen har skördat stora framgångar. Gratis medicin för alla under 18 år, avgiftsfri sjukvård för alla över 85 år och 10 årliga miljarder mer till välfärden är bara några utav de vinster som Vänsterpartiet har kammat hem i förhandlingarna. Dessa reformer är viktiga och berör inte minst de grupper som också berörs av de nu höjda avgifterna.

Vi är övertygade om att vi representerar en majoritet av Tyresöborna när vi hävdar att avgifterna inte bör höjas. Genom den folkomröstning som hölls i Tyresö den 23 september 2012 och som Vänsterpartiet var med och drev, röstade 83 % nej till höjda avgifter. Det är en så rungande majoritet att kommunledningen borde ha respekterat folkomröstningens utfall.

Det är vår förhoppning att frågan om taxa och avgifter inom omsorgen av äldre och personer med funktionsnedsättning åter ska föras fram i den nationella budgetförhandlingen och att Socialdemokraterna och Miljöpartiet ska gå med på Vänsterpartiets linje om att inte höja taxorna och avgifterna utan snarare sänka dem.

För Vänsterpartiet,

Marcus Svanfeldt Obligado

TILLSAMMANS
FÖR ETT
SOLIDARISKT
TYRESÖ

Tyresö kommun
Socialförvaltningen
Ida Marén
Utredare

TJÄNSTESKRIVELSE

2016-04-19

1 (8)

Diarienummer
2016/SN 0017-12

Socialnämnden

Justering av taxa och avgifter inom omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning

Förslag till beslut

Socialnämndens förslag till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Den av regeringen föreslagna och av riksdagen beslutade höjningen av högkostnadsskyddet för avgifter inom hemtjänst och vård- och omsorgsboende samt för boendeavgift i vård- och omsorgsboende, implementeras i Tyresö.
2. Följande avgifter fastställs och indexeras, under förutsättning att beslut fattas i enlighet med punkt 1:
 - Omvårdnad dygnet runt i eget boende: 1 991 kr/månad
 - Omvårdnads- och serviceinsatser i vård- och omsorgsboende: 1 991 kr/månad
 - Omvårdnad dag och kväll och/eller dagverksamhet: 890 kr/månad
 - Korttidsvistelse: 66 kr/dag
 - Boendeavgift i vård- och omsorgsboende: 2 045 kr/månad
3. Ändringarna träder i kraft den 1 september 2016.

Socialförvaltningen

Asa Danielsson
Förvaltningschef

Ansa Haapala
Stabschef

Sammanfattning

Förvaltningen har utrett frågan gällande taxa och avgifter inom omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning. Detta till följd av att riksdagen i december 2015 beslutade att anta regeringens budgetproposition för 2016 som omfattar en höjning av högkostnadsskyddet för avgifter inom hemtjänst och vård- och omsorgsboende, samt för boendeavgift i vård- och omsorgsboende. Detta innebär att kommuner ges möjlighet att höja avgiftstaket för avgifter inom hemtjänst och vård- och omsorgsboende. Höjningen regleras som en ändring i socialtjänstlagen (2001:453) 8 kap. 5 § och träder i kraft den 1 juli 2016. Samtidigt sänks det generella statsbidraget till kommuner i systemet för kommunalekonomisk utjämning.

Förvaltningen föreslår att höjningen av högkostnadsskyddet för avgifter inom hemtjänst och vård- och omsorgsboende, samt för boendeavgift inom vård- och omsorgsboende, implementeras i Tyresö. Ändringen innebär att den enskildes avgifter för hemtjänst och dagverksamhet, tillsammans med avgifter som avses i 26 § sjätte stycket hälso- och sjukvårdslagen (1982:763), per månad får uppgå till högst en tolfedel av 0,5392 gånger prisbasbeloppet. För bostad i vård- och omsorgsboende får den enskildes avgifter per månad uppgå till högst en tolfedel av 0,5539 gånger prisbasbeloppet¹.

Som en följd av detta föreslås att månadsavgifterna för omvårdnad dygnet runt i eget boende samt omvårdnads- och serviceinsatser i vård- och omsorgsboende, höjs från dagens 1 772 till 1 991 kronor medan månadsavgiften för omvårdnad dag och kväll och/eller dagverksamhet, höjs från dagens 828 till 890 kronor. Även avgiften för korttidsvistelse, som i dagsläget är 59 kronor per dag, föreslås höjas till 66 kronor per dag. Boendeavgiften för vård- och omsorgsboende höjs från 1 846 till 2 045 kronor. Avgifterna indexeras och följer prisbasbeloppets utveckling, liksom tidigare.

För att förvaltningen ska ha möjlighet att informera brukare och utförare samt genomföra de administrativa anpassningar som krävs till följd av ovan angivna justeringar föreslås ändringarna träda i kraft den 1 september 2016.

¹ Lag (2015:967) om ändring av socialtjänstlagen (2001:453). Prisbabelopp 2016: 44 300.

Kommunala pensionärsrådet, KPR, och Kommunala rådet för funktionshinderfrågor, KRF, har fått möjlighet att yttra sig över förslaget.

Beskrivning av ärendet

Förvaltningen har utrett frågan gällande taxa och avgifter inom omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning. Detta till följd av att riksdagen i december 2015 beslutade att anta regeringens budgetproposition för 2016 som omfattar en höjning av högkostnadsskyddet för avgifter inom hemtjänst och vård- och omsorgsboende samt för boendeavgift inom vård- och omsorgsboende. Höjningen regleras som en ändring i socialtjänstlagen (2001:453), SoL, 8 kap. 5 § och träder i kraft den 1 juli 2016. Samtidigt sänks det generella statsbidraget till kommuner i systemet för kommunalekonomisk utjämning.

Bakgrund

År 2002 genomfördes maxtaxereformen i form av preciserade bestämmelser i 8 kap. socialtjänstlagen (2001:453), som reglerar vilka avgifter kommunen får ta ut för omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning genom ett högkostnadsskydd. Syftet med maxtaxan var att skydda omsorgstagare med låga inkomster mot för höga avgifter samt att jämna ut olikheter mellan kommunerna avseende vilka avgifter som togs ut. Maxtaxan är indexerad och regleras i förhållande till aktuellt prisbasbelopp.

Utöver maxbeloppet finns ett schabloniserat minimibelopp som används för att beräkna den enskildes levnadsomkostnader, exklusive boendekostnaden. Minimibeloppet är lagstadgat och utgår från Konsumentverkets beräkningar av skäliga levnadskostnader. Det ska täcka kostnader för livsmedel, kläder, skor, fritid, hygien, dagsstädning, telefon, tv-avgift, hemförsäkring, öppen hälso- och sjukvård, tandvård, hushållsel, förbrukningsvaror, resor, möbler, husgeråd och läkemedel. Minimibeloppet är också indexerat och regleras i 8 kap § 7 SoL.

Boendekostnaden och vissa andra personliga tillägg² tillsammans med minimibeloppet utgör det så kallade förbehållsbeloppet. Det är det belopp som

² Det finns visst utrymme för att ge den enskilde extra medel för merkostnader under förutsättning att behovet av ytterligare medel är varaktigt.

varje person tillförsäkras innan en omsorgsavgift kan tas ut. De samlade inkomsterna inklusive bostadstillägget för pensionärer reducerat med förbehållsbeloppet utgör den enskildes avgiftsutrymme. Avgiften som kommunen tar ut får inte överstiga avgiftsutrymmet. Finns det inget avgiftsutrymme sedan förbehållsbeloppet dragits av, betalar den enskilde ingen omsorgsavgift.

Bakgrund om taxa och avgifter i Tyresö

År 2011 fick socialförvaltningen senast i uppdrag att se över taxa och avgifter inom omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning. Syftet då var dels att tydliggöra den enskildes avgifter i förhållande till de insatser som gavs samt att öka intäkterna via taxan inom ramen för det lagstadgade högkostnadsskyddet (maxtaxan). Med dåvarande inkomst- och nivårelaterade taxekonstruktion, som stod oförändrad sedan 2004, tog kommunen endast ut en del av brukarnas avgiftsutrymme (60 respektive 90 procent beroende på hjälpens omfattning).

Efter beslut i kommunfullmäktige den 14 april 2011 (§ 53) övergick Tyresö till en enhetstaxa med fasta avgifter för olika insatser och beslutet innebar också att hela avgiftsutrymmet upp till högkostnadsskyddet kunde tas ut. Ändringarna trädde i kraft den 1 maj 2011.

Efter namninsamling och beslut i kommunfullmäktige hölls den 23 september 2012 en folkomröstning om den nya taxan. 29 procent av de röstberättigade deltog i omröstningen och 83 procent av dem röstade nej till den nya taxan. Alliansen ville behålla enhetstaxan, men föreslog att den justerades genom en höjning av minimibeloppet i förbehållsbeloppet för personer som var 61 år och äldre³.

Den 15 november 2012 beslutade kommunfullmäktige (§ 109) att minimibeloppet i förbehållsbeloppet för personer i Tyresö kommun som var 61 år och äldre höjdes till 5 223 kronor per månad för ensamboende och

³ Personer under 61 år hade redan ett högre minimibelopp. Eftersom personer som är under 61 år normalt konsumerar mer livsmedel och därmed också har en högre kostnad för livsmedel ska kommunerna ta hänsyn till denna merkostnad.

4 345 kronor per person och månad för sammanboende från den 1 januari 2013. Beloppen skulle ligga fast tills nytt beslut fattades eller lagen föreskrev annat. I praktiken innebar detta att ensamboende fick behålla 256 kronor mer i månaden och sammanboende 148 kronor mer i månaden, innan avgiften för omsorg togs ut.

Aktuella belopp

Taxan gällande avgifter inom omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning är fastställd av kommunfullmäktige i Tyresö och baseras på bestämmelserna i socialtjänstlagen. De sammanlagda avgifterna för hemtjänst och motsvarande – omvårdnad, städning, tvätt, inköp, matdistribution, trygghetslarm, korttidsvistelse, ledsagarservice och dagverksamhet, får inte överstiga maxtaxan som idag är 1 772 kronor per månad. Avgifterna i taxan inom omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning är indexerade och följer prisbasbeloppet.

Insatser som är av den omfattningen att avgift tas ut upp till högkostnadsskyddet är omvårdnad dygnet runt i eget boende samt omvårdnads- och serviceinsatser i vård- och omsorgsboende som i dagsläget kostar 1 772 kronor per månad. Avgift för omvårdnad dag och kväll och/eller dagverksamhet är 828 kronor per månad. För korttidsvistelse betalar den enskilde 59 kronor per dag. Boendeavgift i vård- och omsorgsboende betalas där hyreslagens regler inte kan tillämpas⁴, och är 1 846 kronor per månad.

Minimibeloppet i Tyresö 2016 är enligt följande⁵:

	<u>Yngre än 61 år</u>	<u>61 år och äldre</u>
Ensamboende:	5 501 kr	5 223 kr
Sammanboende:	4 648 kr	4 345 kr

Det lagstadgade minimibeloppet för 2016 är 5 001 kronor för ensamboende och 4 225 kronor för sammanboende i åldersgruppen 61 år och äldre⁶.

Sammanfattningsvis tas hela avgiftsutrymmet ut medan minimibeloppet för

⁴ Dessa platser finns huvudsakligen på Trollängens och Björkbackens vård- och omsorgsboende.

⁵ Det minimibelopp som gäller för ensamboende ska utgöra lägst en tolfjedel av 1,3546 gånger prisbasbeloppet samt 1,1446 gånger prisbasbeloppet för var och en av sammanlevande makar och sambor. (SoL 8 kap § 7).

personer som är 61 år och äldre är 222 respektive 120 kronor högre i Tyresö än det lagstadgade beloppet.

Det nya avgiftstaket

Riksdagen beslutade i december 2015 att anta regeringens budgetproposition för 2016. I beslutet ingår en höjning av högkostnadsskyddet (maxtaxan) för avgifter som kommunen får ta ut för hemtjänst i ordinärt boende och vård- och omsorgsboende, dagverksamhet samt kommunal hälso- och sjukvård, från dagens 1 772 till 1 991 kronor per månad. Även taket för boendeavgift för bostad i vård- och omsorgsboende som inte omfattas av hyreslagen, höjs från dagens 1 846 till 2 045 kronor per månad.

Av ändringen, som är reglerad i socialtjänstlagens åttonde kapitel 5 § och gäller från och med den 1 juli 2016, framgår att den enskildes avgifter för hemtjänst och dagverksamhet, tillsammans med avgifter som avses i 26 § sjätte stycket hälso- och sjukvårdslagen (1982:763), per månad får uppgå till högst en tolfedel av 0,5392 gånger prisbasbeloppet. För bostad i särskilt boende får den enskildes avgift per månad uppgå till högst en tolfedel av 0,5539 gånger prisbasbeloppet⁷. Det är upp till varje kommun att besluta om man vill höja avgiftstaket.

Samtidigt som staten ger kommunerna möjlighet att öka avgiftsuttaget inom hemtjänst och vård- och omsorgsboende minskar staten anslaget till kommuner i systemet för kommunalekonomisk utjämning. För Tyresö innebär det en intäktsminskning med cirka 3,4 miljoner kronor 2016 och cirka 6,9 miljoner kronor 2017.

Föreslagna ändringar

Förvaltningen föreslår att kommunen följer den av regeringen föreslagna och av riksdagen beslutade höjningen av högkostnadsskyddet för avgifter inom hemtjänst och vård- och omsorgsboende, samt för boendeavgift i vård- och omsorgsboende, i enlighet med ändringen i socialtjänstlagen (2001:453) 8 kap. 5 §.

⁶ Prisbasbelopp 44 300 för 2016.

⁷ Lag (2015:967) om ändring av socialtjänstlagen (2001:453).

Väljer kommunen att öka avgiftsuttaget utifrån höjningen av högkostnadsskyddet, är det rimligt att följande avgifter som idag motsvarar avgiftstaket samtidigt justeras.

- Månadsavgiften för omvårdnad dygnet runt i eget boende samt omvårdnads- och serviceinsatser i vård- och omsorgsboende, höjs från dagens 1 772 till 1 991 kronor.
- Månadsavgiften för omvårdnad dag och kväll och/eller dagverksamhet höjs från dagens 828 till 890 kronor.
- Avgiften för korttidsvistelse, som den enskilde i dagsläget betalar 59 kronor per dag för, höjs till 66 kronor per dag.
- Boendeavgiften för vård- och omsorgsboende höjs från 1 846 till 2 045 kronor per månad.

De förändringar som anges föreslås gälla från och med den 1 september 2016 för att förvaltningen ska ha möjlighet att informera brukare och utförare samt genomföra de administrativa anpassningar som krävs.

I övrigt görs inga förändringar av taxan, avgifterna indexeras även fortsättningsvis och följer prisbasbeloppets utveckling. Det förhöjda minimibeloppet i förbehållsbeloppet för personer i Tyresö kommun som är 61 år och äldre, 5 223 kronor per månad för ensamboende respektive 4 345 kronor per person och månad för sammanboende, bibehålls.

Konsekvensbeskrivning

Förvaltningen har gjort en uppskattning av vad föreslagna ändringar innebär ekonomiskt för de personer som betalar avgift till kommunen för insatser inom hemtjänst och motsvarande samt boendeavgift för vård- och omsorgsboende. En uppskattning har också gjorts av hur förändringarna skulle påverka förvaltningens intäkter. Beräkningarna är grundade på verkliga uppgifter om brukarna utifrån hur det ser ut i mars 2016⁸. Uppgifterna är föränderliga då antalet brukare i varje insats kan variera från månad till månad. Det bör också nämnas att det är svårt att bedöma eventuella individuella överväganden som de enskilda kan komma att göra i samband med ett genomförande av dessa förändringar.

⁸ Uppgifter från Treserva.

Med en höjning av avgiftstaket från dagens 1 772 till 1 991 kronor kan den enskilde brukaren få som mest 219 kronor högre avgift i månaden, eller 2 628 kronor per år, gällande insatser inom hemtjänst eller motsvarande. Det är cirka 960 brukare i Tyresö som betalar någon form av avgift för en insats inom omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning. Om kommunen beslutar att justera uttaget av avgifter i enlighet med det nya högkostnadsskyddet kommer uppskattningsvis cirka 250 brukare, varav 32 i korttidsboende, få ökade avgifter, huvudsakligen brukare som redan idag betalar avgifter upp till avgiftstaket.

Höjningen av taket för boendeavgiften från 1 846 till 2 045 kronor per månad kan som mest medföra en ökad avgift om 199 kronor per månad eller 2 388 kronor per år för den enskilde brukaren. I Tyresö är det cirka 60 personer inom äldreomsorgen som betalar en boendeavgift i vård- och omsorgsboende som inte omfattas av hyreslagen. Dessa platser finns huvudsakligen på Trollängen och Björkbacken. Det finns dessutom ett antal köpta platser där boendeavgift tas ut för personer med funktionsnedsättning i boende enligt SoL.

För förvaltningens del skulle det ökade avgiftsuttaget i enlighet med föreslagna förändringar av taxa och avgifter inbringa cirka 80 000 kronor mer i månaden, det vill säga cirka 960 000 kronor per år.

Datum 2016-04-28
 Tid 09:00–10:05
 Plats Sammanträdesrum Bollmora, kommunhuset

Beslutande Se närvarolista

Övriga deltagare Se närvarolista

Justeringens plats
 och tid 2016-05-02

Paragrafer 47 - 65

Sekreterare
 Ulrika Josephson Westberg

Ordförande
 Fredrik Sawestahl

Justerande
 Anita Mattsson

ANSLAG / BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
 Observera att anslagstiden inte är samma sak som överklagandetiden.

Organ Kommunledningsutskottet
 Sammanträdesdatum 2016-04-28
 Datum då anslaget sätts upp 2016-05-03
 Datum då anslaget tas ned 2016-05-25
 Förvaringsplats för protokollet Kommunkansliets arkiv plan 6

Underskrift
 Ulrika Josephson Westberg

	Utdragsbestyrkande
---	--------------------

Närvarolista

Beslutande

Fredrik Saweståhl (M)
 Mats Lindblom (L)
 Anita Mattsson (S)
 Helen Dwyer (C)
 Leif Kennerberg (KD)
 Kristjan Vaigur (S)
 Marie Åkesdotter (MP)

Ersättare

Andreas Jonsson (M)
 Anna Steele (L)
 Anna Lund (KD)
 Marcus Obligado (V) From kl 9.40 § 55

Övriga

Ann-Catrine Hagner, chef konsult- och servicekontoret, §§ 47-64
 Bo Renman, kommundirektör, §§ 47-64
 Britt-Marie Lundberg-Björk, chef tekniska kontoret och medborgarfokus
 Eva Nilsson, kommunjurist, §§ 47-64
 Inger Carlsson, handläggare, §§ 49-65
 Jan Nilsson, chef fastighetsenheten, §§ 47-49
 Bernt Eklund, projektledare fastighetsenheten §§ 47-49
 Sigbrith Martinsson, ekonomichef, §§ 47-64
 Ulrika Josephson Westberg, chef kommunkansliet,

Frånvarande

Ulrica Riis-Pedersen (C)
 Karin Ljung (S)
 Anders Linder (S)

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------

Diarienummer

2016/KS 0130 10

Kommunledningsutskottet

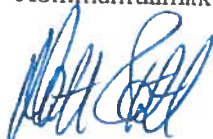
Budget för revisorerna 2017

Budgeten för revisionsverksamheten har sedan år 2012 haft en omfattning på 1 350 000 kronor. För år 2015 utökades budgeten tillfälligt med syfte att revisorerna skulle ha möjlighet att granska aktuella projekt parallellt med ordinarie granskningar av kommunens verksamheter. År 2016 fastställdes budgeten för revisionsverksamheten återigen till 1 350 000 kronor. Inga granskningar av större projekt var planerade för år 2016 utöver ordinarie granskningar.

Presidiets förslag, efter samråd med revisorerna, är att budgeten för revisorerna för år 2017 fastställs till 1 600 000 kronor, samma nivå som budgeten utökades till år 2015. Budgeten föreslås utökas för år 2017 med samma syfte som år 2015, att revisorerna ska ha möjlighet att granska aktuella projekt parallellt med ordinarie granskningar av kommunens verksamheter. Den höjda anslagsnivån är i första hand kopplad till kommunens för närvarande mycket omfattande investeringsverksamhet och bör omprövas regelbundet.

Kommunfullmäktiges presidium föreslår att revisorerens budget för år 2017 fastställs till 1 600 000 kronor.

Kommunfullmäktiges presidium

Mats Fält

Ida Antonsson

Anders Linder

Tyresö kommun
Utvecklingsförvaltningen
Karin Sundström
Utredare
08-5782 95 09
karin.sundstrom@tyreso.se

TJÄNSTESKRIVELSE
2016-04-27
1 (4)

Dnr 2016/0058 010

Kultur- och fritidsnämnden

Justering av taxor och avgifter inom kultur- och fritidsnämndens verksamhetsområde

Förslag till beslut

1. Taxorna för lokalhyror justeras med prisindex för kommunal verksamhet och gäller från den 1 januari 2017. Därefter görs en årlig justering.
2. Kulturskolans avgifter justeras med prisindex för kommunal verksamhet istället för konsumentprisindex och gäller från 1 januari 2017. Därefter görs justeringen årligen 1 juli.
3. En ny taxa införs för uthyrning av skollokaler för övernattnig.
4. Taxorna för lokalhyror och kulturskolans avgifter justeras årligen med prisindex för kommunal verksamhet.
5. Kultur- och fritidsnämnden förslår att beslut om årlig justering delegeras till kommunstyrelsen som kan vidaredelegera till berörd nämnd.

Utvecklingsförvaltningen

Irène Hededal
T.f. förvaltningschef

Karin Sundström
Utredare

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Enligt kommunplanen ska nämnderna se över taxor och avgifter årligen. 2012 beslutades om lokaltaxorna inom kultur- och fritidsnämndens verksamheter. Beslut togs om att höja taxorna i två steg 1 januari 2013, respektive 1 januari 2014. Evenemangstaxan sågs över 2014 och höjdes 1 januari 2015 respektive 1 januari 2016. En utvärdering av nyttjandegraden gjordes i januari 2015, vilken inte visade några förändringar.

Beslut fattades 2013 om att kulturskolans avgifter ska indexregleras. Dessa ska regleras mot konsumentprisindex(KPI). Eftersom KPI nästan inte har ändrats de senaste åren så har avgifterna inte justerats.

Indexjustering

Det kan vara rimligt att använda ett annat index för justering av taxor och avgifter inom kultur- och fritidsnämndens verksamhetsområde. Sveriges kommuner och landsting (SKL) tillhandahåller ett index som går att använda till uppräknig av taxan, Prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Prisindexet är avsett att användas av kommunerna som underlag vid beräkning av kostnadernas utveckling i fasta löner och priser. Det är detta prisindex som används i SKL:s egna beräkningar och beskrivningar av sektorns kostnadsutveckling.

PKV tas fram genom att priserna för löner, material och tjänster samt köpt verksamhet viktas till ett genomsnittligt pris.

PKV har varit 2,5 procent respektive 3,2 procent de senaste två åren. Eftersom taxorna för lokaluthyrning inte ändrats de senaste två åren föreslås att en uppräknings baseras på två år. Avrundning har gjorts.

De nya taxorna för 2017 redovisas i bilagan.

Kulturskolans avgifter räknas upp med prisindex för kommunal verksamhet med början 1 januari 2017. De nya avgifterna för kulturskolan redovisas i bilagan.

Ny taxa för uthyrning av skollokaler vid övernattning

Kommunstyrelsen beslutade i augusti 2015 om riktlinjer för uthyrning av skollokaler till föreningslivet, privatpersoner och företag. Kultur- och fritidsnämnden fick uppdraget att lämna förslag på taxor för övernattning för de skollokaler som definierats som uthyrbara av kommunstyrelsen.

Fritidsavdelningen föreslår att taxan för de som omfattas av nolltaxan ska vara:

- Serviceavgift 200 kr.
- Faktisk städkostnad.
- Eventuell ersättning till skolan för administrativa kostnader.

Fritidsavdelningen föreslår att taxa 1 ska vara:

- Serviceavgift 200 kr.
- Faktisk städkostnad.
- Eventuell ersättning till skolan för administrativa kostnader.
- 30 kr per dygn per boende.
- Gästande ungdomslag som deltar i evenemang som anordnas av Tyresöföreningar betalar enligt taxa 1 vid övernattningar.

Fritidsavdelningen föreslår att taxa 2 ska vara:

- Serviceavgift 200 kr.
- Faktisk städkostnad.

- Eventuell ersättning till skolan för administrativa kostnader.
- 90 kr per dygn per boende.

Efter 10 år bör det göras en ordentlig översyn där taxorna utvärderas
Även dessa taxor bör indexjusteras årligen baserat på PKV.

Bilaga

Kultur- och fritidsnämndens taxor och avgifter

Taxa 1 gäller för vuxenverksamhet (21 år och äldre), för föreningar som är godkända av kultur- och fritidsnämnden.

Taxa 2 gäller för övriga, exempelvis privatpersoner, företag och föreningar i andra kommuner.

Evenemangstaxa gäller vid samtliga matcher i seniorserier som sanktioneras av de nationella idrottsförbunden, samt evenemang av övriga exempelvis företag, privatpersoner och föreningar från andra kommuner.

För övermattning i skollokaler se separat tabell.

Intern taxa gäller för kommunal verksamhet utanför kultur- och fritidsnämndens verksamheter.

Taxorna är per timme om inget annat anges.

	Nuvarande taxor		Taxor från och med 2017-01-01		
	Taxa 1	Taxa 2	Taxa 1	Taxa 2	Anteckning
Gymnastiksalar					
Gymnastiskal	100	130	105	140	
Njupkärrs lilla gymnastiskal	70	100	75	105	
Idrottshallar					
Idrottshall	220	430	230	455	Evenemangs-taxa 895
Bordtennislokal	50	80	55	85	
Aulor					
Forellaulan	190	470	200	495	Kostnad för tekniker tillkommer
Kumla aula	150	240	160	255	
Tyresö gymnasium	350	700	370	740	

	Nuvarande taxor		Taxor från 1 januari 2017				Anteckningar
	Taxa 1	Taxa 2	Taxa 1	Taxa 2	Taxa 1	Taxa 2	
Biblioteket							
Bibliotekets programrum	100	220	105	230			Kostnad för vaktmästare tillkommer på stängd tid
Bibliotekets möteslokal i Trollbäcken	90	180	95	190			Kostnad för vaktmästare tillkommer på stängd tid
Föreningsgården Kvarnhjulet					Festtaxa	Intern taxa	Anteckningar
Nyfors - samlingsal för upp till 180 personer	190	430	200	455		455	Taxa 1 har halv avgift månfre 8-17.
Café - lämpligt för 40-100 personer	150	300	160	320		320	Taxa 1 har halv avgift månfre 8-17.
Follbrinken - möte och konferens för upp till 50 personer	110	230	115	240		240	Taxa 1 har halv avgift månfre 8-17.
Ekrarna - möte och konferens för upp till 10 personer	90	180	95	190		190	Taxa 1 har halv avgift månfre 8-17.
Navet - möte och konferens för upp till 30 personer	100	200	105	230		230	Taxa 1 har halv avgift månfre 8-17.
Uddbyfallet - möte och konferens för upp till 20 personer	100	200	105	230		230	Taxa 1 har halv avgift månfre 8-17.
Nyfors Klockan 10-02					4 000		per tillfälle
Nyfors Klockan 14-02					3600		per tillfälle
Nyfors Klockan 17-02					3400		per tillfälle
Kafé Klockan 17-02					3000		per tillfälle
Föreningar med taxa 1					1800		per tillfälle

Skolsalar/Matsalar	Nuvarande taxor		Taxor från och med 2017-01-01				Anteckning
	Taxa 1	Taxa 2	Evenemangs-taxa	Taxa 1	Taxa 2	Evenemangs-taxa	
Skolsal, Strandskolan	70	100		75	105		
Matsal (inkluderar ej kök)	90	650		95	685		max 4 tim/tillfälle
Stor matsal (inkluderar ej kök)	1200	1400		1270	1480		per tillfälle
Ishallar	Taxa 1	Taxa 2	Evenemangs-taxa	Taxa 1	Taxa 2	Evenemangs-taxa	
Försäsong	700	1 150	1 150	740	1215	1215	
Ordinarie säsong	350	1 150	1 150	370	1 215		
Bollplaner	Taxa 1	Taxa 2	Evenemangs-taxa	Taxa 1	Taxa 2	Evenemangs-taxa	
Tyresövallen							
Försäsong	900	1500	1000	930	1585	1 050	
Ordinarie säsong	320	1500	1000	340	1585	1 050	
7-manna-plan	200	500		210	530		
Trollbäcken							
Försäsong	500	750	750	530	790	790	
Ordinarie säsong	320	960	960	340	1 015	1 015	
7-manna-plan	200	500		210	530		
Naturgräs	250	920	920	265	970	970	

	Nuvarande taxor		Taxor från 1 januari 2017		
	Taxa 1	Taxa2	Taxa 1	Taxa 2	Anteckning
Alby Friluftsgård					
Övre salen	80	120	85	125	
Nedre salen	90	160	95	170	
Bägge salarna	900	1500	930	1 540	per tillfälle före 22.00/del av kök
Festtaxa	2 400	3000	2540	3 080	per tillfälle före 03.00/del av kök
Bastu	90	250	95	265	

Övernattning i skollokaler	Taxa från 1 januari 2017	Anteckning
Omfattas av nolltaxa		Kostnad tillkommer för: <ul style="list-style-type: none"> • serviceavgift 200 kr • städkostnad • administrationskostnad till skolan
Omfattas av taxa 1*	30 kr /boende och dygn	Kostnad tillkommer för: <ul style="list-style-type: none"> • serviceavgift 200 kr • städkostnad • administrationskostnad till skolan
Omfattas av taxa 2	90 kr /boende och dygn	Kostnad tillkommer för: <ul style="list-style-type: none"> • serviceavgift 200 kr • städkostnad • administrationskostnad till skolan

*Gästade ungdomslag som deltar i evenemang som anordnas av Tyresöföreningar betalar enligt taxa 1 vid övernattningar.

Kulturskolan	Avgift 2016	Avgift 2017
Instrumentalundervisning	1 120	1 155
Förlängd lektionstid	1 570	1 620
Sångundervisning 7-9 år	575	590
Sångundervisning 10-12 år	660	680
Sångundervisning från 13 år	1 120	1 155
Orkester och ensemble och kör	Avgiftsfritt	
Musiklek	575	590
Blockflöjtsgrupp	575	590
Musikproduktion	660	680
Rockskola	760	785
Rytmik för barn med autism	575	590
Dans/Teater/Bild och form 45 min	660	680
Dans/Teater/Bild och form 60 min	760	785
Dans/Teater/Bild och form 75 min	945	975
Dans/Teater/Bild och form 90 min	1 120	1 155

Datum 2016-05-19
 Tid 09:00–09:25
 Plats Sammanträdesrum Bollmora, kommunhuset

Beslutande Se närvarolista

Övriga deltagare Se närvarolista

Justeringens plats
 och tid Kommunkansliet 2016-05-23

Paragrafer 66 - 77

Sekreterare
 Hillevi Elvhage

Ordförande
 Fredrik Sawestahl

Justerande
 Anita Mattsson

ANSLAG / BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
 Observera att anslagstiden inte är samma sak som överklagandetiden.

Organ Kommunledningsutskottet
 Sammanträdesdatum 2016-05-19
 Datum då anslaget sätts upp 2016-05-24
 Datum då anslaget tas ned 2016-06-15
 Förvaringsplats för protokollet Kommunkansliets arkiv plan 6

Underskrift
 Hillevi Elvhage

	Utdragsbestyrkande
---	--------------------

Närvarolista

Beslutande

Fredrik Saweståhl (M), ordförande
 Mats Lindblom (L), 1:e vice ordförande
 Anita Mattsson (S), 2:e vice ordförande
 Ulrica Riis-Pedersen (C)
 Leif Kennerberg (KD)
 Kristjan Vaigur (S)
 Marie Åkesdotter (MP)

Ersättare

Anna Steele (L)
 Helen Dwyer (C)
 Anna Lund (KD)
 Marcus Obligado (V)

Övriga

Britt-Marie Lundberg-Björk, chef tekniska kontoret och medborgarfokus,
 kommunstyrelseförvaltningen
 Jonas Jansfors, HR-chef, kommunstyrelseförvaltningen
 Ann-Catrine Hagner, chef konsult- och servicekontoret, kommunstyrelseförvaltningen
 Inger Carlsson, handläggare, kommunstyrelseförvaltningen, från och med § 70
 Ulrika Josephson Westberg, chef kommunkansliet, kommunstyrelseförvaltningen
 Eva Nilsson, kommunjurist, kommunstyrelseförvaltningen
 Hillevi Elvhage, kommunsekreterare, kommunstyrelseförvaltningen

Frånvarande

Andreas Jonsson (M)
 Karin Ljung (S)
 Anders Linder (S)

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------

Ett bättre Tyresö - för alla

Socialdemokraternas budgetalternativ 2017

Socialdemokraterna

FRAMTIDSPARTIET I TYRESÖ

Ett bättre Tyresö, för alla

Vi socialdemokrater vill ha ett jämlikt samhälle som ger välfärd och möjligheter åt alla. Ett samhälle som undanröjer hinder för människors utveckling och ger alla oavsett uppväxtmiljö möjligheter att nå sin fulla potential. Som bygger på solidaritet, tillit och samarbete. Där vi får en ekonomisk utveckling samtidigt som vi fördelar resurserna så att de kommer alla till del.

Vi tror på politikens möjligheter att förändra och förbättra samhället. Vi vill bygga ett ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbart samhälle där människors livskvalitet ökar utan att det skadar vår gemensamma miljö.

Vi socialdemokrater har högre ambitioner för Tyresö. Vi vill ge Tyresö bättre möjligheter att vara den kommun där var och en kan nå sin fulla potential. Då måste vi bryta utvecklingen vi sett de senaste åren med större barngrupper i förskolan, ökade klyftor i skolan och kvalitetsbrister i äldreomsorgen. Nu krävs en framtidsinriktad politik som gör Tyresö till en ännu bättre kommun att leva i.

Det kräver investeringar i skola och utbildning. Vårt mål är att alla elever ska nå kunskapsmålen i grundskolan. Tack vare en socialdemokratiskt ledd regering kommer nu stora statsbidrag, som gör det möjligt för den borgerliga alliansen i Tyresö att i viss mån kompensera förskolor och skolor för löneökningar. Den enda egentliga politiska prioriteringen 2017 är ett anslag till förskolan. Det är givetvis välkommet. Men efter många år av underfinansiering och besparingskrav räcker det inte. Barngrupperna är större än någonsin, och arbetsmiljön är så krävande att personalen blir allt sjukare.

I det socialdemokratiska budgetalternativet föreslår vi därför kraftiga satsningar på skolan och förskolan. Här finns satsningar för fler pedagoger och mindre barngrupper. Vi föreslår också kompensatoriska insatser för att alla barn ska kunna nå sina mål, oavsett bakgrund.

Vårt förslag innehåller också en satsning på sommarjobb och utbildningskontrakt. En oroande andel av eleverna fullgör inte gymnasieutbildningen, och här måste ambitionsnivån höjas för att de inte ska hamna i utanförskap. Vi vill att alla ungdomar ska få möjlighet att jobba och skaffa sig erfarenheter för framtiden.

Ökad jämlikhet ger fler jobb och bättre ekonomisk utveckling. Det ska alltid krävas av den enskilde att man gör rätt för sig efter bästa förmåga. Var och en ska också veta att samhället fungerar, och i vårt budgetalternativ visar vi på vikten av att förstärka förebyggande insatser. I många fall ser vi också att förebyggande insatser innebär en ren besparing ekonomiskt, men framför allt är det positivt sett ur mänskligt perspektiv.

Kvaliteten i äldreomsorgen ska höjas samtidigt som vi möter ökade behov av vård, omsorg och personal. Den grundläggande kvaliteten ska vara så hög att de äldre inte blir beroende av att köpa tilläggstjänster eller av att deras anhöriga måste gå ner i arbetstid för att hjälpa sina föräldrar.

En av framtidens största utmaningar är bostadsfrågan. I Tyresö måste vi planera de områden som byggs och förtätas på ett mer yteffektivt sätt. De politiska direktiven

ska vara blandade upplåtelseformer. Merparten av alla lägenheter som byggs är bostadsrätter, och en betydande del hyresrätter har ombildats. Med 25 000 personer i Tyresö Bostäders kö, finns det ett tydligt mandat för att fokusera på hyresrätter, gärna också kooperativa hyresrätter. Vi vill se moderna bostäder med högt ställda energikrav. För att kunna förnya delar och underlätta stadsplaneringen i kommunen föreslår vi, att en plan för strategiska markförvärv utarbetas.

Tyresö kommun ska vara en attraktiv och utvecklande arbetsgivare som erbjuder bra lönelägen och goda möjligheter till karriär- och kompetensutveckling till sina anställda. Vi ska aktivt arbeta för mer jämställda arbetsplatser och en minskning av sjukfrånvaron som i högre utsträckning drabbar kvinnor. Ofrivilliga deltidsanställningar leder ofta till stress och ökad ohälsa, alltså är det angeläget att heltid blir norm. Vi måste gemensamt arbeta för en öppenhetsskultur i kommunen, där anställda vågar och kan påtala brister. Genom att synliggöra problem och sända signaler där fler vågar tänka nytt, utvecklas verksamheten.

Ett ekonomiskt ansvarstagande

Socialdemokraterna presenterar här ett budgetförslag som speglar den vision av Tyresö som vi har lagt. Vi behöver göra kraftfulla investeringar i förskolan och skolan. Särskilt skolan har under många år varit underfinansierad, lärartätheten är för låg, klasserna för stora och för många lämnar grundskolan utan behörighet till gymnasiet.

Tyresö behöver också förstärka arbetet för att minska de allt större klyftorna, särskilt tydligt är behovet av förebyggande arbete på socialförvaltningens område.

Samtidigt planeras stora och kostsamma investeringar i nya fastigheter istället för att renovera befintliga, vilket gör att en stor del av skattekrona måste användas till räntekostnader. Vi föreslår ett antal besparingar, främst på central förvaltning, men detta täcker bara en del av de reella satsningar som krävs. Vi ser ett behov av att återta den skattesänkning som alliansen tidigare drivit igenom, och föreslår därför en skattehöjning på 15 öre. Det kommer att ge kommunen drygt 17 miljoner kronor som ska öronmärkas till förskolan och skolan. Vi socialdemokrater vågar se problemen som finns idag och vi vågar prioritera.

Vårt budgetalternativ bygger på den vision och de strategiska mål som vi yrkat på inför kommunplan 2015-2018. Eftersom våra förslag har en annan utgångspunkt än majoritetens, väljer vi att lägga till dessa för ett tydliggörande, då övriga verksamhetsområden kan ses i ett sammanhang.

Vår vision för Tyresö 2030

Tyresö är en kommun där man vill bo och leva i. Närhet till storstad, natur och arbetsmarknad lockar. Mer än annat är Tyresö en kommun för barn och ungdomar. Kunskapsambitionerna präglar arbetet från förskola till högre utbildning. Genom ett individualiserat stöd klarar alla elever grundskolans kunskapsmål och mer därtill. Kunskap är vägen till framgång och flertalet ungdomar väljer att studera vidare till högskola och universitet. Inget barn växer upp i fattigdom eller far illa. Genom fler i arbete, ett livslångt lärande och en politik för mindre klyftor håller Tyresö ihop.

Du som vill bo i Tyresö har möjlighet till det genom en mångfald av boendeformer. Bostadsbyggandet tar sin utgångspunkt i höga miljökrav, där närheten till naturen och friskt vatten värnas. Tyresö som naturkommun, ska bevaras. Att resa kollektivt är enkelt. Tvärförbindelser gör pendling på Södertörn enkelt och in till Stockholm tar det max 30 minuter. Vi är en klimatneutral och Fairtrade kommun, våra förskolor och skolor ligger i framkant när det gäller att tillse en giftfri vardag för våra barn och unga.

Tyresö är en attraktiv plats att leva i. Här möts människor i kultur, föreningar, entreprenörskap och stadsmiljö. Centrum är fritt från bilar men fullt av liv och mötesplatser.

Kvaliteten i välfärden är hög. Tillgång till utbildning och omsorg begränsas inte av ekonomiska förutsättningar eller var du bor. Tyresö har Sveriges bästa äldreomsorg och värnar om våra äldre. Sjukvården är tillgänglig för alla – ett exempel är närakuten. Tyresöbor samverkar och bidrar till en social ekonomi, snarare än kortsiktiga ekonomiska vinstintressen, vilket är en betydande del av välfärden.

Genom ett brett utbud av kommersiell och offentlig service samt föreningsliv är Tyresö den lilla staden med den stora medborgarandan.

Strategiska mål

Långsiktig hållbarhet

Tyresö kommun ska vara en långsiktigt hållbar kommun, såväl ekonomiskt som socialt och ekologiskt. Fokus ska vara på kommande generationer. Ekonomisk hållbarhet innebär att kommunens tillgångar används på ett sunt och effektivt sätt och att vi inte förbrukar mer än vi har råd med, med tanke på framtida åtaganden. Social hållbarhet handlar om tillgången till en fungerande och rättvist fördelad välfärd samt att kommunen och invånarna har möjlighet att lösa problem som människor hamnar i. Alla människor ska ges en reell möjlighet att forma sina egna liv. Ekologisk hållbarhet innebär att vi som samhälle ska leva i samklang med miljön.

Biologisk mångfald och minskade utsläpp som bidrar till den globala uppvärmningen är nyckelperspektiv.

En långsiktigt stabil ekonomi betyder att det är nödvändigt att ha överskott för att möta behov av investeringar, underhåll, utbyggnad, tillväxt och kommunens pensionsåtaganden. Kommunens arbete ska präglas av kvalitet, effektivitet, enkelhet och ett tydligt fokus på nöjda medborgare. Kommunen ska ta ansvar för ekonomin och visa hänsyn för människor, miljö och kommande generationer när beslut fattas. Den kommunala utdebiteringen ska hållas på lägsta möjliga nivå för att kunna tillgodose hög kvalitet i tjänsterna, samt god och långsiktig hushållning.

- Kommunen ska arbeta för ett ekonomiskt-, socialt- och ekologiskt hållbart samhälle.
- Årets resultat, i den reguljära verksamheten, ska uppgå till minst två procent av skatteintäkter och statsbidrag.
- Investeringar i den skattefinansierade verksamheten ska finansieras via kassaflöde från den löpande verksamheten.

Medborgarnas väl

Tyresö ska vara en attraktiv och utvecklande kommun där all verksamhet och alla politiska beslut fattas utifrån ett barnperspektiv. Genom en barnombudsman ska barnperspektivet lyftas och barns rätt bättre tas tillvara. Vi ska vara en kommun som investerar i våra unga och i kunskap. Alla som lämnar Tyresös grundskolor ska ha behörighet till gymnasiet och alla ska kunna genomföra en gymnasieutbildning med goda resultat. Förskola och fritidshem ska erbjuda meningsfull och pedagogiskt riktig verksamhet. Genom ett ökat bostadsbyggande, fler hyresrätter och pressade byggkostnader ska vi se till att de som vill kan flytta hemifrån. Vi ska också se till att det finns gott om anpassade boenden för våra äldre. Satsningar på kvalitet och trygghet måste gå före nya privatiseringar i äldreomsorgen. Kommunen ska kunna lämna anbud om egen regi vid upphandlingar. Ett omfattande kvalitetsarbete ska genomföras inom äldreomsorgen och äldre ska ha råd att använda sig av den omsorg de har rätt till.

- Samtliga beslut som fattas i Tyresö kommun ska genomsyras av ett barnperspektiv
- Tyresö ska bidra till att alla som vill ha ett eget boende i kommunen kan få det
- Tyresö ska vara en av Sveriges bästa skolkommuner
- Alla unga i Tyresö ska kunna genomföra en gymnasieutbildning

Arbete & näringsliv

Ingen ung ska vara utan jobb. I aktiv samverkan mellan näringsliv, utbildningsinstitutioner och statliga myndigheter ska kommunen bidra till att alla ungdomar snabbt kommer ut i jobb. Alla unga som vill ska erbjudas sommarjobb. Genom bland annat resursjobb vill vi lyfta människor ur bidragsberoende till egen försörjning. Kommunen ska bidra och utveckla servicen i dialog med företagarna och genom en företagshub ska företagare och verksamheter mötas, växa och utvecklas.

- Samverkan mellan kommun, skolor, arbetsförmedling och företag ska öka
- Tyresö ska ha lägre arbetslöshet och ungdomsarbetslöshet än jämförbara kommuner, och sysselsättningsgraden är hög
- Ingen som kan arbeta ska behöva gå på socialbidrag

Bra arbetsgivare

Människors vilja att arbeta garanterar vår gemensamma välfärd, och personalen är kommunens viktigaste tillgång när det gäller att erbjuda bra verksamhet. Därför måste vi säkerställa att det är attraktivt att jobba här. I detta ligger jämställda arbetsvillkor, möjligheter till kompetensutveckling och trygga arbetsformer. Kommunen bör tillämpa ett lönesystem som underlättar framtida rekryteringsbehov samt säkrar rättvisa löner och motverkar diskriminering och godtycklighet.

Kommunen ska ha en låg sjukfrånvaro och inkluderande personalpolitik. Vi ska välkomna ett mer öppet arbetssätt för att tydliggöra utvecklingsområden. Samtidigt ska kommunen ha en tydlig gemensam vision att arbeta för. Tyresö kommun tjänar på att ha nöjda medarbetare som rekommenderar kommunen som arbetsgivare.

- Alla som vill arbeta heltid ges möjlighet till detta och fasta anställningar är norm
- Tyresö kommun ska präglas av en öppenhetkultur där utveckling och nytänkande uppmuntras
- Tyresö kommun ska vara en arbetsgivare fri från diskriminering och kränkande behandling

En av Sveriges främsta skolkommuner - vi utbildar världsmedborgare!

Vi vill ge Tyresös förskolor och skolor de förutsättningar som behövs för att möjliggöra att alla barn och unga når så långt det bara är möjligt. Socialdemokraternas ambitionsnivå för förskola och skola är tydlig - tiden för lärande ska öka och förutsättningar för att göra ett gott arbete som pedagog ska förbättras. I Tyresö ska föräldrar känna sig trygga med att förskolan och skolan ger deras barn den trygghet, stimulans och den utbildning de har rätt till. Förskolan och skolan i Tyresö ska vara kostnadsfri och likvärdig och föräldrar ska känna trygghet i att deras barn, oavsett skolval, ges samma möjligheter.

Vi socialdemokrater står för en politik som sätter barnen i centrum och ger förutsättningar för förskolans och skolans personal att nå de högt ställda mål som styrdokument anger. Det måste vara slut på nedskärningsbudgetar.

Utöver en verksamhet som lever upp till styrdokumentet, ska alla Tyresös barn under sin dag på förskolan och skolan ges reella möjligheter till inflytande, vistas i stimulerande lärmiljöer, serveras näringsriktig mat och garanteras en giftfri miljö. Alla ska klara grundskolan och tid ska ges för alla elever att få utmaningar som passar deras nivå och svårighetsgrad.

De anställda i Tyresö ska ges rätt förutsättningar att utföra sitt uppdrag på bästa sätt och planeringstid och utvecklingsmöjligheter ska erbjudas – för en skola i Sverigetopp och som står konkurrenskraftig mot närliggande kommuner.

Behoven är efter många års nedskärningar stora – vi socialdemokrater vill ta ansvar för att rusta Tyresös skolor och förskolor. Tillsammans investerar vi i Tyresös barn och unga för ett Tyresö som håller samman.

Verksamhetsområde 1; Förskola och pedagogisk omsorg

En förskola i Sverigetopp

Genom en satsning på förskolan fokuserar vi på lärande. Förskolan ska främja barns utveckling och lärande och verka för en livslång lust att lära. Detta är vi övertygade om, sker när pedagoger i förskolan ges mer tid till varje barn och tid för planering och reflektion är självklara inslag i förskolans verksamhet.

Behov

Barn- och utbildningsförvaltningen i Tyresö har noga redogjort för behoven de kommande fem åren. Tyresö behöver investera i skolan. Vi delar den analysen.

Under nästan 7 år har netto inga nya förskoleavdelningar öppnat i Tyresö, trots att kommunen växer. Bristen på förskolelokaler har medfört stora barngrupper, bristande arbetsro och arbetsmiljöproblem som nu gör att en normal arbetsdag är var tionde pedagog inom förskolan sjukskriven.

Många av våra förskolelokaler är bristfälliga och det saknas en IT-infrastruktur.

Vi behöver stärka Tyresös konkurrenskraft som arbetsgivare gentemot grannkommuner och rekryteringsbehoven är stora.

Ökad ambitionsnivå

Vi socialdemokrater vill ge barn och pedagoger de bästa förutsättningarna och öka möjligheterna att nå läroplanens mål och skapa en trygg miljö. Därför föreslår vi kraftfulla ambitionshöjningar.

Vi är övertygade om att personaltätheten i Tyresö måste förstärkas. Det ger bland annat ökade möjligheter att dela upp barngrupper under dagen och tryggheten och arbetsmiljön förbättras. Barngruppernas storlek ska minskas och kommunen ska formulera riktlinjer för storlek på barngrupper.

I Tyresö har barngruppernas storlek ökat de senaste åren och är idag fortsatt hög (18,5 januari 2016). Inga medvetna politiska beslut har tagits för att nå vallöftet om minskade barngrupper. Regeringen har nu avsatt medel för detta som Tyresö fått ta del av. Vi behöver ta ett ansvar för att säkra att det verkligen blir fler pedagoger i förskolan och minskade grupper. Tyresö behöver också stärka elevhälsoorganisationen kring barn i förskolan.

Lokaler

Tyresö behöver fler förskoleplatser. Vi ska bygga ut, bygga nya och rusta befintliga förskolor. Där det är möjligt vill vi se en utbyggnad av befintliga förskolor som möjliggör dels fler antal barn per förskola, men även mindre barngrupper inom verksamheten. En mer ambitiös plan för utbyggnad av förskolor tas fram.

De förskolor som bör vara prioriterade, är de som ligger vid knutpunkter och/eller kan samarbeta med en grundskola i närheten. Två sådana exempel är Dalstugan och Trollsländan där vi skulle vilja se en utbyggnad. Gällande Trollsländan behöver en dialog föras med nuvarande ägare kring en tänkbar lösning.

Även på Kumla förskola finns möjlighet att bygga ut förskolan. Detta skulle möjliggöra ett utökat samarbete med grundskolan och beroende på elevsammansättningen kan lokaler över tid användas för olika ändamål. Förskolan ligger även vid en central knutpunkt vilket gör att det är lätt för en stor andel av kommunens föräldrar att ta sig till förskolan.

Utöver nya förskolor vill vi rusta befintliga förskolor och förbättra både utemiljön och möjliggöra för en modern pedagogisk lärmiljö. Förskolans läroplan ställer även krav på IT- miljön, vilken idag är bristfällig på Tyresös förskolor. Det finns ett stort behov av att rusta denna.

Vi vill även se över hyressystemet som råder i Tyresö kommun. Förskolechefer ska inte tvingas välja mellan lokaler och pedagoger. En förskolas hyra ska inte, som idag, vara lika starkt kopplad till antal barn. Detta riskerar att bidra till att fler barn än lämpligt tas in för att få en ekonomi i balans.

Personalförstärkning och personallyft

I en hård konkurrens om utbildad personal med grannkommuner, behöver Tyresö en ambitiös personalpolitik som lockar fler pedagoger till kommunen. Idag lämnar många pedagoger Tyresö på grund av löneläget.

Sjukfrånvaron bland förskolepersonal är nu över 10 % och har stigit kraftigt de senaste åren. Vi ser hur fler förskolor inte längre tar in vikarier vilket påverkar arbetsmiljön för barn och pedagoger negativt. Denna trend vill vi bryta. Vi vill jobba hälsofrämjande med insatser för såväl friskare barn som friskare personal.

Vi ser ett stort behov av att ha fler behöriga barnskötare och förskollärare i förskolan. Skolverkets statistisk för Tyresö kommun 2015 visar att endast knappt en tredjedel av samtliga förskolors personal i Tyresö har en pedagogisk högskoleexamen.

För att tillgodose behovet av att ha fler behöriga barnskötare och förskollärare i förskolan, krävs insatser för ökad rekrytering samt kompetensutveckling för befintlig personal. Tyresö behöver förbättra anställningsvillkoren på ett sådant sätt, att attraktiviteten för Tyresö kommun som arbetsgivare stärks. Förutsättningar ska ges för att öka möjligheter för Tyresös förskolor att stärka det kollegiala lärandet och samarbetet.

Det centrala teamet med stödfunktioner behöver stärkas så att pedagoger på förskolor kan fokusera på sitt uppdrag och få stöd när det behövs av till exempel talpedagoger, specialpedagoger eller modersmåls lärare. Vi vill se över möjligheten att införa karriärtjänster inom förskolan.

Kvalitetsuppföljning för ökad trygghet och förbättrad arbetsmiljö

Verksamheten drivs av verksamhetschef och förskolechef med sin organisation. Vi vill betona vikten av en kvalitativ verksamhet som utvärderas och utvecklas med en ambitiös professionell politisk styrning. Vi vill ytterligare stärka kvaliteten inom förskolan och vill därför i nära samarbete med verksamheterna utforma kvalitetsmått som vi vet kan ha positiv inverkan.

Nya allmänna råd från Skolverket innehåller riktlinjer för barngruppernas storlek i förskolan. Utifrån dessa indikeras att barngruppers storlek måste minska för att förbättra pedagogers arbetsmiljö och öka tryggheten för barnen i förskolan. Det gäller i allra högsta grad i Tyresö. Barngruppers storlek är ett viktigt kvalitetsmått. Utöver detta är även antal barn per pedagog av avgörande betydelse för att öka tryggheten för barnen och förbättra arbetsmiljön för pedagoger på förskolan. Även inom den pedagogiska omsorgen är detta viktigt att bevaka. Med anledning av detta anser vi att kvalitetsmått i linje med detta bör ingå i kommunplanens särskilda uppdrag.

Vi socialdemokrater lär av andra och har tagit del av andra kommuners framgångsrika arbete med talpedagoger, varför vi föreslår ett utökat elevhälsoteam med uppgiften att bland annat lässcanna alla femåringar. Det bidrar till en tidig upptäckt av behov av stöd till elever och vi kan därigenom säkerställa att stödet ges skyndsamt. Även modersmålsundervisningen behöver förstärkas för att möta ett ökat behov.

Genom en höjning av barnpengen tillsammans med tydliga kvalitetsmått, vill vi socialdemokrater bidra till att bromsa och vända utvecklingen där sjukskrivningstalen ökar, barngrupperna ökar samt att vi ser fler barn per pedagog.

Socialdemokraternas förslag;

- Kvalitetssatsningar i skolan för att bidra till minskade barngrupper och ökat antal pedagoger. Barn- och utbildningsnämnden ges i uppdrag att ta fram ett förslag till riktlinjer gällande barngruppernas storlek och ett mål för antal elever per lärare med tillhörande handlingsplaner. Förstärkning med 10 000 000 kronor. (Avser även grundskolan)
- Fler utbildade pedagoger i förskolan. Barn- och utbildningsnämnden får i uppdrag att ta fram en kompetensutvecklingsplan med konkreta åtgärder för fler högskoleutbildade pedagoger i förskolan och skolan samt inrätta karriärtjänster för förstelärare inom förskolan. 2 000 000 kronor. (Avser även grundskolan)
- Förbättrade lärmiljöer. Inne- och utomhusmiljöer rustas för att öka tryggheten och stärka den pedagogiska lärmiljön. Infrastrukturen för IT ska då stärkas. Kostnad: 2 000 000 kronor (Avser även grundskolan.)
- Inrättning av mobilt stödteam. Stärk den centrala elevhälsan gentemot förskolan med tre tjänster, talpedagog, specialpedagog samt modersmåls lärare. Kostnad 1 800 000 kronor (Avser även grundskolan)
- Kostnadsfri förskola. Beslut om kostnadsfri förskola tas. Blöjor ska erbjudas utan kostnad. Kostnad 500 000 kronor.

Socialdemokraternas förslag till särskilda uppdrag;

- Barngruppernas storlek ska minska och personaltätheten förstärkas. Kvalitetsmål tas fram för antal barn per pedagog samt riktlinjer för antal barn i barngrupperna.
- Krafttag för att minska antal sjukskrivna. En kompetensförsörjningsplan ska skyndsamt tas fram för att rekrytera och behålla behörig personal samt arbeta för att rekrytera ytterligare behöriga pedagoger.
- Bygg fler och rusta befintliga förskolor. En översyn görs tillsammans med kommunens lokalstrateg och förvaltning för att snabbt se vilka förskolor som bör prioriteras att byggas ut. Förskolornas inomhusmiljö ska successivt rustas och IT-miljön stärkas.
- Arbeta fram en plan för giftfri och hållbar förskola. Tyresös förskolor ska vara giftfria förskolor och i högre grad erbjuda ekologisk och närproducerad mat.
- Ökad valfrihet för familjer. Erbjud 30 timmars förskola för barn till arbetssökande och föräldralediga
- Utvärdera "en skola för var och en". Hur påverkas barn och pedagoger av inkludering, är resurserna för att möta allas behov tillräckliga?
- Utvärdera möjligheter till lärarassistenter och karriärtjänster inom förskolan.
- Öka möjligheterna till kompetensutveckling för personal inom förskolan .

Verksamhetsområde 2; Grundskola inklusive grundsärskola och fritidshem

En skola i Sverigetopp

I Tyresö ska alla barn och unga ges möjlighet att nå så långt det är möjligt, ingen ska lämnas efter. Rektorer och lärare ska ges rätt förutsättningar för sitt pedagogiska ledarskap och satsningar ska göras på lärmiljöer samt informations- och kommunikationsteknologi (IKT). Lärare ska ges mer tid att planera, genomföra och följa upp sitt pedagogiska uppdrag och skolledare ska ges reella möjligheter att arbeta med skolutveckling som vilar på vetenskaplig grund

Under 2014 räknades inte skolpengen upp och lönekomensationen som föreslogs inför 2015 var otillräcklig. Under 2015 genomgick Tyresös skolor ett stålbad till följd av en nedskärningsbudget och motsvarande 18 helårstjänster skars bort. Inför 2016 såg vi återigen utebliven uppräknig av pris- och lönekomensation. Det har inneburit tuffa år för Tyresös skolor.

- Det är fel väg att gå för att nå målen om en likvärdig, kompensatorisk skola där alla barn ges samma möjligheter.

Genom vår skolsatsning prioriterar vi ambitionsökningar inom skolan som bidrar till att bygga ett starkt Tyresö som håller samman.

Behov

Tyresös barn- och utbildningsförvaltning har tagit fram en välgrundad behovsanalys som menar att satsningar krävs för att nå kommunens vision och mål om en av Sveriges bästa skolkommuner med minskade klasser och ökad lärartäthet. Den analysen delar vi.

Vi står inför stora utmaningar. Det råder hård konkurrens om utbildade lärare. Ett ökande antal nyanlända elever kräver också en stärkt skola och bättre organisation för lyckad integrering.

Även gällande kvaliteten i våra fritidshem finns stora behov. Bristfälliga lokaler, ett stort behov av utbildad personal och behov av förstärkt systematiskt kvalitetsarbete är bara några exempel.

En stor del av Tyresös lärarkår uttrycker dessutom stor oro kring sin arbetsmiljö och löneläget i kommunen. Lärarförbundet vittnar om ett fördubblat antal ärenden gällande arbetsmiljöproblem.

Många av våra skollokaler är bristfälliga till följd av en lång period av eftersatt underhåll. På många skolor saknas det idag en tillräcklig IT-infrastruktur och säkerheten på våra skolor måste ses över.

Ökade ambitioner och ökad likvärdighet

Vi har under flera års tid betonat värdet av att investera i kunskap i Tyresö kommun. Bakgrunden är uppenbar. Tyresös skolor har under en längre tid fått alltför dåliga förutsättningar. Det har handlat om såväl ekonomiskt som politiskt stöd. Det som en

gång var en självklarhet – att alla barn, oavsett bakgrund, ska kunna få en likvärdig utbildning är idag allt annat än verklighet. Till stor del är ökande klyftor ett resultat av en direkt kontraproduktiv politik – men också en följd av kommunledningens dåliga förmåga att följa upp verksamheten.

Medan existerande skolforskning starkt pekar på värdet av att minska klyftor och därmed få fler att klara grundskolan, går Tyresö kommun en annan väg. Den enskilt viktigaste åtgärden för att minska klyftorna är en generellt bättre skola med fler lärare och mindre klasser. Skolan har ett tydligt kompensatoriskt uppdrag och det är uppenbart att Tyresö behöver en skolpolitik som möjliggör detta. Politiken måste ha höga ambitioner, högt ställda mål för grundskolan och en politik som möjliggör dessa ambitioner via resurstilldelningen.

Vi vet att framgångsrika skolkommuner har en politisk ledning som tar ansvar för och ställer rätt frågor gällande skolutveckling. 2014 reagerade Skolinspektionen kraftigt på bristen i kvalitetsarbete och intresse från den politiska majoritetens sida i Tyresö. "Ett systematiskt kvalitetsarbete kräver en dialog mellan alla ansvarsnivåer, från elever och personal via förvaltningsledningen till den politiska nivån", konstaterar Skolinspektionen.

Vidare riktar granskningen hård kritik mot bristerna i kommunens och skolornas dokumentation och kvalitetsarbete. De få uppföljningar som görs är otillräckliga och saknar djupgående analyser.

Lärare och rektorer vittnar i Skolinspektionens rapporter om, att de får alldeles för lite tid och resurser till att planera, utvärdera och utveckla verksamheten. Detta förklarar också de högst skiftande resultaten i Tyresös skolor, både mellan år och mellan olika skolor och grupper. Medan en grupp elever fått bättre resultat är det fortfarande alltför många, som lämnar skolan utan att vara godkända i de mest grundläggande ämnena.

Genom att höja ambitionsnivån för kvalitetsindikatorer som spelar roll för ökat lärande, kan resultaten höjas. Dessa indikatorer bör tas fram i nära samarbete med verksamheterna.

Fler lärare i skolan

Tyresö har under flera års tid haft en budget som investerat alltför lite i skolverksamheten. Meritvärden har ökat något men någon systematik och fortsatt investering för att behålla och öka antalet lärare som bidrar till resultatutvecklingen saknas.

Våra elever måste ges de bästa förutsättningar och därför måste vi ge våra lärare och rektorer de bästa förutsättningarna att lyckas med sitt uppdrag. Läraren är den enskilt viktigaste framgångsfaktorn för elevers resultat och motivation den viktigaste faktorn för ökad inläring. De senaste åren har antal elever per lärare legat över kommungruppens snitt. Skolan blir aldrig bättre än mötet mellan lärare och elever, därför ska vi öka tiden varje elev ges med sin lärare.

Särskilt i de tidigare årskurserna finns det evidens för ett tydligt samband mellan lärartäthet och resultat. Vi anser, att den tid som varje elev har med sin lärare i årskurs ett till tre bör öka. Vi förespråkar en medveten satsning på fler lärare i

Tyresös skolor och avsätter resurser för detta. Vi vill låta verksamheterna pröva modeller med lärarassistenter, parallellärsystem och/eller utvecklingslärare inom Tyresös grundskolor. För oss är inte metoden det viktiga utan målet.

Vi vet att framgångsrika skolkommuner lyfter kompetenta lärare. Därför vill vi jobba för att lyfta goda exempel genom att exempelvis uppmärksamma årets pedagog, arbeta strategiskt med försteläraryuppsdraget för Tyresös skolutveckling samt satsa på strategisk kompetensutveckling. Det kommer att ge resultat hos Tyresös barn i form av ökade kunskapsresultat och trygghet i skolan

Vi vet också att en socialdemokratiskt ledd regering med en lågstadiesatsning kommer att satsa miljarder för mer personal och mindre klasser i lågstadiet, varför en kommunal satsning får ännu större utväxling.

En skola för var och en

Undervisningen i skolan ska anpassas till varje elevs förutsättning och behov. Tyresö kommun bedriver sedan 2013 arbetet med "En skola för var och en". Ledordet är inkludering av elever i behov av särskilt stöd. Vi delar grundperspektivet om inkludering, att det är bra om fler barn med behov av särskilt stöd i möjligaste mån ges möjlighet att befinna sig i ett större sammanhang med undervisning i ordinarie klassundervisning. OECD är kritiskt till när inkludering sker utan att elever ges rätt förutsättningar till stöd. Det är tydligt att inkludering kräver resurser i form av kompetens, lärmiljöer och specialpedagoger för att i realiteten fungera och inte få negativa konsekvenser.

Vi är oroade över de signaler som alltför ofta kommer till vår kännedom, att Tyresös skolor med befintliga medel inte klarar att möta just dessa särskilda behov. Inkludering får aldrig vara ett sätt att göra besparingar. Det blir en dyr effektivisering om vi har en skola för alla barn och unga där lärare inte ges rätt tid för sitt uppdrag.

I sin omvärldsanalys 2015 redogjorde förvaltningen för att fler elever är i behov av särskilt stöd. Nu har de lägsta beloppen för enklare stöd, kategori ett till tre tagits bort och enbart mer omfattande stöd, som innefattas i kategori fyra, finns kvar. Det motiveras med att sociodemografiska beloppet höjs. Men i själva verket har den totala summan för barns behov i skolan i form av tilläggsbelopp tillsammans med det sociodemografiska beloppet, minskat i storlek 2016 än tidigare år.

Vi socialdemokrater är angelägna om att utvärdera arbetet med en skola för var och en. Vi vill att genomlysningen tar sin utgångspunkt i barnens behov, snarare än kommunens. Genomlysningen bör även undersöka och redovisa föräldrarnas uppfattning om deras barn får erforderligt stöd och om deras möjlighet att påverka är reell samt arbetsmiljöperspektiv.

Tillsammans med rektorer vill vi utvärdera hur vi kan öka likvärdigheten i Tyresös skolor och arbeta för att alla elever når kunskapskraven.

Lokaler

Vi har stora utmaningar gällande grundskolors lokaler i Tyresö till följd av många års underinvesteringar. Det gör att vi idag har ett stort upprustningsbehov.

Vi vill att Dalskolan rustas för att möta kommande behov och att Stimmet och Fårdala skolor moderniseras och tillsammans skapar de en fungerande enhet. Ett stärkt ledarskap i kombination med organisatoriska förstärkningar och resurser möjliggör en ökad flexibilitet.

Utöver att rusta befintliga lokaler, vill vi utreda en mindre f-3 skola i Skälsätra och vi vill att mellanstadiet på Sofieberg ska finnas kvar.

Vi vill bygga ut och rusta Fornuddens skola på befintlig mark och göra en sammanhållen skolbyggnad med direktaccess till parken. Möjligheter att stänga av Fornuddsvägen ska ses över. Skolan ska ges fler skolplatser och även moderniseras.

Vi vill göra en medveten satsning på grundskolornas utom- och inomhusmiljö och rustar för en modern pedagogisk lärmiljö. Även skolans IT- miljö, vilken idag är bristfällig, rustas.

Rektorer ska inte behöva välja mellan lokaler och pedagoger, som idag med ett hyressystem som fokuserar på lokaloptimering. Vi vill därför avskaffa det hyressättningsystem som gör att skolorna avstår från befintliga lokaler hellre än att använda dem.

Kompensatoriska åtgärder ger likvärdig utbildning

När den svenska skolans sjunkande resultat förklaras i olika utvärderingar anges tilltagande segregation som en avgörande faktor. Skolorna tenderar att bli allt mindre likvärdiga. Detta har senast visats i Skolverkets analys av den svenska skolan.

Skolinspektionens senaste granskning av Tyresös skolor pekar på behovet av ökad likvärdighet för att lyfta resultaten. Om man vill åstadkomma mer likvärdiga förutsättningar – och därigenom generellt bättre resultat – finns ett antal relativt enkla, och billiga, insatser att göra.

En faktor som används för att öka likvärdigheten är det sociodemografiska tillägget. Det är för lågt idag för att kompensera för de skiftande förutsättningar som idag finns i Tyresö. Vi vill göra om detta till ett socioekonomiskt tillägg som ger de kompensatoriska effekter som avsetts. Vi är beredda att se över beräkningsgrunderna för att pengarna ska nå de elever som de verkligen är avsedda till. Därtill bör resurserna i systemet förstärkas, vilket vi avser att sätta som ett första steg i en långvarig satsning för jämlika förutsättningar i skolan.

Kommunen ska garantera möjlighet till läxläsningshjälp vid varje skola som väljer att ha läxor. Det kompenserar för skiftande hemförhållanden.

Goda läsvanor bör grundläggas i tidig ålder, bl.a. för att utveckla god läsförståelse, vilket är grundläggande för bra skolresultat. Bland annat i detta avseende är bra skolbibliotek viktiga, vilket också framgår av den nya skollagen. Barn- och utbildningsnämnden bör i samarbete med kultur- och fritidsnämnden ges i uppdrag att se över skolbibliotekens verksamhet och utarbeta en plan för att säkerställa hög kvalitet med lämpliga kvalitetsindikatorer. Även här kommer socialdemokraternas förslag om inrättande av en central talpedagogresurs väl till pass.

Skolan i Tyresö ska vara kostnadsfri. Trots det händer det att elever förväntas att med egna medel betala, eller med förväntan om egen utrustning delta i

skolaktiviteter. Vi vill öka möjligheten för alla barn att delta i aktiviteter på skoltid och tillför resurser till skolorna för ändamålet.

De generella insatser som vi föreslår ovan förstärker skolans möjlighet att realistiskt höja andelen elever som klarar skolans kunskapsmål och därmed uppnår behörighet till gymnasieskolan.

Elevhälsa och mobbning

Den centrala elevhälsoorganisationen behöver stärkas. Vi vet att tidiga insatser är viktiga och bland annat kan fler specialpedagoger göra att färre barn riskerar att halka efter. Vi socialdemokrater vill därför stärka upp den centrala elevhälsoorganisationen med fler specialpedagoger och/eller andra funktioner, som jobbar med samtliga Tyresös grundskolor för att se till att fler barn får det stöd de har rätt till.

Vi behöver även förstärka vår organisation kring nyanlända med modersmåls lärare och kuratorer för att möjliggöra ett så bra mottagande som möjligt. Olika introduktionsformer bör utredas för nyanlända i Tyresös skolor för att ytterligare förbättra integrationen, där direktintegration och mottagningsklass bör prövas.

Vi vill att kommunen ska inrätta en barnombudsman dit elever och föräldrar kan vända sig om de upplever att skolan inte agerat tillräckligt tydligt mot exempelvis mobbning. Ombudsmannen kan avge en "second opinion" och kan stödja skolorna med expertis och kunnande när det gäller att arbeta med förebyggande arbete. I varje beslut ska en barnkonsekvensanalys göras och redogöras för.

Tyresö kommun ska ha nolltolerans mot mobbning i samtliga förskolor och skolor och incitamenten för skolor att jobba aktivt mot mobbning och diskriminering ska förstärkas. Var tionde lärare uppgav 2015, att inget målmedvetet arbete för att förhindra kränkande behandling bedrivs på deras skola. Forskning och beprövad erfarenhet ska vara grundstenen i Tyresös kommun skolor i val av antimobbingprogram.

Kommunen ska ha en välkomnande attityd även mot andra organisationer som jobbar framgångsrikt med kamratstödande verksamhet.

Kvalitetsuppföljning för ökad trygghet och förbättrad arbetsmiljö

Vi anser att uppföljningen av våra skolor behöver förbättras och tror att den förändrade organisationen är en väg dit. Ytterligare kvalitetsindikatorer bör tas fram som mäter det vi vet gör skillnad i undervisningen och spelar roll för ökad inlärning.

Vi är positiva till att kvalitetsenheten har startats och ser fram emot att följa ett arbete där kvalitetskontrollerna ökar med syfte att säkerställa kvalitén för alla Tyresös barn. Att detta behövs, visar inte minst Skolinspektionens senaste granskning av kommunen.

Fritidshemmen tydliggörs och stärks

Fritidshemmen omfattas av läroplanen och ska vara en betydelsefull faktor för att ge barnen en pedagogiskt utvecklande verksamhet efter skoldagen. Det finns starka indikationer på att verksamheten inte klarar att leva upp till detta idag och Tyresö är i stort behov av att stärka fritidshemmen!

Skolinspektionen skriver i sitt beslut våren 2014 att brister från 2007 gällande måluppfyllelse i Tyresös fritidshem kvarstår. Många fritidshem har svårigheter att leva upp till läroplanens mål, det saknas pedagogiskt utbildad personal och adekvata lokaler. Föräldrar beskriver för Skolinspektionen 2014 ibland fritidshemmen som en "förvaringsplats". Trots det gjordes inga politiska insatser under 2015 och 2016 och vi anser att politiken agerar alldeles för passivt. Många barn tillbringar lika många timmar på fritidshemmen, som i grundskolan och kvaliteten har under alltför många år varit bristfällig. Politiken måste ta ansvar även för fritidshemmen och peka ut en riktning för verksamheten med tydliga mål och en övergripande vision om hur vi vill att våra barns fritidshemsvistelse ska vara.

Ett intensifierat arbete med kvalitetshöjande åtgärder inom fritidshemmet är brådskande. Nuläget bör analyseras och vi måste arbeta för en ökad trygghet, personaltäthet och adekvata lokaler.

Vi socialdemokrater vill även göra ett kulturlyft riktat mot fritidshemmen där aktiva föreningar i Tyresö besöker fritidshemmen och visar och erbjuder sin verksamhet. Det ger många barn möjlighet att prova något nytt samt föreningar en möjlighet att bredda sin målgrupp.

För ett par år sedan höjde Tyresös moderater och borgerliga majoritet avgiften för fritidsklubbar från 50 kronor till 500 kronor per termin och barn. Denna verksamhet som vänder sig till barn i årskurserna 4 – 6 är viktig, och för att alla barn ska kunna delta, föreslår vi en sänkning av avgiften. Dessutom vill vi utreda hur förändringen från anslag till fritidshemspeng slagit mot verksamheten då vi fått starka indikationer på att verksamheten nu hotas.

Stabilare resursfördelning

Under flera år har snabba elevförändringar inneburit att vissa skolor drabbats av oproportionerliga effekter. Intäktssidan, elevpengen, minskas 100 % från dag ett medan kostnaderna tar betydligt längre tid att minska. Det innebär, att ett underskott skapas som kvarvarande elever får ära och betala av på och som vi ser tydliga effekter på nu i och med en tilltagande överetablering. I vissa fall är problemen så stora att det tvingas fram avskrivningar för att effekterna blir alltför uppenbart absurda. Det nya resursfördelningssystemet kan på många sätt vara bra – även om vi hade vissa reservationer. Detta system säger dock inget om fördelningen ut till verksamheterna och vi anser att behovet av ett ändrat system där kvarstår.

Vi förespråkar systemet med resultatenheter då det ger rektorerna utrymme att vara verkliga ledare – men det kräver ett förändrat resursfördelningssystem. I ett sådant behövs tröghetsmekanismer byggas in som exempelvis kan innebära en stegvis avtagande (eller stigande) elevpeng under en övergångstid. För att möjliggöra

anpassningar är det också fel, att enheterna fullt ut ska bära kostnader för tilläggsinvesteringar. Det riskerar att innebära att nödvändiga åtgärder uteblir.

Därutöver riskerar effekten förvärras av det marknadsanpassade hyressättningssystem, som de borgerliga partierna har infört och som drabbat nya skolor mycket hårdare vilket vi har sett när det gäller Brevik skola och Nyboda skola. Det blir än större skiftningar när elevantalet sjunker. Eleverna har där fått betala med sämre lärartäthet och lägre kunskapsresultat som följd. Vi har under lång tid begärt fram utfallet av det nya systemet och äntligen har Alliansen lyssnat och infört ett annat hyressättningssystem. Dock fortfarande med uttalade mål att systemet ska uppmuntra att lokaler sägs upp för att effektivisera verksamheten.

Vi har utan framgång krävt att barn- och utbildningsnämnden ska arbeta fram ett program för att säkerställa, att ingen elev drabbas av sämre undervisning beroende på höjda hyror. Problemet kvarstår med ny hyressättningsmodell som nu baseras på 25 barn/klass, oavsett om skolan inte når upp till det "hustaket" eller inte. Med en skola som inte prioriterats politiskt och med minskat antal elever i de kommunala grundskolorna, har rektorerna en tuff uppgift att hålla budget. Effekterna av politiska beslut, eller snarare frånvaron av dem, blir nu tydliga. Flera av Tyresös skolor rapporterar, att de varit tvungna att minska antalet lärare, öka storlekarna på klasserna och minska resurserna till kompetensutveckling.

Med erfarenheterna från hyressystemet på plats och med tanke på hur Tyresös rektorer och lärare bedömer konsekvenserna, anser vi att kommunen bör gå tillbaka till ett system där hyrorna sätts utifrån den tidigare modellen och inte räknas in i elevpengen. För de privata alternativen kan det vara svårare att rakt av gå tillbaka till det gamla systemet och där behöver systemet revideras.

Profilklasser – en tillgång för Tyresö

Från tid till annan ifrågasätts profilklasserna i Tyresö. Ett argument som återkommer från den politiska majoriteten och andra är, att utbildningen varken får kosta mer än snittet eller ha fler timmar än vad som är lagreglerat. Med andra ord – det får gärna kallas profilering – men i praktiken får det inte vara profilering.

Vi har ett annat synsätt och tror att profilering berikar. Därför vill vi vara tydliga med att nuvarande profileringar ska värnas och att det finns ett politiskt ansvar för detta. Dessutom tycker vi som vi tidigare redovisat, att en språkprofil bör övervägas på Nyboda skola. Ett exempel på att språkundervisning uppskattas kan illustreras av Engelska skolans stora rekryteringsmöjligheter.

Rörelse i skolan – en del av insatserna för ökade resultat

En studie som har gjorts vid Malmö högskola visar ett samband mellan ökad fysisk rörelse och resultat i skolans övriga ämnen. Inte minst gäller det pojkarnas resultat. Något som är extra viktigt, eftersom pojkar under flera år tenderat att halka efter när det gäller skolresultat. Vi delar den analysen och anser att Tyresös skolor bör jobba aktivt med att öka utrymmet för fysisk aktivitet och antalet idrottstimmar.

Socialdemokraternas förslag:

- Kvalitetssatsningar i skolan för att bidra till minskade klasser och ökad lärartäthet. Barn- och utbildningsnämnden ges i uppdrag att ta fram ett förslag för riktlinjer gällande klassernas storlek och ett mål för antal elever per lärare med tillhörande handlingsplan. Förstärkning med 10 000 000 kronor. (Avser även förskolan)
- Barn- och utbildningsnämnden får i uppdrag att ta fram en handlingsplan och konkreta åtgärder för fler högskoleutbildade pedagoger i skolan. Kostnad: 2 000 000 kronor. (Avser även förskolan)
- Förbättrade lärmiljöer. Skolans inne- och utomhusmiljöer rustas för att öka tryggheten och stärka den pedagogiska lärmiljön. Infrastrukturen för IT stärks och tillgängligheten ska öka. Kostnad: 2 000 000 kronor (Avser även förskolan)
- Kriterierna för tilläggsbelopp för barn i behov av särskilt stöd och sociodemografiska tillägget utreds och förstärks med 3 000 000 kronor.
- Alla skolor ska för de yngre barnen som en del av en samlad skoldag erbjuda förstärkt läxläsningshjälp. För de äldre barnen ska motsvarande stöd finnas i skolans verksamhet.
- Det centrala elevhälsoteamet förstärks med 1 800 000 (Avser även förskolan)
- Fritidshemmens ekonomi förstärks med 2 000 000
- Sänkning av avgift till fritidsklubbsverksamhet, 200 000 kronor.
- Kommunen tillsätter en barnombudsman 600 000 kronor
- Kostnadsfri skola, möjliggöra kostnadsfria aktiviteter. 500 000 kronor

Socialdemokraternas förslag till särskilda uppdrag:

- Barn- och utbildningsförvaltningen tillsammans med kommunstyrelseförvaltningen ges i uppdrag att arbeta om resursfördelningssystemet som bygger in bättre möjligheter till omställning samt resursfördelningar efter behov och som en del av detta.
- Omarbeta systemet för hyressättning så att hyreskostnaderna för skolorna inte är lika känsliga för elevunderlaget.
- Skolbibliotekens kvalitet säkerställs genom att en handlingsplan utarbetas med tydliga kvalitetsmått för verksamhetens inriktning
- Barn- och utbildningsnämnden ges i uppdrag att utvärdera och öppet redovisa konsekvenserna av En skola för var och en.
- Barn- och utbildningsnämnden ges i uppdrag att ta fram ett förslag till att kommunövergripande läs- och matematikuppföljning för att införas i grundskolans tidiga årskurser.
- Fritidshemmens status ska stärkas och kvalitetsmått för verksamheten tas fram för att främja stärkt organisation samt kvalitetshöjande effekter
- Kommunfullmäktige uttalar ambitionen att bevara och utveckla profilklasser vid Tyresös grundskolor.
- Barn- och utbildningsnämnden ges i uppdrag att redovisa vilka möjligheter det finns för att åstadkomma mer fysisk aktivitet i grundskolan.

- Utredda en f-3 skola i Skälsätra
- Rusta och bygga ut Fornuddens skola.

Verksamhetsområde 3; Individ- och familjeomsorg

Ett samhälle som håller ihop;

Tyresö ska vara en välfärdskommun som bygger på sammanhållning och tillit. Ledorden för Socialdemokraterna är demokrati, jämlikhet och jämställdhet. Vi socialdemokrater är övertygade om att ett mer jämlikt samhälle ger bäst förutsättningar för alla människor att växa och förverkliga sina livsdrömmar.

Minska barnfattigdomen

Klyftorna är alltför stora i Sverige och i Tyresö. Av granskningar som gjorts av OECD så framgår det att sedan början av 1990-talet så har inkomstklyftorna i Sverige vuxit snabbare och mer än i något annat land i västvärlden. Detta märks inte minst vad gäller barnfattigdomen. Med en politik som innebär höjda avgifter och taxor så ökas barnfattigdomen och leder till att barn tvingas välja bort aktiviteter för att föräldrarna inte har råd att låta dem vara med. Ungdomarnas egna (ferie)arbeten, när de uppnått sådan ålder att arbete är möjligt, är naturligtvis en grundläggande möjlighet för att minska ekonomisk utsatthet. Det utgör därtill en viktig erfarenhet av arbete och är därför en central del i att upprätthålla en arbetslinje. Tyvärr är det föga förvånande, att de som har sämst ekonomiska förutsättningar också är de som har sämst möjligheter när det gäller att skaffa sommarjobb. Därför är de, i större utsträckning än andra ungdomar, i behov av kommunala sommarjobb. Det saknas knappast nödvändiga arbetsuppgifter i kommunen – bara en politisk vilja att ge fler ungdomar sommarjobb.

Arbetsmiljö

Individ- och familjeomsorgens politikområde måste under år 2017 lyftas ordentligt. Grundläggande är att vända den under 2015 och 2016 ytterst negativa trenden med att många arbetstagare, framförallt socialsekreterare, har lämnat kommunen på grund av dålig arbetsmiljö. Sjukfrånvaron är mycket hög inom flera avdelningar. Detta leder till hög arbetsbelastning för den kvarvarande arbetsstyrkan. Den styrande alliansen i Tyresö har vid flera tillfällen tillkännagett att lagens krav inte uppfylls och risken för att barn och ungdomar far illa är därmed mycket stor. Denna destruktiva ordning, som idag blivit nästintill ett normaltillstånd, måste upphöra snarast. I skrivande stund är så många som 15 stycken socialsekreterare, av 29 stycken budgeterade tjänster, vakanta inom barn- och ungdomsenheten i Tyresö kommun.

Ingen ska behöva fara illa

Vi behöver också ta ett gemensamt ansvar när något har gått snett. Nästan all brottslighet börjar i ungdomsåren. För en del människor blir detta inledningen till långvarig och allvarlig kriminalitet. Fler av dessa ungdomar kan och måste fångas upp, inte minst för att bryta rekryteringen till den organiserade brottsligheten. Den egna familjens möjligheter att bryta destruktiva beteenden är naturligtvis av mycket stor betydelse men höga krav ska också ställas på olika samhällsfunktioner. Ojämlighet, otrygghet och missbruk är en födkrok för arbetslöshet och kriminalitet. Minskad segregation, förebyggande arbete, missbrukarvård, att bekämpa våld i nära relationer, sociala investeringar och ett arbete med frivilligorganisationer är därför nödvändigt. Flera undersökningar visar att om man med en insats bara lyckas hindra en enda individ från att marginaliseras så är det ändå så gott som alltid så att insatsen är samhällsekonomiskt lönsam. För att inte tala om vinsterna för den enskilde individen.

Avseende jourhemsplaceringar så har det varit en rejäl ökning och det torde gå att påstå att kostnaderna inom det området skenar. Lagkraven har på senare år skärpts på både mottagningsenheten och familjehemsenheten, vilket ytterligare ökar behovet av personal.

Under ett antal år har budgeten för socialnämndens politikområde varit rejält underfinansierad. Det allmänna besparingskravet har varierat årligen runt 0,5 - 3 %.

År efter år har individ- och familjeomsorgen alltså tvingats fokusera på besparingar istället för utveckling av verksamheten. Ett tydligt exempel är mobila teamet. De arbetar med elever i grundskolan, men skulle kunna arbeta även med yngre barn. Ofta är det redan i förskolan känt vilka barn som sannolikt kommer att behöva större insatser i skolan. Mobila teamet har under åren uppnått fantastiska resultat. De barnen som får erforderlig hjälp därifrån hamnar oftast inte hos socialtjänsten för insatser. Man vet att arbete med att tillse att barnen ges så bra förutsättningar som möjligt att klara skolan är oerhört viktigt för hur våra yngres liv kommer att vara längre fram. Att klara skolan är den viktigaste faktorn för socialt eller ekonomiskt utsatta familjer, vilket visas vid utvärdering av människors möjligheter till egen framtida stabil försörjning.

Flera rapporter visar hur den psykiska hälsan hos barn och ungdomar kontinuerligt försämras år efter år i Stockholmsregionen. Tyresö kommun är inget undantag. Antalet barn och unga som söker till Barn- och ungdomspsykiatri (BUP) har varit rekordhögt de senaste åren. Orsaken till den ökande ohälsan hos barn och unga varierar, men en framträdande faktor är ofta familjesituationen. I dagens läge, med den arbetssituation som råder på socialkontoret, finns inte möjligheter att ta sig an ens de akuta barnärendena inom lagens tidskrav. Detta är naturligtvis inte någon godtagbar situation. Vissa ärenden, exempelvis att hjälpa barn till missbrukare, hanteras i allt mindre omfattning.

Förebyggande verksamhet är oerhört viktig, men tyvärr det som prioriterats ned när besparingskraven kommer. Forskning visar att detta är ett ytterst kortsiktigt

tänkande. Det finns oerhört mycket att vinna på förebyggande arbete, både vad gäller minskat enskilt mänskligt lidande och minskade långsiktiga ekonomiska kostnader. Viktiga funktioner som försvunnit är verksamheten som söker upp unga, Stegets verksamhet, en del av mobila teamet, psykolog, verksamhetsutvecklare och elektronikåtervinningen (arbetsmarknadsåtgärd) i sin dåvarande form. Det är också angeläget att prioritera budget- och skuldrådgivning eftersom detta är grundläggande för ekonomiskt utsatta familjer.

Hur Tyresö sparar genom att låta verksamhet vara kvar

Vi vill att socialförvaltningen åter ska satsa på att utveckla förebyggande verksamhet. Varje tyresöbo ska veta att samhället fungerar. Det ger tillit till vår kommun. Det ökar sammanhållningen. Det ger också oss alla ett mer jämlikt Tyresö. Att förstärka de förebyggande insatserna är en grundpelare och en avgörande framtidsfråga för en modern kommun. Förebyggande insatser innebär flera besparingar, både när det gäller det mänskliga perspektivet och ekonomin. Det är en etablerad uppfattning, att förebyggande insatser har långsiktigt positiva ekonomiska effekter, men vi ser också att det finns möjlighet till direkta ekonomiska besparingar som följd av att pengarna används smartare. De insatser som vi föreslår, utöver majoritetens budget, är följande:

- Ett långsiktigt och strategiskt förebyggande arbete för att barn ska få den hjälp de har rätt till. För ändamålet avsätts 2 500 000 kronor.
- Föräldrautbildningar enligt det beprövade föräldraprogrammet Komet samt ABC – alla barn i centrum. Detta är utbildningsinsatser riktade till föräldrar med syfte att förbättra kommunikationen mellan föräldrarna och barnen. Det är viktigt att sådana utbildningar – som är en mycket god form av förebyggande arbete – understöds och utvecklas i så stor utsträckning som möjligt.
- Utöka mobila teamet att även gälla förskolan. Det mobila teamet är en fantastisk verksamhet som jobbar med både uppsökning, kunskapsspridning och stöd till den enskilde. Vi vet att tidiga insatser gör störst skillnad och vill därför att det mobila teamet även ska kunna bedriva verksamhet riktat mot förskolan. För detta ändamål behöver socialförvaltningen anställa två nya socialsekreterare och vi avsätter därför 1 000 000 kronor till det.
- Familjebehandling utan krav på biståndsbeslut. Vi vet att det kan finnas en tröskel för att söka hjälp hos socialtjänsten, trots att det kan finnas ett behov. Därför vill vi bidra till att sänka denna tröskel och erbjuda familjebehandling utan krav på biståndsbeslut. För detta ändamål behöver socialförvaltningen anställa två nya familjeterapeuter och vi avsätter därför 1 000 000 kronor till det.
- Förstärkning av mottagningsenheten. Som följd av ändrad lagstiftning sedan 2013 där kraven på handläggningstiderna skärptes behöver mottagningsenheten förstärkas med en tjänst. Vi avsätter 500 000 kr för detta ändamål.
- Förstärkning av familjehemsvården. På grund av ett ökat antal familjehemsplaceringar och ökat antal ensamkommande flyktingbarn har

socialförvaltningen behov av ytterligare en barnhandläggare. Därför avsätter vi 500 000 kr för detta ändamål.

- Boende för unga vuxna. Vi tvingas idag förflytta många personer till externa stödboenden i andra kommuner. Detta medför att de här personerna måste flytta till en annan kommun. Det innebär också stora ekonomiska kostnader för kommunen. Vi föreslår därför, att en uppbyggnad av ett eget stödboende initieras för att kunna behålla fler av dessa personer på hemmaplan i Tyresö. Detta skulle medföra stor personlig frihet för de personer som i sådana fall inte skulle tvingas att flytta mot sin vilja. Det skulle även innebära en betydande ekonomisk besparing. Vi har också möjlighet att på ett helt nytt sätt i dessa fall få möjligheten att uppnå en värdefull kontinuitet i vårt kommunala välfärdsarbete, genom att vi lättare kan koppla in andra verksamheter som t.ex. Ung i Tyresö och skolorna för att på så sätt hjälpa varje person på ett för individerna bättre sätt. För detta ändamål avsätter vi 1 000 000 kronor.
- Insatser för att snabbtreda familjer. Idag tvingas socialförvaltningen ofta köpa dyra externa utredningstjänster externt på grund av tidigare års hårda besparingskrav och neddragningar. Detta innebär, att utredningarna tar längre tid, blir oerhört mycket dyrare och också påför de berörda personerna en onödig belastning. Det gör också kommunens verksamhet långsiktigt sårbar eftersom vi avlövar förvaltningen på verksamhet som får anses basal, nämligen grundläggande utredningskapacitet. Vi vill istället att vi ska utöka samarbetet med våra grannkommuner Nacka och Värmdö. För detta ändamål behöver socialförvaltningen anställa två nya socialsekreterare och vi avsätter därför 1 000 000 kronor till det.

Förstärkning av familjerätten.

På grund av ett ökat antal ärenden gällande umgängesstöd och frivilliga samarbetsamtal har socialförvaltningen behov av ytterligare en halvtidstjänst. Därför avsätter vi 300 000 kr för detta ändamål.

Det är mycket bra att det tidigare projektet Ung i Tyresö numera har infogats i och blivit en naturlig del av den ordinarie verksamheten. Det är primärt, att förvaltningen över tid tilldelas nödvändiga resurser för detta särdeles viktiga arbete. På sikt kommer då denna verksamhet att innebära att vi får ett mera jämnt Tyresö. Våra förslag innebär totalt att verksamheten förstärks med 7 800 000 kronor. Detta innebär nio nya tjänster inom socialförvaltningens område Individ- och familjeomsorg. De direkta besparingar, som beräknas uppstå till följd av dessa investeringar uppgår initialt till minst 2 250 000 kronor.

Socialdemokraternas förslag:

1. Individ- och familjeomsorgens budget förstärks med 7 800 000 kronor.
 - a. Individ- och familjeomsorgen förebyggande arbete, 2 500 000 kronor
 - b. Utöka mobila teamet till förskolan, 1 000 000 kronor
 - c. Familjebehandling utan krav på biståndsbeslut, 1 000 000 kronor

- d. Uppbyggnad stödboende, 1 000 000 kronor
- e. Snabbutreda familjer, 1 000 000 kronor
- f. Familjerätt, 300 000 kronor
- g. Mottagningsenheten, 500 000 kronor
- h. Familjehemsvård, 500 000 kronor

Socialdemokraternas förslag till särskilda uppdrag:

- Socialförvaltningen ges i uppdrag att genomlysna vilka förebyggande och prioriterade insatser för barn och unga som behöver göras
- Framtagning av rutiner som syftar till att inga barn ska vräkas

Verksamhetsområde 4; Omsorg om personer med funktionsnedsättning

Tyresö ska vara ett samhälle som är tillgängligt och där alla behövs och kan delta. De offentliga rummen ska vara öppna för alla. Tillgänglighetsperspektivet ska tas hänsyn till i allt byggande. Kultur- och fritidsaktiviteter och rätten till naturliv ska göras åtkomligt för alla. Vi vill att kommunförvaltningen ska utreda och åtgärda förekommande hinder för personer med funktionsnedsättningar i samtliga kommunens lokaler och dess närmiljö. Vi vill att kommunen ska jobba än mer aktivt för att fler personer med funktionsnedsättning ska få anställning hos kommunen.

Vi vill också att kommunen ska arbeta för att sprida ytterligare kunskande inom hela kommunförvaltningen vad avser förutsättningar för personer med funktionsnedsättning att kunna fullt ut vara delaktiga i alla delar av det politiska, sociala, ekonomiska och kulturella livet. Funktionshinderfrågorna är främst rättighets- och demokratifrågor.

Alliansen i Tyresö har beslutat att den kommunalt drivna verksamheten med personlig assistans ska upphöra. Många av de berörda personerna med funktionsnedsättning, deras anhöriga och de personliga assistenterna har på olika sätt gett tillkänna att de är mycket oroliga inför denna förändring. De har aktivt valt en trygg assistans i kommunal regi framför annan assistans. Vi socialdemokrater anser att denna oro inte ska negligeras utan tas på största allvar. Vidare är de angivna presenterade kostnadsbesparingarna högst osäkra inte minst på grund av det utjämningsystem avseende kostnader som finns inom området. Kostnadsbesparingarna kan mycket väl egentligen vara noll. Att i det läget kvarstå vid det fattade beslutet är oansvarigt särskilt med tanke på att beslutet rör människor som är i stort behov av kontinuitet vad gäller den personliga assistansen. Socialdemokraterna kommer att arbeta för att den kommunalt drivna verksamheten med personlig assistans återinförs.

En tjänst bör inrättas på heltid för att arbeta med olika tillgänglighetsfrågor inom kommunen. Arbetet med administration och utredningar knutna till kommunens råd för funktionshinderfrågor behöver stärkas, samt med informationsinsatser.

Tillgänglighetsmiljon

Medel anslås i kommunens budget för åtgärder inom de olika nämndområdena som förbättrar tillgängligheten i Tyresö. Därmed öppnas det offentliga rummet ytterligare för den som har någon form av funktionsnedsättning. På så sätt kan även de av oss som har funktionshinder njuta av Tyresös fulla potential. Skilda satsningar kan göras och här har de olika föreningarna för personer med funktionsnedsättning en viktig uppgift att komma med förslag till åtgärder. På så sätt ökas delaktigheten.

Socialdemokraternas förslag:

- En heltidstjänst med tillgänglighets- och funktionshinderfrågor. Detta innebär att ytterligare 70 % av heltid inrättas. Vi avsätter 350 000 kronor för detta.
- Tillgänglighetsmiljon inrättas, sökbar för verksamheterna. Kostnad 1 000 000 kronor

Socialdemokraternas förslag till särskilda uppdrag:

- Förvaltningen ska utreda och åtgärda de hinder för personer med funktionsnedsättningar i samtliga av kommunens lokaler och dess närmiljö
- Aktivt arbeta för att personer med funktionsnedsättning erbjuds anställning i kommunen
- För att bättre möta det behov som finns så bör en omställning ske till att korttidsverksamhet sker i egen regi. Vidare skulle en satsning på en eftermiddags- och kvällsverksamhet i kommunal regi också tillgodose behoven hos brukarna.

Verksamhetsområde 5; Äldreomsorg

Kvaliteten i äldreomsorgen ska vara hög. Tyresö ska vara ett modernt och framtidsinriktat samhälle som tillgodoser behoven av vård, omsorg och personal. En hög grundläggande kvalitet leder till att de äldre inte är beroende av att köpa tilläggstjänster. Man ska kunna åldras i Tyresö, nära naturen och ha tillgång till det Tyresö erbjuder.

Ordning och reda i äldreomsorgen – Rätt omsorg i rätt tid

Detta är en rättvisefråga för våra äldre som varit med och byggt upp Tyresö till vad det är idag. Kvalitet får också till följd att anhöriga – mycket ofta kvinnor – inte som nu tvingas att minska sin förvärvsarbets tid för att hjälpa sina föräldrar.

Vi är oroade över kvaliteten i Tyresös äldreomsorg. Alliansen har valt en linje som alltmer öppet riskerar att kvaliteten blir allt sämre. Vad gäller exempelvis väntetider till särskilt boende så är de långa och alltför få överhuvudtaget inte någon plats i Tyresö.

I Alliansens budgetförslag kvarstår de höga avgifterna för äldreomsorgen. Det finns äldre, som av ekonomiska skäl avstår omsorg och trygghetslarm.

Alliansens budgetförslag innebär, att den ideologiskt betingade privatiseringen av väl fungerande äldre- och handikappomsorg fortsätter och görs till princip för kommunen. Mer av förvaltningens tid kommer att användas till att förbereda utförsäljningar och administrera verksamheten med olika privata utförare – mindre åt att värna och utveckla kvalitet.

För att öka tryggheten för äldre och deras anhöriga föreslår vi, att kommunen inrättar ett telefonnummer som bemannas dygnet runt. Dit kan den äldre ringa för att få akut hemtjänst insatt i avvaktan på att en biståndshandläggare kan göra ett hembesök. Detta gäller främst helger då det inte går att få kontakt med biståndsenheten. Den ökade kostnaden bedöms som låg, och består i princip i informationsinsatser.

Vi vill att det genom en riktad undersökning till Tyresös finsktalande äldre kartläggs vilka framtida behov och önskemål om äldreomsorg som dessa har. Vi vill också att det investeras i kompetens- och kvalitetsutveckling på ett sätt som gör att finsktalande äldre kan erbjudas sådan rehabilitering och äldreomsorg som de vill ha och har behov av.

Lokaler

Under lång tid har den styrande majoriteten alltför kraftigt nedprioriterat nödvändiga kommunala investeringar. I stället för en långsiktig planering med väl avvägda kommunala investeringar har agendan för Tyresö kommun varit att nästan uteslutande förlita sig på att privata kommersiella intressen ska sörja för en allt större del av det offentliga åtagandet i Tyresö. Medborgarnas rätt till inflytande vid fattandet av olika beslut hamnar därmed i skymundan. Tyresöborna får över tid allt mindre att säga till om vad gäller viktiga kommunala verksamheter. Vi socialdemokrater anser att ett sådant förhållningssätt på sikt urholkar demokratin och att det redan av det skälet är oacceptabelt.

Det finns idag inga kända planer på investeringar i nya äldreomsorgsplatser i kommunal regi ens på lång sikt. I stället kan den enda kommunala anläggningen Björkbacken nu förlora platser till följd av senfärdighet med nödvändig upprustning. Under många år har kommunen drabbats av att tvingas betala årliga miljonbelopp inom socialnämndens politikområde i form av externt köpta boendeplatser och viten för underlåtenhet att bygga bostäder för funktionshindrade. År 2018 beräknas saknaden av särskilda boenden för äldre uppgå till 85 stycken platser, d v s var fjärde äldre Tyresöbo som behöver särskilt boende måste lämna kommunen. Äldre vårdbehövande kommuninnevånare tvingas skiljas från nära anhöriga och vänner. I

längden är det en både omänsklig och oekonomisk politik. Vi socialdemokrater vill därför planera för nödvändiga kommunala investeringar avseende äldreboenden. Detta gör att kommunen får möjlighet att långsiktigt planera sin verksamhet eftersom man då får platser som man bestämmer och förfogar över. Detta leder till en både mänsklig och ekonomiskt förnuftig politik.

Vi stoppar avgiftschocken

De borgerliga partiernas beslut att genomföra en kraftig höjning av taxorna för äldreomsorgen med uppemot 1000 kronor mer i månaden har drabbat pensionärer som har vanliga inkomster. Kostnaderna riskerar innebära att fler väljer bort trygghetslarm och förebyggande omsorg – vilket ökar behovet av tidigare platser på särskilda boenden till kraftigt ökande kostnader. Vi kommer se över hela taxsystemet i syfte att sänka avgifterna och se till att trygghetslarmen blir avgiftsfria, och avsätter medel för detta.

Kvalitetsförstärkning i äldreomsorgen

Vi blir allt fler äldre i Sverige och i Tyresö. Därför kommer omsorgen att behöva ökade resurser. Vägvalet är om vi ska vara beredda att finansiera det eller om vi ska försöka konstruera insatserna (exempelvis genom avgiftshöjningar) på ett sådant sätt att färre har råd att efterfråga omsorg. I grunden är detta en rättvisefråga. En fråga om vi ska sträva efter ett mera jämlikt Tyresö eller om vi ska gå mot ökade klyftor i samhället.

Genom vårt besparingsprogram frigör vi resurser som vi vill använda för att förstärka kvaliteten i äldreomsorgen. Vårt förslag möjliggör att förstärka kvaliteten i äldreomsorgen. Vi avvisar tvångsmässiga privatiseringar. På så sätt frigör vi resurser som kan användas på ett bättre sätt. Vi ser också problemen med att många äldre idag i sin omsorg möter uppemot 30 olika personer på en månad. Vi vill att förvaltningen får i uppdrag att utarbeta en strategi för att de äldre ska få en bättre kontinuitet genom att antalet olika personer som "levererar" hemtjänsten kraftigt reduceras. Att det blir svårt för den äldre att lära känna personalen säger sig självt. Gång på gång tvingas den som har hemtjänst att förklara och berätta vad som ska göras och hur. I slutändan blir detta naturligtvis en kvalitetsfråga. Vi socialdemokrater anser att detta är en av ödesfrågorna vad gäller att få en hög kvalitet på hemtjänsten i framtiden och för att de äldre ska känna trygghet. Vi vill att krafttag ska tas för att vända denna utveckling. Det finns goda exempel i landet som är värda att undersökas och applicera i Tyresö.

För att förstärka kvaliteten i äldreomsorgen tillför vi 5 500 000 kronor utöver majoritetens förslag.

Socialdemokraternas förslag:

- Socialnämndens budget förstärks för kvalitetshöjande insatser inom äldreomsorgen. Kostnad 3 600 000 kronor.
- Sänkning av avgifterna inom äldreomsorgen 500 000 kronor
- Avgiftsfria trygghetslarm 1 400 000 kronor.

Socialdemokraternas förslag till särskilda uppdrag:

- Socialförvaltningen ges i uppdrag att utarbeta en strategi för att minska antalet olika personer som den äldre behöver möta i samband med omsorgsinsatser
- Ett telefonnummer inrättas dit äldre personer kan ringa för att få akut hemtjänst i avvaktan på biståndsbedömning
- Platser i särskilt boende tillförs, som motsvarar behovet

Verksamhetsområde 6; Gymnasieskola

Socialdemokraternas vision om framtidens gymnasium i Campus Tyresö

Gymnasiet står inför stora utmaningar och förändringar. Vi vill få fram ett beslut om Tyresö gymnasium och Campus Tyresö. Vi vill se ett utbildningskluster som kan samla gymnasium, vuxenutbildning, högskoleverksamhet och arbetsmarknads- och näringslivskontakter i ett förenat koncept. Där vill vi skapa en sammanhållen lärmiljö med en naturlig samverkan mellan gymnasiet och C3L, kompletterad med nära kontakter med högskola och med arbetsmarknaden och näringslivet. Vi är övertygade om att det gynnar gymnasiets elever och arbetsmarknaden i Tyresö. Vår vision och vårt förslag ger mycket mer för investerade pengar och är ett förslag där vi även tar ansvar för kommunens ekonomi.

Vi vill ge våra ungdomar ett attraktivt gymnasium i en kreativ lärmiljö och nu måste processen hanteras rätt och komma i mål!

Tyresö gymnasium behöver en nystart

Att Tyresö gymnasium behöver en nystart är uppenbart. Majoritetens oförmåga att agera under flera år har varit en bidragande orsak till den negativa spiral som gymnasiet har haft. Det fria gymnasievalet ger eleverna ett stort utbud av skolor och program att välja mellan. År 2015 fick totalt 22 786 behöriga sökande en plats vid en gymnasieskola i Stockholm län. Samtidigt uppgick antalet utbildningsplatser till 24 598, alltså ett överskott på närmare 2 000 platser.

I Stockholms län väljer 50 procent av eleverna en annan skola än hemkommunens. Av våra elever här i Tyresö söker sig numera ca 80% till gymnasieskolor utanför Tyresö. Det har medfört att Tyresö gymnasium i februari 2016 totalt hade 504 elever jämfört med ca 1 300 för tio år sedan. Av dessa 504 var drygt 300 folkbokförda i Tyresö.

Andelen tyresöelever på vårt gymnasium har minskat sedan 2010 då 42 % gick på

vårt eget gymnasium. 2016 är motsvarande siffra nere i ca 20 %. Vi har idag ett gymnasium, som inte klarar den konkurrens som vuxit fram i omvärlden. Det finns mycket i vårt gymnasium som är positivt, men helheten räcker inte till. Det gymnasieprojekt som den moderatledda Alliansen nu vill driva fram påminner allt för väl om processen kring Nyboda skola. En skola som under många år tappat i attraktivitet på grund av allt sämre rykte, ingen upprustning av lokalerna och slutligen elever som söker sig därifrån.

Under de senaste sex åren har det diskuterats olika idéer och förslag på ett nytt gymnasium, dels vad gäller profil och innehåll men även tanken att flytta gymnasiet till ny plats i Tyresö centrum.

Nu driver den styrande Alliansen ett förslag som innebär att gymnasiet ska delas i två delar. De högskoleförberedande programmen och C3L ska tillsammans med lokaler för kultur och bibliotek placeras i ett kultur- och kunskapscenter i Tyresö centrum och yrkesprogrammen ska stanna kvar i nuvarande lokaler. Förslaget innebär att kultur- och kunskapscentret byggs och ägs av fastighetsbolaget Hemsö och att gymnasiet och C3L får hyra några våningsplan för ca 25 000 000 kronor/år.

Antalet elever på de högskoleförberedande programmen i centrumhuset beräknas ligga på ca 500 elever, vilket många bedömer som osannolikt. Det väl genomarbetade underlag för bedömning av förslaget som utvecklingsförvaltningen tagit fram visar, att det inte på något sätt kommer att finnas täckning för hyreskostnaderna. För att nå självfinansiering skulle gymnasiet behöva fler elever än vad som ryms i lokalerna. Även en försiktig beräkning visar att hyreskostnaden per elev för Tyresös del kommer att bli det dubbla jämfört med riksnittet.

Tyresö gymnasium möter framtiden

Socialdemokraterna i Tyresö har sedan 2010 föreslagit att det nuvarande gymnasiet ska förnyas och utvecklas till ett Campus Tyresö. Vi har gemensamt med övriga partier i opposition presenterat en egen vision för ett Campus Tyresö. Vi har tagit fram ett seriöst förslag där vi tar ansvar för elever, personal, miljön och skattebetalarnas pengar.

Vi vill skapa ett campusområde, som med gymnasium, vuxenutbildning och högskoleutbildningar blir ett centrum för kunskap och hållbar utveckling och där det också finns lokaler och utrymme för andra aktörer från högskolan, näringslivet, arbetsmarknaden och olika intresseorganisationer. Parallellt med en öppen attityd och samverkan både nationellt och internationellt med andra skolor, högskolor och universitet så ser vi också en samverkan med lokala företag och andra aktörer som en väg till både praktik, sommarjobb och framtida jobb för eleverna.

Gymnasiet ska vara en daglig arbetsplats för unga vuxna. Vi vill ta hand om dagens gymnasiebyggnad med dess starka arkitektoniska värden och utveckla den till en öppen skola, ett attraktivt gymnasium med högskoleförberedande program och yrkesprogram.

Tyresö gymnasium är självklar i sin ambition att erbjuda en profilskola för hållbar utveckling med gröna uterum, gröna tak och väggar, solfångare och energieffektiva lösningar. Ny spännande arkitektur visar på möjligheterna att återanvända dagens skolbyggnad. Här skapas flexibla och öppna lokaler med fria möjligheter att utforma lärmiljöer för olika program och utbildningar.

I anslutning till campusområdet vill vi att det byggs ungdoms- och studentbostäder. Genom att bygga utmed Wättingestråket, i riktning mot Tyresö centrum, knyts campusområdet närmare centrum.

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden beslutade i maj 2015 om ett långsiktigt programutbud på Tyresö gymnasium, där ekonomiprogrammet inte hade något intag 2015 men skulle återupptas 2016.

I maj 2016 beslutade gymnasie- och arbetsmarknadsnämndens borgerliga majoritet att inte återuppta ekonomiprogrammet och att därutöver inte heller starta de övriga högskoleförberedande programmen - samhällsvetenskapsprogrammet och teknikprogrammet. De högskoleförberedande programmen ska sedan fasas ut när befintliga årskurser avslutat sin utbildning.

Vi socialdemokrater yrkade gemensamt med Miljöpartiet och Vänsterpartiet att de högskoleförberedande programmen ska återupptas till hösten 2017 och att tiden under det kommande läsåret ska användas för en genomgripande upprustning och utveckling av vårt gymnasium, såväl av byggnaden som av innehållet. Året ska även skapa en möjlighet för en genomtänkt utvecklings- och fortbildningsinsats för personalen, utifrån behov och önskemål.

Vi ser en stor möjlighet att, i den paus som uppstår under 2016/17 utveckla och lyfta gymnasiet. En viktig komponent i processen är möjligheterna att utveckla dagens skolbyggnad, genom att skapa flexibla och öppna lokaler och att tillföra nya och efterfrågade komponenter och delar som tillsammans skapar en ny och spännande miljö, med nya möjligheter att utforma lärmiljöer och sociala ytor, träffpunkter, ny reception, ny restaurang och cafeteria, nya flexibla studierum och övriga ytor.

De nya ytorna och delarna ska även kunna utnyttjas av andra verksamheter, på ledig tid när skolan inte behöver utnyttja dem.

Allt kan inte genomföras under det kommande läsåret, men det är nödvändigt att tydliggöra en seriös och uthållig satsning på vårt gymnasium. Vi är helt övertygade om att det finns goda möjligheter att skapa ett nytt och positivt rykte för vårt gymnasium och att detta gymnasium ska innefatta både högskoleförberedande program och yrkesprogram.

Den skiss för ombyggnad av nuvarande gymnasiet, som vi utgår ifrån, pekar på en kostnadsnivå klart under hälften av Alliansens förslag. Den förstudie som presenterades för gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden vid nämndens sammanträde i september 2010 baserades på förslag till en genomgripande

förnyelse av nuvarande gymnasiebyggnad till en beräknad totalkostnad på ca 225 miljoner kronor.

Sommargymnasium

I dag krävs en gymnasieutbildning för att få ett jobb och för att klara sig i ett allt mer komplext och kunskapsintensivt samhälle. Men avhoppet från gymnasieskolan är ett allvarligt problem i Sverige. Nästan en av fyra elever fullföljer inte sin gymnasieutbildning inom tre eller fyra år.

Vi menar att det måste finnas utökade möjligheter för de elever som behöver extra stöd på vägen att också få det. En sådan möjlighet är att komplettera sina studier via extra studier under sommaren, via tillgång till ett sommargymnasium.

Vi föreslår att gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden får uppdraget att undersöka möjligheterna till extra stöd via ett sommargymnasium.

Socialdemokraternas förslag till särskilda uppdrag:

- Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden ges i uppdrag att skyndsamt ta fram ett förslag om Tyresö Gymnasiums framtida strategiska inriktning och förnyelse inför 2017.
- Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden ges i uppdrag att utreda förutsättningarna för att kunna erbjuda de elever som behöver det, tillgång till sommargymnasium 2017.

Verksamhetsområde 7; Vuxenutbildning

Med ett sammanhållet utbildningskluster på Campus Tyresö visar vi tydligt våra visioner om att stärka vuxenutbildningen och utveckla samarbetet med näringslivet. Genom samverkan och betoning av det egna ansvaret men även att möjliggöra olika utbildningsvägar, arbetskontrakt samt traineejobb ska vi öka möjligheterna för ungdomar och vuxna att skaffa sig en gymnasiebehörighet eller byta yrkesval i livet.

Traineejobb och utbildningskontrakt för unga arbetslösa

Antalet ungdomar som saknar gymnasiekompetens har ökat oroväckande under senare år. I genomsnitt lämnar ca 30 % av eleverna gymnasieskolan utan slutbetyg. Det finns ett tydligt samband mellan utbildningsresultat och möjligheter på arbetsmarknaden. I dag krävs en gymnasieutbildning för att få ett jobb och för att klara sig i ett allt mer komplext och kunskapsintensivt samhälle.

Sveriges Kommuner och Landsting, SKL har i sin rapport "Födda 1981" konstaterat att en elev som fullföljer gymnasiet med minst låga eller medelgoda betyg har med ungefär dubbelt så stor sannolikhet jobb vid 24 års ålder som en person som hoppat av gymnasiet.

Vi ser också i Tyresö ett starkt behov av satsning på våra ungdomar. Vi menar, att det måste finnas utökade möjligheter för de elever som behöver extra stöd på vägen att också få det.

En viktig aktör i sammanhanget är C3L, som har en hög kompetens inom vuxenutbildning. Vi vill se en tydlig satsning på området med målet att nå alla som lämnat gymnasiet utan gymnasiekompetens för att bryta utvecklingen.

För att bryta utvecklingen har Socialdemokraterna nu infört utbildningskontrakt för unga arbetslösa som saknar gymnasieutbildning. Traineejobb och utbildningskontrakt utgör en viktig del av 90-dagarsgarantin.

Traineejobb

Traineejobb och utbildningskontrakt utgör viktiga delar av 90-dagarsgarantin. Syftet är att minska ungdomsarbetslösheten och underlätta generationsväxlingen inom välfärden. Traineejobb är en anställning på 50 % i kombination med en yrkesutbildning på 50 %.

Lönesubventionen uppgår till ca 85 % för traineejobb inom välfärdssektorn och ca 50 % för traineejobb på hela arbetsmarknaden för yrken där det råder brist. För traineejobben inom välfärdssektorn ges även ett handledarstöd på maximalt 2 200 kronor per månad.

Utbildningskontrakt

Utbildningskontrakt syftar till att arbetslösa ungdomar mellan 20-24 år ska påbörja eller återgå till studier med målsättningen att fullfölja en gymnasieutbildning. Syftet är att hjälpa unga till jobb och praktik, och att samtidigt betona det egna ansvaret för att göra sig anställningsbar genom gymnasiekompetens. Den som är ung och söker jobb erbjuds:

- Jobb med avtalsenlig lön på halvtid och studier på halvtid.
- Praktik hos privata eller offentliga arbetsgivare samt studier på halvtid eller deltid.
- Utbildning på heltid, vid komvux, yrkesvux eller folkhögskola.
- Ett särskilt studiestöd eller förhöjt studiebidrag.

Utbildningskontraktet riktas till unga arbetslösa under 25 år och är en individuell mix av utbildning, deltidsarbete och praktik. Ersättning villkoras med att den unge fullföljer kontraktet som innebär att man slutför en gymnasieutbildning.

Utbildningsanställningar

Vi vill också satsa på utbildningsanställningar. Unga som varit arbetslösa längre än sex månader ska få anställning inom kommunens verksamheter med avtalsenlig lön. Detta är en förstärkning av den 90-dagarsgaranti som Socialdemokraterna föreslår och finansierar nationellt. Garantin innebär att alla unga arbets sökande garanteras att senast inom 90 dagar erbjudas ett riktigt jobb, en praktikplats, en utbildning som leder till jobb eller en kombination av dessa.

Utveckla samverkan mellan C3L och Tyresö gymnasium

Tyresö har i jämförelse med andra kommuner en låg arbetslöshet även för utrikes födda. C3L har under flera år satsat på yrkesutbildning för denna grupp med goda resultat och har även blivit positivt uppmärksammad för sina satsningar.

Tyresö gymnasium har svårt att fylla platserna på sina utbildningar. Under flera år har C3L köpt platser för vuxna av Tyresö gymnasium, bland annat från elektrikerutbildningen och lärlingsutbildningen. Liknande upplägg i samverkan med övriga yrkesutbildningar kan ge plats för komplettering av yrkeskunskaper och/eller yrkessvenska.

Många av våra invandrare har med sig kunskaper från sitt tidigare yrkesliv, men språk och yrkeskultur försvårar inträde på arbetsmarknaden. Här finns en möjlighet för gymnasiet att sälja platser på de utbildningar som inte fylls av ungdomar. Vuxna är i stor utsträckning villiga att läsa kvällskurser för att få tillgång till den utbildning man behöver.

Socialdemokraternas särskilda uppdrag:

- C3L får i uppdrag att i samverkan med Tyresö gymnasium aktivt söka upp de ungdomar som lämnat gymnasiet utan slutbetyg för att med varje tidigare elev söka tänkbara alternativ för att kunna uppnå gymnasiekompetens.

Verksamhetsområde 8; Arbetscentrum

Rätten till arbete och egen försörjning ska gälla lika för alla i vårt samhälle. Vi vill att Tyresö ska vara en kommun där alla har lika möjlighet att med vägledning, stöd och praktisk hjälp hitta den väg som leder till målet.

Vare sig man är ung eller äldre, arbetslös, ny i Sverige eller på annat sätt behöver stöd för att etablera sig på arbetsmarknaden så ska man hitta det extra stöd som behövs för att nå målet egen försörjning. Redskapen för det extra stödet finns hos Arbetscentrum eller kommer via olika riktade satsningar från kommunen.

Jobb & självförsörjande

På nationell nivå har Socialdemokraterna satt målet att ha EUs lägsta arbetslöshet år 2020. Det är en viktig signal om hur grundläggande det är att öka antalet arbetade timmar för att säkra finansieringen av framtidens välfärd. Jobbet är för de allra flesta en positiv och viktig del av livet. Arbete ger en egen inkomst, gemenskap och utveckling. Långvarig eller upprepade arbetslöshet däremot innebär ofta drastiska konsekvenser på ekonomi och hälsa för den enskilde. Följden blir både ökade kostnader för kommunen och krympande resurser till välfärden. Kampen mot

arbetslösheten är en av våra viktigaste uppgifter.

En orsak till arbetslöshet är miss-match på arbetsmarknaden. Efterfrågan på utbildad arbetskraft ökar – men tillgången är till följd av bristande satsningar i utbildning svag. Därför behövs det fler insatser för utbildning. Företagare som vill anställa ska också kunna förvänta sig hjälp med rekrytering av arbetsförmedlingen.

Vi kan göra mer för att underlätta för företag som vill etablera sig i Tyresö. Dels genom bra kommunal service och korta handläggningstider. Men vi vill också inrätta en företagshub, där företagare och verksamheter möts, växer och utvecklas genom varandra.

Det borde vara en rättighet att kunna försörja sig själv genom ett eget arbete. Vi vill öka insatserna för de ungdomar som hamnat i arbetslöshet. Vi tänker inte låta någon vänja sig vid passivitet, därför ska det alltid finnas ett alternativ som heter utbildning eller praktik. Andra grupper som har svårt att ta sig in på arbetsmarknaden är äldre, personer med funktionsnedsättningar och personer med utländsk bakgrund. Här kan kommunen också ta ett större ansvar vid rekryteringar. Vi vill att kommunen ska arbeta aktivt för att rekrytera fler personer ur dessa grupper. Anonymiserade ansökningar kan prövas för att hindra diskriminering.

Kommunen kan också i den egna verksamheten minska behovet av försörjningsstöd genom att ge fler möjlighet att jobba heltid. Kommunen har beslutat att se över möjligheterna att öka antalet heltidstjänster – men ännu har inget hänt i praktiken.

Integration av nyanlända

Efter det senaste årets händelseutveckling står det klart att vi nu har ett helt nytt utgångsläge beträffande behovet av en sammanhållen och genomtänkt hantering av integration av nyanlända till vår kommun. Under 2016 kommer vår kommun att ta emot sammanlagt 170 personer, både barnfamiljer och ensamkommande vuxna. Därutöver tar kommunen emot ensamkommande barn och unga. Vi kan också förvänta oss ett okänt antal nyanlända som kommer på eget initiativ och som kan behöva hjälp och vägledning för att etablera sig.

I det perspektivet föreslår vi att kommunen utarbetar en ny integrationsplan för Tyresö. Den kan ta sin utgångspunkt från den tidigare planen, men ska utformas som en konkret och koncentrerad handlingsplan för kommunens olika verksamheter i fråga om att hjälpa och vägleda nyanlända i deras etablering i Tyresö.

Sommarjobb åt ungdomar

Socialdemokraterna i Tyresö har under många år velat höja ambitionsnivån vad gäller att erbjuda sommarjobb till våra unga. Att ha ett sommarjobb är en viktig möjlighet att skaffa sig en första erfarenhet av arbete, och en del i att upprätthålla en arbetslinje. Vi vill att kommunen erbjuder våra ungdomar feriejobb under tre sommarveckor. Erbjudandet riktas till alla ungdomar i Tyresö, som under anställningstiden är 16 eller 17 år. Kommunen ska inte ensam stå för alla erbjudna

arbetstillfällen, utan detta ska ske utifrån Nynäshamnsmodellen i samarbete med andra företag, Tyresö Bostäder och Svenska kyrkan m fl.

Antalet platser i Tyresö har under tidigare år varit 150, fördelade på tre perioder om vardera tre veckor. Samtidigt har antalet sökande lika regelmässigt legat på ungefär det tredubbla, alltså ca 450. Under 2013 minskades kommunens erbjudande om sommarjobb till högst 100 platser, vilket innebar att en tredjedel av sommarjobben försvann.

2014 beslutade allianspartierna i gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden att helt avskaffa de kommunala sommarjobben och i dess ställe införa den modell som etablerats i Sollentuna. Den modellen innebär att ungdomarna på egen hand ska söka sommarjobb och att kommunen ersätter arbetsgivarna med halva lönebeloppet. Den modellen resulterade 2015 i att 110 ungdomar fick arbete, varav 32 var inom kommunens arbetsplatser och 78 hos privata arbetsgivare. Av arbetsplatserna fanns 69 i Tyresö, 34 i Stockholm och 7 i övriga landet. I den enkät som ungdomarna besvarade tyckte ungdomarna att det var svårt att få tag i ett sommarjobb. Majoriteten av dem ville att kommunen återgår till modellen där Arbetscentrum anställer och rekviderar platser inom kommunen.

Exempel från andra kommuner

I topp bland länets kommuner ligger Nynäshamn och Södertälje (tidigare också Sundbyberg) där - till skillnad från Tyresö - alla elever som söker garanteras ett sommarjobb.

I Nynäshamn innebär det att kommunen utifrån sin egen modell för sommarjobb garanterar att alla ungdomar mellan 16-18 år som söker sommarjobb även får ett sådant. 2016 får cirka 820 ungdomar i Nynäshamn ett treveckors sommarjobb, ett jobb som ger erfarenheter från arbetslivet och en extra inkomst under sommarlovet. Siffran 820 ska i detta sammanhang jämföras med ovan refererade siffror för Tyresö, där kommunen själv kunde erbjuda 32 jobb.

Tyresö skulle kunna tillgodose behovet av sommarjobb åt de ungdomar som söker. Det saknas knappast nödvändiga arbetsuppgifter i kommunen – bara en politisk vilja att satsa på sommarjobb åt våra ungdomar.

Utöver möjligheten att få sommarjobb tycker vi också att det är viktigt att ersättningen ligger på en rimlig avtalsenlig nivå, i likhet med flera jämförbara kommuner.

Socialdemokraternas förslag:

- Tyresö kommun garanterar att alla ungdomar mellan 16-17 år som söker sommarjobb 2017, får det. För detta utökas kostnaderna med 2 200 000 kronor.

Socialdemokraternas särskilda uppdrag:

- Tyresö kommun tar, i samverkan med föreningslivet, näringslivet och frivilligorganisationerna, fram en ny plan för integrationsarbetet i Tyresö.

Verksamhetsområde 9; Bibliotek, kultur, fritid och fritidsgårdar

Kultur- och fritidspolitik ska ha ett tydligt jämlikhets- och jämställdhetsperspektiv.

Intresset för att delta i Tyresös kulturskola är fortsatt stor och vi vill ge fler barn och unga den möjligheten. Vi vill göra bibliotekens öppettider anpassade till medborgares tid att använda dess tjänster. Tillgången till icke kommersiella ytor i centrum har minskat de senaste åren. Här behövs fler ytor för konst, kultur och möten. Vi socialdemokrater vill tillgängliggöra och ytterligare förbättra möjligheterna för vårt rika föreningsliv, för att fler ska kunna delta. Profiltidningsverksamheten ska ges samma förutsättningar som övrig fritidsverksamhet.

Kultur för alla

Intresset för att delta i Tyresös Kulturskolas verksamhet är fortsatt högt. Verksamheten är ovärderlig och den bör tillgängliggöras för så många som möjligt. Avgifter kan vara ett hinder för att delta, varför vi föreslår en generell sänkning av avgifterna, så att fler kan delta.

En växande kommun behöver ytor för konst, musik och kultur. Tillgången till icke kommersiella ytor i centrum är idag få. Vi behöver ta ett helhetsgrepp om lokalförsörjningen i kommunen och hur vi använder de lokaler vi har idag. Också bibliotekets behov bör beaktas för att bibehålla och öka besökstalen. För ett levande och växande kulturliv finns mycket att göra men det finns också stor utvecklingspotential att göra centrum till en plats för möten, samtal och kulturupplevelser.

Vi har tidigare argumenterat för att biblioteket i Tyresö centrum ska vara öppet när medborgarna har tid att använda sig av bibliotekets tjänster. Vi står kvar vid den uppfattningen och avsätter medel för detta för exempelvis söndagsöppet.

Ett aktivt och levande föreningsliv

Många ideella organisationer bidrar på ett effektivt och förebyggande sätt mot segregering och utanförskap. Detta måste uppmuntras av kommunen, främst genom att stödja verksamheterna ekonomiskt. Många föreningar grundar sig på föräldrar som hjälper till på sin fritid, och möjligheten för dessa föreningar att binda upp sig i

projekt kan ha en direkt motverkande effekt. Vi ser det därför som viktigt hitta nya och enklare former för hur vi kan underlätta för ideellt engagerade som en komplettering till de bidrag som finns att söka idag.

Genom olika beslut har förutsättningarna för föreningslivet försämrats de senaste åren. Pensionärsorganisationerna och funktionshindersorganisationer bedriver intressanta verksamheter som också är förebyggande ur ett hälsoperspektiv och bidrar till en mer aktiv fritid för dess medlemmar. Vi vill därför stimulera den verksamheten genom att pensionärsorganisationerna och funktionshindersorganisationerna får en noll-taxa för lokalhyra på dagtid.

I Tyresö kommun finns profilfritids. Det är ett bra exempel på hur vi genom samarbete med föreningslivet kan bidra till att skapa en meningsfull fritid för barn och ungdomar i kommunen. Profilfritids är en öppen fritidsverksamhet som är att likna med kommunens egna fritidsklubbar enligt skollagen. Det innebär således att dessa två verksamheter bör finansieras på samma sätt. Pengarna som idag läggs på profilfritids anser vi bör läggas till budgeten för fritidsklubbar och fördelas via samma resursfördelningssystem. Oavsett aktör som sedan väljer att driva en fritidsklubb, fotbollsförening eller annan organisation, ska sedan tilldelas resurser på lika villkor.

En bärande tanke med socialdemokratisk kultur- och fritidspolitik är att den ska göras tillgänglig för alla. Ett hinder för många barn att utöva idrott är t ex kostnader för den utrustning som behövs. Under 2015 har vi därför lagt förslag om och fått igenom att inrätta ett "Sportotek" i Tyresö dit idrottsklubbar och frivilliga kan lämna in begagnad utrustning för utlåning. Vi är glada för att fler barn och unga härmed kommer att kunna låna idrottsutrustning utan kostnad, och alltså kommer att kunna prova på aktiviteter de annars inte haft möjlighet till.

Socialdemokraternas förslag:

- Utökade öppettider på biblioteket i Tyresö centrum, 450 000 kronor.
- Nolltaxa för pensionärsorganisationer och funktionshindersorganisationer för lokalhyra. 150 000 kronor.
- Sänkta avgifter för kulturskolan 700 000 kronor.

Socialdemokraternas förslag till särskilda uppdrag:

- Ideella föreningar ges inflytande i det kommande kulturhusets innehåll
- Profilfritidsverksamheten ska ges samma förutsättningar som övrig fritidsverksamhet i kommunen.

Verksamhetsområde 10: Plan och exploatering

Alla ska ha rätt till en god bostad. I Tyresö har antalet hyresrätter minskat sedan 90-talet, vilket gör att fler ungdomar tvingas bo kvar hemma allt längre. Idag står över 25000 personer i bostadskö. Trots detta byggs alldeles för få nya hyresrätter och dessutom säljs de som redan existerar. Resultatet är att det inte sedan mitten av 80-talet funnits så få hyresrätter i Tyresö. Vi vill ändra på detta genom att istället öka

antalet hyresrätter. För att få ner kostnaderna och hyrorna vill vi pröva kooperativa hyresrätter, samverkan mellan olika byggprojekt, minskade kommunala exploateringskostnader och krav på privata byggare att också bygga hyresrätter.

Flera ombildningar har under de senaste åren skett, där områden med hyresrätter ombildats till bostadsrätter. Dessutom är dagens nybyggnation till största delen bostadsrätter. Detta ökar segregationen i kommunen och det drabbar i första hand kommunens ungdomar, som får bo kvar hemma allt längre.

Tyresö behöver bostäder som är anpassade för såväl yngre som äldre och som vanliga människor har råd att efterfråga. Vi vill planera för olika upplåtelseformer såsom bostadsrätter, gärna också kollektivhus och kooperativa hyresrätter. Moderna bostäder med högt ställda energikrav. För att kunna förnya kommundelar och underlätta stadsplaneringen kommer vi att se till att en plan för strategiska markförvärv utarbetas. Målet är att nyproduktionen av bostäder i ett första skede ska möta befolkningstillväxten och därefter långsiktigt minska bostadsbristen.

Vi som har valt att bo i Tyresö har i många fall gjort det för närheten till naturen och storstaden. Så vill vi att det ska vara även i fortsättningen. Vi vill göra närheten och tillgängligheten större. Där allmänna naturområden inte är tillgängliga vill vi öppna upp dem.

Socialdemokraternas förslag till särskilda uppdrag:

- Se till att det påbörjas minst 500 nya hyresrätter mellan 2016 och 2019. Fram till 2025 vill vi se till att påbörja hela 2000 nya hyresrätter.
- Jobba aktivt med att göra vattnet tillgängligt för fler. Strandpromenader och strandnära parker ska prioriteras i planarbetet, där det är ekonomiskt försvarbart.

Verksamhetsområde 11: Väghållning och park

Socialdemokraternas förslag till särskilda uppdrag:

- Den del som berör väghållning ska göras om till resultatenhet inom samhällsbyggnadsförvaltningen.
- Promenadstråken i kommunen ska få ett betydande tillskott av parksoffor, och öka belysningen i otrygga vägområden.
- Kommunen ska fullfölja arbetet med säkra skolvägar.

Verksamhetsområde 12: Miljö och trafik

Miljö- och klimatfrågorna är globala, men den nödvändiga omställningen till ett hållbart samhälle börjar ofta i det lokala. Tyresö kommun ska vara en föregångskommun på området och utgöra ett inspirerande exempel för andra kommuner i deras miljö- och klimatarbete, såväl nationellt som internationellt.

Omställningen till det hållbara samhället har bäring på exempelvis energisystem, transporter, produktion av varor och tjänster samt byggande och anpassning av bostäder. På dessa områden är kommunen en viktig aktör som bland annat kan ställa krav vid upphandlingar, verka för förbättrad kollektivtrafik, anpassa kommunens mål för användning av förnyelsebar energi och icke-fossila drivmedel samt verka för klimatanpassade ny- och ombyggnader av det kommunala bostadsbeståndet.

Tyresö kommuns övergripande klimat- och energimål finns beskrivna i Klimat- och energistrategi för Tyresö kommun 2010 – 2020. Socialdemokraterna menar att de mål som formuleras fram till 2020 i grunden är bra, men för att göra Tyresö till en föregångskommun behöver ambitionsnivån ligga högre.

En allmän ambitionshöjning av kommunens klimat- och energimål behöver ske och det gäller exempelvis kommunens mål för andel biodrivmedel som bör kunna höjas istället för att anpassas till en länsövergripande nivå – en nivå som kommunen idag nästan redan uppfyller. Likaså menar vi att målet för minskning av koldioxidutsläpp ska kunna vara mer ambitiöst än nationellt uppsatta mål för en föregångskommun på miljöområdet.

Socialdemokraternas förslag till särskilda uppdrag:

- Se över och skärpa kommunens klimat- och energimål
- Verka för skärpta hållbarhetskrav i kommunala upphandlingar
- Verka för ett minskat bilberoende och minskade utsläpp genom förbättrad kollektivtrafik
- Se över möjligheten att införa så kallade BRT-lösningar i busstrafiken (Bus Rapid Transit)
- Förbättra möjligheterna till cykelpendling i Tyresö
- Se över Tyresö Bostäder AB:s möjligheter till ökad klimatanpassning av nuvarande och kommande bostadsbestånd
- Bli en Fairtrade City.

Verksamhetsområde 13: Vatten & avlopp

Socialdemokraternas förslag till särskilda uppdrag:

- Att kommunen genom Södertörns Miljö- och hälsoskyddsförbund genomför en inventering av de avlopp på enskilda fastigheter som inte inom en snar framtid kommer att kopplas till Tyresös kommunala VA-nät.
- Utredda en VA-taxa som syftar till att inte slösa med rent vatten. Debiteringsgraden är oförändrad, men rörliga delen ökar och den fasta delen minskar.

Verksamhetsområde 14: Renhållning

Socialdemokraternas förslag till särskilda uppdrag:

- Kräva tätare tömning och insatser mot nedskräpning vid uppsamlingsställen.
- Åtgärder ska vidtas för att minimera störningen från masshanteringsanläggningen i Hanviken.
- Fortsatt ökning av matavfallsinsamlingen.

Verksamhetsområde 15: Bygglovsverksamhet

Socialdemokraternas förslag till särskilda uppdrag:

- Verksamheten ska uppnå i princip full avgiftsfinansiering i den del som kan avgiftsfinansieras.

Verksamhetsområde 16: Näringsliv

Socialdemokraternas förslag till särskilda uppdrag:

- Etablera en lokal företagshub där företagare kan få stöd och utvecklas genom varandra, bland annat med stöd av kommunens företagslots.
- Samverkan mellan kommun, skolor, arbetsförmedling och företag ska öka
- Sociala företag ska uppmuntras och ges det stöd som behövs.

Verksamhetsområde 17: Gemensam verksamhet

Socialdemokraternas förslag till särskilda uppdrag:

- För att möjliggöra var och ens möjlighet till utveckling i sitt arbete utarbetas tydliga lönesystem med individuell lönesättning och som motverkar ojämställdhet, diskriminering och godtycklighet.
- Heltidstjänster ska erbjudas till alla som önskar. Kommunen bör tillämpa tillsvidareanställningar och minimera vikariat. Vi ska inte ha några delade turer eller s.k. sms-anställningar.
- Kommunen ska erbjuda goda arbetsvillkor i en kreativ och positiv arbetsmiljö, som präglas av lyhördhet och öppenhet.
- Analysera orsakerna och utarbeta en åtgärdsplan mot sjukfrånvaro.

Verksamhetsområde 18: Kommunalförbund

Socialdemokraternas förslag till särskilda uppdrag:

- Undersöka möjligheterna för utökat samarbete gällande till exempel alkoholhandläggning och IT.

Verksamhetsområde 19: Politisk verksamhet

Socialdemokraternas förslag till särskilda uppdrag:

- Införa en lyssnargaranti gentemot medborgarna, samt praktikveckor för kommunalråd i den kommunala verksamheten.
- Ta fram en ambitiös plan för ökat valdeltagande. Exempelvis bör metoden med mobila vallokaler testas i områden med lågt valdeltagande.
- Öppna nämndsammanträden i enlighet med våra tidigare förslag.

Verksamhetsområde 20: Tyresö Bostäder AB

Socialdemokraternas förslag till särskilda uppdrag:

- Som ägare i Tyresö Bostäder ge direktiv om att inga ombildningar kommer att genomföras.
- Ge Tyresö Bostäder i uppdrag att minska sin klimatpåverkan och stärka företagets miljöprofil.
- I samverkan med Tyresö bostäder och andra bostadsföretag/föreningar rusta upp nedslitna miljöer i anslutning till bostadsområden.

Ekonomisk redovisning

Besparingar

För att finansiera de förstärkningar, som vi anser nödvändiga för att höja kunskapsnivån, värna omsorgen om våra äldre och ge barn och familjer den hjälp de har rätt till, har vi genomlyst verksamheten. Vi har kritiskt granskat verksamheten med mål att skapa en så effektiv och fokuserad verksamhet som möjligt. Vi föreslår ett antal besparingar, främst på central förvaltning, men dessa kommer inte att räcka för att göra alla de reella satsningar som krävs. Vi ser därför, som tidigare konstaterat, också ett behov av att höja skatten med 15 öre. Det är i praktiken en återgång från den skattesänkning med 15 öre som drevs igenom av Alliansen förra mandatperioden. Dessa 15 ören kommer att ge kommunen 17 200 000 kronor som ska öronmärkas till förskolan och skolan. Vi kommer göra vårt yttersta för att se till att verksamheterna drivs effektivt och levererar en hög kvalitet. Därför kommer vi socialdemokrater alltid att vara beredda att vända på varje skattekrona.

Socialdemokraternas förslag:

Att förslaget till besparingar/intäktshöjningar/effektivitetshöjningar nedan om 42 250 000 kronor antas av fullmäktige.

- Lokalkostnader för kommunens centrala administration minskas. Jämfört med övriga Södertörnskommuner har Tyresö höga lokalkostnader för sin centrala förvaltning. Enligt den beräkning som kommundirektören presenterade för kommunstyrelsen är besparingspotentialen i enbart kommunhuset 2 700 000 kronor. En viss del av det är genomfört, men det finns mycket kvar att göra. Exempelvis borde arbetscentrum kunna flyttas till gymnasiet. Arbetet med effektivisering av dåligt nyttjade lokaler har avstannat och går ibland till och med i motsatt riktning. Total besparing: 1 500 000 kronor.
- Upphandlingen förbättras och samordnas. Sedan tidigare har en utredning visat på möjliga besparingar om uppemot 25 000 000 kronor för Tyresö om denna samordnas med övriga Södertörnskommuner. Visst arbete är påbörjat, och positiva effekter uppnås också genom samordnad varudistribution. Det finns dock mycket kvar att göra för att åstadkomma besparingar som vi nu räknar tillgodo i vårt budgetalternativ. Därtill vill vi öka efterlevnaden i upphandling vilket ytterligare ökar möjligheterna till ekonomiska vinster. I en försiktig bedömning räknar vi med en möjlig besparing om 1 500 000 kronor.
- Informationsverksamheten minskas. Kommunen har under de senaste åren kraftigt ökat sin informationsverksamhet, vars syfte vi finner tveksamt. Vi är också kritiska till att förvaltningarna dessutom anställer egna kommunikatörer. Vi vill minska den verksamheten med 1 000 000 kronor.
- Minskade förvaltningsgemensamma kostnader. Som vi tidigare redovisat tror vi att det finns ett utrymme att slimma och spara i de centrala

verksamheterna. Tidigare har förvaltningar redovisat de förvaltningsgemensamma kostnaderna. Nu är det i stället inkluderat i de olika anslagsområdena. För att frigöra mer resurser för kärnverksamheten är vi övertygade om att det går att minska de gemensamma förvaltningskostnaderna. Sparbeting 2 000 000 kronor.

- Minskad ledningsfunktion. För en kommun av Tyresös storlek anser vi att ledningsgruppen borde kunna minskas. Vi anser också att det kan finnas en fara i att både ha centrala strategier och ansvariga enhetschefer, då detta kan leda till ett otydligt ledarskap och dubbla beslutsvägar. Vi är också kritiska till att kommunen utvecklas i en allt mer chefsintensiv inriktning på central nivå. Besparing 2 000 000 kronor.
- Anslaget till kommunledning/kommundirektörens förfogande minskas. Vi ser ett behov av ett utrymme för att möta oförutsedda kostnader. Med en buffert för att kunna möta exempelvis demografiska förändringar borde behovet kunna minskas. Samtidigt är vår erfarenhet av tidigare användning att det inte är så detta anslag används. Snarare handlar det om projekt som inte behandlas i den traditionella budgeten. Mer av dessa verksamheter bör dock behandlas där. Besparing 1 400 000 kronor.
- Minskat köp av externa konsultrapporter. Ett flertal konsultrapporter som presenterats för politiken borde enligt vår uppfattning aldrig ha köpts. Dels kan man i vissa fall lätt tänka sig att önskat utfall klargjorts redan vid beställningstillfället. Dels har kvalitén på rapporterna varit sviktande. Vid ett flertal tillfällen har vi konstaterat att kompetensen som redan finns i huset överträffar konsultrapporterna, men inte tagits tillvara. Att från tid till annan köpa konsult hjälp för att kunna slimma sin egen organisation är en bra idé. Dock måste egna utredningar vara att föredra när kompetensen redan finns. Med den bakgrunden föreslår vi en förstärkning av den interna utredarorganisationen, till en kostnad av 2 000 000 kronor. Det skulle möjliggöra en minskning av externa konsultrapporter, med en försiktig beräkning på 4 000 000 kronor. Nettobesparing: 2 000 000 kronor.
- Höjda avgifter inom kommunstyrelseförvaltningens samt miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens verksamheter. De verksamheter som här är avgiftsbelagda bör i princip vara finansierade via egenavgifter. Vi föreslår som en del av en avgiftsväxling ett steg åt det hållet. Principen om självfinansiering bör också gälla verksamheter som alkoholtillsyn. I ett första steg föreslår vi en intäktsförstärkning på 4 000 000 kronor.
- Effektivitetsvinster, individ- och familjeomsorg. Som vi tidigare nämnt finns det tydliga ekonomiska vinster att göra genom att behålla och bygga upp mer verksamhet inom kommunen istället för att som nu köpa dyra externa tjänster och placeringar. Bedömningen är att vissa av satsningarna inom IFO kommer leda till direkta besparingar i andra led av verksamheten, redan från

första året. Total besparing 2 250 000 kronor.

- Ändrad konkurrenspolicy. Vi föreslår i detta budgetalternativ en alternativ policy för konkurrensutsättning. Den borgerliga majoriteten förespråkar en omfattande privatisering. Vi vill pröva konkurrensutsättning i de fall där det kan antas öka mångfalden och kvaliteten för brukarna. Vår policy kommer att föranleda färre konkurrensutsättningar än moderaternas variant. Det innebär att vi i vårt budgetalternativ inte behöver lägga samma summa pengar på annonsering, upphandlingsverksamhet, förvaltningens arbete med kravspecifikationer samt verksamheternas omställningskostnader. Vi tror också att möjlighet att lägga egen regi anbud ökar besparingen ytterligare. Därutöver minskar också administration genom att tillämpa LOU som vi förespråkar, istället för LOV. Trots att flera personer anställts i LOVs kölvatten, kommer de aldrig att hinna utvärdera alla företag som utför tjänster i kommunen. En lågt räknad besparing om 1 000 000 kronor.
- Vårt tydliga ställningstagande för den pedagogiska skolmåltidssituationen, innebär att vi avvisar förslaget om ny kostorganisation med fyra tillkommande tjänster. En gastronomisk chef för samordning ställer vi oss bakom, men tar avstånd ifrån en organisation som är uppdelad efter geografiskt område. Besparing: 1900 000 kronor.
- Ökad sponsring. Vi tror att det finns utrymme att utan att kvaliteten och integriteten i den kommunala verksamheten hotas öka sponsring av exempelvis park och fritidsverksamheterna. Ökad intäkt 500 000 kronor
- En effekt av de satsningar som görs inom förebyggande verksamhet leder till ett minskat behov av försörjningsstöd. De besparingar som görs återinvesteras i verksamheten.
- Vi stödjer likt förra året tanken bakom en demografiskt baserad buffert som ska klara variationer i kraven på offentliga välfärdsverksamheter. Därför anslår vi något mer än i 2016 års budget – 11 miljoner kronor. Förslaget i alliansens budget riskerar dock att ge för dåliga förutsättningar för verksamheterna och undandra onödigt mycket resurser från dessa. Därför innebär vårt budgetförslag jämfört med alliansens förslag en besparing om 4 miljoner kronor.

Sammanställning

Reformer. Våra förslag till budgetförstärkningar utöver majoritetens förslag.

Mindre klasser och mer kunskap	- 22 600 000 kr
Förstärkt fritidshem	- 2 000 000 kr
Kvalitetssatsningar i förskola & skola mindre skolklasser i tidiga skolår, höjd skolpeng	- 10 000 000 kr
Kompetenta lärare	- 2 000 000 kr
Tilläggsbelopp	- 3 000 000 kr
Elevhälsa, mobilt stödteam	- 1 800 000 kr
Barnombudsman	- 600 000 kr
Upprustning av lärmiljöer	- 2 000 000 kr
Sänka avgifter fritidsklubbar	- 200 000 kr
Kostnadsfri förskola och skola	- 1 000 000 kr
Jobb & självförsörjande	- 2 200 000 kr
Sommarjobb	- 2 200 000 kr
Ingen ska behöva fara illa	- 7 800 000 kr
Individ- och Familjeomsorg, kvalitetssatsning	- 2 500 000 kr
Utöka mobila teamet, förskolan	- 1 000 000 kr
Familjebehandling utan krav på biståndsbeslut	- 1 000 000 kr
Uppbyggnad stödboende för unga vuxna	- 1 000 000 kr
Snabbutreda familjer	- 1 000 000 kr
Familjerätt	- 300 000 kr
Mottagningsenheten	- 500 000 kr
Familjehemsvård	- 500 000 kr
Tillgänglighet för alla	- 1 350 000 kr
Handläggartjänst tillgänglighet	- 350 000 kr
Tillgänglighetsmiljön, sökbar för verksamheter	- 1 000 000 kr
Ordning och reda i äldreomsorgen	- 5 500 000 kr
Avgiftsfritt trygghetslarm	- 1 400 000 kr
Sänkta avgifter äldreomsorg	- 500 000 kr
Kvalitetssatsningar	- 3 600 000 kr
Kultur och fritid för alla	- 1 300 000 kr
Bibliotekets öppettider	- 450 000 kr
Sänkta avgifter kulturskolan	- 700 000 kr
Nolltaxa lokaler, pensionär- och funktionshinderorg.	- 150 000 kr
Kommunstyrelsens förfogande	- 1 500 000 kr
Total	- 42 250 000 kr

Finansiering

Återta skattesänkning, 15 öre	17 200 000 kr
Minskade lokalkostnader, central förvaltning	1 500 000 kr
Samordnad upphandling	1 500 000 kr
Minskad informationsbudget	1 000 000 kr
Besparingar central förvaltning	2 000 000 kr
Minskad ledningsgrupp	2 000 000 kr
Kommundirektörens förfogande	1 400 000 kr
Konsulter	2 000 000 kr
Höjda avgifter MSU	4 000 000 kr
IFO, minskade externa placeringar etc.	2 250 000 kr
Konkurrenspolicy, egen regi anbud, LOU inom hemtjänst	1 000 000 kr
Kostorganisation	1 900 000 kr
Ökad sponsring	500 000 kr
Minskad buffert demografi	4 000 000 kr

Total

42 250 000 kr

Resultat

0 kr

Investeringsprogram och upplåning

Investeringsprogrammet som Alliansen föreslår omfattar för perioden 2017 till 2019 totalt 1 910 miljoner kronor, och ytterligare investeringar är planerade efter 2019. Takten är oroväckande hög, och kommer att innebära att upplåningen ökar kraftfullt.

Särskilt oroväckande är att investeringsprogrammet är ofullständigt. Kostnaderna för byggande av ett nytt gymnasium eller ett nytt äldreboende finns inte med eftersom de föreslås genomföras med privat kapital. Kostnaderna för dessa kommer dock inte utebli. Mycket talar för att kostnaderna tvärtom blir än högre.

Trots denna ökande investeringsvolym klarar den sittande majoriteten inte de investeringar som behövs för att värna kommunens mest centrala uppgifter. När Tyresö inte netto tillfört någon ny förskoleavdelning under 2000-talet trots att antalet barn ökat kraftigt är det exempel på ett område som varit, och fortsatt föreslås, vara eftersatt. Med majoritetens förslag byggs nu ingen ny förskola förrän mot slutet av 2018. Den budget som därmed föreslås är en budget för fler förskolebaracker.

Vi Socialdemokrater vill se en annan prioritering. Tyresö behöver fokusera på utbyggnad av förskolor, äldreboenden och en skolplanering som svarar mot behoven. Det innebär också att man måste vara beredd att prioritera bort investeringar som förvisso kan vara önskvärda men inte nödvändiga.

Vi har tidigare varit tydliga med att nuvarande Fornuddens skola bör rustas upp. Det frigör ett investeringsutrymme på närmare 200 miljoner kronor jämfört med alliansens förslag att bygga en helt ny skola. Detta bör användas till att rusta och bygga ut flera av kommunens skolor och förskolor. Det finns möjligheter att bygga förskolor där bygget kan påbörjas redan under 2017. Några sådana exempel är nya avdelningar och nya förskolor vid Dalstugan och Kumla förskola. Investeringar till förskolebyggande behöver därmed tidigareläggas och utökas. Det ökade investeringsutrymmet bör vidare användas till att rusta Dalskolan, för fortsatt högstadiesamverksamhet, och gymnasiet i nuvarande lokaler med inriktning att skapa en campusmiljö. Därigenom avlastas också kostnader när ett nytt gymnasium inte behöver etableras i centrum. Mot slutet av planperioden bör en ny skola i Skälsätra byggas.

Sedan 20xx har inget nytt äldreboende byggts. Vi har vid ett flertal tillfällen påpekat detta och föreslagit att ett sådant behöver byggas. Inte heller nu finns detta med i planeringen. Inte ens projekteringskostnader finns med om majoriteten tänkt sig en privat finansiering. Resultatet blir ett behov av fler köpta platser vilket ökar kostnader, minskar rådigheten för kommunen och tryggheten för äldre. Vi vill påbörja arbetet med ett nytt äldreboende under planperioden.

En ökad ambition för investeringar i välfärd kräver en tydlig prioritering. Vi anser därför att kommunstyrelsen ska få i uppdrag att återkomma till kommunfullmäktige med en lägre kostnad för ishallen. På samma sätt ser vi på exploateringskostnader i Östra Tyresö, inte minst när det gäller vägkostnader. Kommunen borde föra en dialog med de boenden syftande till lägre kostnader såväl för dem som för kommunen.

Med en tydlig prioritering på skola, förskola och äldreomsorg finns det ändå åtgärder som behöver bli föremål för fortsatta studier. Om gymnasiet utvecklas till ett campusområde med nuvarande placering behöver det arbete som handlat om ett integrerat kulturhus omarbetas och inarbetas i förslaget till investeringsplan efter att nödvändiga investeringar i skola, förskola och äldreomsorg genomförts. På samma sätt bör frilufts- och idrottsinvesteringar initieras med fokus på fler konstgräs- och spontanidrottsytor.

Tyresö är en idrotts- och naturkommun. Därför bör volymen för frilufts- och idrottsinvesteringar säkerställas. Det är olyckligt såväl ur framkomlighet, klimat och folkhälsosynpunkt att anslagen till cykelbanor minskat. Tyresös natur bör tillgängliggöras och nödvändiga investeringar genomföras för att underlätta det rörliga friluftslivet. Barn och ungdomars idrottande bör stärkas med fokus på fler konstgräs- och spontanidrottsytor. Vår skog och naturmark bör vara tillgänglig för att fler ska kunna ta del, till exempel genom ökad ekoturism eller attraktiv "hemester".

Socialdemokraternas förslag med detta som utgångspunkt:

Kommunstyrelsen ges i uppdrag att omarbota förslaget till investeringsplan utifrån det socialdemokratiska förslaget till budget.

Datum 2016-05-31
Tid 18:30–20:40
Plats Sammanträdesrum Bollmora, kommunhuset

Beslutande Se närvarolista

Övriga deltagare Se närvarolista

Justeringens plats
och tid Kommunkansliet 2016-06-07

Paragrafer 92 - 110

Sekreterare

Hillevi Elvhage

Ordförande

Fredrik Sawestahl

Justerande

Kristjan Vaigur

ANSLAG / BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
Observera att anslagstiden inte är samma sak som överklagandetiden.

Organ Kommunstyrelsen
Sammanträdesdatum 2016-05-31
Datum då anslaget sätts upp 2016-06-08
Datum då anslaget tas ned 2016-06-30
Förvaringsplats för protokollet Kommunkansliets arkiv plan 6

Underskrift

Hillevi Elvhage

Utdragsbestyrkande

Närvarolista

Beslutande

Fredrik Saweståhl (M)
Mats Lindblom (L)
Anita Mattsson (S)
Anki Svensson (M)
Andreas Jonsson (M)
Dick Bengtson (M)
Ulrica Riis-Pedersen (C)
Leif Kennerberg (KD)
Kristjan Vaigur (S)
Jannice Rockstroh (S)
Carl-Johan Karlson (S)
Marie Åkesdotter (MP)
Jörgen Bengtsson (SD)

Ersättare

Lotta Stjernfeldt (M)
Peter Odelvall (M)
Anna Steele (L)
Mats Larsson (L)
Helen Dwyer (C)
Anna Lund (KD)
Lennart Jönsson (S)
Karin Ljung (S)
Anders Linder (S)
Peter Bylund (MP), från och med kl. 18:40 § 92
Marcus Obligado (V)
Anders Wickberg (SD), till och med § 108 kl. 20.25

Övriga

Bo Renman, kommundirektör, kommunstyrelseförvaltningen
Sigbrith Martinsson, ekonomichef, kommunstyrelseförvaltningen
Britt-Marie Lundberg-Björk, chef tekniska kontoret och medborgarfokus,
kommunstyrelseförvaltningen

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Ann-Catrine Hagner, chef konsult- och servicekontoret, kommunstyrelseförvaltningen
Sara Kopparberg, stadsbyggnadschef, stadsbyggnadsförvaltningen
Catarina Stavenberg, seniorkonsult, kommunstyrelseförvaltningen
Maj Ingels Fagerlund, säkerhetschef, kommunstyrelseförvaltningen
Eva Nilsson, kommunjurist, kommunstyrelseförvaltningen, till och med § 100 kl. 19.45
Mikael Onegård, politisk sekreterare, M
Robert Skölin, politisk sekreterare, M, till och med § 97 kl. 19.45
Marita Bertilsson, politisk sekreterare, S
Julia Fedioutchek, politisk sekreterare, MP
Leonid Yurkovskiy, politisk sekreterare, SD
Hillevi Elvhage, kommunsekreterare, kommunstyrelseförvaltningen
Jenny Linné, chef mark och exploatering, stadsbyggnadsförvaltningen, till och med § 101
Helene Hjerdin, chef planavdelningen, stadsbyggnadsförvaltningen, till och med § 101
Jens Möller, förbundschef, Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund, § 92

Frånvarande

Annika Henningson (M)

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------